

14th November, 1963
(Thursday)

23rd Kartik 1885 S. E.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES OFFICIAL REPORT

Contents.

Oral Answers to Questions :	[407—442]
Written Answers to Questions :	[442—464]
Calling Attention to a Matter of Urgent Public Importance	[465—467]
re: rise in prices of foodstuffs.	
Papers laid on the Table	[467—469]
Amendments to the Receipts for Payments of Land Revenue Rules, 1960.	
G. O. Ms. No. 930 Revenue dated 27-5-63.	
Amendments to Madras Motor Vehicles Rules, 1940 and the Hyderabad Motor Vehicles Rules, 1965.	
O. O. Ms. No. 1355, Home (Transport-I) dated 17-7-1963.	
Notification issued with G. O. Ms. No. 1394, Home (Tr. II) Department, dated 23-7-1963.	
Amendments to Madras Motor Vehicles Rules, 1940 and Hyderabad Motor Vehicles Rules, 1956.	
G. O. Ms. No. 1433, Home (Transport-I) dated 31-7-1963.	
Notification issued with G. O. Ms. No. 1502, Home (Transport-II) Department dated 12-8-1963.	
Presentation of Supplementary Estimates of Expenditure for the year 1963-64	[469]
Business of the House	[469]
Motion on Address by the Governor —Adopted	[469—573]

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Fourth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 14th November, 1963.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

FAILURE OF CROPS IN NELLORE DISTRICT

61—

*1004 (4066)Q.—*Sri G. C. Kondaiiah.* (Nellore); Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of a report from the District Collector of Nellore on the failure of crops during 1963 ; and

(b) if so, the action taken by the Government thereon ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy):
(a) and (b) There has been no general failure of crops any where in the district during 1963, and no report in this regard has been received.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య : ఈమధ్య జిల్లా పరిషత్ వారు కూడా represent చేశారు. వర్షాలు లేక పంటలు పండే నాయి అని. దీని విషయమై కలెక్టరుకు వ్రాసి ఏమైనా పరిశీలన చేయిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : 1963 లో, మూడు తాలూకాలలో ఏడు గ్రామాలలో పంటలు affect అయినట్లు రిపోర్టు వచ్చింది.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య : ఆ మూడు తాలూకాలలో ఏడు గ్రామాలు ఏవండి?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : గంగులవారి చెల్లపల్లి, చతురాపురం, మరము రెడ్డిపల్లి, ఉదయగిరి తాలూకా, కదిరి తాలూకా, గుళ్ళపల్లి, మళ్ళపూడి, ఆత్మకూరు తాలూకా, ఆత్మకూరు ప్రావర్ మరియు బండారుపల్లి.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య : వాటినిగురించి అఫిషియల్స్ దగ్గరనుంచి ఏమి రాలేదండీ- వాన్ అఫిషియల్స్ రిపోర్టు తప్ప?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : జిల్లాపరిషత్ నుంచి, వేరే Non-officials, M. L. As. కూడా వ్రాశారు. కలెక్టరు రిమార్కుస్ గురించి వ్రాశాము.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య (పాయకారావుపేట) : అధ్యక్షమహాశయా! ఒక జిల్లాలో కానీ, తాలూకాలో కానీ, పంటలు చెడిపోయినాయా లేక జాగున్నాయా అన్న విషయాన్ని నిర్ణయించడం కేవలం ఉద్యోగస్తుల రిపోర్టుపైనే ఆధారపడి స్రవ్యతనం నిర్ణయిస్తుందా? లేక అక్కడఉండే రైతాంగంమీదగానీ, M.L.As., లేక పంచాయితీకోర్టు తీర్మానాలుమొదలైనవాటిపై ఆధారపడిగానివారి అభిప్రాయాలను పరిగణనలోనికి తీసుకుంటుందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : వచ్చిన రిప్రజంటేషన్ ను కలెక్టరుకు పంపుతాం కలెక్టరు లోకల్ గా వెళ్ళి పర్యటించి అందరి opinion తీసుకొన్నతరువాత ఒక నిర్ణయానికి వస్తారు. ఆ నిర్ణయం బోర్డుకు తర్వాత పంపిస్తారు. దానిపై పరిశీలన జరుగుతుంది.

శ్రీ డి. వెంకయ్య (మధిర): అధ్యక్షా, జిల్లాపరిషత్ వారు యిచ్చారని చెప్పారు జిల్లాపరిషత్ అంటే యింపుమించు జిల్లా administration బాధ్యత వుంటుంది వాళ్ళు రిపోర్టు పంపినా, కలెక్టరు పరసనల్ గా యిన్ స్పెక్టు చేసి రిపోర్టు పంపాలి! ఏదైనా అక్కడ రెడ్డి కరణాలు చేసినదానిమీద ఆధారపడి పంపాలి కదా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : మొత్తం ప్రాంతం అంతాకూడా పరిశీలన చేయనిదే సాధ్యం కాదు. ఎక్కడయితే గ్రామిటి వుంటుందో అక్కడకు కలెక్టరు పరిశీలనక వెడతాడు, లేకపోతే R. D. Os. నో తహసిల్ దారునో పంపి అజమాయిశీ తెప్పిస్తాడు.

శ్రీ డి. వెంకయ్య : ఈ affect అయినటువంటి areas కు రిలీఫ్ మేజర్సు వెంటనే యిచ్చుటకు ప్రభుత్వం యోచిస్తోందా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : Land Revenue Remission According Rules అయితే యివ్వడం జరిగిందని కలెక్టరు రిపోర్టు పంపించారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ(పెనుగొండ): అధ్యక్షా, 1962-63 వ సంవత్సరంలో నెల్లూరునుండి జిల్లాపరిషత్ వారు తీర్మానం చేసి పంపించారని నాకు చెప్పారు. అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో యితర జిల్లాపరిషత్లు పంపించాయా? పంపిస్తే దానికి సంబంధించినటువంటి enquiry ఏమైనా చేయించారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy : A Separate question may be put, please.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు(మైలవరం): అధ్యక్షా, ప్లానింగుమంత్రిగారు కావలి తాలూకాలో మంచినీళ్లు కూడా లేవని చెప్పారు. అటువంటప్పుడు పంటలు కూడా పోవడం అనేది జరుగుతూ వుంటుంది, వర్షాభావం వల్ల. దీని విషయం విచారించడానికి మంత్రిగారు పూనుకుంటారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : తప్పక చూస్తాం.

Sri Ramachandra Rao Deshpande(Narayan khed): Mr. Speaker, Sir, I would like to know whether the Land Revenue remission Rules have so far been amended so as to bring within its scope any remission cases where the failure of the crop is below two annas in the rupee.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : ప్రస్తుతం Standing orders ప్రకారం రెండు అణాలకంటే తక్కువ వుండేటువంటిచోట రెమిషన్ యివ్వడం జరుగుతోంది. సాధారణంగా పంటలు పోయినప్పుడు కలెక్టరు రికమండు చేస్తూనే ఉన్నారు. నాలుగు అణాలకు తక్కువ ఉంటే full remission, నాలుగు అణాలనుంచి ఆరు అణాల వరకు half remission యివ్వడం జరుగుతోంది.

REPAIRS TO THE BODDUVAGU TANK

62—

* 689A (2148) Q.—Sri K. Ramaiah Chowdary (Put by Sri G. C. Kondaiiah) : Will the hon. Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether estimates have been sanctioned for repairing the breach of the Bodduvagu tank in Nalagonda village, Udayagiri taluk, Nellore district ; and

(b) if not, the reasons therefor ?

The Minister for Planning and Panchayat Raj, (Dr. M. Chenna Reddy) : (a) Yes, Sir.

(b) Does not arise.

MAINTENANCE OF EX-DISTRICT BOARD ROADS

63—

*704A (2300) Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri Ramachandra Rao Deshpande) :* Will the hon. Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state :

(a) the amount given for maintenance of Ex-District Board Roads in the State during 1962-63 ; and

(b) the reasons for not attaching inter-Samithi roads to Zilla Parishads ?

Dr. M. Chenna Reddy : (a) Rs. 45.00 lakhs.

(b) The maintenance of all roads including Major District Roads is one of the major functions of the Panchayat Samithi and hence the inter Samithi roads were transferred to Samithis upto the limits lying in each Samithi area and that portions which lie in non-Samithi areas are under Zilla Parishads.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : మంత్రిగారు సెలవిస్తూ Major District Board roads అన్నీ కూడా జిల్లా పరిషత్ నుంచి సమితికి hand over చేసామని చెప్పారు. కానీ maintain చేయటంకు సమితికి ఉన్నటువంటి ఫండువల్ల చాలా సాధ్యంకాలేదు. సాధ్యం కావడంలేదు కూడా. అందువల్ల జిల్లా పరిషత్ కు పున్న Funds అన్నీ కూడా non-samithi areas లో ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతోంది. అందువల్ల Major District Boards Funds అన్నీ కూడా జిల్లా పరిషత్ కు మార్చడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆరేఖం యిస్తుందా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : అధ్యక్షా ! ఈ Non-Samithi areas అనే వాటిలో రోడ్ల మెయింటెనెన్సు కష్టంగా వుంది. అందువల్ల ఈ సంవత్సరం ప్రత్యేకంగా 33 లక్షల రూపాయలు, పోయిన సంవత్సరం 45 లక్షల రూపాయలు maintenance of roads to Zilla Parishads అని చెప్పి ప్రత్యేకంగా ప్రతిజిల్లా పరిషత్ వారికి యివ్వడం జరిగింది. అరకంగా రోడ్లు maintain చేయడం జరుగుతోంది. అయితే దీని classification ఎలా చేయాలి ? జిల్లా పరిషత్ వారు చేయాలా ? లేక అందులోని కొన్ని రోడ్లను Highways వారికి ఇవ్వాలా అనేటటువంటిదానిపై సమగ్రంగా Highways వారితో సంప్రదించాలని ప్రభుత్వం చూస్తోంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : ఇంటర్ సమితి రోడ్లు అంటే రెండుమూడు క్లాసులు కలిపి రోడ్లు వున్నాయి. వాటి అన్నింటినీ విడదీసి ఏ క్లాసు area ఆ క్లాసుకు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అలా యివ్వకుండా పరిషత్ కు General funds ఉంటాయి కాబట్టి Inter Samithi రోడ్లు అన్నీ కూడా జిల్లా పరిషత్ కు hand over చేయడానికి ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక తాళిదులు పంపిస్తారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : ఈ రోడ్లను complete గా జిల్లా పరిషత్ కు ఇవ్వాలా లేక పంచాయితీ సమితులకు యివ్వాలా, అందుకోసుంచి Highways కు యివ్వడానికి పీలుంటుందా అని సమగ్రంగా ఒక చిత్రాన్ని పరిశీలించి ఆలోచన చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. వెంకటస్వామి (పర్చూరు) : అధ్యక్షా ! సమితులు hand over చేస్తున్నవి మరిల సమితులనుండి పరిషత్ కు తీసుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. అందువల్ల సమితులనుండి జిల్లా పరిషత్ తీసుకోవడం మంచిది అయినప్పటికీ ఇందులో 10, 12 మెళ్ళ limit పెట్టి అంతకు పైగా వున్న రోడ్లను Highways కి Hand over చేసినందువల్ల చాలా ఉపయోగం వుంటుంది. మెయింటెనెన్సు కూడా బాగా జరుగుతుంది కాబట్టి ఆవిధంగా యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : Highways వారు ఎంతవరకు తీసుకోగలుగుతారో అన్నదానిని గురించి limitations వున్నాయి. Financial provisions ను బట్టి వుంటుంది. అంతేకానీ అన్ని తీసుకోడానికి సాధ్యంకాదు కాబట్టి సంవత్సరానికి యిన్ని అని తీసుకుంటున్నారు. ఆవిధంగా ఇచ్చి పంచాయితీ సమితులకుగానీ జిల్లా పరిషత్ కుగానీ ఎవరికై సా ఒకరికీ బాధ్యత యివ్వడమా అని వానిపై ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా ! సమితులకు hand over చేసినటువంటి జిల్లాబోర్డు రోడ్లు ఈ సమితి వైట్ ఎలిఫెన్టుగా తయారు అయినాయి. అందుచేత

పెద్ద పెద్ద రోడ్లు ఏ సమితిలో ఉన్నాయో ఆ సమితికి గ్రాంటుస్ వచ్చేందుకు ప్రభుత్వం సూచన చేస్తుందా?

Dr M. Chenna Reddy : There is a proposal to transfer all important roads such as district roads, major roads and lorry roads to the care and control of Zilla Parishads. It is under the consideration of the Government.

చే నేను మనవిచేసినాను.

శ్రీ డి. వెంకయ్య : అధ్యక్షా ! ఇప్పుడు Ex-District Boards కు maintenance కు యిస్తున్నారు ప్రతిజిల్లాకు. ఏ పద్ధతిలో కేటాయింపు చేస్తున్నారు ? ఏ ఏ జిల్లాకు ఎంతెంత చేశారు ? చేసినదంతా జిల్లాలో ఖర్చుచేశారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : ఇచ్చిన డబ్బు సరిపోని పరిస్థితులలో ఖర్చుపెట్టకుండా ఎందుకు వుంటారు. డబ్బు చాలా తక్కువగావున్న పరిస్థితిని జిల్లాపరిషత్తులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా గుర్తిస్తున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. మైల్సునుబట్టి యివ్వబడుతుంది. ఇంతవరకు 45 లక్షలు distribute చేయడం జరిగింది. అనంతపూర్ జిల్లాలో శ్రీ వెంకయ్యగారికి సంబంధించిన జిల్లాకు రెండు లక్షలు యాభై నాలుగువేల రెండు వందల ఇరవై అయిదురూపాయలు యివ్వబడ్డాయి.

శ్రీ పి. వెంకటకృష్ణారెడ్డి (నందికొట్టూర్) : సమితికి సంబంధించినటువంటి రోడ్ల maintenance క్రింద పూర్వం estimates లో రోడ్ల Metal collection కు మాత్రమే రేటు గిట్టుబాటు అవుతోంది. Spreading కు రేటు చాలా తక్కువగా ఉండటంవల్ల, అక్కడ ఉన్న కాంట్రాక్టర్లు spreading కు రాకపోవటంవల్ల కొన్ని సమితులలో పని నిలుపుదల అయింది. అందుచే ఆ statement లను ఎక్కువచేయడానికి spreading ను గురించి ఏమైనా ఆలోచనచేస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : Statements లలో రేటుకు general గా ఒక uniform schedule ఉంటుంది. ప్రతి District లోను దాని వివరాలు పరిశీలన చేసి Highways కి ఉండేటటువంటి దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, దానికి తగ్గకుండా జిల్లాపరిషత్తులవారికికూడా ఇవ్వబడుతుంది. ఒక item లో లాభం. ఒక item లో నష్టం రావటం అనేది జరుగుతూఉంటుంది. Work let out చేసేటప్పుడు లాభంగా ఉండే item మాత్రం వేరుగాచేసి let out చేస్తే—అది ఎప్పుడూ నష్టంగానే ఉంటుంది. ఆ ప్రాంతాల్లో వారి అనుభవం ఏమిటో నాకు తెలియదు కాని—అటువంటి ప్రత్యేకమైన జబ్బుందులు గురించి మిగతాచోట్లనుండి రాజదని చెప్పి, అందుకని ప్రభుత్వం ఇప్పుడు ఆలోచించవలసిన అవసరం కనబడటంలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) : అధ్యక్షా ! వెంకటస్వామిగారు అడిగినటువంటి ప్రశ్ననుగురించి స్పష్టంగా చెప్పాలి. ఇప్పుడు ఎక్కువగా జిల్లాపరిషత్తులకుగాని, సమితు

అకుగాని maintenanceకు అవకాశం లేనటువంటి రోడ్లు కొన్ని ముఖ్యమైనవి ఉన్నాయి. ఆ రోడ్ల విషయంలో బాగా జరగడానికి, Highways & represent చేయాలి అనేది local population & వదలిపెట్టటం కంటే Department level లోనే, కొంత higher level లోనే అల్లాంటి proposals పెట్టితే, సాధ్యమైనంత మేరకు అయినా ప్రతిసంవత్సరం తీసుకొనే ప్రయత్నం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ మే బాధ్యత వహిస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే Highways లాంటి Departmental level లో ఏమైనా ప్రయత్నం చేసారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : అధ్యక్షా ! ఇది local population & వదలిపెట్టడం అనేది ఎక్కడా జరుగలేదు. అది వారికి కలిగినటువంటి wrong impression. Proposals అన్నీ వచ్చిన తర్వాత department level లో Highways లోను, Chief Engineer తోను సంప్రదించి డిప్యూటీలో ఉన్న Executive Engineer వారి opinion కూడా తెప్పించుకొని, వారి యొక్క financial provision కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఆవిధంగా జరుగుతుందిగాని, local population తెచ్చుకోవాలి అనేది ఎక్కడా లేదు.

శ్రీ విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) : అధ్యక్షా ! 30 నయాపై సలు maintenance గురించి జిల్లాపరిషత్తులకు, సమితులకు allot చేస్తారు. ఈమధ్య గవర్నమెంటు G.O. ప్రకారంగా 30 నయాపై సలనుంచి 10 నయాపై సలు జిల్లాపరిషత్తులకు ఇవ్వాలి. మొత్తం రోడ్లు సమితులవి కూడా ఉన్నాయిగదా ! ఈ రోడ్లను కూడా maintenance చేయవలసి ఉంటుంది గదా ! 30 నయాపై సల నుంచి, 10 నయాపై సలు జిల్లాపరిషత్తుకు ఇమ్మనడానికి కారణం ఏమి చెబుతారు ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : ఈ maintenance కు 30 నయాపై సలు కాకుండా ఉండేమొత్తంనుండి—దానిలో కొన్నిరోడ్లు జిల్లాపరిషత్తుకు ఇస్తున్నందువల్ల ఇవ్వబడుతోందిగాని, ఇంక ఏమీ కాదు. ఇంకా పూర్తివివరాలు నా దగ్గరలేవు.

శ్రీ జి. రామారావు (గుడివాడ) : Delta areas లో ప్రధానంగా floods మూలంగావహలవల్ల, ఎక్కువగా రోడ్లుపాడై పోవటం జరుగుతూఉంటుంది. ఎందుకంటే ఇవి బాగా cultivated areas కాబట్టి. అందుకుగాను ప్రత్యేకంగా Delta areas కు రోడ్లవిషయంలో ఎక్కువ గ్రాంటులు మంజూరుచేయడానికి ఏమైనా ఆలోచిస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : వీలైనంతవరకు ఈ ప్రశ్న వెనుకటి District Board రోడ్డుకో, దారి mileage ని బట్టి maintenance కొరకు ఇచ్చేటటువంటిది. అదీగాకుండా గౌరవనీయ సభ్యులు వేసినటువంటి ప్రశ్న అదనంగా, నూతనంగా క్రొత్తరోడ్లు వేయటం, వేసినదానికి ఖర్చు ఎక్కువ అవుతుందనేదానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అంటున్నారు. ప్రభుత్వం ఇంతవరకు దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొనే,

రోడ్లకు సంబంధించిన వివిధమైన గ్రాంటులు వాటికి ఇచ్చేటట్లుగా, వివిధంగానే దృష్టిలో పెట్టుకొంటున్నాం.

శ్రీ యస్. చినఅప్పలనాయుడు (పర్వత): అధ్యక్షా ! ఇప్పుడు కొన్ని సమితులలో Ex-District Board రోడ్లు 3,4 కూడ ఉంటున్నాయి. వానికి సంవత్సరానికి 3 వేలు, 4 వేలు నామమాత్రపు గ్రాంటు maintenance క్రింద ఇస్తున్నారు. అయితే అధికవర్గాలవల్ల, అన్ని రోడ్లు కూడా ఒకేసారి దెబ్బతింటున్నాయి. దానిని గురించి standard up keep చేయడానికి ఆ డబ్బు చాలడలేదు. అటువంటి cases లో ప్రభుత్వం additional గ్రాంటు ఇవ్వడానికి ఏమైనా ఆలోచనచేస్తున్నదా అని అడుగుతున్నాను.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : గౌరవ సభ్యులు అనుకొంటున్నటువంటి పరిస్థితి, అనేక చోట్ల అదేవిధంగా ఉంది. మొత్తం జిల్లాలో ఉండే mileage ని బట్టి, ex-District Boards Maintenance Fund ను distribute చేయటం జరుగుతుంది. వారికి వారి block లో ఇంత బాధగా ఉంటే, నిజం చెప్పాలంటే, మిగతా జ్ఞాకులలో కూడా అట్లాగే ఉంది. ఈ ఉన్న పరిమితిలో ఈ డబ్బు distribute చేయటం జరుగుతుంది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల): ఈ రోడ్ల maintenance విషయంలో మనకు Central Board Fund ఏమైనా వస్తున్నదా? అసలు last year గాని, ఇప్పుడుగాని ఏమైనా వచ్చిందా? మా జిల్లాపరిషత్తులోను, సమితులలోను అడ్డగిలే ఏమీ రాలేదని చెప్పారు.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : Central వారు, ఈ Planning Commission వారు మొత్తం కలిసి 50 లక్షలు ఈ Plan period లో ఇచ్చారు. అందులోనుంచి 10 లక్షల రూపాయలు జిల్లాపరిషత్తువారికి, 40 లక్షల రూపాయలు Highways వారికి maintenance క్రింద ఇవ్వటం జరుగుతుంది. అది గాకుండా మిగతా మొత్తం కూడా కలిపి జిల్లాపరిషత్తువారికిగాని, మరెవరికిగాని పంపించినప్పుడు, ఇది Central గవర్నమెంటుది, ఇది Planning Commission ది అని వేరేవేరే చెప్పకుండా మొత్తం కలిపి maintenance for ex-District Boards అని చెప్పి ప్రత్యేకంగా ఒక పద్ధతి ఏర్పాటుచేసి, ఆ పద్ధతిక్రింద అన్ని జిల్లాలకు పంచడం అనేది జరుగుతోంది.

శ్రీ పి. అంధోనిరెడ్డి (అనంతపూర్): అధ్యక్షా ! District Boards roads maintenance గురించి ఇస్తున్నాం అన్నారేగాని, new famine roads విషయంలో ప్రభుత్వం వారు maintenance గురించి ఏలాంటి గ్రాంటు ఇవ్వటంలేదు. ఈ విషయమై మైస్ట్రానింగు Minister గారు అనంతపురం జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు, దానికి report చేసినా ఈ రోడ్లన్నీ కూడా వర్షమైపోతున్నాయి. కాబట్టి ఈ రోడ్ల maintenance

గురించి 30 నయాపైసలు దానినుంచి అయినా maintain చేయడానికి provision ఏర్పాటుచేస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పిన అనంతపురం ఉంది. అది కూడా definition లో ex-District Board road క్రిందే ఉంది. పాత పాతెంలో పేనుకటి stores కూడా పెట్టి అనేకమైళ్ళ రోడ్లుచేసి పూర్తిచేసిన పరిస్థితులు కూడా ఉన్నవి. అవి కూడా దాంట్లోకి రాగలవు. 30 నయాపైసలు కూడా ఇందుకు చేసుకోవచ్చు. అయితే అవి సమగ్రంగా ఒకేపథకంగా తయారుచేసుకొని వారికి ఉండే funds ను mobilize చేసి మిగతాది ఎంత ఇవ్వాలి అనేటటువంటిదానికి జిల్లా పరిషత్తువారిచే పరిశీలించేసి పూరించమన్నాం. అవిధంగా వచ్చినప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు అదనంగా ఏమైనా మొత్తం ఇవ్వగలిగితే ఇటువంటి roads చెడిపోకుండా బాగు చేసుకోడానికి priority ఇస్తాం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి): అధ్యక్షా! రోడ్లమీద R.T.C. బస్సులు పోతున్నాయిగదా ! అందుచే R. T. C. నుంచి ఏమైనా funds వస్తున్నాయా ? Advisory Committee జిల్లాపరిషత్తుకు ఇవ్వాలనే ఆలోచన జరిగింది. అది ఏ స్థితిలో ఉంది ? పంచాయతీ సమితులకు ఉన్నటువంటివి complete గా వాళ్ళకే ఇవ్వకపోతే అసలు లేకుండా పోతుంది. గనుక చిన్నరోడ్లన్నీ వీళ్ళకి ఇచ్చిపేసి R.T.C. బస్సులు నడిచే రోడ్లన్నీ కూడా జిల్లాపరిషత్తు డబ్బు ఖర్చుపెట్టేటట్లుగా—R.T.C. నుంచి వచ్చే డబ్బు కూడా—ఈ రెంటిది కలిపి ఏమైనా సమన్వయం చేస్తున్నారేమో చెప్పగలరా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : R. T. C. నుంచి ఈవేరిట ప్రత్యేకంగా మనకు ఏమీ రావటంలేదు. మొత్తం మనకు ఉన్నటువంటి taxes ను బట్టి, వచ్చే డబ్బునుబట్టి కేటాయిస్తున్నాంగానీ, ప్రత్యేకంగా రోడ్ల maintenance కొరకు జిల్లాపరిషత్తుకు ఏమీ ఇవ్వటంలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : గుంటూరు District లో ఇచ్చారండి. గుంటూరు District లో R. T. C. బస్సులు పోతున్న 4 రోడ్లకోసం 30 లక్షల రూపాయలు ప్రత్యేకంగా గవర్నమెంటువారు తీసుకొన్నారా ?

Dr. M. Chenna Reddy : I shall take that information, Sir.

MINOR IRRIGATION SCHEMES

64—

*942-A(2365)Q.—*Sri P. V. Ramana* (Kondakonla): Will the hon. Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state ;

(a) whether Bharat Sevak Samaj requested the Government in September, 1962 to hand over the Minor Irrigation Schemes to them; and

(b) if so, the action taken thereon ?

Dr. M. Chenna Reddy : (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ పి. వి. రమణ : ఇప్పుడు సెప్టెంబరు 62 కి లేకపోతే, ఆ తర్వాత నైనా సమాజంవారు, ప్రభుత్వాన్ని ఆ work తమకే entrust చేయమని అడిగారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : మేము కనుక్కొన్నంతవరకు ఇటువంటి representation వచ్చినట్లుగా ఎక్కడా information లేదు. చివరకు మేము Public Works Department, Food and Agriculture Department వారిని కూడా కనుక్కొన్నాం, వారిదగ్గర Minor Irrigation కి సంబంధించినవి ఉన్నాయి కాబట్టి, వారికి ఏమైనా వచ్చిందా అంటే, వారికి కూడా ఏమీ రాలేదు. Bharat Sevak Samaj వారు స్వప్రమైన వివరాలతో కూడినటువంటి representation ము ప్రభుత్వానికి పంపిస్తే, దానిని తప్పకుండా ప్రభుత్వం పరిశీలించేస్తుంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా ! ఇటువంటివాటిలో Labour contract Co-operative Societies ను అభివృద్ధిచేయాలని ప్రభుత్వానికి ఉందా ? అది కేంద్రప్రభుత్వంవారు వదేవరే చెప్పడం జరుగుతోంది. ఈ Minor Irrigation Schemes అన్నీకూడా వారికే ఇవ్వాలని, ఆ ప్రాంతాల్లో ఉండే labour contract Co-operative Societies కి ఏమైనా ఆదేశాలు పంపించారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : మేము సలానావారికి ఇవ్వాలని చెప్పవలసిన పరిస్థితి రాదు. మొట్టమొదట ఆయకట్టుదార్లకు, అచ్చట ఉండే పంచాయతీ సమితివారు స్వయంగా చేయటం—ఈ రెంటిమీదనే ప్రధానంగా emphasis ఇస్తూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు Minor Irrigation Works ఇస్తూవచ్చారు. ఆయకట్టుదారులు, పంచాయతీవారు రాకపోవడం మరెవరో వస్తారన్నప్పుడు ఎవ్వరికి ఇవ్వాలి అనేదాంట్లో గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పినవారికి ఇవ్వటంలో ప్రభుత్వానికి ఏమీ అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగూడు) : లేబర్ కాంట్రాక్ట్ సొసైటీస్ కి ఇచ్చేటప్పుడు డిపోజిట్ మనీ కట్టమని అంటున్నారు. దీనివల్ల వారికి ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. కాబట్టి డిపోజిట్ మనీ కట్టనక్కరలేకుండా instructions ఇసారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : ఇప్పటివరకు అటువంటి పరిస్థితి రాలేదు. ఆయకట్ట దారులే ఉత్సాహంతో ముందుకు వచ్చి పనిచేసుకుంటున్నారు. అందుకని ఈ రకమైన సమస్య రాలేదు. వచ్చినప్పుడు దానిని గూర్చి పరిశీలనచేస్తాము.

శ్రీ ఎస్. అప్పలనాయుడు(గోలుకొండ):పి.డబ్ల్యు.డి. వారు చేయవలసిన పనులు కొన్నిటిని పంచాయతీ సమితులు take up చేయవచ్చునని వ్రాశారు. ఈ పనులను పంచాయతీ సమితులు కాంట్రాక్ట్ గా చేయవలెనా, లేక యాజమాన్యం చేసి ఉతరులచేత చేయించవలెనా అనే సందేహం ఉత్పన్నమైంది. దీనిని గురించి enlighten చేయమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : కాంట్రాక్ట్ గా చేయవలెననే అభిప్రాయం. కాంట్రాక్ట్ చేసేటప్పుడు B. D. O. సంతకం పెట్టాలా, లేక సమితి ప్రెసిడెంట్ కాంట్రాక్ట్ పై సంతకం పెట్టాలా అనే సమస్య ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చింది. కాని మామూలుగా ఆజమాయిషీ చేసేకన్న బాధ్యత తీసుకొని కాంట్రాక్టుగా పనిచేయడానికి సిద్ధముగా ఉంటే ఆవిధముగా ఇవ్వడానికి P. W. D. వారు అంగీకరిస్తారు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య(కొత్తూరు): అధ్యక్షా, భారత్ సేవక్ సమాజ్ వారి ఆదర్శ కార్యక్రమాలను జిల్లాలలో మంత్రిగారు చూడారా? సమాజ్ వారికి ఎంతమంది కన్వీనర్లు ఉన్నారు? వారు ఎటువంటి ఆదర్శ కార్యక్రమములు చేస్తున్నారు అనే వివరాలను దయచేసి సభ్యులందరకు తమద్వారా ఒక రిపోర్టు రూపంలో అందజేస్తారా?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : భారత్ సేవక్ సమాజ్ కార్యక్రమము గురించి రిపోర్టును గౌరవసభ్యులకు అందజేసే బాధ్యత ప్రభుత్వము తీసుకోదు. గున్నయ్యగారి వంటపెద్దలు సమాజ్ లో చేరి పనిచేస్తామంటే ఆలోచిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యమ్. పిచ్చయ్య : మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ సందర్భంలో ఎస్పి మేట్స్ చేసి డబ్బు కేటాయించిన తరువాత, అవి కొద్దిమొత్తములైనప్పటికీ ఆ పనులను ఎగ్జిక్యూట్ చేయుటకు చాలా జాప్య మగుచున్నది. P. W. D. వారు విలిచిన కాంట్రాక్టర్లుద్వారా కాకుండా పంచాయతీ సమితులద్వారానే ఆ పనులు పూర్తిచేసే అటువంటి విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులను నేరుగా పంచాయతీ సమితులకుగాని, ఆయకట్టదారులకుగాని ఇచ్చి చేయిస్తున్నాను. P. W. D. contracts కు ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులకు సంబంధములేదు.

ROAD FROM PASARLAPUDI TO VAKALAGARURU

65—

* 706 (2462) Q.—*Sri N. Ganeswara Rao* (Nagaram): Will the hon. Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether there is a proposal to lay a road from Pasarlapudi to Vakalagaruru ferry (via) Appanapalli, East Godavari under Central Road Development Scheme;

(b) if so, what will be the cost of it ; and

(c) when will it be implemented ?

Dr. M. Chenna Reddy : (a) No, Sir.

(b) & (c) Do not arise.

శ్రీ ఎన్. గనేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ఆ గ్రామములు వరదముంపుకు లోనయ్యే టటువంటివి. ఆ రోడ్డు ఎప్పుడు బురదతో ఉంటుంది. అందుచేత ఫ్లడ్ డామేజ్ ను నివారించే పథకముల క్రింద తీసుకొనుటకు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : Funds లో provision ఉంటే దానిని తీసుకోవడానికి పీలుంటుంది. రూ. 1,65,000 లకు ఎస్టిమేట్ వేయబడింది. కాని ఫండ్స్ ప్రొవిజన్ లేనందువలన దానిని తీసుకోలేదు. ఎప్పుడు సాధ్యమైతే అప్పుడు తీసుకోబడుతుంది.

శ్రీ య . గనేశ్వరరావు : ఈ సంవత్సరము తీసుకోవడానికి శ్రద్ధచేస్తారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : శ్రద్ధతీసుకోవడం కాదు. డబ్బు దొరికితే తప్పకుండా ఆచరణలో పెడతాము.

PADDY FIELDS SUBMERGED IN GODAVARI FLOOD WATER

66—

* 145 (2458) Q.—*Sri N. Ganeswara Rao* : Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether about 650 acres of paddy fields are being regularly submerged in Godavari flood water

belonging to Pasarlapudi etc., villages in the absence of out-fall-sluices for Vadabadi Batchala-booda and Kadari drains on the right bank of Vyenatheyam in Godavari Central Delta ; and

(b) if so, whether construction of out-fall-sluices will be taken up early ?

The Minister for Irrigation and Power (Sri A. C. Subba Reddy) : (a) Yes, Sir.

(b) The proposals for the construction of out-fall-sluices at the confluence of the drains, with Vynatheyam river are under consideration and they will be constructed shortly after according necessary sanction to the plans and estimates for the works.

G. M. F. BLOCKS IN THE WEST GODAVARI DISTRICT

67—

* 64-A(2700)Q.—*Sri P. Seshavatharam*(Narasapur): Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) the reason why the Irrigation and Development Board has ignored the G. M. F. Blocks in the West Godavari District, under the localisation schemes ; and

(b) whether the Government will consider to include in the permanent zone, atleast the lands under cultivation in the G. M. F. Blocks ?

Sri A. C. Subba Reddy : (a) The Irrigation Development Board has not ignored the G. M. F. Blocks in the West Godavari District under localisation scheme. All the G. M. F. Blocks have been brought to biennial rotation.

(b) The Government will consider to include the above areas in permanent zone in course of time after watching the development of these areas.

శ్రీ పి. శేషావతారం : ఈ సముద్రతీరభూములను G. M. F. blocks గా పేదప్రజలకు, ముఖ్యంగా కొందరు రాజకీయపాధితులకు పంచిపెట్టారు. పీటిని పెర్మనెంట్ బోన్ లో కాకుండా లైనియల్ లేక మైనియల్ బోన్స్ లో చేర్చడంవలన పేదప్రజలు, రాజకీయపాధితులు అందరు కూడ వ్యవసాయంచేసుకొనే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. ఇతర భూములకు వర్తించే సూత్రాలనే G. M. F. blocks కు కూడ వర్తించే సే విషయం అలోచించవలసినదని, ఈ భూములను పెర్మనెంటు బోన్ లో చేర్చవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సి. సుబ్బారెడ్డి : దీనికి సంబంధించి వెస్ట్ గోదావరి, ఈస్ట్ గోదావరిజిల్లా లకు చెందిన అసెంబ్లీ సభ్యులు, కాన్సిలు సభ్యులు, లోక్ సభసభ్యులుగల ఒక సమావేశాన్ని పిలిచాము. దానిలో ఈ విషయములన్నీ పరిశీలించి తీర్మానములు చేయడ మౌతుంది.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ : లోకలై జేషన్ విషయం చర్చించుటకేనా పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పుగోదావరిజిల్లాల అసెంబ్లీ, కాన్సిల్, లోక్ సభ్యుల సమావేశం ఏర్పాటుచేసినది ?

శ్రీ పి. సి. సుబ్బారెడ్డి : అవునండీ.

*MEDIUM SIZE PROJECT TO THE THANDAVA RIVER
AT PAYAKARAOPET*

68—

* 72 (2814) Q.—*Sri M. Pitchaiah*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that, in case a medium size project is constructed near Rekhavanipalem to the Thandava River at Payakaraopet, Visakhapatnam District it serves both as a check against floods in several villages in Godavari and Vizag Districts and also as a means of bringing thousands of acres of additional land into cultivation in both the said districts;

(b) if so, when the construction will be taken up ; and

(c) the reasons why the construction of the said Project has been delayed after having been included in the First list of the first plan ?

Sri A. C. Subba Reddy : (a) Yes, Sir.

(b) The construction of the reservoir at Rekhavanipalem could not be taken up as it was found on investigation that a reservoir at Ghantavari Kothagudem could be constructed with a lesser cost, and higher percentage of returns.

(c) Though the scheme of forming reservoir across Thandava was contemplated in the 1st Plan, it could not be implemented as the final selection of site could not be fixed until various alternative sites were explored and detailed investigations made. The approval of the Government of India for execution of the Scheme is still awaited.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య : గంటావారి కొత్తగూడెం వద్ద నిర్మించే ప్రోజెక్టుకు దీనికి పోటీ పెట్టవలసిన అవసరంలేదు. ఈ ప్రోజెక్టును వరదనిరోధక పథకముగా తీసుకొనే సమస్య ఉన్నది. మొదటి ప్రణాళికలో కూడ దీనిని చేర్చి కేంద్రప్రభుత్వానికి పంపడం జరిగింది. కాని కొన్ని objections వల్ల stop చేశారు. గంటావారికొత్తగూడెం ప్రోజెక్టు పూర్తియైన తరువాత దీనిని మరల take up చేసే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : తాండవప్రాజెక్టుకు కూడ ఇంకను clearance రాలేదు. అది వచ్చిన తరువాత, ఇంకా నీళ్లుండి వరదలవలన బాధపడుతుంటే అప్పుడు ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) : గంటావారి కొత్తగూడెం పథకం గురించి చాలాసార్లు శాసనసభలో ప్రశ్నించడం జరిగింది. C.W. P. C. వారు క్లియరెన్సు ఇవ్వలేదని చాలాసార్లు చెప్పారు. ఎంతకాలం పడుతుందో అంచనా చెప్పగలరా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇంత ఆలస్యము అయినదీ కనుకనే officers ను పంపి C.W.P.C. లో కూర్చోని క్లియరెన్సు తెచ్చుకొనే ప్రయత్నము జరుగుతున్నది.

శ్రీ మహమ్మద్ యస్మాయిల్ (సామల్ కోట) : తాండవస్కీము గురించి మాట్లాడుతూ C.W.P.C. నుంచి క్లియరెన్సు తెచ్చుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నామని మంత్రి గారు చెప్పారు. శ్రీ హయగ్రీవాచాద్యులుగారు పోచంపాడుకుగాని శ్రీశైలమునకుగాని

క్రియ చెప్పు ఇంకను రాలేదని చెప్పినట్లు సత్రికలలో చూచాము. అది ఎంతవరకు నిజమో తెలియజేస్తారా ?

Sri A. C. Subba Reddy : Separate question, please.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : రిపోర్టులో చూస్తే దాదాపు 3, 4 సంవత్సరములనుంచి దీనికి clearance రానుండా ఉన్నట్లు కన్పడుతుంది. ఇంతకాలము వరకు దీనికి clearance ఇవ్వకుండా ఉండడానికి ఏయే అభ్యంతరాలు ఉన్నాయి ?

శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి : మూడుప్రదేశాలలో, అనగా చెంతవారికొత్తగూడెం, రూకలవారిపల్లి, గుడిమిట్ట—ఈ మూడుప్రదేశాలలో అనే ఎక్కడవేస్తే జాగుంటుందనే విషయం ఉన్నది. First Plan లో ఇది ఒకచోట చేయాలని సంపించారు తరువాత ఎక్కడవేస్తే జాగుంటుందని, ఒకటిమట్టుకు వదలివేసి, రెండు చోట్ల అనగా ఈ గూడెం దగ్గర, రూకలవారిపల్లి దగ్గర investigation జరిగింది తరువాత గూడెం దగ్గర వేస్తే జాగుంటుందని, అక్కడ జాన్సీ ఎకరాలు సాగులోకి వస్తాయని, అది finalise చేసి ఇప్పుడు C. W. P. C. దగ్గర ఉన్నది. ఇదేకాదు, చాలా plans ఉన్నాయి అక్కడ. అందువల్లనే, వీటన్నిటికి clearance తెచ్చుకొందామనే ఉద్దేశంతో మన ఆఫీసర్లను అక్కడికి పంపించినాము.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : ఈ వరదనివారణ పథకాలకు సంబంధించి మొదటి plan లోనే మనం ఆమోదించినటువంటి schemes అలాగే ఉన్నాయి. వై జాగ్ లో అలాగే West Godavari లో ఏరకాలవ మొదలగునవి ఉన్నాయి. ఇంతవరకు C. W. P. C. ల నుంచి ఆమోదము రాలేదు. దానికి కారణంగా, మా estimates లో కొంచెం తేడా వచ్చింది, అవి మరల మార్చమని చెప్పారని అన్నారు. ఈవేళ ఏమిటంటే, రెండు సంవత్సరాలు వరదలు వచ్చి చాలా పంట నాశనం అయి పోయింది. అందువల్ల ఈ వరద నివారణ పథకానికి first priority ఇచ్చి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా permission తెప్పించి అది అమలుజరపటానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి : Medium Irrigation Plans అన్నీ కూడా తెప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. వాటిని పూర్తిచేయడానికి ఒకమాదిరిగా డబ్బు ఉన్నప్పుడల్లా కొంతకొంత పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు : విశాఖపట్టణంజిల్లాలో, medium projects, ఏ కారణాలవల్ల అయితేనేమి, చెప్పుకోదగినవి ఏమీ జరగలేదు. అందువల్ల కనీసం ఇప్పుడు ఒక steel plant పెడుతున్న సందర్భంలోనైనా శాశ్వతంగా కరువు నివారణకు ఉపయోగించే పద్ధతులలోను, అక్కడ navigation కు ఉపయోగించే పద్ధతులతో నిప్పురుస్కీ మును తీసుకొని అమలుజరపడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి : నిప్పురుస్కిమును ఇప్పుడు కాదు, నాల్గవ ప్రణాళికలో గాని, అయిదవ ప్రణాళికలోనైనా చేసుకోగలిగిన ధనము మనకు ఉన్నదా ! Scheme మటుకు investigation చేయిస్తాము. అయితే ఎప్పుడు తీసుకోడానికి వీలుంటుందనేది ఇప్పుడు ఆలోచన.

• శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానాన్ని బట్టి, మనము ఒక particular site ఇదమిద్దంగా తేల్చిచెప్పలేకపోవడం ఆనేది clearance రాకపోవడానికి కారణంగా కనపడుతున్నది. అది నిజమేనా ?

శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి : Particular site చూపించి, plan, estimate అంతా పంపించాము మొదట. 1961 లో కొంతపని కూడా మొదలు పెట్టాము, అది అవుతుంది కదా అని. కాని C. W. P. C. నుంచి, మేము final గా permission ఇచ్చేదాకా దీనిని ఆపి వేయవలసిందని order వచ్చింది.

THONAM IRRIGATION SCHEME

69—

*171(2937)Q.—*Sri D. Suridora (Put by Sri P. Gunnayya)* : Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether investigation of Thonam Irrigation Scheme over Gomukhi River in Srikakulam District has been completed; and

(b) if so, the estimated amount and the acreage of ayacut ?

Sri A. C. Subba Reddy : (a) Yes, Sir. Only preliminary investigations have been completed.

(b) The estimated cost is Rs. 7,38,449 and the acreage of ayacut is 1250 acres.

శ్రీ ఏ. గున్నయ్య : ఈ పనిని ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారో తెలివిస్తారా ?

శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి : 'Final estimates తయారు కాగానే ప్రారంభిస్తారండి.

*CONSTRUCTION OF ANICUT**ON JAGGAMMAGADDA IN BHIMUNIPATNAM TALUK*

70—

* 181 (3007) Q.—*Sri K. Appala Naidu* (Reuidi): Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state;

(a) whether the Government intended to supply water to the lands in the villages of Kasulavada and Bakurupalem by constructing anicut to Jaggammagadda flowing through the said villages in Bhimunipatnam taluk, Visakhapatnam district ;

(b) whether the estimates have been prepared ;

(c) if so, the estimated amount therefor ; and

(d) when the work will be taken up ?

Sri A. C. Subba Reddy : (a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Rs. 3.646 lakhs.

(d) As soon as plans and estimates are received from the Chief Engineer, necessary administrative sanction will be accorded and the scheme taken up for execution.

*BRIDGE ACROSS THE RIVER MOOSI**IN NELLORE DISTRICT*

71—

* 191 (3150) Q.—*Sri K. Guruswami Reddy* (Kanigiri) : Will the hon. Minister for Buildings and Communications be pleased to state :

(a) whether the Government conducted investigation for the construction of a bridge across the Moosi river on the road between Podili and Darsi in Nellore District ;

(b) if so, the estimated amount of the expenditure therefor ; and

(c) if so, when it will be taken up ?

• *(The Minister for Irrigation and Power Sri A. C. Subba Reddy rose to answer the question No. 71 on behalf of the Minister for Buildings and Communications, Sri Mir Ahmed Ali Khan.)*

Mr. Speaker : Has the Minister for Buildings and Communications authorized you ?

Sri A. C. Subba Reddy : Yes, Sir.

Mr. Speaker : Then, you should have written to me before.

Sri A. C. Subba Reddy : (a) Yes, Sir.

(b) Rs. 5.00 lakhs.

(c) It will be considered for being taken up in 1964-65, if finances of the State permit.

MAINTENANCE OF NATIONALISED BUS-ROUTES

72—

* 231 (3687) Q.—*Sri P. O. Satyanarayan Raju (Kosgi) :* Will the hon. Minister for Buildings and Communications be pleased to state :

(a) whether all the Nationalised Bus-routes will be entrusted to the Highways Department for maintenance ; and

(b) if so, when ?

Sri A. C. Subba Reddy : (a) The matter is under consideration of Government.

(b) Does not arise.

REPRESENTATION ON BEHALF OF
THE ANDHRA PRADESH JUDICIAL DEPARTMENT
COPYISTS, ASSOCIATION

73—

* 702 (2196) Q.—*Sri G. C. Kondiah*: Will the hon. Minister for Law and Information be pleased to state :

(a) whether any representation on behalf of the Andhra Pradesh Judicial Department Copyists, Association, Vijayawada and Nellore had been made to the Government ; and

(b) if so, what is the nature of the representation and whether any steps are being taken to solve their grievances ?

The Minister for Law and Information (Sri P. V. Narasimha Rao) : (a) No representations were received from any association. However, certain representations were made by copyists themselves severally.

(b) The representation states that the Pay Committee's recommendations have not benefited them at all and in some cases they have been put to loss. All the representations are under consideration of the Two-Man Committee. Meanwhile the request of the copyists to enhance the remuneration for copying from 12 nP. to 14½ nP. per 100 words has been acceded to by Government.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య : వాళ్ళకు సంబంధించినవరకు ఈ Pay Commission Reports అమలు జరిపే దానికి ఎంత కాలము పడుతుంది ?

Sri P. V. Narasimha Rao : The matter is under the consideration of the Two-Man Committee. I think it is not going to take very long.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం): ప్రస్తుతం వారికి ఇస్తున్నటువంటి remuneration ఎంత? Monthly ఎంత పడుతుంది? వాళ్ళ జీతం ఎంత, allowance ఎంత?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు: ఇది వారు చెప్పిన representations గురించి. ఈ Pay Committee recommendation వల్ల మాకేమీ లాభము కలగలేదు. కొన్ని cases లో నష్టం కూడా కలుగుతుందని వారు చెప్పారు. ఆ వివరాలు Two-Man Committee consider చేస్తుంది. ఆ వివరాలు ఇప్పుడు లేవు. కాని 12 న. వై. నుంచి 14½ న. వై. వరకు దానిని ఒప్పుకోవడం జరిగింది. Pay Committee recommendations లో ఏమేమి మార్పులు వచ్చాయి అనేది ప్రస్తుతం లేదు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం): ఈ Two-Man Committee కి ఇచ్చినటువంటి terms of reference ఏమిటి? అసలు ఇంత time అని fix చేసి, అంతలోపల report ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నుంచి ఆదేశం ఇవ్వబడలేదా?

Sri P. V. Narasimha Rao: That is a general question. I am afraid I cannot answer.

Mr. Speaker: I do not take notice of the Members who do not stand in their seats. Members who want to put their supplementary questions can stand in their seats. If they simply raise their hands I am not going to take notice.

PRODUCTION OF MILK

AT THE CATTLE FARM AT CHINTALADEVI

74—

* 989 (3860) Q.—Sri K. Ramaiah Chowdary(Nandipadu): Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the quantity of milk (in lbs) produced every year at the cattle farm at Chintaladevi, Kayali Taluk, Nellore District;

(b) whether the entire milk produced is being sold away, if so, the names of the places; and

(c) if not, the reasons therefor?

The Minister for Agriculture (Sri A. Balarami Reddy) :
 (a) The quantity of milk produced for the last three years is detailed below :

1960-61	1961-62	1962-63
lbs.	lbs.	lbs.
1,52,456.12	1,70,500.9	2,13,824.6

(b) The answer is in the negative.

(c) In the absence of marketing facilities at the farm or in the vicinity, the milk produced at the farm could not be disposed to the public. The nearest consuming town, where there is demand for milk is Nellore which is nearly 50 miles away from the farm. It is not economical to transport milk to this distant place. Milk is, therefore, converted into ghee and disposed of and the skim milk utilised for feeding calves and rearing pigs.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : చాలా పాలు అక్కడ ఉత్పత్తి అవుతుందని, ఉత్పత్తి అయ్యే పాలను విడుదల చేయడానికి అక్కడ market లేదని, అందువల్ల దానిని వెన్న తీసి పంపిస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పుతున్నారు. దానివల్ల ప్రభుత్వానికి లాభము వస్తుందా, నష్టం వస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : పాలుగా అమ్మితే ఎక్కువ వస్తుంది. దానిని నెయ్యిగా చేస్తే కొంత నష్టం వచ్చేమాట వాస్తవం కాని అక్కడ వేరే గత్యంతరం లేనిదానివలన, ఆ పాలును నెయ్యి తీసి అమ్మడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : Milk factories ఇక్కడ ప్రైడరాబాదులోను, విజయవాడలోను పెట్టడం అనేది జరుగుతున్నది. అందువల్ల పాలను అక్కడకు సరఫరా చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందేమో పరిశీలిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : విజయవాడలో పాలు ఎక్కువగా ఉత్పత్తి అవుతుంది. స్థాపించబోయే Milk factory కి అక్కడ పాలే ఎక్కువగా ఉంటుందనే సంగతి అందరికీ తెలిసినదే.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య : అధ్యక్షమహాశయా ! సంవత్సరంలో ఆ కేంద్రానికి maintenance ఖర్చు ఎంత అయినది ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ప్రత్యేక ప్రశ్న కావాలి.

శ్రీ జి. బాపనయ్య : నష్టం వస్తుంటే ఆ farm ఎందుకు నడుపుతున్నారు ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : పాలు ఉత్పత్తి చేసే లాభాలు సంపాదించాలని కాదు Pure breed ను అభివృద్ధి చేయడానికి, మనదేశంలో ఒంగోలు జాతిని అభివృద్ధి చేయడానికి ఈ farm నడుపుతున్నాము. ఇప్పుడు వచ్చే నష్టాన్ని తగ్గించి self sufficient గా చేయడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. ఈ సంవత్సరం self-sufficient గా అయ్యే పరిస్థితి ఉన్నదని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : పాలరూపంలో అమ్మితే లాభం ఉన్నప్పుడు, నెల్లూరుకు ప్రత్యేకం Vans పెట్టి పాలు సరఫరా చేస్తే లాభంవస్తుంది కదా ? అట్లా చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించకూడదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : గవర్నమెంటు ఫారమ్సు అన్నింటిలో లీటరు పాలు 62 న. పై.ల నుండి 64 న.పై.ల వరకు అమ్ముతున్నారు. నెల్లూరులో గ్రామాలనుంచి వచ్చేవి 50 న.పై.లకు ఆమ్మేపరిస్థితి ఉన్నది. అందువల్ల 50 మైళ్లు ప్రత్యేకంగా Var పెట్టి నెల్లూరుకు పాలుపీసుకుపోతే ఎక్కువ నష్టం వస్తుందనే భయంతో ఆ స్కీమును మంజూరు చేయలేదు. కాని అక్కడ కో-ఆపరేటివ్ సంస్థవారు పేస్పరైజేషన్ ప్లాంట్ పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. నాలుగయిదు నెలల్లో కమిషన్ కాబోతుంది అప్పుడు మన ఫారమ్లో వెయ్యిపౌన్ల పాలు ఉత్పత్తిచేసే ఉదయం, సాయంత్రం ఇచ్చే పాలు అక్కడనే pool చేసి తర్వాత ఒకేపూట నెల్లూరుకు పంపితే లాభసాటిగా ఉంటుందనే విషయం ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు : పాలకేంద్రం నిర్వహించడం లాభంకోసం కాదు, నష్టంవచ్చినా పర్యావేదనార్హులు, మంత్రిగారు. పాలు వృధా చేయుటకంటే దీదలకు, విద్యార్థులకు ఉచితముగా సప్లయ్ చేయుటకు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఆ పాలు హాస్పిటల్సుకు, ప్రభుత్వసంస్థలకు విక్రయిస్తున్నారు. చింతలదివి నెల్లూరుకు 50 మైళ్ళదూరంలో ఉన్నది. అటువంటి facilities చింతలదివిలో లేనందువల్ల నష్టం వస్తోంది.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య : చింతలదివికి 25 మైళ్ళ దూరంలో రెండు పట్టణాలు. కందుకూరు, కావలి ఉన్నవి; అక్కడికి గంటలో చేర్చవచ్చును. అది ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : కావలిలో మార్కెట్ లేదు. అక్కడ విస్తారంగా పాలు కొనేవారు దొరకలేదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అక్కడ develop చేసిన మంచి breed ను ఎన్ని ప్రాంతాలకు ఎగుమతి చేశారు ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : Ongole breed ను అభివృద్ధి చేయాలని ప్రయత్నం జరుగుతోంది. సాధించిన ఫలితాలు మనదేశంలోనేగాక ఇతర దేశాలలోకూడా ప్రశంసల నందుకొన్నవి.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : Develop చేసినవాటిని ఇతర చోట్లకు ఎన్ని పంపారు ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఇప్పుడు నావద్ద వివరాలు లేవు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : పాలరూపంలో ఖర్చుకావడంలేదని చెబుతున్నారు. విశాఖపట్టణంలో వెన్న, నెయ్యి అరుదు అయిపోయినవి. అక్కడ వచ్చేపాలు వెన్న, నెయ్యి క్రింద చేసి విశాఖపట్టణంలాంటి పట్టణాలకు పంపే యత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : కొనుటకు ఏర్పాటుచేస్తే చింతలదివిలో ఉత్పత్తి అయ్యే నెయ్యి అక్కడికి పంపడానికి ఏర్పాటు చేస్తాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : విశాఖపట్టణంలో గవర్నమెంట్ ఫారమ్ ఉన్నది. ఈ ఫారమ్ నుంచి అక్కడకు పంపిస్తే వారు distribute చేస్తారు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఆశేవణలేదు. అయితే ఇప్పుడు నెయ్యి నిలివ ఉండటం లేదు. ఖర్చు అవుతోంది.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : మంచి cattle breed తయారుచేసే సందర్భములో ఆ పాలు పిళికి అమ్మడం బాగుండదనే మూలనూత్రం ఉన్నది. దూడలకు వదిలి పెడతారు. అటువంటి పరిస్థితులలో ఈ cattle farm లో పాలు పిళికి అమ్ముతున్నారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : Excess గా ఉంటే వాడుతున్నారు. నెయ్యి తయారు చేయుచున్నందున skimmed milk మిగులుకుంది. అసగా fat content remove చేస్తారు, ప్రాటీన్లు ఉంటాయి. అ పాలను దూడలకు, పందులకు నష్టం చేస్తున్నారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : అక్కడ పెట్టుబడి ఎంత పెట్టారు ? నష్టం ఎంత వస్తోంది ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ప్రత్యేక ప్రశ్న కావాలి.

MAGAZINE 'KISAN'

75—

*1033 (4437) Q.—*Sri A. Sarveswara Rao*: Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government sanctioned a sum of Rs. 25,000 as grant for the Farmers' Union from the Agricultural Development Fund for publication of the magazine 'KISAN'; and

(b) if so, the purpose for which it was given ?

Sri A. Balarami Reddy : (a) A grant of Rs. 30,000 was sanctioned by Government during the years 1957-60 to Farmers' Union. This amount was, however, not made from the Agricultural Development Fund, but from the Agricultural Improvement Fund. It was made in connection with the publication of the magazine 'KISAN'.

(b) The grant was sanctioned because it was considered that the articles then published in the Journal were of a high standard and that the publishers were thereby doing good work.

శ్రీ ఎ. పద్మేశ్వరరావు : డిసాన్ పత్రికకు సహాయం చేసినట్లు వ్యవసాయాభివృద్ధికి నిర్ధంగా ఉన్న పత్రికలకు కోరితే ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం చేస్తుందా? ఆ Farmers' Union Office-bearers ఎవరు?

శ్రీ ఏ. బలరామిరెడ్డి : అది 1957-58 లో ఇచ్చిన గ్రాంటు. 60-61 నుంచి అటువంటి గ్రాంటు ఇవ్వడం ప్రభుత్వం మూనివేసింది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : ఇంతదబ్బు ప్రభుత్వం ఇచ్చినప్పుడు కనీసం పంచాయితీ బోర్డుకు, రికగ్రేడ్డ్ లైబ్రరీస్ కు ఆ పత్రిక ప్రతులను ఉచితంగా పంపడానికి ప్రయత్నం చేశారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఆ పత్రిక ప్రతులను Director of Agriculture అందరికీ distribution చేసినట్లు తెలుస్తోంది.

శ్రీ జి. బాపనయ్య : కిసాన్ పత్రిక ఎడిటర్ ఎవరు? ఆయనపేరు, హోదా ఏమిటి? ఆ పత్రిక కే గ్రాంటు ఎందుకు ఇచ్చారు? గవర్నమెంటువారి “పాడిపంటలు” పత్రికకు ఇచ్చి అభివృద్ధి చేయవచ్చుగదా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : ఎడిటరుపేరు ఇప్పుడు నావద్ద లేదు. 1959-60 నుంచి అటువంటి గ్రాంటు ఇవ్వడంలేదు. ప్రభుత్వం ప్రచురించే “పాడిపంటలు” అభివృద్ధి చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము.

శ్రీ యన్. వెంకటస్వామి : కిసాన్ పత్రిక ఎడిటర్ పేరు తరువాత సభ్యులకు అందజేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఏ. బిర్రామిరెడ్డి : ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : ఆ పత్రికకు ఇచ్చిన డబ్బు 25 వేలు దుర్వినియోగం అవడంవల్ల మళ్ళీ ఇవ్వడం మానివేశారా? ఎందుచేత మానివేశారు?

శ్రీ ఏ. బిర్రామిరెడ్డి : దుర్వినియోగం అయినట్లు తెలియదు. ప్రయివేటు సంస్థకు డబ్బు ఇవ్వడం మంచిది కాదని, ప్రభుత్వం ప్రచురించే “పాడిపంటలు” అభివృద్ధి చేయాలనే ఉద్దేశంతో అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఉత్తర్వు చేసినందువల్ల మానివేశారు.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య : ఆ పత్రికవారికి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన రు. 25,000 లు వారు ఏవిధంగా ఖర్చుపెట్టారు? దానివల్ల ఆ పత్రిక అభివృద్ధి చెందినదా? సర్క్యూలేషన్ పెరిగినదా? ఆ డబ్బు ఏ విధంగా ఖర్చు పెట్టినదీ బోగట్టా ఉన్నదా?

శ్రీ ఏ. బిర్రామిరెడ్డి : ఎక్కువ ప్రతులు ప్రచురించడానికి ఉపయోగించినట్లు నావద్ద information లేదు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : ఏ ఉద్దేశంతోనూ ఆ 30 వేలు వారికి ఇచ్చారో ఆ ఉద్దేశముతోనూ వారు ఖర్చు పెట్టారా? అది లేకుండా ఇతరత్రా ఖర్చు పెట్టితే ప్రభుత్వం చర్యతీసుకొని దానిని రాబట్టుటకు ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఏ. బిర్రామిరెడ్డి : దానిలో ప్రచురించే articles నైతులకు చాల ఉపయోగకరంగా ఉంటాయనే ఉద్దేశంతో ఆ పత్రికకు గ్రాంటు మంజూరు చేశారు. ఆ డబ్బు దుర్వినియోగం అయినట్లు సమాచారం లేదు. కావాలంటే దర్యాప్తు చేయిస్తాము.

శ్రీ సి. డి. నాయుడు : అగ్రికల్చరల్ డెవలప్మెంటు ఫండుకు, అగ్రికల్చరల్ ఇంప్రూవ్మెంటు ఫండుకు ఉన్న తేడా ఏమిటి? ఈ రెండు ఫండ్స్ ఎక్కడనుండి సేకరిస్తారు?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : 30 వేల రూపాయలు ఒకేతడవ ఇచ్చారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : లేదండి. 58వ సంవత్సరంలో 15 వేలు, 58-59 లో 10 వేలు ఇచ్చారు. 60-61 లో 5 వేలు మాత్రమే ఇచ్చి అంతటితో stop చేశారు.

శ్రీ జి. బాపనయ్య : ఈ పత్రికాధిపతి పేరు తెలియదంటున్నారు. మరి ఆ డబ్బు ఎవరికి ఇచ్చారు ? తీసుకొన్నవారి ఓచర్ ఉందా ? నాకు తెలిసినంతవరకు సరోత్తమరెడ్డిగారని అనుకొంటున్నాను. అది నిజమేనా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : నా దగ్గర ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ లేదు. ఆ పత్రికవాళ్ళకే ఆ డబ్బు ఇవ్వటం జరిగింది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : ఇప్పుడు ఆ పత్రిక నడవబడుతున్నదా లేక 1961 లోనే మూసివేశారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : అది నాకు తెలియదు. మనం మాత్రం డబ్బు ఇవ్వటం లేదు.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : ఆ పత్రికవారికి ఇచ్చామంటున్నారు. ఆ పత్రిక వాళ్ళంలే ఎవరు ? ఓచర్ మీద సంతకం పెట్టినవారెవరు ? లేక కిసాన్ పత్రిక పేరు చెప్పి ఆ డబ్బు ఎవరైనా మిస్ ఎప్రోప్రియేట్ చేశారేమో విచారణ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఎవరు ఆ డబ్బు తీసుకున్నారో ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ నావద్ద లేదు. ప్రభుత్వం ఆ డబ్బు చెక్కురూపంలో ఇచ్చి ఉంటుంది. ఎవరి పేరుతో ఆ చెక్కు ఇచ్చారో, ఎవరివద్దనుండి రశీదు తీసుకొన్నారో ఆ విషయం కావాలంటే ప్రయివేటుగా అందజేస్తాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ఆ పత్రిక ఏ భాషలో ప్రచురించారండి ? వ్యవసాయ అభివృద్ధికి ఇంకా ఏ ఇతర పత్రికలైనా సహకరిస్తే వాటికి కూడా ఆ రికనహోయం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : అది తెలుగుభాషలో ప్రచురించారని నేను అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : నేను ఆ పేపరు ఇంగ్లీషు భాషలో చదివానండి !

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : చదివి ఉండవచ్చును— ఆ వివరాలు ఇప్పటివికావండి. అది గౌరవసభ్యులు గుర్తించాలి. ఎప్పుడో 57-58 లో జరిగిన పనులకు ఇప్పుడు నేను సమాధానం చెబుతున్నాను. ఆ తర్వాతమాత్రం ఏ పత్రికకు ఎటువంటి ద్రవ్యసహాయం చేయకూడదనే నిర్ణయం ప్రభుత్వం తీసుకున్నది. ఆ తర్వాతమాత్రం ఇవ్వటంలేదు.

LOAN-CUM-SUBSIDY SCHEME FOR DIGGING WELLS

76—

*1035 (4490) Q.—*Sarvasri A. P. Vajravelu Chetti and G. C. Kondiah* : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to introduce loan-cum-subsidy Scheme for digging new wells ; and

(b) if so, the details thereof ?

Sri A. Balarami Reddy : (a) The answer is in the affirmative.

(b) Loans upto a maximum of Rs. 2000 are sanctioned per well, the amount being limited to the actual approved estimated cost of the well. Out of this loan, 37½% of the actual cost of construction, subject to a maximum of Rs. 750, will be treated as subsidy, provided the well is completed according to the rules governing the grant. The balance will be recovered as per rules in Taccavi manual.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య : ఈ లోన్స్, సబ్సిడీలు ఎటువంటి రైతులకు ఇస్తున్నారు? అస్త్రీ సెక్యూరిటీ ఉన్నదా? ఆ అస్త్రీ సెక్యూరిటీ ఎవరు ఒప్పుకోవాల్సి? రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు ఒప్పుకోవాలా? పంచాయితీ సమితివారు ఒప్పుకోవాతా? ఆ వివరాలు తెలియజేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : ఆ వివరాలు ఇదివరకే అసెంబ్లీలో వివరంగా చెప్పాను. ఒక బావి ఉన్నవారికి ఇంకో బావి ఇవ్వకూడదు; పేదవారి అప్లికేషన్స్ పరిశీలించాలి; అనే నిబంధనలున్నాయి అని చెప్పాను. పేదవారికి బావులకు మనం డబ్బు ఇచ్చేటప్పుడు, బావి ప్రవీణతర్వాత ఆ భూమికి కాబోయే విలువకూడా లెక్కతీసుకొని యీ రుణాలు ఇవ్వాలనికూడా ప్రభుత్వం ఉత్తరువు చేసింది.

శ్రీ ఎ. పి. వజ్రవేలుచెట్టి : ఈ స్కీముక్రింద గ్రాంట్సు ఇంతవరకు ఎంత మంజూరు చేశారు ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : ఈ సంవత్సరం 10 వేల బావులకు ఇవ్వటం జరిగింది. ఒక కోటి రూపాయలు అప్పుడే మంజూరు చేసాము. ఇంకో కోటి రూపాయలు దీని క్రింద ఇవ్వాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : ఆ బావి శ్రవ్వినతర్వాత ఆ భూములకు పెరిగే విలువ కూడా లెక్కించాలనే ఉత్తరువు ఇంతవరకు పంపించలేదు. ఇన్ని బావులు ఇచ్చామని చెప్పారు. కాని ఆ బావులకు ఎలాట్ మెంట్ ఇంతవరకు రాలేదు. కాబట్టి ఎలాట్ మెంట్ పంపించటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : బావులకు ఎలాట్ మెంట్ పంపించడం జరిగింది. అవి అనేక ప్రాంతాల్లో రైతులమధ్య పంపకం జరిగినట్లుకూడ తెలుస్తున్నది.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి : ఈ రుణాలు, సబ్సిడీలు ఫలానా పరిస్థితులలో ఫలానా రైతులకు ఇవ్వాలని స్పష్టంగా చెప్పబడలేదు. ఆ కారణంగా గ్రామాలలో యీ రుణాలు, సబ్సిడీలు పంపకం విషయంలో గ్రూపులు, బందీలు ఏర్పడి వాతావరణము కలుషితమైనది. ఈ విషయము ప్రభుత్వానికి తెలుసునా? కాబట్టి ఆ విషయంలో సరైన పద్ధతి ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : గ్రామాలలో గ్రూపులు ఏర్పడి బావుల పంపిణీ జరుగుతున్నట్లు ప్రభుత్వదృష్టికి రాలేదు. ఎక్కడైనా ఆ విధంగా ఉన్నట్లు ప్రభుత్వదృష్టికి తేస్తే, తప్పకుండా వారిపైన కఠినచర్యలు తీసుకొంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి : 1959-60 లో శ్రవ్విన బావులు దైవికంగా కొన్ని పడిపోవటం జరిగింది. B. D. O. లు అడిగిన డబ్బు ఇవ్వనందువల్ల వాళ్ళ రిపోర్టులో బావి సరిగా పూర్తికాలేదని వ్రాసినారు. ఆ రికార్డుబట్టి కలెక్టర్ గారు ఆ డబ్బు రికవరీకి ఉత్తరువు చేసినారు. ఆ ఉత్తరువు కాన్సిల్ చేసి రైతులను బాధించకుండా ఉంటారా ?

(No answer)

శ్రీ జి. సి. కొండరెడ్డి : వీధివారికి బావులకు లోన్స్ సబ్సిడీలు ఇచ్చే విషయంలో ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని; ఒక బావి ఉన్నవారికి రెండవ బావికి ఇవ్వకూడదని నిబంధనలున్నట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. అయితే ఆ రైతులు వీధివారనిగాని, లేదా

ఆ రైతులకు రెండు బావులు లేవనిగాని సర్టిఫై ఎవరు చేస్తారు ? పంచాయితీ సమితి వారా ? రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ వారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : రెవిన్యూ జిపార్టుమెంట్ వారు చేయాలని అనుకుంటున్నాను. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్, B. D. O. ఇద్దరు సహకరించి చేయాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉంది.

శ్రీ టి. బాలకృష్ణయ్య : ఈ బావులు ప్రొటెక్టెడ్ రిసెంట్స్ కు కూడా ఇస్తారా ? కిస్తులలో 50% వారే చెల్లిస్తున్నారు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ప్రభుత్వం డబ్బు యీ మాదిరిగా ఎవరికంటే వారికి ఇస్తే ఆ డబ్బంతా ఎందుకు దుర్వినియోగం చేశారని మళ్ళీ ఇక్కడ సభ్యులు అడుగుతారు.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి : ఈ స్కిము ఎంత కాలం నుండి అమలులో ఉంది ? ఇక మీదట ఎంత కాలం వరకు అమలులో వుండవచ్చునని ఆశించవచ్చును ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఈ రెండువేల రూపాయలు ఇచ్చే స్కిము గురించి 62వ సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ఆలోచించటం జరిగింది. 63-64 లో దానిని ప్రారంభించాము. ఇదే విధంగా రాబోయే సంవత్సరాలలో ఇంకా ఎక్కువ గ్రాంట్స్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉంది.

శ్రీ టి. బాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, అసలు బావుల కొరకు అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రదేశాలలో, రైతులకు ఒక బావి ఉండి మరొక బావి అవసరం ఉంటే, రెండవ బావికి డబ్బు మంజూరు చేయటానికి అవసరమైన మార్పులు రూల్స్ లో చేయటానికి యోచన చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఈ బావులు అన్ని బ్లాకుల మీద, అక్కడ ఉన్న అవసరం బట్టి కలెక్టర్, జిల్లా పరిషత్ వారు భాగిస్తారు. ఎక్కడైనా ఒక పంచాయితీ సమితిలో అసలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ రానప్పుడు, ఒక బావి ఉన్న వారికి రెండవ బావికి డబ్బు ఇచ్చినా కూడా ప్రభుత్వానికి ఏమీ ఆక్షేపణ ఉండదు.

EXTENSION OF PACKAGE PROGRAMME TO OTHER DISTRICTS

77—

*1057 (4688) Q.—*Sarvasri Mohammed Ismail and P. O. Satyanarayana Raju* : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

whether the Government propose to extend the Package Programme to other districts during this year, 1963-64?

Sri A. Balarami Reddy : The answer is in the affirmative?

శ్రీ మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ : అధ్యక్షా, వ్యవసాయ ఉత్పత్తి ఎక్కువ చేయాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉందికాబట్టి యీ పేకేజీ పథకం ఏవ ప్రాంతాలలో విస్తరింపజేయటానికి ప్రభుత్వం వారు నిర్ణయించారో చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : ఈ స్కీము జయప్రదంగా కొనసాగించబడాలంటే, అక్కడ మంచినీటి వసతి ఉండాలి, మంచి సారవంతమైన భూములు ఉండాలి, ఇతర అన్ని సౌకర్యాలు ఉండాలి. అలాంటి ప్రాంతాల్లో యీ అధికావోత్పత్తి సాధించటానికిగాను యీ స్కీము మనము ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. ఆ నీటివనతులు, మంచి భూములు, ఉత్పాదకతలైన రైతులు ఉన్న ప్రాంతాల్లో ఇది విస్తరింపజేయటం జరుగుతుంది.

శ్రీ డి. మురళీధరరెడ్డి : ఈ స్కీము ఏవ జిల్లాలలో అమల్లో ఉంది? దాని మూలకంగా రైతులకు ఏ రకమైన సౌకర్యాలు చేపూర్చబడినవి? దాని ఫలితాలు ఏ రకంగా ఉన్నవి? తెలియజేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి : ఈ స్కీము ప్రస్తుతము తూర్పు గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, కర్నూలు, నిజామాబాద్, వరంగల్, కరీంనగర్, మహబూబ్ నగర్ — యీ 10 జిల్లాలకు విస్తరింపజేశాము. 63-64 లోనే యీ స్కీము ప్రారంభించాము. ఇంతలోగా దీనివల్ల సాధించిన ఫలితాలు చెప్పటం కష్టము. కాని మనం West Godavari జిల్లాలో ప్రారంభించిన ప్యాకేజీ స్కీమును అనుసరించి, మోడిపైడ్ బేసిన్ లో దీనిని ప్రారంభించుకొన్నాము. West Godavari జిల్లాలో దీనివల్ల వ్యవసాయ ఉత్పత్తి 20% నుండి 30% వరకు పెరిగినట్లు (ఎగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంట్ వారి లెక్కలవల్లనే కాదు). స్టేట్ ఫిక్స్ డిపార్టుమెంట్ వారు తదితర డిపార్టుమెంట్స్ వారు చేసిన లెక్కలవల్ల తేలింది.

Sri P. O. Satyanarayana Raju : What is the amount allotted to each District?

Sri A. Balarami Reddy : I do not know the amount allotted to each District, but in 1963-64 Government have decided to spend Rs. 45 lakhs in all the Districts.

శ్రీ డి. మురళీధరరెడ్డి : మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఈ స్కీము implement చేయడమైనదా ? జరిగితే దాని reports ఏవిధంగా ఉన్నాయి ? రైతుకు సరైన సమయంలో సాకర్యం చేకూర్చబడిందా ? దయచేసి తెలినిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి : ఇదివరకే మనవిచేశాను. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కూడ దీనిని ప్రవేశపెట్టాము. ఈ మధ్యనే ప్రారంభించాము. కాబట్టి ఆ వివరాలు ప్రస్తుతం లేవు.

శ్రీ డి. మురళీధరరెడ్డి : ఈ package programme family కి ఒక plan తయారుచేసినారు. దానికి Finances Co-operative Societies meet చేయాలని ఉన్నది. కాని 63-64 లో Co-operative Societies యిచ్చే పరిస్థితిలో లేవు. ఈ programme failure అవుతున్నట్లు ప్రభుత్వానికి తెలుసా ?

శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి : Failure అయినట్లు ఎక్కడా information లేదు. Co-operative Society లో సభ్యులు కాకపోతే హాళ్యకు loans యిచ్చేటందుకు కొన్ని చిక్కులు ఉన్నాయని నాకుకూడ తెలుసు. దానిని సవరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : Original package scheme కు modified package scheme కు difference ఏమిటి ?

శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి : Original package scheme అంటే అక్కడ ఎక్కువ నిబ్బంది ఉంటుంది. అక్కడ అన్నివిధములైన problems మనం tackle చేస్తాము. ఉదాహరణకు— West Godavari District లో మురుగు సమస్య ఎక్కువగా ఉన్నది. ఆ మురుగును తగ్గించి రైతులకు నష్టం కాకుండా ఉండే పరిస్థితులను కూడా ప్రభుత్వం చేస్తుంది. కాని యిప్పుడు అంత విస్తృతంగా package scheme లో జరిగేదానికి వీలులేదు. ఇది minimum staff లో సత్వరంగా అధిక ఆహారోత్పత్తి సాధించేదానికిగాను మాత్రమే ఉద్దేశించబడినది.

Q. No. 78 [*1296 (2262-H)] Sri K. Govinda Rao : .....

(Withdrawn)

SRIKRISHNA JUTE MILLS LTD., ELURU

79—

* 725 (3340) Q.—Sri A. Sarveswara Rao : Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) is it a fact that the issue of Bonus dispute for 1960, between the employees of Sri Krishna Jute Mills Limited and its management, Eluru when requested in 1961 by the Jute Labour Union affiliated to A. I. T. U. C. for adjudication was turned down by the Government on the plea that it was not tenable in its letter dated 14th March 1962 of No. C3/42600/61 (letter of Labour Commissioner);

(b) is it also a fact that the same issue of bonus for 1960 when requested by the Jateeya Jute Karmika Sangam registered in 1962 for adjudication in 1962 was referred to Industrial Tribunal, Hyderabad by the Government, in its G.O.(Ms.) No. 1330 Home (Labour-I) Department, dated 20th July, 1962; and

(c) if so, the decision thereof?

The Minister for Labour and Transport (Sri B. V. Gurusamy) : (a) The Jute Labour Union represented to the Commissioner of Labour on 4-11-1961 for an enquiry into the demand for bonus for 1960. The Commissioner of Labour after enquiry into the accounts of the company found that they had actually incurred loss of about Rs. 35,000 and hence the Commissioner of Labour himself gave a reply to the Union that the demand was untenable.

(b) Yes, Sir.

(c) While the dispute was under adjudication before the Industrial Tribunal the parties viz., Management and the workers entered into a compromise and settled the dispute under which each worker will get one day's wage for every 37½ days of attendance as bonus. The Tribunal passed its award in terms of the agreement.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : Jute Labour Union విషయంలో లేబర్ కమిషనర్ గారు untenable అని సమాధానం పంపించారు. జాతీయ కార్మిక సంఘం విషయంలో లేబర్ కమిషనర్ గారు ప్రభుత్వానికి ఏమి remarks పంపించారో, ఆయన report ఏమిటో చదివి వినిపిస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : Labour Commissioner ను విచారించి prima facie case ఉన్నదేమో bonus గురించి అడిగినప్పుడు వారు ఆ సమాధానం ఇచ్చినారు. అదే విషయంపై యింకొక సంఘంచారు వచ్చి bonus ఇవ్వడానికి వీలు ఉన్నది, ఈ కంపెనీకి కేవలం యిక్కడి లాభాలే కాదు, ఇంకొక వేరే కంపెనీతో కూడ ముడిపెట్టుకున్నట్లు మాకు తెలుస్తున్నది. కాబట్టి దీనిని exclusive గా విచారిస్తే బాగా ఉంటుందని చెప్పారు. మొట్టమొదట ఆ fact వారికి చెప్పలేదు అనుకుంటాను. తరువాత మా దృష్టికి వచ్చినప్పుడు adjudication కు refer చేశాము. Adjudication stage లో ఉన్నప్పుడు వాళ్ళు ఒక compromise settlement కు వచ్చారు. Compromise settlement లోనే award ఇవ్వడం జరిగింది. Labour Commissioner ఏమి వ్రాసినాడు, Secretary ఏమి వ్రాసినాడు అనే విషయం చెప్పడానికి సాధ్యం కాదు.

శ్రీ పిల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు : Labour Commissioner profits లేవు అని మొట్టమొదట union represent చేస్తే సమాధానం ఇచ్చారు. రెండవ తరగతి యింకొక accounts చూసి profits వస్తున్నాయని వ్రాశారు అన్నాడు. మొట్టమొదట వ్రాసేటప్పుడు Labour Commissioner అన్ని విషయాలు సమగ్రంగా ఆలోచించాల్సిన బాధ్యతను గుర్తించలేదా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : వారి బాధ్యత వారు గుర్తించి ఉండవచ్చు. కానీ అప్పుడు conciliation కాలేదు. వట్టిగా వారు విచారించవలసిందని కోరినారు. రెండవసారి యింకొక కార్మిక సంఘం కోరినప్పుడు conciliation చేయవలసిందని చెప్పారు. Conciliation జరిగింది. Conciliation reference for adjudication కావాలని వచ్చినప్పుడు adjudication కు refer చేసినది. మొట్టమొదటసారిమాత్రం వారు conciliation చేయవలసిందనిగాని, adjudication చేయవలసిందనిగాని కోరలేదు. Enquire చేయవలసిందని చెప్పినారు. కనుక సమగ్రమైన విచారణ మొట్టమొదట జరగలేదు. తరువాత Industrial Disputes Act ప్రకారం procedure అంతా పరిపూర్ణమేయడం జరిగింది.

ALLWYN METAL WORKS, SANATNAGAR

80—

* 1311 (3585) Q.—Sri V. Sri Krishna : Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state ;

(a) whether the Government is in receipt of a memorandum dated 1st February 1963 from the Workers Union (A.I.T.U.C.) of the Allwyn Metal Works Sanatnagar ;

(b) if so, the action taken thereon ;

(c) whether the Government received any memorandum from the office-bearers of the above said union about the violent and unruly behaviour of a section of persons at the peaceful and legally permitted meeting of the workers belonging to the A.P.T.U.C. ; and

(d) if so, the action taken thereon ?

Sri B. V. Gurumurthy : (a) Yes, Sir.

(b) The Union which has raised the demand for bonus etc., is not the one recognised by the management under the Code of discipline.

(c) Yes, Sir.

(d) The Special Officer, Evaluation and Implementation is taking necessary action for breach of the Code of conduct.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : అది recognise అయినదా లేదా అనే సమస్య అట్లా ఉంది Union యిచ్చిన మెమోరాండంలో workers యొక్క demands కొన్ని ఉన్నాయి. ఆ కంపెనీయొక్క profits పెరిగినాయి. ఆ కంపెనీయొక్క production పెరిగింది. Losses పోగా Rs. 10 lakhs net profits ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. Year by Year production పెరిగి profits పెరిగినవలన వాళ్ళ కార్మికులకు bonus యిప్పించడానికి—ఈ చిన్న సమాధానం, recognise కాలేదు అనడంకంటే—ప్రభుత్వం bonus యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేసినదా ? Interim bonus అయినా యిప్పించమని settlement ఉన్నది—అది finalise అయ్యేలోపల కనీసం interim bonus యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ వి. వి. గురుమూర్తి : పాత union ఒకటి I. N. T. U. C. affiliate అయినటువంటిది ఉన్నది. తరువాత A. I. T. U. C. : affiliate

అయిన union కూడ వచ్చి charter of demands ప్రవేశ పెట్టినారు. అది విచారణచేయవలెనా, లేదా? Recognised Unionకు కొన్ని privileges ఉంటాయి. మొట్టమొదట ఏ union అయితే అక్కడ వ్యవహరిస్తున్నదో వారికి majority ఉన్నదా? క్రొత్తగా వచ్చిన A. I. T. U. C. కి affiliate అయిన union కు majority ఉన్నదా అనే విషయం Evaluation Officer కనుక్కుంటూనే ఉన్నారు. ఇంతలోగా పాత union ఏదైతే recognise అయిఉన్నదో వారు ఒక settlement కు వచ్చారు. 2½ months bonus యిస్తామని Management అన్నారు. 4 months bonus యివ్వాలని A.I.T.U.C. కి affiliate అయిన union కోరింది. మొట్టమొదటినుంచి అక్కడ వ్యవహరిస్తున్న I. N. T. U. C. 3 నెలల బోనస్ యిస్తే బాగా ఉంటుంది, సవ్యంగా ఉంటుందని చెప్పినతరువాత యిద్దరు కలిసి agreement చేసుకున్నారు. ఆ agreement clauses ప్రకారం bonus అందరికీ distribute చేయబడింది. శాంతియుత పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అందరు తృప్తిగా ఉన్నారు. కనుక ఇప్పుడు 4 నెలల bonus యివ్వడానికి ఆస్కారం ఉన్నదా, interim bonus యిచ్చేది ఉందా అనేమాట లేదు. Settlement అయిపోయింది. అందరు తృప్తిగా ఉన్నారు. అక్కడ peaceful గా ఉన్నది.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

(UNSTARRED QUESTIONS)

PROFITS EARNED BY THE ANDHRA CO-OPERATIVE SPINNING MILLS, GUNTAKAL

26—

1030 (4404) Q.—*Sri V. K. Adinarayana Reddy* : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the profits earned by the Andhra Co-operative Spinning Mills, Guntakal in the years 1958–59, 1959–60, 1960–61 and 1961–62 ;

(b) the amount paid to the workers as bonus ; and

(c) the amount distributed to share holders ?

A :—

(a) The information is furnished below :

1958–59 No profit. No loss.

1959–60 Rs. 55,246.11 nP.

1960-61 Rs. 3,68,681.88 nP.

1961-62 Rs. 2,20,226.04 nP.

(b) & (c) For 1958-59, no amount could be distributed under these items since there was no profit.

For 1959-60, since the audit certificate was issued only on 14-6-63, there was no time for the General Body to meet and declare bonus etc.

For 1960-61 and 1961-62, since the audit certificates have not yet been issued, the question of declaring dividend and sanction of bonus does not arise at present.

OIL TECHNOLOGICAL RESEARCH INSTITUTES

27—

1072 (4745) Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy* : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of Oil Technological Research Institutes in the State ; and

(b) the name of the Director or Directors of the Institute or Institutes ?

A :—

(a) There is only one Oil Technological Research Institute in this State which is at Anantapur.

(b) At present Sri B. A. R. Somayajulu, Chemical Engineer is holding the post of Director, Oil Technological Research Institute, Anantapur as an additional charge.

DUTIES OF THE STATE WELFARE OFFICER

28—

800 (4826) Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) what are the duties entrusted to the State Welfare Officer ; and

(b) how many cases relating to Non-Gazetted Government Officers were settled by him during the year 1962-63 ?

A :—

(a) He has to propose and implement measures of a general nature for the welfare of staff in matters like satisfactory working conditions, canteens and recreation facilities.

(b) The State Welfare Officer has no powers himself to settle any cases and is not expected to handle any cases of individual grievances. These should be dealt with by the Head of the office in the normal way. He has, however, used his good offices informally with the concerned Departments in a few individual cases since the redressal of the grievances was likely to lead to the well-being of the members of the staff concerned. The number of cases settled thus during the year in the informal manner is 35.

POLICE DOGS

29—

838 (5150) Q.—*Sri S. Vemayya* : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) number of police dogs now available in the State ; and

(b) the average cost of maintenance for a dog per month?

A :—

(a) 2.

(b) Rs. 105 per month per dog.

*CASES PENDING IN REVENUE COURTS
OF EAST GODAVARI AND KRISHNA DISTRICT*

30—

1065 (4732) Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy* : Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the No. of cases under the Andhra Tenancy Act of 1956 pending in December 1962 before the Revenue Courts of original jurisdiction in the Districts of Krishna and East Godavari ; and

(i) which were one year old ; and

(ii) two years old ?

A :—

Krishna District

1. Cases pending for over one year	5
2. Cases pending for over two years	3

East Godavari District

1. Cases pending for over one year	22
2. Cases pending for over two years	15

ARREARS OF LAND REVENUE

31—

1066 (4735) Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy* : Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the arrears of land revenue (district-wise) upto 31st March, 1963 ; and

(b) the arrears on account of Taccavi and other loans upto 31st March, 1963 ?

A :—

(a) & (b) Statements are placed on the Table of the House

STATEMENTS PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(I) Land Revenue arrears upto 31—3—1963 in the State

		Balance as on 31—3—1963.			
S. No.	District.	Arrears.	Current.	Total.	Remarks.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Visakhapatnam	2074498	2179974	4254472	
2.	Guntur	4112766	9082928	13195694	
3.	Cuddapah	2294499	3393851	5688350	
4.	West Godavari	2697806	12216057	14913863	
5.	Srikakulam.	525260	1976729	2501989	
6.	Nellore	3098222	3726482	6824704	
7.	Chittoor	1434476	2717386	4151862	
8.	East Godavari	1280168	8577965	9858133	
9.	Krishna	2414977	7984300	10399277	
10.	Kurnool	3563129	5339611	8902740	
11.	Anantapur	4280281	2759130	7039411	
12.	Adilabad	285010	10428	295438	
13.	Hyderabad	4725335	47333	4772668	
14.	Karimnagar	38783	502987	541770	
15.	Khammam	1025353	33500	1058853	
16.	Mahaboobnagar	1605173	104656	1709829	
17.	Medak	863925	—	863925	
18.	Nalgonda	708624	7184	715868	
19.	Nizamabad	255879	2400	258279	
20.	Warangal	379897	—	379897	
Total		37664061	60662901	98326962	

Sd/-   x   x   x

*Assistant Secretary to Government,
Revenue Department.*

(II) Arrears of Loans on 31-3-1963 in the State

District.	Amount.
1. Srikakulam	8,38,843-11
2. Visakhapatnam	3,84,445-78
3. East Godavari	8,42,954-35
4. West Godavari	16,13,118-31
5. Krishna	29,97,781-46
6. Guntur	12,99,801-59
7. Nellore	29,56,326-70
8. Cuddapah	39,21,446-69
9. Anantapur	35,52,098-38
10. Kurnool	46,91,229-29
11. Chittoor	28,21,349-10
12. Adilabad	6,21,293-23
13. Karimnagar	17,97,259-82
14. Hyderabad	12,00,248-33
15. Khammam	37,95,384-00
16. Mahaboobnagar	37,82,416-97
17. Medak	23,27,337-77
18. Nalgonda	24,40,913-62
19. Nizamabad	34,37,425-94
20. Warangal	17,55,031-91
Total	4,70,76,706-35

Sd/-   x   x   x

*Assistant Secretary to Government,
Revenue Department.*

*RYOTWARI PATTAS**UNDER THE MINOR INAMS ABOLITION ACT*

32—

1091 (4777) Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy* : Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the total acreage converted into Ryotwari Patta by the end of the year 1962, under the Minor Inams Abolition Act ; and

(b) the increase in the Revenue thereby ?

A—

(a) and (b) The information is not readily available and it has to be obtained from the taluk and village levels. Since the amount of time and trouble involved in collecting this information will be quite disproportionate to its usefulness the information has not been collected.

PRODUCAION-CUM-CONSUMER SOCIETY

33—

1002 (4048) Q.—*Sri P. V. Ramana* : Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) the number of production-cum-consumer societies in the State ; and

(b) the number of societies under liquidation ?

A—

(a) No production-cum-consumer co-operative societies are working at present in this State.

(b) 18 such societies are under liquidation.

LAND MORTGAGE BANKS

34—

1182 (5278) Q.—*Sri A. Ramachandra Reddy*: Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) the number of land mortgage Banks now functioning in Andhra Pradesh as on 31st March, 1963 ; and

(b) the total amount of loans advanced by these banks from 1960 to 31st March, 1963 ?

A—

(a) 122 Banks.

Andhra .. 82

Telangana .. 40

(b) 1960-61 .. 183.85 lakhs

1961-62 .. 333.89 lakhs

From 1-7-1962 to

31st March, 1963 .. 244.73 lakhs

762.47 lakhs

SIZE AND DISTRIBUTION OF PERSONAL INCOME
FOR THE FIRST AND SECOND PLAN PERIODS

35—

737 (3786) Q.—*Sri B. Srirama Murthy*: Will the hon. Minister for Planning and Panchyat Raj be pleased to state .

(a) whether periodic data on size and distribution of personal incomes is collected for the first and second Plan periods in the Office of the Bureau of Economics and Statistics ; and

(b) if so, whether the same be placed on the Table of the House ?

A—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise. However, the periodic data on the State income and per capita incomes of Andhra Pradesh at current prices for the years 1952-53 to 1960-61 are furnished in the Statement placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Year	State income at current prices (in lakhs of Rs.)	Per capita income at current prices (in Rs.)
(1)	(2)	(3)
1952-53	70590.94	221.91
1953-54	76828.14	238.37
1954-55	70022.88	214.47
1955-56	74643.09	225.65
1956-57	85760.50	255.85
1957-58	88686.72	261.41
1958-59	94970.94	275.99
1959-60 *	98113.69	278.35
1960-61 *	100751.23	282.61

* Provisional.

ELECTRICITY SUPPLY TO THE VILLAGES BHONGIR TALUK

36—

256 (3711) Q.—*Sri A. Ramachandra Reddy* : Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) the names of villages in Bhongir taluq, Nalgonda district to which the supply of electricity for agricultural purposes sanctioned or intended to be sanctioned by the Electricity Board during 1963-64 ; and

(b) the estimated amount of expenditure on the said schemes ?

A—

The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board. As ascertained from them the reply is as follows :

(a) and (b) The villages already proposed to be supplied during 1963-64 with electricity in Bhongir Taluk which are sanctioned and are awaiting execution are follows :

	Cost Rs.	Villages covered
1. Kondamadugu village. .	1,77,200	Kondamadugu
2. Additional Agricultural loads in Kolampak village ..	1,29,220	Kolampak
3. Mylaram and Marial villages ..	2,30,110	1. Mylaram 2. Marial
4. Gundlapally and two other villages ..	2,82,340	1. Gundlapalli 2. Vangapally 3. Yadigiripalli
5. Zameelpet and two other villages ..	2,18,850	1. Zameelpet 2. Nizamaguda 3. Rayaroopal

6. Additional Agricultural loads in Nagireddipally. . 31,850 1. Nagireddipally

At this stage, it is not possible to indicate the names of the villages for which schemes for supply of energy will be sanctioned.

*DISCONNECTION OF STREET LIGHTING
IN KAREEMNAGAR DISTRICT*

37—

399 (4503) Q.—*Sri Vijayaranga Rao* : Will the hon. Minister for Irrigation & Power be pleased to state :

(a) the names of villages and towns in Kareemnagar District where the street lighting has been disconnected for want of payment of bills ;

(b) the actual current charges due from each village panchayat and town committees ; and

(c) the surcharges due from each village panchayat and town committees ?

A—

The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board. As ascertained from them the reply is as follows :

- (a) 1. Kamalapur Panchayat Board.
2. Suddala Panchayat Board.
3. Sultanabad Panchayat Board.
4. Metpally Panchayat Board.
5. Potkapally Panchayat Board.

(b) and (c) the following are the details of C. C. charges and surcharges due :

Sl. No.	Name of the Consumer	C. C. charges	Surcharge levied	Total	Payments since received	Balance due
		Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
1.	Kamalapur					
	Panchayat Board	3,566.52	3,495.35	7,061.87	5,218.80	1,843.07
	Suddala					
	Panchayat Board	562.02	837.35	1,399.37	...	1,399.37
3.	Sultanabad					
	Panchayat Board	7,368.24	18,849.22	26,217.46	4,640.00	21,577.46
4.	Metpally					
	Panchayat Board	8,162.39	13,127.37	21,289.66	5,704.77	15,584.89
5.	Potkapally					
	Panchayat Board	3,732.79	6,369.11	10,101.90	1,577.99	8,523.91

SUPPLY OF POWER TO THE VILLAGES OF CHINNUR TALUQ

38—

418 (4643) Q.— *Sri K. Rajamallu*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) how many applications so far from Chinnur taluq of Adilabad district have been received by the Department upto 31-12-1962 for supply of power for well-irrigation ; and

(b) if so, how many of them were granted ?

A—

The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board. As ascertained from them the reply is as follows :

(a) Applications have been received from 29 villages of Chinnur taluq and they are :

1. Chinnur
2. Bhimaram
3. Jaipur
4. Pegadapalli
5. Rangipalli
6. Narsingapur
7. Shetpalli
8. Bijjala
9. Kundaram
10. Ramipur
11. Kishtapur
12. Vellal
13. Pownoor
14. Sivaram
15. Kishtampet
16. Asnad
17. Angrajpalli
18. Durgnepalli
19. Dampur
20. Indaram
21. Aeodam
22. Reddipalli
23. Maddikal
24. Kothapalli
25. Mamidighat
26. Arepalli
27. Kachanpalli
28. Termatla
29. Suddal

(a) out of 29 villages, schemes for Chinnur and Bhimaram villages were sanctioned and these villages were electrified in 1958 and 1960 respectively. Out of the remaining 27 villages schemes for eleven villages are under investigation and for the rest of 16 villages, the schemes are under formulation.

*T. B.; V. D.; LEPROSY AND DENTAL CLINICS
IN WEST GODAVARI DISTRICT*

39—

203 (3323) Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* : Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

the number of Primary Health Centres, T. B. Clinics, Leprosy Subsidiary Centres, V. D. Clinics, Dental Clinics that were established for the 1961–62 and 1962–63 in West Godavari District ?

A—

No. T. B., V. D., Leprosy and Dental Clinics were established during 1961–62 and 1962–63 in West Godavari District but, 3 Primary Health Centres were established during the period as shown below :

Year	Number	Date of Establish- ment	Place
1961–1962	1	6–1–1962	Medapadu, Narsapur Taluq.
1962–1963	1	27–7–1962	Tadimalla, Nidadavole Taluq.
1962–1963	2	27–2–1963	Laxminarayana Deva Peeta, Polavaram Taluq.

*BEDS FOR T. B. PATIENTS IN THE K. G. HOSPITAL,
VISAKHAPATNAM*

40—

400 (4535) Q.—*Sri G. Suryanarayana* : Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

the total number of beds available for the T. B. patients in the K. G. Hospital, Visakhapatnam ?

A—

There are no beds available for T. B. patients in the K. G. Hospital, Visakhapatnam. There is, however, a separate T. B. Hospital at Seethamadhara, Visakhapatnam, where 156 beds are available for the treatment of T. B. patients.

PRIMARY HEALTH CENTRE IN PAYAKARAOPETA BLOCK

41—

414 (4628) Q.—*Sri M. Pitchaiah* : Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the public in Payakarao-peta Block in Visakhapatnam district has deposited Rs. 10,000 for the establishment of a Primary Health Centre and registered two acres of land for the building of the Hospital ;

(b) whether it is also a fact that the Primary Health Centre has not been established so far ; and

(c) the reasons for the delay ?

A—

(a) Yes.

(b) No, Sir. The Primary Health Centre was opened on 29-3-1963.

(c) Does not arise.

*MERGER OF HANDLOOM CO-OPERATIVE SOCIETIES OF
TELANGANA AND ANDHRA*

42—

977 (3647) Q.—*Sri G. C. Kondainah* : Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

whether there is any proposal before the Government to merge the Handloom Co-operative Societies of Telangana and Andhra on the analogy of Co-operative State Banks and Land Mortgage Banks ?

A—

Yes, Sir.

EXPORT OF IRON-ORE, MICA AND BAUXITE

43—

1093 (4785) Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy* : Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the quantity in tons exported from the State in the financial year 1962-63 of the following :

(i) Iron-ore ; (ii) Mica ; (iii) Bauxite ; and

(b) the amount by way of royalty realised on this in the same year by the State ?

A—

(a) (i) Iron-ore—4,97,451 tonnes.

(ii) Mica—12,212,291 Metric tonnes or
12,019.46 tonnes.

(iii) Bauxite—Nil.

(b) (i) Iron-ore—Rs. 5.80 lakhs.

(ii) Mica—Rs. 1,74,387.

(iii) Bauxite—Nil.

JAILS

44—

785 (4615) Q.—Sri P. Gunnayya : Will the hon. Minister for Law and Information be pleased to state :

- (a) the total number of jails in the State ;
- (b) the number of Central Jails ;
- (c) whether there are any jails specially for women ;
- (d) whether there are any schemes for imparting training to prisoners in any crafts or other occupations ;
- (e) if so, the number of Jails in which the same will be imparted ; and
- (f) the total number of men and women prisoners respectively in Jails during 1962–63 ?

A—

- (a), (b), (c), (d), (e) and (f) :

The information is furnished in the statement placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE
OF THE HOUSE

Home (Prisons-B) Department

- (a) 170.
- (b) 4.
- (c) In addition to the State Jail for Women at Rajahmundry, there is a separate block for females attached to the Central Prison at Hyderabad.
- (d) Yes, Sir.
The industries are as follows :
  - 1. Weaving   2. Carpentry   3. Tailoring
  - 4. Smithy   5. Jute-mat Making   6. Phenyle mak-

ing 7. Washing and cleaning clothes 8. Shoe-making 9. Cane-work 10. Durry weaving 11. Dyeing 12. Binding 13. Woolen-blanket weaving 14. Tape-making.

In addition to the above the Government have recently decided to introduce Amber Charka Training in all the Central Jails and Hand-pounding of paddy in the District Jails at Secunderabad and Mahaboobnagar.

(e) Training in the above industries is being imparted in all the Central Jails and the Special Sub-Jail, Nellore as indicated below :—

- (i) Central Jail, Rajahmundry
  - 1. Weaving
  - 2. Carpentry
  - 3. Wollen Blanket making
  - 4. Tailoring
  - 5. Book Binding
  - 6. Washing and cleaning of clothes
- (ii) Central Jail, Visakhapatnam
  - 1. Weaving
  - 2. Carpentry
  - 3. Tailoring
  - 4. Book Binding
  - 5. Washing and cleaning of Clothes
  - 6. Jute Mat Making
- (iii) Central Jail, Warangal
  - 1. Weaving
  - 2. Carpentry

3. Dyeing
4. Tailoring
5. Durray Weaving
- (vi) Central Jail, Hyderabad
1. Weaving (By power looms)
  2. Cane work
  3. Carpentry
  4. Shoe-making
  5. Tailoring (By power Machine)
  6. Dyeing
  7. Phenyle making
  8. Durray weaving
  9. Smithy
- (v) State Jail for Women, Rajahmundry
1. Hand-Spinning
  2. Tailoring
- (vi) Special Sub-Jail, Nellore
1. Cotton Tape making
  2. Tailoring

(f)	No. at the beginning of 1962-63	No. received during the year	No. discharged during the year	No. at the end of 1962-63
	(1)	(2)	(3)	(4)
Males	5157	24556	24068	5645
Females	92	808	800	100

GURUDAS

Deputy Secretary to Government.

RESERVE FOREST

45—

1103 (4817) Q.—*Sri E. Ayyapureddy* : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the total area of reserve forests in the State ;

(b) whether and how much there has been a decrease or increase in the area of reserve forest from 1-1-1958 ;

(c) the total extent under Kumri cultivation in the year 1962 ?

A—

(a) 15,592 square miles.

(b) Increase of 237 square miles.

(c) 1499.6 acres.

ANDHRA PRADESH ZOOLOGICAL PARK

46—

1115 (4891) Q.—*Sri S. Vemayya* : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

the amount spent for the Zoological Gardens in Hyderabad for shifting the Zoo from the Public Garden during 1962-63.

A—

During 1962-63, an amount of Rs. 9,296 was incurred by Public Works Department for the shifting of cages from the Public Gardens and their erection at the Andhra Pradesh Zoological Park.

RICE MILLS

47—

1139 (5058) Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy* : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the number of rice mills in the State, and their distribution, district-wise ; and

(b) the annual licence fee paid by each rice mill ?

A—

(a) the number of rice mills in the State as on 31st March, 1963 is 6,535. The district-wise break-up is as follows :

Srikakulam	..	429
Visakhapatnam	..	429
East Godavari	..	921
West Godavari	..	778
Krishna	..	712
Guntur	..	657
Nellore	..	384
Cuddapah	..	96
Kurnool	..	8
Anantapur	..	208
Chittoor	..	412
Adilabad	..	166
Nizamabad	..	208
Nalgonda	...	495
Karimnagar	..	90
Khammam	..	39

Warangal	..	189
Mahboobnagar	..	112
Medak	..	153
Hyderabad	..	49
Total	..	6,535

(b) the annual licence fee payable by each rice mill for fresh licence is Rs. 5 and that for renewal is Rs. 2.

MODEL DAIRY UNITS

48—

1171 (5237) Q.—*Sri P. O. Satyanarayana Raju* : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether the Government has started any Model Dairy Units ;

(b) if so, the places where they were started ; and

(c) the name of the places selected for the year 1963-64 ?

A—

(a) The answer is in the negative.

(b) and (c) Do not arise.

LABOUR POPULATION OF THE MINES IN PULIVENDLA TALUK

49—

744 (3966) Q.—*Sri C. Balireddy* : Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) the strength of Labour population in the Barrytes and Asbestos mines in Pulivendla taluq, Cudda-pah district ;

(b) the amenities and facilities provided to them ;

(c) the minimum wages fixed for them category-wise ; and

(d) whether paid holidays are being observed in their case ?

A—

(a), (b), (c) & (d) 'Mines' is a Central subject covered under the Mines Act, 1952 which is administered by the Officers of the Government of India. The particulars are therefore not available with the State Government.

BEEDI FACTORIES

50—

793 (4753) Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy* : Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) the total number of Beedi Factories in the State ;
and

(b) the approximate number of persons employed in them ?

A—

(a) 472, Sir.

(b) 15,854.

**CALLING ATTENTION TO A MATTER OF
URGENT PUBLIC IMPORTANCE**

re : Rise in prices of Food-stuffs

శ్రీ పి. విశ్వేశ్వరరావు : ఆహార పదార్థాల ధరలు ఈమధ్య చాల విపరీతంగా పెరిగిపోయిన సంగతి మనకందరకు తెలుసు. నిన్న శాసనసభ్యులు కూడ అనేకమంది ప్రస్తావన తీసుకువచ్చారు. టోకు వ్యాపార ధరలకూడ పెరిగిపోయినాయని, బియ్యం ధర ఇంతవరకు లెక్కవేసి చూస్తే చాల పెరిగిపోయింది. మార్చిలో రు. 37-66 లు ఉంటే ఈనాడు రూ. 42-66 ఉన్నది. అదేవిధంగా కందులు రు. 38 ఉంటే రు. 65 లకు పెరిగింది. ఇట్లాగే అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరిగిపోయినాయని మనకందరకు తెలుసు. ప్రభుత్వం ఈ అధికధరలను అదుపులో పెట్టడానికి తీసుకున్న చర్య చాల స్వల్పం. ప్రభుత్వం ఎక్కడాకూడ ఈ ధరలను అదుపులో పెట్టి వేద ప్రజానికానికి ఆహారపదార్థాలు అందజేయడానికి fair price shops పెట్టడానికి చర్యలు ఏమీతీసుకోలేదు. ఈ మధ్యనే పత్రికలలో చూశాను. fair price shops పెట్టడానికి permission కావాలని మర ప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరినట్లుగా పత్రికలలో వచ్చింది. ఇది విచిత్రంగా కనబడుతున్నది. కేంద్రప్రభుత్వం అటువంటి permission ఇచ్చి ఆహారపదార్థాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి విడుదల చేయడం జరిగేటప్పటికి క్రొత్తపంట రావడం, fair price shops నుంచి ఎవరూ తీసుకోవడంలేదు కాబట్టి మూసి వేశాము అని చెప్పడం ఇది మామూలుగా జరిగే పద్ధతికిందనే జరుగుతున్నది. ఎప్పుడైతే ఆహారపదార్థాలు దొరికే అవకాశాలు ఉన్నాయో అప్పుడు సిద్ధపడి, slack season లో ప్రజలకు control rate కు చౌకడిపోలదానా అందజేయడానికి సరైన పద్ధతిలో ప్రభుత్వం ఏమిచర్యలు తీసుకోవడంలేదు.

రెండవది—పంచదార. దీపావళిపండుగ దగ్గరపడింది. ప్రజలు ఎంతో వుత్సవంతో చేసుకునే పండుగ ఇది. కాని, ప్రభుత్వం గడచిన కొద్దిరోజులలో పంచదారను అవసరమైనంతగా విడుదల చేయలేదని తెలుస్తున్నది. ఈ విధంగా పంచదార దొరకని పరిస్థితి ఏర్పడడానికి ప్రభుత్వమే కారణం. మనకు దేశంలో కావలసినంత పంచదార వున్నప్పటికీ దానిని మార్కెట్లో అందుబాటులో లేకుండా మాయమయ్యే విధంగా ప్రభుత్వమే చేసిందనడంలో సందేహమేమీ లేదు. నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీలో చాలా పంచదార వున్నది. అలాగే మనరాష్ట్రంలోని ఇతర ఫ్యాక్టరీలలోకూడ వున్నది. అయినప్పటికీ మనరాష్ట్రంలో పంచదార ఒక కనబడని వస్తువుగా తయారయిపోయింది. ఈమధ్య పార్షియల్ రేషన్ గా, రేషన్ గా పెట్టినచోట్ల కొంతవరకు అందుబాటులోనే వచ్చినది. పరిస్థితులు త్వరలో చక్కబడతాయనిగా అని అనుకున్నాము. కాని గత పదిపాను రోజులుగా పంచదారోరిగి కనుపించడమే లేదు. సరియైన సమయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోకపోవడంవలననే పరిస్థితి యీ విధంగా ఏర్పడింది. “కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశాము, fair price shops పెడతాం” అని చెప్పడమేగాకుండా

[14th November, 1963]

రాష్ట్రప్రభుత్వం కదిలి ఈ వస్తువులను ప్రజాసౌకర్యానికి అందుబాటులోకి తెచ్చేందుకు తగు ప్రయత్నం వెంటనే చేయవలసిందిగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి : అధ్యక్షా, విశ్వేశ్వరరావుగారు ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోయినవని చెప్పారు. గత నెలరోజులలో, ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రములో అక్కుళ్ళు, యింకా కొన్ని ధాన్యాల ధరలు కొంతవరకు పెరిగినమాట వాస్తవమే. దానికి గల కారణాలు కూడా చారికి తెలుసు. మన రాష్ట్రంలో పెండ్లి పంట అంతా మనమే పూర్తిగా వాడుకొనడానికి పీలులేదు. ఒక జోన్ గా ఏర్పాటుచేశాము కాబట్టి, ఎక్కడయినా ఏమాత్రం అవకతవక జరిగినా అది మొత్తం జోన్ కంతటికీ ఎఫ్ టి అవుతుందనే విషయం మనమందరం గుర్తించాలి. అయితే యీ ధరలను తగ్గించి పేదవారికి అందుబాటులోనికి తీసుకువచ్చేందుకు ప్రభుత్వం వారు fair price shops ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం సంతయినా వున్నది. కానీ, అక్టోబర్ మాసము వరకు ఈ shops ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరాన్ని తెలియజేస్తూ ఎక్కడనుండి ఏ రిపోర్టు రాలేదు. కలెక్టర్లకు ఎప్పటికప్పుడు ఉత్తర్వులు యిస్తున్నాము. రెండువేల షాపుల వరకు ఏర్పాటుచేయడానికి కేంద్రప్రభుత్వం వారు అనుమతి యిచ్చారు. ఎక్కడయినా యిబ్బందివుంటే యీ షాపులను ప్రారంభించండి, వెంటనే అందుకు అవసరమైన బియ్యం వగైరాను పంపుతామని నారికి ఆదేశాలు యిచ్చాము. కానీ 15 రోజులవరకు ఎవరి నుండి fair price shops కావాలని ప్రభుత్వానికి సమాచారమేమీ రాలేదు. కానీ, 15 రోజులకు ముందు వరదలు ఎక్కువగా రావడం, వర్షాలు విపరీతంగా పడడం వలన దేశంలో ముఖ్యంగా బెంగాల్ వంటి ప్రాంతాలలో ధరలు ఎక్కువ అయినవని తెలియగానే యిక్కడకూడా ధరలను కొంచెం పెంచారు. ఈ విధంగా పెంచడం న్యాయంకాదు. మన రాష్ట్రంలో అలా పెంచవలసిన అవసరం ఏమాత్రం లేదు. అన్ని ఆవరధాన్యాల మనకు సమృద్ధిగా వున్నాయి కానీ, ధరలు కొంతవరకు పెరిగిన మాట వాస్తవం. దీనిని గుర్తించే ప్రభుత్వం చేశమంతటా అవసరమైనచోట్ల Fair Price Shops ఏర్పాటు చేయడానికి పూనుకున్నది. చిత్తూరుజిల్లా, అనంతపురం జిల్లా, మైదరాబాదు సీటీలలో నడుపుతున్నాం. ఈ నెలలో మైదరాబాదులో యింకొక 33, నెల్లూరులో యింకొక 33 షాపులను ఏర్పాటు చేశాము. అంతేకాదు. మన సివిల్ సప్లయ్స్ డైరెక్టర్ ను ఢిల్లీకి పంపి తక్షణమే మరొక 300 షాపులవరకు పెట్టుకొనడానికి ఏర్పాటు చేసుకున్నాం. దీనిపై ప్రతిపాది కేంద్రప్రభుత్వమువద్దకు వెళ్ళి అడగవలసిన అవసరం లేదు. కానీ, ఈ షాపులను ఏర్పాటు చేసుకొన్నప్పుడు ధాన్యం మొదలైనవి యివ్వవలసినది కేంద్రప్రభుత్వం వారు. 500 షాపులను ఏర్పాటు చేసేనీమిత్తం ధాన్యం యివ్వవలసిందిగా కోరునూ వీరిని పంపించాము. వారు ఉత్తర్వులు తీసుకువచ్చారు. అవసరమైనచోట్ల యీ షాపులను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా రెవిన్యూ డిప్యూటీల వారికి ఉత్తర్వులు ఇవ్వడంకూడా జరిగింది. కలెక్టర్లకు యీ సమాచారం తెలిపాము. ఇంతేగాక, ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి ప్రభుత్వం మరికొన్ని

చర్యలు తీసుకున్నది. 'Food Grains Licensing Order, 1963' అని ఒక ఆర్డరు వున్నది. దాని ప్రకారం ఆయా కలెక్టర్లు అక్కడ వుండే వ్యాపారస్థుల నందరిని సమావేశపరచి ఒక న్యాయమైన ధరను ఏర్పాటుచేసి దానిప్రకారం అమ్మకం పొగించవలసిందిగా ఉత్తర్వులు యిచ్చాము. తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలనుండి ఘెల్లిగ్రామములు వచ్చాయి. అక్కడ అక్కుళ్లు బియ్యం కిలోగ్రాం 61. 63 నయా పైసలకు రిటెయిల్ మార్కెట్లో అమ్మడానికి ఏర్పాటు చేశారు. ఈ ప్రకారంగా ధాన్యాదులు, ముఖ్యంగా బియ్యం ఆ ధరలకు దొరుకుతాయి. అందులో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. అందుకు ఒప్పుకొని మిల్లర్లు అందరూ రిజిస్ట్రేషన్ పాస్ చేశారు కలెక్టర్లు సమక్షంలో. దానినిగనుక వారు అతిక్రమిస్తే వారిపై కఠినచర్యలు తీసుకో బడతాయి. వారికిచ్చినరై సెన్సులు కాన్సిల్ షేయడానికికూడా ప్రభుత్వం ఏమాత్రం వెను దీయదు. ఇటువంటి చర్యలద్వారా ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రయ త్నిస్తున్నది. అంతేగాని, కంట్రోళ్ళు పెట్టడానికి ప్రభుత్వం తయారుగా లేదు. దాని వల్ల వచ్చే అనర్థాలు తమకు తెలుసు.

గౌరవసభ్యులు పంచదార దొరకడం లేదని చెప్పారు. మరరాష్ట్రానికి ప్రతి నెలా 5 వేల టన్నులను యివ్వడానికి కేంద్రప్రభుత్వం వారు ఏర్పాటు చేసారు. దీపా వళి మొదలైన పండుగలు వస్తున్నాయని గుర్తించి గత అక్టోబరు మాసములోనే సుమారు 10,177 టన్నుల చక్కెర రెండు మూడు దఫాలుగా రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. 8-11-63 న 4,239 టన్నులు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. కలెక్టర్లకు ఘెల్లిగ్రామములు యివ్వటం జరిగింది. దీపావళికి ముందరే రిటెయిల్ మార్కెట్లో ఎవరికీ యిబ్బంది కలుగకుండా పంచవలసిందిగా ఉత్తర్వులు యిచ్చాము. అదే విధంగా బెల్లంధర విషయంకూడా తమకు తెలుసు. ఒక వారానికి ముందు కింటాల్ 120 రూపాయలు వుంటే అది 60 రూపాయలకు వైగా పెరిగినట్లుగా ప్రభుత్వానికి వార్తలు అందినవి. దానినికూడా అదుపులో వుంచడానికి ప్రయ త్నాలు చేస్తున్నాం. ప్రభుత్వం వీటి విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోలేదని చెప్పడం న్యాయంకాదు. సరసమైన ధరకు బియ్యం మొదలైనవి దొరకడానికిగాను ప్రభుత్వం అన్నివిధాలైన ప్రయత్నాలు చేస్తున్నదని మనవి జేస్తున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Amendments to the Receipts for Payment of Land Revenue Rules, 1960.

G. O. Ms. No. 930 Revenue — dated 27-5-1963

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) : I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 60-A of the Andhra Pradesh Revenue Recovery Act, 1864

a copy of the amendments made to the Receipts for payment of Land Revenue Rules, 1960 in G. O. Ms. No. 930 Revenue, dated 27-5-1963 and published at page 216 of Rules supplement to Part-I of the Andhra Pradesh Gazette, dated 27-6-1963.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

*Amendments to Madras Motor Vehicles Rules, 1940
and Hyderabad Motor Vehicles Rules, 1956.*

G.O.Ms. No. 1355, Home (Transport-I) Department, dated 17-7-1963

The Minister for Labour and Transport (Sri B. V. Gurumurthy) : I beg to lay on the Table a copy of G. O. Ms. No. 1355, Home (Transport I) Department, dated the 17th July, 1963 containing amendments to the Madras Motor Vehicles Rules, 1940 and the Hyderabad Motor Vehicles Rules, 1956 as required under sub-section (3) of section 133 of the Motor Vehicles Act, 1939 (Central Act 4 of 1939).

*Notification issued with G. O. Ms. No. 1394,
Home (Transport II) Department, dated 23-7-1963.*

Sri B. V. Gurumurthy : I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 (Act No. 5 of 1963) copies of the Notification issued with G. O. Ms. No. 1394, Home (Transport II) Department, dated 23-7-1963 and published in Part-I of the Andhra Pradesh Gazette, dated 8-8-1963.

*Amendments to Madras Motor Vehicles Rules, 1940 and
Hyderabad Motor Vehicles Rules, 1956.*

G. O. Ms. No. 1435, Home (Transport I), dated 31-7-1963.

Sri B. V. Gurumurthy : I beg to lay on the Table a copy of G. O. Ms. No. 1435, Home (Transport I)

Department, dated the 31st July, 1963 containing amendments to the Madras Motor Vehicles Rules, 1940 and Hyderabad Motor Vehicles Rules, 1956, as required under sub-section (3) of section 133 of the Motor Vehicles Act, 1939 (Central Act 4 of 1939).

**Presentation of Supplementary Estimates of
Expenditure for the year 1963-64.**

Sri B. V. Gurumurthy : I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 (Act No. 5 of 1963) copies of the Notification issued with G. O. Ms. No. 1502, Home (Transport II) Department, dated 12th August, 1963, and published in Part-I of the Andhra Pradesh Gazette, dated 29-8-1963.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

*Presentation of Supplementary Estimates of
Expenditure for the year 1963-64.*

Sri K. Brahmananda Reddy : Sir, I beg to present the statement showing the Supplementary Estimates of Expenditure for 1963-64. I think I need not make any speech.

Mr. Speaker : Supplementary Estimates of Expenditure for 1963-64 presented.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ పి. గంగిరెడ్డి : అధ్యక్షా, తమకు నేను అందజేసిన ప్రీవీలెక్ మోషను మీద తమరు సెలవిస్తే మూవ్ చేస్తాను.

మొన్న 9 వ తేదీన ఉభయశాసనసభలను ఉద్దేశించి గౌరవనీయ గవర్నరుగారు ఉపన్యసించారు. 11 వ తేదీన యీ హౌస్ లో వారికి అభినందన తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టు సందర్భములో గౌరవసభ్యులు శ్రీ లక్ష్మణదాసుగారు సుమారు 40 నిమిషాల సేపు మాట్లాడడం జరిగింది. దానిమీద యీ నాలుగు రోజులనుంచి చర్చ జరుగుతోంది. 11 వ తేదీన లక్ష్మణదాసుగారి ఉపన్యాసములో ఆమోఘమైన విషయా

లున్నాయి. ఆ ఉపన్యాసం దినపత్రికలలో ప్రముఖపాత్ర వహిస్తున్న ఆంధ్రప్రభలో ప్రచురించబడకపోవడం యీ హౌస్ లో అడ్డుబాధలు గాబోయేగాక, గౌరవ సభ్యులందరికీ కూడా అగౌరవం అని నేను అభిప్రాయపడుచున్నాను. అందుచేత 173 వ రూలు ప్రకారం తమరు దానిని ప్రింటింగ్ కమిటీకి పంపించి.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : గున్నయ్యగారు చెప్పిన విషయం గురించేనా మీరు చెప్పేది?

శ్రీ సి. గంగిరెడ్డి : అవును. మాకు ఎక్కువగా ఆంధ్రప్రభనే చూచుకోడం అలవాటు. ఈ నాలుగురోజులనుంచి అందులో కనపడకపోవడం విచిత్రం. ఆ తరువాత మాట్లాడిన ప్రతిపక్షనాయకులు శ్రీ మందరయ్యగారి ఉపన్యాసం ఛాంబోలోనూ వుంది. శ్రీ అడ్డుబాధలుగా ఉపన్యాసం లేకపోవడం మా హక్కులను, గౌరవానికికూడా భంగమని మనవిచేస్తూ దీనిని ప్రింటింగ్ కమిటీకి పంపి తగినదగ్గర తీసుకోవాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Mr. Speaker : I will get it examined.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, బడ్జెటు సమయంలోకూడా యీ ఎక్స్‌క్యూటివ్ బోర్డు, ట్రాన్సుపోజ్ బోర్డు, ప్రభుత్వం నడిపే పరిశ్రమలు — వీటిగురించిన రిపోర్టులు మాముందు పెట్టలేదు. ఇప్పుడు సస్టి మెంటరీ ఎన్టిమేట్స్ ప్రకటించేశారు. ఈ సందర్భంలో అయినా చర్చచేసి అవకాశం లేకపోతే ప్రయోజనం వుండదు. మనం స్టాట్యూటరీగా డిస్కస్ చేయవలసినవి చేయకుండా పోతున్నాము. దీనినిగురించి తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మేము ఎప్పుడు మాట్లాడాలో శాము నిర్ణయించకపోతే మా హక్కు పోతున్నది. క్రిందటిసారి తమకు తెప్పితే ఆలోచిస్తాము అన్నాడు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : అధ్యక్షా, మనం ప్రజలనుంచి ఎన్నికై వచ్చి రెండు సంవత్సరాలు అవుతున్నది. మేము చేస్తున్న ఆదర్శకార్యక్రమాలను, మా జీవిత చరిత్రలను మదరాసులో వుండగా ప్రభుత్వభయ్యుతో ఒక పుస్తకం వేసి ప్రకటించేవారు. ఇది సాంప్రదాయంగా వస్తున్నది. ఇందుగురించి మా ఛాంబోలు తీసుకున్నాను, సంతకాలు కూడా తీసుకున్నాడు. పుస్తకం యింతవరకు ప్రకటనచేయలేదు. దయచేసి తమరు మా హక్కులను కాపాడి, ప్రభుత్వంద్వారా ఆ పబ్లికేషను చేయించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

రెండవ విషయం, యీ సమావేశం ప్రారంభమై నాలుగు రోజులైంది. మాకు ప్రభుత్వ సింబల్ తోపున్న కాగితాలు, కవర్లు యివ్వవలసివుంది. చాటిమీద ఉత్తరాలు వ్రాస్తే మా ప్రాంతంలోని మాకంటు పెద్ద ఓటర్లు, ప్రభుత్వోద్యోగస్థులకూడా చాల సంతోషిస్తారు. ఇప్పుడు ఒక లెటర్ పాడ్ యిస్తారా అని ఆఫీసులో అడిగితే లేదు అంటున్నారు. అందువల్ల, నేను రెండున్నర రూపాయలిచ్చి యిప్పుడే ఒక పుస్తకం

కొనుక్కున్నారు. తమ హాల్డూములో యిలాంటి అశ్రద్ధ లేకుండాచేసి, మా మాక్కులకు రక్షణ కల్పించాలని వినయపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సభ్యులకు ఉచితంగా కొన్ని టెటర్స్ పేపర్స్ యిస్తున్నారు. కొన్ని కవరులుకూడ సప్లయ చేస్తున్నారు. మీరు ఎక్కువగా ఉత్తరాలు వ్రాస్తుండబట్టి అవి మీకు చాలదంలేదేమో ననుకుంటున్నాను. మిగతా సభ్యులెవరూకూడ అవిధంగా కంప్లయింటు చేయడం లేదు. అవసరమైతే డబ్బు యిస్తే ఎన్ని అయినా కొనుక్కోవచ్చు.

గౌరవ సభ్యుల చరిత్రలతో ఒక పుస్తకం తయారు చేస్తున్నారు. కొంతమంది మంత్రిలదగ్గరనుంచి యికా కొంత సమాచారం రావలసివుంది. వచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి, పబ్లిష్ చేస్తారు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : సభాకార్యక్రమాలు జరుగుతున్నప్పుడు ప్రతిరోజు సభ్యులకు 4-5 యివ్వాలని తమరు వేసిన హవుస్ కమిటీలో ఏర్పాటు చేశాము. అవిధంగా జరగడం లేకుండా, తమరు తగు ఏర్పాట్లు చేస్తారని అిస్తున్నాను.

Sri E. Ayyapu Reddy: May I know whether the motion moved by Mr. Gangisetty will be sent to the Privileges Committee ?

Mr. Speaker : I will just get it examined.

Sri E. Ayyapu Reddy : May I know whether the motion will again come to the House ?

Mr. Speaker : He has given notice in writing. I will get it examined.

Sri E. Ayyapu Reddy : I am asking whether it will come again before the House because we also want to speak about the unfair reporting of the proceedings of the House made in that paper.

Mr. Speaker : I will consider about it.

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, వంశా సత్యనారాయణగారు తెచ్చిన ప్రీవీలేజ్ మోషను హవుస్ లోకి వచ్చింది. దానిమీద తదుపరి తరువాత చూస్తామన్నారు. అది ఎప్పుడు వస్తుందో.....

Mr. Speaker : That is regarding the statement made by the Hon. Chief Minister. I remember I have disallowed that privilege motion.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు స్పీకుమెంటులుచూరు. ఆ స్పీకుమెంటు ముఖ్యమంత్రిగారికి సంబంధించినవరకు కాగానే వుంది. అయినా హౌసులో మిగిలిన సభ్యులు చెప్పేదికూడా కొద్దిగా వీరి మీరు నిర్ణయిస్తామన్నారు. Then you said you would take a decision. Perhaps that procedure may be useful and helpful.

Mr. Speaker : Mr. V. Satyanarayana has also written a letter to the Chief Minister. Immediately after that, the concerned Sub-Collector was transferred to a distant place. I feel in those circumstances it was not necessary to allow the motion. If in future a similar thing happens certainly we will take action. In fact I was also particular.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : నన్ను ఏదో అంటే ఆయన బ్రాన్సుఫోర్ కోసం కారు నేను ఇవే మూవ్ చేసినది. ఆకరలుగా వన హౌస్ వీర reflect అయ్యేటట్లు ఆయన comment చేయడంవల్ల privilege involve అయినది తమ దృష్టికి తెచ్చాను; అప్పుడు వీరు మీ judgment reserve చేసుకున్నారు.

Mr. Speaker : In view of Chief Minister's reply later on I passed orders disallowing the motion. It has been communicated to you also. మీరు కమ్యూనికేట్ చేసి వుంటారనుకుంటాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : హౌస్ లో మూవ్ చేసిన ప్రివిలేజ్ మోషన్ మీద వచ్చిన పైనర్ డెసిషనుకూడ హౌస్ లో announce చేస్తే బాగుంటుంది. అది కమ్యూనికేట్ చేసినంతమాత్రాన చాలదు.

Mr. Speaker : In fact, if I remember correct Mr. V. Satyanarayana has sent it to me by post.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇక్కడకు రాకుండా మీరు ఫోన్ లో కొట్టేస్తే ప్రశ్నలేదు. హౌస్ లోకి వచ్చినప్పుడు దాని ఫలితం ఏమయినదోకూడ హౌసుకు చెప్పవలసి వుంటుంది. It was raised in the House.

Mr. Speaker : "So you want the House to know the result.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Yes.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

Sri P. Sundaraiyah : Sir, I beg to move :

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

అయితే ప్రజల నెదుర్కొంటున్న సమస్యలకు వేనినీ, రైతాంగంమీద వేసిన అదనపు శిస్తు చట్టాన్ని రద్దుచేసే విషయాన్ని గూర్చిగాని, వ్యవసాయ కార్మికులకు బంజరు భూములను పట్టాలకు ఇచ్చే విషయాన్ని గూర్చి, వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనాలను అమలుపరచే విషయంగాని, ఒకవైపు ధరలు పెరిగిపోతూ ఉన్నా మరోవైపు చిన్న ఉద్యోగస్థులకు, పట్టణ కార్మికులకు తదనుగుణంగా జీతబట్టాలు పెంచే విషయం గూర్చిగాని, అధికధరల భత్యాన్ని—కరువుభత్యాన్ని—జీవిత వ్యయ సూచికతోపాటు పెంచే విషయంగూర్చిగాక, సరియైన జీవితవ్యయ సూచికను తయారుచేసే విషయం గూర్చిగాని ప్రస్తావించనందుకు విచారాన్ని తెలియజేస్తూ ఉంది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వంతో గట్టిగా బెబ్బలాడి, అది అవలంబిస్తున్న పారిశ్రామిక విధానాన్ని మార్పు చేయించి, పెద్ద పరిశ్రమలన్నిటినీ, ఒక్క కీలకపరిశ్రమలనే గాక క్రమేణ వినిమయ పరిశ్రమలతో సహా (consumer industries) ప్రభుత్వ రంగానికి తీసుకొనేటట్లు చేయించి, కనీసం ఈలోపల రాష్ట్ర ప్రభుత్వ యాజమాన్యాన నున్న పరిశ్రమలకైనా కావలసిన డబ్బు మంజూరు చేయించుకోవనందుకు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో భారీ పరిశ్రమలను, తదితర పరిశ్రమలను నెలకొల్పడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేయటమేగాక, కనీసం భారీ ఇరిగేషను విద్యుత్పాణిజేక్షలకైనా కేంద్ర ప్రభుత్వం సెక్టరులోనే డబ్బు కేటాయించక రాష్ట్ర ప్రణాళికలో భాగంగా చేసినందున ఆంధ్రప్రదేశ్ భవిష్యత్తికి తీవ్రనష్టం కల్గిస్తున్న కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాన్ని నిరసించనందుకు, డబ్బులేదనే సెసంతో రాజమండ్రి పేపరు మిల్లను తదితర ప్రభుత్వ పరిశ్రమలను, ప్రయివేటు రంగానికి వదిలివేయాలనే ప్రభుత్వ నిర్ణయానికి విచారం తెలియజేస్తూ ఉంది.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri K. V. Narayana Reddy : Sir, I beg to move :
Add the following at the end :

But regret to note for not calling all the private concerns to bid for Rajahmundry Paper Mills instead of giving it to Birlas

Add the following at the end :

But regret to note for not including crop insurance scheme in the speech.

Add the following at the end :

But regret to note for not including abolition of Neera scheme in the speech.

Add the following at the end :

But regret to note for not mentioning Market facilities to ryots of the interior villages.

Add the following at the end :

But regret to note for not mentioning about Rural Electrification.

Add the following at the end :

But regret to note for not abolishing the private practice by Government Doctors.

Add the following at the end :

But regret to note for not disallowing the subsidies under the Head of Khadi Board, Village Industries and Khadi Commission.

Add the following at the end :

But regret to note for not forming district relief committees to look into the Relief of Goldsmiths.

Mr. Speaker: Amendments moved.

Sri G. I. atchanna : Sir, I beg to move :

Add the following at the end :

But regret for the omission to make any reference to the action that the Government propose to take with regard to the decision of the Andhra Pradesh High Court in respect of the list of backward classes.

Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government in not repealing the Prohibition Act although the same is being insisted even by the Legislators from the Ruling Party.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri T. Nagireddy : Sir, I beg to move :

Add the following at the end :

But regret to note that no mention has been made in the address regarding the hardships encountered by the poor and middle peasants due to the implementation and collection of additional land revenue assessment.

Add the following at the end :

But regret to note that no mention has been made in the address regarding the distribution of cultivable waste lands to the agricultural labour to raise their standard of living which is the lowest in the country.

Add the following at the end :

But regret to note that no mention is made regarding the implementation of fair and minimum wage to the agricultural labourer who is the single largest class, with the lowest wage and the largest non-working days in an year.

Add the following at the end :

But regret to note that the address fails to take cognizance of the threatened un-employment to nearly 500 clerical staff and to more than 6000 workers of I. L. T. D. company, one of the biggest Tobacco monopolies in the world.

Add the following at the end :

But regret to note that the address makes not even a passing reference to the growing discontent of employees with fixed incomes due to continued and sharp upward trend in prices which has brought their standard of living far below than the former times.

Mr. Speaker: Amendments moved :

Sri Ramachandra Rao Dishpande: Sir, I beg to move :
Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government to repeal the Additional Land Revenue Assessment and Cess Revision Act of 1962, which became a law last year, in the teeth of opposition and to the detriment of the Agriculturists concerned being the feeders of the nation.

Add the following at the end :

But regret for the comment of the Government, the "Government is watching the conditions, to take up suitable relief measures in the areas where the Agricultural crops have suffered a heavy and great damage due to either draught, excessive and untimely rains or floods". For, although there are areas where the crops have miserably failed during 1962-63, with hardly anything left for their maintenance, and yet the Government collected full land revenue at the new enhanced rates,

instead of granting necessary full remission of the land revenue as an immediate relief, as mere watching would neither help the Agriculturists in any way nor improve their condition and ameliorate their grievance.

Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government to take adequate and necessary steps to assure better market prices to the Agriculturists for their commodities particularly when they have grains with them during the harvesting season.

Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government to increase the Agricultural production, due to resorting to the following, and not even making a slightest reference of the same in the address ;

(a) Increasing the the Tax-burden on the Agriculturists when conditions do not warrant doing so ;

(b) Taking out the incentive from the Agriculturists to grow and produce more food by forfeiting his rights of beneficial and free enjoyment of the landed property under one or the other pretext ; and

(c) Amending the very Constitution it self by the proposed 17th Amendment, thereby completely dooming the fate of the Agriculturists and making them dependant upon the sweet will and pleasure of the Government or the forced cooperatives

Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government to provide free and compulsory education, within even 13

years of the commencement of the Constitution of India, to all the children in the state until they complete the age of 14 as ordained by the directive principles of state policy.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri Koratala Satyanarayana : Sir, I beg to move :
Add the following at the end :

But regret to note that there is no mention of proposed steps of the Government for immediate eradication of the social evil of untouchability in the State.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning of repairing and improving drains Repalle, Battiprolu, Tenali, Romperu, Nallamada and Kolimarla.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning for neglecting distribution of sugar in rural parts of Guntur district.

Add the following at the end :

But regret to note that no mention is made regarding heavy damage to the standing crops due to heavy rains and floods in Guntur District.

Add the following at the end :

But regret to note for not mentioning failure of the Government to cancel the leases of waste lands given to the landlords, for not evicting the landlords who have occupied the waste lands and assigning the same for the landless poor in Guntur District.

Add the following at the end :

But regret to note for not mentioning eviction of a good number of ex-servicemen from the waste lands which have been under the cultivation for the last 10 years in Meedillaparra, Nizampatnam village, Guntur district and the proposed action of the Government for assigning the same to the political sufferers.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri G. Bapanaiah : Sir, I beg to move :

Add the following at the end :

But regret to note that no mention is made for distribution of cultivable waste lands to the landless poor.

Add the following at the end :

But regret to note that minimum wages fixed for agricultural labourers are not implemented so far and not for setting up appropriate machinery for implementation of the minimum wages.

Add the following at the end :

But regret to add that no mention is made for not taking up the social welfare from Zilla Parishads and Panchayat Samithis by the Government in view of the fact that the former have failed to discharge their duties effectively and impartially and even though the Government are aware of this fact.

Add the following at the end :

But regret to note that the Government's failure to deepen and widen Gunderu and Ayinampudi drains as a result the ryots are put to so much loss because of heavy

rains in Divi taluk and Bandar taluk despite the fact that the peasants have been demanding for a long time.

Add the following at the end :

But regret to add that the Government's failure to control soaring prices of the consumer goods especially paddy is further hitting the poor and middle class people severally.

Mr Speaker : Amendments moved.

Sri Poola Subbaiah : Sir, I beg to move :

Add the following at the end :

But regret to note that no mention has been made regarding the improper treatment in the general hospitals till they pay Rs. 25 to the concerned doctors and for failure to stop such practices.

Add the following at the end :

But regret to note that no reference has been made regarding corruption in the administration and black-marketing and the steps proposed to be taken by the Government for remedying the same.

Add the following at the end :

But regret to state that no reference has been made regarding the abolition of additional land levy at least in the famine affected areas in the State immediately.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri G. C. Venkanna : Sir, I beg to move :

Add the following at the end ;

But regret to note that the Governor's Address does not include the ways and means of solving permanently the famine problems in the State.

Add the following at the end :

But regret to note that it does not attempt at least to include permanent measures against regular famine occurring areas in the state under planning.

Add the following at the end :

But regret to note that it does not take into account the hardships of the peasantry arising out of the levy of Additional assessment of land revenue on the necessity to abolish the same at least to the regular famine areas in the state.

Add the following at the end :

But regret to note that nothing is said about social welfare.

Add the following at the end :

But regret to note that nothing is said about the minimum demands of the N. G. Os.

Add the following at the end :

But regret to note that nothing is said about corruption and the black-marketing and the steps supposed to be taken to put an end to the mal-practice.

Add the following at the end :

But regret to note that nothing is said about the way and means to improve the common man's daily income.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move :

Add the following at the end :

But regret that the repeal of Additional Land Revenue assessment Act was not mentioned.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning the gravity of the flood and drought conditions in the State.

Add the following at the end :

But regret for the suggestion of handing over the Andhra Paper Mills to the private sector.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning the Village Officers' plight.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning the threatened mass retrenchment of the staff and workers by the I.L.T.D. Co.
 Add the following at the end :

But regret for not mentioning the soaring prices and unemployment in the State.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri V. Visweswara Rao : Sir, I beg to move :

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

రాష్ట్రంలో నేడు పెరుగుతున్న అహార వచార్థముల ధరలను గురించి మార్గదర్శక పోవుటను గురించి.

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

గత 15 రోజులుగా ప్రజానీకానికి పంచదారను విడుదల చేయకపోవుటను గురించి.

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

క్రొత్త జెల్లం మార్కెట్టుకు రాగానే హ్యాపారస్తులు ధర తగ్గించుటను గురించి.
తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

యస్. జి. ఓ. ల జీవిత పరిమాణము ననుసరించి అధికధరల ఎలవెన్నును పెంచ
మని సాగించే ఆందోళనను పేర్కొనకపోవుట, అధికధరల ఎలవెన్ను విషయం ప్రస్తా
వించకపోవుటను గురించి.

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

గత నెలలో వచ్చిన అధికవర్షాలవలన వాగులు, ఏరులు పొంగి రాష్ట్రంలో కలిగిన
నష్టమును గురించి పేర్కొనకపోవుట.

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

బుడమేరు వరదకట్టలు పెంపొందించుట, కృష్ణాజిల్లా విజయవాడ తాలూకా
వెల్వడంనుండి కౌలూరు వరకు, కౌలూరునుండి ఎనికేపాడు వరకు వరదకట్ట నిర్మాణ
మును గురించి పేర్కొనక పోవుట.

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

బుడమేరు వరద నివారణ స్కీము అమలును గురించి పేర్కొనకపోవుట.

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

తమ్మిలేరు నివారణ స్కీము అమలునుగురించి పేర్కొనకపోవుట.

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

కృష్ణా, గుంటూరు, పుభయగోదావరి జిల్లాలలో వరదలవలన రైతాంగమునకు
అనేక లక్షల ఆస్తి నష్టమైనది. కొన్నిచేల టన్నుల ఆహారపదార్థములు నాశనమైనవి.
వాటికి కారణాలైన వడులకు వాగులకు శాశ్వత వరదనివారణ స్కీములనుగురించి
మౌనం వహించుట.

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

రాష్ట్రంలో యున్న బంజరు భూముల పరిశీలన గురించి.

తీర్మానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

రాళ్ళ ఫీజు (Survey charges) కట్టించుకుని పట్టాలు తయారుచేసుకూడా
వ్యవసాయ కూలీలకు, పేద గైదులకు పట్టాలు ఇవ్వకపోవుటను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

గోదావరి, కృష్ణలంక భూములను పాటలు రద్దుపర్తి సొసైటీలకు యివ్వకపోవుటను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

కృష్ణాజిల్లా నూజివీడు, విజయవాడ తాలూకా చంద్రాల, కందులపాడు, జంగాల పల్లి, దాసుళ్ళపాలెం పేదప్రజలకు అడవిభూములను సాగుకు యివ్వకపోవుటను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

విసోబాభావే దానంపొందిన భూములను పేదప్రజలకు పంచిపెట్టకపోవుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

అధికశిస్తు చట్టంను రద్దుచేయుటకు చర్యలు తీసుకోకపోవుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

ఆదనపు చెరకును బెల్లం ఆడకూడదనే నిషేధం పెట్టుట, పర్మిట్లు, లైసెన్సులు తీసుకోవాలనే నిర్బంధాలను విధించుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

బంగారు కంట్రోలును రద్దు చేయకపోవుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

బంగారుపనివారికి జీవనోపాధిని కల్పించు కార్యక్రమంనుగురించి ప్రస్తావనచేయకపోవుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

ఐ. యల్. టి. డి. కంపెనీలను ఎత్తివేస్తుంటే చూస్తూ ఆ వర్కర్లలో వచ్చే సరుద్యోగంను గురించి ప్రస్తావన చేయకపోవుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

చేకంలో ఏర్పడుచున్న నిరుద్యోగంను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

రాజమండ్రి పేదరుమ్మిల్లు జాయింట్లు స్టాక్స్ కంపెనీకి అప్పగించు ప్రస్తావన చేయుటను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

(ప్రభుత్వ పరిశ్రమలు పై) వేటు వ్యాపారులకు కట్టిపెట్టు విధానసంస్థకు స్వస్తి చెప్పకపోవుట గురించి.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri S. Vemaiah : Sir, I beg to move :

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

అధిక భూమివన్ను చట్టమువల్ల పేదరైతులు, వ్యవసాయ కార్మికులు, పన్నులు భరించలేకపోవుచున్నప్పటికి, సదరు చట్టమును మానుకొనవలసి సోషలిస్టుతరహా సమాజ నిర్మాణ ధ్యేయముగల ప్రభుత్వం సదరు విషయము ప్రస్తావించనందుకు యీ సభ విచారమును తెలుపుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

ఆహారకొరతగల ప్రస్తుత సమయములో లక్షలాది బంజరుభూములు, ముఖ్యంగా ఆశేవణలేని చెరువుగట్టు, అడవి, లంక, లావుని, గైరానుభూములు భూమిలేని వ్యవసాయ కార్మికులకు పంచిపెట్టవలసి వుండగా, సదరు విధానమును విడనాడి, అత్యవసర పరిస్థితులపేరుతో సజేదము పెట్టి, ఆహారోత్పత్తికి అవరోధము కలుగుచున్న విధానమును విడనాడలేని ప్రభుత్వ విధానమును గూర్చి ప్రస్తావించనందుకు యీ సభ విచారమును తెలుపుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

ఎన్. జి. ఓ. లకు ప్రస్తుతము అధికధరలవల్ల తమ చేతనాలు కనీసము రూ. 10 లు పెంచవలసినదిగా పదేపదే కోరుచున్న విషయమును ఈ ప్రసంగములో ప్రస్తావించక పోయినందుకు ఈ సభ గాఢమైన విచారమును తెలుపుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

చేనేత కార్మికులు నిరుద్యోగమువల్లను, ఉత్పత్తి అయినట్టి బట్ట ఖర్చు కాకపోవుట వల్లను, అధిక నూలు, రసాయనముల ధరలవల్ల పడుచున్న యిబ్బందుల తొలగించు విధానము ప్రస్తావించనందుకు ఈ సభ తన విచారమును తెలుపుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

స్వర్ణకారులు ఎదురుకొనుచున్న యిబ్బందులను తక్షణము తొలగించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వమునుండి చాలినంత ధనము సేకరించలేక పోవుచున్న ప్రభుత్వ విధానమును విపు

లను గా ప్రస్తావించకపోవుటయే కాక ఆకలిదప్పలవల్ల మరణించిన స్వర్ణకారుల కుటుంబాలకు సానుభూతి తెల్పవలసివుండగ, సదరు విషయమును ప్రస్తావించనందుకు ఈ సభ తన విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

హరిజన, గిరిజన, తదితర వెనుకబడిన జాతుల సాంఘిక, ఆర్థిక, విద్య విధానములను గూర్చి ప్రస్తావించక పోవుటయే కాక, రాష్ట్రస్థాయిలో వారికి మంజూరు చేయబడుచున్న యిండ్లవనతులు, ఉపకార వేతనములు, ప్రస్తుతము జిల్లాపరిషత్తుల దాఖలు పర్చినట్టి ప్రభుత్వ విధానము శ్రీ గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో ప్రస్తావించనందుకు ఈ సభ తన గాఢవిచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

రాష్ట్రములలో అతివృష్టివల్లను, అసావృష్టివల్లను రైతు, సేద వ్యవసాయ కార్మికులు, యితర పేదలకు కనీసము వారికి కావలసిన కనీస ఆవసరములను తీర్చు విధానము ప్రస్తావించకపోవుటయే కాక, అధిక శిస్తులు, తక్కువ, వ్యవసాయ ఎరువులకు విత్తనములకు యిచ్చే అప్పులను నాలుదావేయవలసిన ఆవసరమునుగూర్చి ప్రస్తావించనందుకు ఈ సభ విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

వ్యవసాయమునకు వెన్నెముకగావున్న వ్యవసాయ కార్మికులకు ప్రస్తుత పరిస్థితులకు అనుగుణ్యముగా వారికి, కనీస నేతనముల నిర్ణయించు విధానమును ప్రస్తావించక పోవుటయే కాక, వారు అనుభవించు నిరుద్యోగవంతుల గృహ, వైద్య, విద్య, సాంఘిక అవసూతకర్త పరిస్థితులుగూర్చి యేమి చెప్పనందుకు ఈ సభ తన గాఢ విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

రాష్ట్రములో ప్రబలంగా వున్న నిరుద్యోగ సమస్యను గూర్చియు, దాని నివారణ గూర్చియు, శ్రీ గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో ప్రస్తావించనందుకు ఈ సభ తన విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

రాష్ట్రములో సుమారు 178 ఆయిల్ యింజను డ్రైవర్లను వారికి సుమారు 12 సంవత్సరములపైబడిన డ్రైవర్స్ అనుభవం వున్నను, వారికి కనీసము ప్రత్యామ్నాయ

ఉద్యోగవనతి చూపించి, వాస్తవస్థిని పరిగణించి తీసుకొనవలసిన విషయమును గూర్చి ప్రస్తావించనందుకు ఈ సభ విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ హరిజన మెంబరుగా వుంటూ రిటైరు అయినా శ్రీ డబ్ల్యు. వెంకటస్వామిగారి స్థానములో, మరియు హరిజన సభ్యుని స్థానములో వేయక కాలయాపన చేయుచున్న ప్రభుత్వ విధానముగూర్చి ప్రస్తావించ నందుకు ఈ సభ తన గాఢ విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

హరిజన, గిరిజన, తదితర వెనుకబడిన జాతులకు వారి వెనుకబడిన తనమును జాతులకుగాను, ఉద్యోగాల ప్రమోషన్లు విషయములో తోగడ యిచ్చిన సౌకర్యమును స్తంభింపచేసి, ప్రమోషనుల చక్రములో స్థానముల మార్పుచేసి హరిజన, గిరిజన, తదితర వెనుకబడిన జాతులవారి అవరోధము గల్పించిన ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి శ్రీ గవర్నరుగారు తన ప్రసంగంలో ప్రస్తావించకపోయినందుకు ఈ సభ తన గాఢ విచార మును తెల్పుచున్నది.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri K. L. Narasimha Rao : Sir, I beg to move :

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

కానీ కేంద్రప్రభుత్వంచారు అత్యవసర పరిస్థితిని డి. ఓ. ఐ. రూల్స్ ను ఎత్తి వేయని విషయాన్ని ఉపన్యాసములో విమర్శించినందుకు మా విచారాన్ని వ్యక్తపరుస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

కానీ అత్యవసర పరిస్థితిని ప్రకటించిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు సాధారణ ప్రజలపై మోసిన పన్నుల భారాన్ని తొలగించనందుకు, ఉపన్యాసంలో ఖండించనందుకు మా విచారాన్ని తెలుపుతున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

కానీ లక్షలాది స్వర్ణకారులను నిరుద్యోగానికి గురిచేసినా, మరియు గ్రామసీమలలోని ప్రజానీకంయొక్క ఆర్థికశీవితాన్ని అవస్థలపాలు చేసిన గోల్డ్ కర్రీటోల్ ఆర్డర్ ను రద్దుపరచనందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని తమ ఉపన్యాసంలో అభిశంకింపనందుకు మా విచారాన్ని తెలుపుతున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

కానీ మన రాష్ట్రంలో విధింపబడిన 'ఎడిషనల్ ఎస్సెస్ మెంటు టాక్సు' ను రద్దు చేయవలసిన అవసరాన్ని గురించి నోట్స్ చెప్పనందుకు విచారిస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

కానీ బంచరాయి, పోరంబోకు, గెట్ నెంబర్ ఖార్బోగా తా మొదలగు ప్రభుత్వ భూములకు వ్యవసాయ కార్మికులకు, పేదరైతాంగానికి పట్టాల్నిస్తు విషయంలో ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానంలోని లోపాలను సవరించు విధానాన్ని చేయనందుకు, ప్రభుత్వంను మందలించనందుకు విచారాన్ని వ్యక్తపరుస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

కానీ బి. ఎల్. టి. డి. వర్కర్సు రిటైర్మెంట్ మెంటును నిర్దేశించడంలో ప్రభుత్వం విఫలత చెందినందుకు ప్రభుత్వాన్ని మందలించనందుకు విచారిస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

కానీ అతివృద్ధివల్లను, అనావృద్ధివల్లను, వరదలవల్లను దెబ్బతిన్న పాంథాలకు తగు సహాయాన్ని చేకూర్చు పథకాలను సూచించనందుకు మా విచారాన్ని ప్రకటిస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

కానీ ప్రతిపక్షాలచేతిలో నున్న సహకార సంఘాలు, పంచాయితీలు, మున్సి పాలిటీ విషయంలో ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న అక్రమ విధానాన్ని, పక్షపాత విధానాన్ని ఖండించనందుకు మా విచారాన్ని వ్యక్తపరుస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

కానీ ప్రభుత్వ రంగములో నడుస్తున్న రాజమండ్రి పేపరుమిల్లను ప్రయివేటు వ్యక్తులకు అప్పగించుటకు నిర్ణయం చేసుకున్న ప్రజా వ్యతిరేక విధానాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ నందుకు మా విచారాన్ని వ్యక్తపరుస్తున్నాం.

Mr. Speaker : Amendments moved.

శ్రీ జి. రామస్వామిరెడ్డి : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు అర్పించే సందర్భంలో మీద్యారా ప్రభుత్వదృష్టికి కొన్నివిషయాలు శీసుకురాదలచు కున్నాను. మన రాష్ట్రం అన్ని రంగాలలోను అభివృద్ధిచెందుకోందనేది నిర్వివాదమైన

విషయం. భారతదేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలకు ఆదర్శప్రాయంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నాము. పారిశ్రామికరంగంలో కూడా అభివృద్ధి సాధించడానికి పూనుకున్నాము. విద్యుచ్ఛక్తి పరికరాల ఫ్యాక్టరీ, ఇంకా అనేకం నెలకొల్పుకొంటున్నాము. పారిశ్రామికంగా వెనుకబడి ఉన్నామనే అసంతృప్తి అవసరంలేదు. అయితే పరిశ్రమల నన్నింటినీ ప్రైవేటైజేషన్ లోనే కేంద్రీకరించడం జరుగుతోంది. రాష్ట్ర వ్యాపితంగా పరిశ్రమలను అన్ని జిల్లాలలోనూ వికేంద్రీకరణచేయాలి. ఆవిధంగా చేస్తే అన్ని ప్రాంతాలలోనూ నిరుద్యోగ సమస్యను సమానుంగా పరిష్కరించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. చర్చలో రాజమండ్రి పేపరుమిల్లలకు సంబంధించిన విషయం ప్రధానంగా వచ్చింది, దానిని ప్రవేటువ్యక్తులకు ఇవ్వాలా, ప్రభుత్వమే ఉంచుకోవాలా అనే విషయమై అనేకమంది అభిప్రాయాలు చెప్పారు. ప్రైవేటువ్యక్తులకు ఇస్తేనే మంచిదని నాకు అనిపిస్తున్నది. ఆరుకోట్ల రూపాయలు చిన్న మొత్తం కాదు. దానిని ఖర్చుచేసి ఆశించిన రీతిగా ఫలితాలు పొందలేని పరిస్థితిలో ప్రైవేటువారికి ఇస్తే తప్పలేదు. 5% కంటే గిట్టునాటు కాలేదని అనుకుంటున్నాము. ఆధనాన్ని వేరేవిధంగా ఉపయోగించుకుంటే బాగుంటుందేమో. గ్రామాలు యింకా ఎంతో వెనుకబడి ఉన్నాయి. గ్రామాలు అభివృద్ధికావాలంటే విద్యుచ్ఛక్తి కావాలంటున్నాము. విద్యుచ్ఛక్తికై ఖర్చుచేసేపుడు 5% కాక 10% కూడా వచ్చే అవకాశం ఉన్నది, ఆవిధంగా గ్రామాల అభివృద్ధికి ఆ మొత్తాలను వినియోగించుకుంటే బాగుంటుంది. పంచాయతీరాజ్యం ఏర్పాటుచేసుకుని సమితులు పెట్టుకుని అభివృద్ధి చేసుకుంటున్నాము. కొంత దుబారా ఉంటున్నప్పటికీ ప్రజలలో నూతన చైతన్యం వచ్చి గ్రామాల స్వరూపమే మారిపోయేటంతగా చేస్తున్నాము. సమితులను పునర్విభజనచేయాలనే ఆలోచన ఉన్నది. దానిపై మన suggestions కూడా ఇవ్వవలసి ఉన్నది. శాసనసభ నియోజకవర్గాన్ని ఒక పంచాయితీసమితిగా ఏర్పరచుకుంటే అన్నివిధాలా సమన్వయం అవుతుందని నా నలహా, ఇటీవల రాష్ట్ర వ్యాపితంగా కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి జిల్లాలలో భారీవర్షాల ఫలితంగా రైతాంగానికి విపరీతంగా నష్టం వాటిల్లింది. గుంటూరు జిల్లాలో మాగాడి, మెట్టప్రాంతాలలో చాలా నష్టం కలిగింది. మెట్టప్రాంతాలలో గత పదిసంవత్సరాలలోనూ లేనివిధంగా మిరపపంట బ్రహ్మాండంగా పూతపూసి పుండగా భారీవర్షాల మూలంగా విపరీతంగా నష్టం కలిగింది. వంద, రెండువందలు ఖర్చుఅయ్యే పంట కాదు. ఎకరానికి నాలుగైదువందలు పెట్టుబడి పెట్టి కష్టపడి ఈ ఫలితంపొందే సమయంలో ఈ నష్టం కలిగింది. రైతాంగం చాలా నిస్సహాయమైన పరిస్థితిలో ఉన్నారు. వారికి చేయగలిగిన సహాయం ఏదో చేస్తే బాగుంటుంది.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair.)

ఆంధ్రరాష్ట్రం అన్ని రాష్ట్రాలకంటే వ్యవసాయకముగా ఆదర్శప్రాయముగా అభివృద్ధిచెందుతోందని అందరికీ తెలిసినదే. రైతాంగానికి కావలసిన పరికరాలనుకూడా ఇవ్వలేని స్థితిలో ఉన్నాము. ఇది చాలా విచారించవలసిన విషయం. గుంటూరు

జిల్లాలో వర్జీనియా పొగాకు ప్రోత్సాహకాలలో అభివృద్ధిచెందుతోంది. రైతులు ఒకటన్ను zinc sheets పుతే నాలుగు జాచులు కట్టుకోవచ్చును. కాని రైతులకు zinc sheets లభ్యం కావడంలేదు, కాని ఇతర పారిశ్రామికాలకు ఎంతైనా ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉన్నది. వ్యవసాయపరిరాలకు ఇచ్చే quotaను ఇంకా ఎక్కువచేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. గవర్నరుగారు తమ సమీక్షలో goldsmiths కు సహాయంగా loans ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం పూనుకున్న దని చెప్పారు, దానిని కూడా హర్షించాలి. సబ్సిడీబావులకు రెండువేలరూపాయల వరకు loans ఇచ్చి రైతులను ప్రోత్సహిస్తోందనియు అందుచేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించిన విషయాలు కోన్ని చెబుతాను. పెదకూరపాడు నియోజకవర్గంలో ఒక గ్రామానికి కూడా విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. సంబంధితులైన కర్నూలులో డిప్యూటీ ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా సత్తనపల్లి అమరావతి రోడ్డును కార్లన్ చేశారు. అందుకు ఆ నియోజకవర్గం ఎంతో దుఃఖపడి ఉన్నది. దాదాపు ఏడుసంవత్సరాలైనా అమరావతి సత్తనపల్లి రోడ్డు ఇంకా పూర్తికాలేదు. అప్పటి రేట్లు ఇప్పుడు గిట్టుబాటు కావని ఏ కంట్రాక్టరు రాకపోవడం, ఆ రేట్లు మార్చుకొని అది కారంలేదని ఒకరిపై ఒకరు చెప్పుకుంటూ పనిమాత్రం అట్లాగే ఉండిపోయింది. ఎవరూ ఏమీచేయలేని నిస్సహాయపరిస్థితిలో ఉన్నది. ఇందువల్ల allot అయిన funds lapse అయిపోతుండడం విచారంగా ఉన్నది. దీనివి త్వరలో పూర్తి చేసే ఏర్పాట్లుచేయాలని కోరుతున్నాను. అమరావతినుండి కృష్ణానదికిరాన సారవంతమైన నల్ల భూమిఉన్నా రైతాంగానికి నీటివనరులేవు. విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తే రైతులు వ్యవసాయం అభివృద్ధి చేసుకుని దేశాన్ని బాగుచేయగలుగుతారు. ప్రతిగ్రామానికి 20 మైళ్ళ లైనువేస్తే 20, 30 గ్రామాలకు కలిసినచేబట్టున్నది. అనేక కారణాలవల్ల ఆ చార్యక్రమం ఇంతవరకు పూనుకోలేదు. ప్రభుత్వం విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను.

Sri E. Ayyapu Reddy : Mr. Speaker, Sir, I support the Motion of Mr. Dass. I do not want to dilate on the various topics, but I want to confine myself to one topic, i. e. the Rajahmundry Paper Mills. Of course, there has been severe criticism about the intended intention of the Government to give up this and give it to the private sector. I read in the paper, Sir, though I did not have the advantage of hearing Mr. Vavilala Gopalakrishnayya, that it indicated the Congress brand of socialism. Similar to this or on the same lines was the criticism of some of the leading Members of the Opposition. But at

the same time, Sir, they have been criticising the administration, and the lapses in the administration, the red tape, the delays in the red tape and all those things. In to-day's papers we read that Shri Tenneti Viswanatham had stated that one of the teachers received orders of approving his probation after his retirement. The administrative machinery which we have to-day is not our own making. We have inherited this administrative machinery—one from the British Government and the other from the State of Nizam—and this has been a combination of both. We have to mould it to a Welfare State and to a Socialist State. It is not an easy thing to change the system of administration so that the administrative set up can function with a motive, with an object and for a goal. Everybody knows, Sir, that socialism instead of being a boon will be a curse if its implementation is entrusted to lethargic and inefficient administrative machinery. In my humble opinion, greater harm has been done to socialism in India by half-hearted attempts at socialism than by anything else. Even I have been complaining to some of my socialist friends that their raising the slogans in season and out of season and not trying to stick on to that has been harming the cause of Socialism. But to-day we have not been able to convince the peasant, the labourer and all those people about the sincerity of our object in travelling towards Socialism merely because some of our attempts have proved to be utter failures. So far as Rajahmundry Paper Mills is concerned, we have been seeing in every Budget Report that it has been running at a loss. I congratulate the Government for its honesty in coming forward to admit that this institution has been running at a loss and that they have not been able to tackle it. It is easy to tell the Government that they must stick to their principles or even to challenge the Government that "if you are not going to improve the

administrative machinery, I will improve it." But the methods have not been suggested. It is a question of finding fault with the Government. Nobody has suggested where exactly is the defect and nobody has taken care to go and examine the present set up and find out where lies the mistake and with what particular department and whether it was in the supply of raw material or whether it was with reference to machinery that is now there or whether it was with reference to production and distribution. All those details have not been worked out.

Mr. Speaker, Sir, it is very easy to make high-flown speeches about socialism. But we, instead of sticking on fanatically to isms, care for realism and admit some of the hard truths, it would be better for the State and for the people. I am reminded of the orthodox Hindu Brahmin widow who cares more for the form rather than for the essence of religion. Some of the high slogans of socialism cry hoarse that the State Government is giving up everything away into the hands of private hands and in the same breath begin to criticise the Government for some of the lapses of the administrative machinery in implementing some of the nationalised schemes. For example, Sir, the Government has taken over the nationalisation of transport in Kurnool District and everywhere there has been criticism of the nationalisation. Every ordinary citizen is now out against this nationalisation of bus transport. Similarly this has been the attitude of the ordinary citizen in the Districts where bus transport has been nationalised. Nationalisation is not an easy thing. It requires a very effective and an efficient administration wherein each citizen works conscientiously and he does not indulge in any type of anti-social and anti-state activities. Until we get that civic consciousness we will not be in a posi-

tion to attempt at socialism. So far as the Government is concerned, instead of sticking on to mere slogans or paying mere lip-sympathy to the so-called isms, it is better that it realises the hard realities and prunes its administrative machinery and its resources to what is actually obtained in practice. We know, Sir, we have got so many principles and we have got so many directive principles in our Constitution and we will not be able to implement all of them. It is absolutely fool-hardy to attempt to implement them all of a sudden or even in the near future. We know, Sir, that prohibition as a policy is good, but when it is not possible to implement it, it is better not to attempt it. It will be very difficult to convince people about prohibition being good when it is implemented half-heartedly. The criticism is that the Government has failed to implement the policy. I am not able to understand such a criticism because, is it possible for any Chief Minister or for any other Minister or for a few top secretaries or top officials to go and implement it? If a bus conductor or a bus driver entrusted with the collection of money misuses his position and pilfers from the bus fare collections, will it be possible for any person to go and check? We all know that the greater the number of officials, the greater will be the difficulty in checking up their conduct every day. So far as the Nationalisation is concerned, it is better that the Government takes into consideration the present administrative machinery, its resources and its capacity to implement them and go slow as far as possible. I am not here to advocate the cause of the private sector. I am as much for Socialism as any Member of the opposition. But let us not do harm to the cause of Socialism by half-heartedly implementing it in an inefficient manner. I do not want to devote myself to any other topic.

Thank you, Sir.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో గృహమంత్రి శంకరప్రాంతంలో వచ్చిన వరదలగురించి స్పష్టంగా హెచ్చరించకపోవటం చాలా విచారకరం. కృష్ణా, గుంటూరు, మార్పుపల్లిమగోదావరి, విశాఖపట్టణంజిల్లాలలో ఏవరితమైన వరదలు వచ్చి దాదాపు వారం పదిరోజులు గ్రామాలలో నిలువనీడలేకుండా ప్రజలు గ్రామాలను ఖాళీచేసి వెళ్ళిన, పంటలు పూర్తిగా నీటిలో మునిగిన సంఘటనలు వున్నాయి. ముఖ్యంగా గుంటూరుజిల్లాలో పెట్టప్రాంతంలో వున్న వాగులన్నీ ఒక్క-

సారి పొంగాయి. కృష్ణ ఆనుకట్టుక్రింద పున్న 3, 4 ఎకరాల ఎకరాల చూడగలిగినవారు రావటంవల్ల 10 లోపలవరకు నీటిలో చూడటానికి వచ్చింది. ఎక్కువగా కావట్ల తాలూకాలో వైదురై 3, 4 అడుగుల ఎత్తున నీరు నిలిచింది. అంతేగాక అనేక ఇండ్లు మునిగిపోయాయి. గ్రామాలలోని వాగుల నీరు పంటలపై పడి పంటలు జరిగింది. గొడ్లమేత అంతా కొట్టుకుపోయింది. అనిభంగా కూడా పు 70, 80 వేల ఎకరాలు నష్టపడటం జరిగింది. 30 వేల ఎకరాలలో 1, 2 బస్తాలు కూడా వస్త్రాదుగావోననే అనుమానం రైతాంగంలో వుంది. దిప్త ఇంజనీరింగ్ వచ్చి చూసి పురు ఎక్కువగావుంది కదా. వంట ఎందుకు రాదు అని అడిగాడు. పొట్టమీద వరదవచ్చినప్పుడు-పొట్ట కూడే ముందు వచ్చింది కాబట్టి-పొట్టులో వుంటే కంటి పొడిపోతుందని వ్యవసాయశాఖాధికారులు కూడా చెప్పారు. అందువల్ల వంట చేయడానికి పరిస్థితి వుంది. మెట్టప్రాంతాలలో ముఖ్యంగా కావట్లలో ఎకరానికి 200 పెట్టులకి పెట్టి మిగిలి, పొగాకు వేస్తే అంతా వరదలలో కొట్టుకుపోయింది. ఆ ప్రాంతాలను చూడాలని రెవెన్యూ మంత్రిగారు టూర్ ప్రోగ్రాం వేసుకొని రాలేదు. రెవెన్యూ డివిజన్లకు చెందిన వచ్చి చూశారు. ఈనాడు జరిగిన వరదనష్టానికి 0-6-0 పంటపోయినవారికి పూర్తి రెమిషన్, 0-8-0 పంట పోయినవారికి సగం రెమిషన్ ఇవ్వాలని కోరుకున్నాము. రెమిషన్ లెక్కలు వేయటంలో రెవెన్యూ అధికారులు వాస్తవపరిస్థితులను దృష్టిలో వుంచుకోకుండా ఎంత తక్కువ వేద్దామా అన్న దృష్టితోనే యాదటం జరుగుతున్నది. అందువల్ల పున్నది పున్నట్లుగా వ్రాయాలని వారికి ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు పంపాలని కోరుతున్నాను. ఇండ్లు రెండువేల వరకు కొట్టుకుపోయాయి. మునుకుదురు, మారాఠం, కావట్ల ప్రాంతాలలో చాలా ఇండ్లు పడిపోయాయి. కనీసం ఇండ్లు కట్టుకోవడానికి వారికి 5 (పాపాలకు తక్కువ కాకుండా ఇవ్వాలి. ఇప్పటికీ కొన్ని గ్రామాలు ఐతెండ్స్ మాదిరిగా ఉన్నాయి. ఆ ప్రాంతంలో పున్న తుంగభద్ర, నక్కవాగు మొదలైన డైరీస్ కు మరమ్మత్తు చేస్తే వరదలు రాకుండా వుంటాయి. గుంటూరుజిల్లాలో వరదవల్ల 3 కోట్ల రూపాయల నష్టం వచ్చింది. Krishna western delta క్రింద తెనాలి division లో ముందుగా నీటి సరఫరా పథకాలను మంజూరు చేయాలి. ఇప్పుడు కృష్ణా బ్యారేజ్ క్రింద 15 లక్షల ఎకరాలవరకు ఆయకట్టు పెరిగింది. అది కూడా లెక్కవేస్తే యింకా ఎక్కువ నష్టం వుంటుంది.

ఇక I. L. T. D. Company గురించి సుందరయ్యగారు విపులంగా చెప్పారు. 8 వేలమంది కూలీలను, 700 మంది గుమాస్తాలను రిక్రూట్ చేయటానికి ఒక పథకం చేశారు. ఇక్వాల్ కంపెనీ అనేనానిని ప్రారంభించారు. వారిని రిక్రూట్ చేయకుండా ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసికోవాలి. గుమాస్తాల మధ్య రాజీ కుదిరిందని అంటున్నారు. కూలీల సమస్య కూడా సరిష్కరించాలి. వారు నవంబరు 1 న సత్కారగ్రహం చేశారు. డిసెంబరులో పెద్దపోరాటం సాగించాలనుకొంటున్నారు. కొనుగోలు పెరిగినా కూడా వారిని ఎందుకు రిక్రూట్ చేస్తున్నారో అర్థం కావటంలేదు. కొన్నిచోట్ల branches తీసేసినా కూడా quantity తగ్గకుండా కొనుగోలు జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం కూలీల అందర నిలబడి సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాము. విట్టిన్సెంటిన్ ప్రభుత్వం దృష్టిలో వుంచుకొని వారికి మేలుకలుగ చేయాలని నేను కోరుతూ వేరేవు తీసుకొంటున్నాను.

شری ٹی انجیا (مشیر آباد)

جناب صدر۔ گورنر صاحب کے اڈریس کی تائید کرتے ہوئے میں چند باتیں آپ کے سامنے لانا چاہتا ہوں آپ جانتے ہیں کہ ہماری ٹی کے اندر کافی ٹیس ہیں جن میں رہنے والوں کی تعداد گجگ (۳) لاکھ کے قریب ہے اس شہر میں تقریباً (۸۰۱) ہزار ٹیس ہیں۔ ان جھونپڑیوں کے متعلق بلبر کی جانب سے حال ہی میں نوٹس جاری کئے گئے ہیں کہ ان جھونپڑیوں کو نکال دیا جائے۔ آپ جی خود فرمائیے کہ ان جھونپڑیوں کو دیا جائے۔ آپ جی غور فرمائیے کہ اگر یہ جھونپڑیاں نکال دی گئیں تو ان میں رہنے والے کہاں جائیں گے۔ گورنر صاحب کی جانب سے آج تک سلیم کلینر ٹیس کے سلسلے میں کوڈ ایکسٹیشن نہیں کی گئی۔ نہ ہی کوئی رقم اس سلسلے میں منظور کی گئی ہے۔ اس کے علاوہ ٹھنڈے فائبر پلان میں کوئی آئسٹریکٹو جگہ اس کام کے لئے نہیں تیار کی گئی ہے۔ ایسی صورت میں اگر یکایک ان جھونپڑیوں سے نکل جانے کے لئے کہا جائے تو یہ تین لاکھ افراد کہاں جائیں گے۔ کیسے گذر بسر کر سکیں گے۔ اس سلسلے میں چیف منسٹر صاحب سے عرض کروں گا کہ وہ ہمارے مدد کریں۔ جھونپڑیوں میں رہنے والوں کو ایک قسم کا ڈر ہو گیا ہے کہ انھیں کسی وقت بھی نکال دیا جائے گا۔ میں جانتا ہوں کہ حیدر آباد ٹی ترقی کر رہا ہے اور سکو خوبصورت بنانے کی ضرورت ہے لیکن ان جھونپڑیوں کو نکالنے سے پہلے ان میں رہنے والے چوبیس تیس سال سے مقیم ہیں ان کے لئے بھی کوئی آئسٹریکٹو انتظام نہ ہوا چاہئے اور جب تک ایسا انتظام نہ ہوا ان لوگوں کو وہاں رہنے کا موقع ملنا چاہئے۔

ایک اور چیز جو میں کہنا چاہتا ہوں وہ حیدر آباد کی بیروز گاری ہے اس میں شک نہیں کہ اس سال بھی لاکھ روپے بیروز گاری دو کرنے کے لئے رکھے گئے ہیں۔ اب تک تقریباً ۱۰ لاکھ روپیہ اس سلسلے میں خرچ ہوئے ہیں۔ لیکن یہ رقم کہاں خرچ ہوئی کوئی نہ کوئی پرزور گرام علی میں لائے گئے معلوم نہیں ہوا

دوسری چیز یہ ہے کہ ہمارے شہر میں جو باسیٹلس ہیں ان کی حالت آپ سب جانتے ہیں۔ ان باسیٹلس کی حالت میں کوئی امیہ و منٹ نہیں ہوا۔ بی۔ بی کے جو مریض ہیں ان کے لئے دو اخافوں میں جگہ نہیں۔ بہت سے مریض ایسے ہوتے ہیں جن کی حالت خطرناک ہوتی ہے اور جنہیں فوراً اڈمیشن دیا جانا ضروری ہوتا ہے لیکن انہیں اڈمیشن نہیں دیا جاتا۔ اول یہ کہہ جاتا ہے کہ بڈس نہیں ہیں۔ اس کا نتیجہ یہ ہوتا ہے کہ بڈس نہ ملنے کا وجہ سے بہت سے مریض بیماری کا شکار ہو جاتے ہیں۔

بی۔ آئی۔ بی کے تعلق سے میں یہ عرض کروں گا کہ یہ مسئلہ ہمارے چیف منسٹر صاحب کی کوششوں کی بدولت حل ہو گیا ہے۔ ان مکانات میں رہنے والوں کا تعلق حیناری میونسپلٹی سے ہے جن کی پریشانیوں دور ہو گئی ہیں۔ لیکن کل ایسی صاحب نے یہاں تقریر کرتے ہوئے مسلمانوں کے مسائل کو لایا اور کہا کہ مسلمانوں کے مسائل حل نہیں کئے جا رہے ہیں۔ میں فخر کے ساتھ کہہ سکتا ہوں کہ آندھرا پردیش بننے کے بعد ہندو اور مسلم کا سوال باقی نہیں رہا بلکہ چند فرقہ پرست مسلمانوں کے پراپلس کا نام لیکر فرقہ وادیت پیدا کر رہے ہیں۔ کل ہاشم صاحب نے یہاں بتایا کہ کس طرح بعض فرقہ پرست کمیونٹی فلیٹنگس پیدا کرنے کی کوشش کر رہے ہیں۔ میں فخر کے ساتھ کہہ سکتا ہوں کہ آندھرا پردیش میں کمیونٹی فلیٹنگس نہیں ہیں اگر کوئی غلطی بہت فلیٹنگس ہیں تو وہ آندھرا اور تلنگانہ کے فلیٹنگس ہیں۔ وہ بھی رفتہ رفتہ ختم ہو رہی ہیں لیکن جس طرح سے چند فرقہ پرست یہ کہہ رہے ہیں کہ مسلمانوں کے پراپلس کو حل نہیں کیا جا رہا ہے وہ غلط ہیں مثال کے طور پر کہہ سکتا ہوں کہ ہندوؤں کے قبرستانوں کے مسئلہ کو میں اور ہاشم صاحب دونوں نے مل کر حل کیا۔ مسائل کو طے کرتے وقت ہم یہ نہیں دیکھتے کہ آیا یہ مسلمانوں کا مسئلہ یا ہندوؤں کا۔ بلکہ ہم اس کو عوامی نقطہ نظر سے غور کرتے ہیں۔ اس کے علاوہ سی آئی بی کے مکانات کا مسئلہ بھی ہماری اور ہاشم صاحب کی کوششوں کی وجہ سے حل ہو چکا ہے۔ اس کے باوجود وہ کہنا کہ مسلمانوں کے مسائل کو حل نہیں کیا جا رہا ہے ٹھیک نہیں ہے۔ ہمارے جو مسائل ہیں وہ ہندوؤں کے مسائل یا مسلمانوں کے مسائل نہیں ہیں بلکہ وہ تو عمومی مسائل ہیں۔

کل یہاں پر مسجد کا مسئلہ لایا گیا۔ میں یہ کہوں گا کہ اس سلسلہ میں تحقیقات ہو رہی ہیں

نہیں ہے کہ گورنمنٹ اس کو نظر انداز کر رہی ہے۔ لیکن خواہ مخواہ اس مسئلہ کا پروگرام کیا جا رہا ہے۔

اسمبلی میں ایک کنٹریوشنل سبجیکٹ بھی زیر بحث آ رہا ہے۔ وہ ہے واجندری پیپر ملز کا۔ اس بارے میں میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ جس طرح آؤن سٹیل ورکس کی گری کے میجرانٹی شیئرز گورنمنٹ اپنے پاس رکھ کر اس کو پراویٹ سکڑ میں دے دیا۔ اسی طرح یہاں بھی کرنا چاہئے۔ محوشین ازم کے بھی یہ نہیں ہیں کہ غربت تقسیم کی جائے اس کے علاوہ ایک بات یہ ہے کہ پراویٹ سکڑ یا نیلک سکڑ میں مینجمنٹ آئی۔ اس لوگوں کے ہاتھ میں ہے جس کی وجہ سے ملز پر اثر نہیں چل رہے ہیں۔ اسمبلی میں اس کے متعلق بحث ہوئی ہے۔

گورنر صاحب کی جانب سے اس بات کو ظاہر کیا گیا ہے ہم بھی یہ سوچ رہے ہیں کہ پبلک سکڑ اور پراویٹ سکڑ میں جو ڈفیکٹس ہیں انھیں کس طرح دور کیا جائے۔ آر۔ ٹی۔ ڈی کے سلسلہ میں ہم سن رہے ہیں اس میں ایک کروڑ روپیہ کا نقصان ہوا ہے ہمیں ایسے ہی انڈسٹریز اپنے ہاتھ میں رکھنا چاہئے جن میں کافی فائدہ ہوا اور گورنمنٹ کو انکم ہو۔ ورنہ صرف کسٹومرز پر ہی ٹیکس لگانے سے فائدہ نہیں ہو سکتا۔

ہم نے آر۔ ٹی۔ ڈی میں ۸ لاکھ ۱۰ کروڑ روپیے خرچ کئے لیکن اس میں نقصان ہو گیا۔ حالانکہ اس ادارہ سے گورنمنٹ کو آمدنی ہونا چاہئے تھا۔ اس لئے میری تجویز یہ ہے کہ ہماری گورنمنٹ کو کو پراویٹ سکڑ کو انکریج کرنا چاہئے۔ اسی صورت میں ہی ہم اپنے منصوبے پور کر سکتے ہیں۔

کچھ روز پہلے ایک ٹریڈ یونین کی جانب سے ایک انٹنس پشیں نہ ہونے کی وجہ سے اس کی رجسٹری کیا نسل کر دی گئی ہے۔ اس معاملہ کے تعلق سے لیبر ڈپارٹمنٹ کی جانب سے پوری تحقیقات ہونی چاہئے

کو کاپر ٹیوسکڑ کو انگریج کرنا چاہیے۔ ایسی صورت میں ہی ہم اپنے منصوبے پورا کر سکتے ہیں
کچھ روز پہلے ایک ٹریڈ یونین کی جانب سے اسکاؤٹس پیش نہ ہونے کی وجہ سے
ادس کی رجسٹری کیونسل کر دی گئی ہے۔ اس معاملہ کے تعلق سے لسبرڈی پارلیمنٹ کی
جانب سے پوری تحقیقات ہونی چاہیے۔

پارمینارینا کٹری درکرس یونین کے آفس کو ہم لگا کر جلا دیا گیا ہے۔ وہاں کچھ
اسکاؤٹس جلا دیئے گئے ہیں۔ وہاں دو دو ٹریڈ یونین کی رجسٹری کی جا رہی ہے جو جلا دیئے گئے
میں حکومت سے یہ اپیل کرنا چاہتا ہوں کہ جس ٹریڈ یونین کی جانب سے
اسکاؤٹس نہیں دیئے گئے ہیں اس کی پوری تحقیقات ہونی چاہیے۔ اتنا کہتے
جو بے جناب صاحب سنا کر یہ ادا کرتے ہوئے اپنی تقریر ختم کرنا ہوں۔

శ్రీ ఎ. దశావతారం : అధ్యక్షా ! శ్రీ గవర్నరుగారు చేసిన ప్రసంగాన్ని అభినందిస్తూ లక్ష్యదాసుగారు చేసిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత మూడు ప్రణాళికలను పూర్తిచేసుకునే ఈ సమయంలో మనం దురదృష్టవశాత్తు చైనా దండయాత్రను ఎదుర్కొనవలసి వచ్చినది. అయితే జయప్రదంగా మనం ఈ దండయాత్రను తట్టుకోగలిగాము. ఇంకా మనం చైనావారితో యుద్ధం చేయవలసియున్నది. అందుచేతనే దేశంలోని డెవలప్ మెంట్ కార్యక్రమాన్ని యుద్ధం తాలూకు కార్యక్రమాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ముందుకుపోవుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. గవర్న మెంటువారు మేజరు ప్రాజెక్టులు అయితే నేమి మైనరు ప్రాజెక్టులు ఐతే నేమి వాటి తాలూకు నిర్మాణాన్ని పురోగమించటానికి ప్రయత్నాలుచేస్తున్నారు. ఈ విషయంలో మనం నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు పొందినటువంటి ఫలితాల నుంచి యిప్పటికి 57% డాం వర్కు కంప్లీటు అయినందుకు 37% excavation work, channel work కంప్లీటు అయినందుకు మనం ప్రభుత్వంవారిని అభినందించాలి. అంతేగాక పవర్ కూడా అభివృద్ధిచేయటం కోసం కొన్ని కోట్లరూపాయలు గవర్న మెంటు ఆదనంగా ఎలకేట్ చేసినందుకు గవర్న మెంటును అభినందిస్తున్నాను. అయితే మేజర్ ప్రాజెక్టులైన నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం పోచంపాడు ప్రాజెక్టులను కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకొని నిర్మాణం పూర్తిచేసినట్లయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కొన్ని ఫండ్లు save చేసినట్లు అవుతుంది. అప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మైనర్ యిరిగేషన్ స్కీములకు కొంత ఎక్కువగా డబ్బును కేటాయించుటకు వీలగునని నేను భావించుచున్నాను. అందుచేత కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ మేజర్ యిరిగేషన్ స్కీములను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి తీసుకొని వాటికి finance చేసి వేగంగా నిర్మాణం పూర్తిచేసినట్లయితే రైతాంగానికి వ్యవసాయాభివృద్ధికి చాల అవకాశాలు ఉంటాయి, ఈ విషయంలో మనం శ్రీ సంతోష గారిని అభినందించాలి. వారు ధైర్యసాహసాలతో శ్రీశైలం పోచంపాడు ప్రాజెక్టులకు మన ప్రధాని నైహూను తీసుకవచ్చి ప్రారంభోత్సవం చేయించినందుకు వారిని అభినందించాలి. ఇంకా మైనర్ యిరిగేషన్ లో గవర్న మెంటు 750 అశల రూపాయలు చిన్నచిన్న పబ్లిషీవర్కుగాను యివ్వడంకోసం allocate చేసినందుకు నేను సంతోషించుచున్నాను. ఈ మెట్టప్రాంతాలకై బావుల త్రవ్వకానికి తాత్కాలికంగా 750 రూపాయలతోను క్రింద రైతాంగానికి యివ్వవలసినదన్నందుకు చాల సంతోషించుచున్నాను.

అదీగాక power లో 68 కోట్ల నుంచి కోట్లకు వైగా మన గవర్న మెంటువారు allot చేసి 213 M. W. (మెగావాట్లు) మొదలుకొని 500 M. W. వరకు electricity ని అభివృద్ధిచేయడానికి నిర్ణయం తీసుకొన్నందుకు నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను. అయితే electricity మూలంగా, subsidy wells మూలన, మనం subsidy wells కని? Motor లను fit చేసుకొని వ్యవసాయం చేసుకోడానికి రైతాంగానికి అనేకవిధాలుగా ఉపసం తోడ్పడడానికి, గవర్న మెంటువారు నిశ్చయ

యించుకొన్నారు. ఇదిగాక పంచాయతీరాజ్ పోషణలో మన రాష్ట్రం ఇతర రాష్ట్రాలలో ముందంజవేసింది. అయితే అంత సాహసోపేతమైన కార్యక్రమాన్ని తలపెట్టడంలో కొన్ని లోపాలు ఉండవచ్చు. ఆ లోపాలను సరిదిద్దుకోడానికి గవర్నరు మెంటువారు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అదే 2, 3 క్లాసులను కలిపి ఒక క్లాసుక్రింద చేయడానికి గాను ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. దానిమూలంగా కొన్ని funds దుర్వినియోగం కాకుండా, వాటిని తలిమ్మ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను ఉద్దేశపడుతున్నాను. శరువాక విద్యావిధానంలో బాలా మార్పులు రావాలి. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం గవర్నరు మెంటువారు మధ్యాహ్న భోజనం అని, పాలు పంచిపెట్టటం అనే పథకాలను అవలంబిస్తూ చేస్తున్నది ఒక విధం. శరువాక ప్రస్తుతం దేశానికి కావలసినది—దేశరక్షణకు అయితే నేమీ, దేశం మున్ముందర—ఈ Atomic యుగంలో ముందుకు వెళ్ళాలంటే, కాశీనిలో అయితే నేమీ, universities లో అయితే నేమీ మనం Mechanics ను, Scientists ను, Electricians ను పెంచుకోవాలి. ఈ rocket age కి మనం కూడా తగిలినాం అని, ముందుకు వెళ్ళగలం అని, మనం ఎట్లాంటివి అవుతున్నాం అని చూపించడానికి మనం కాన్స్ట్రుక్టివ్ లను తయారుచేయాలి కోరుకుంటున్నాను. విద్యావిధానంలో బాలా మార్పులు రావాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి : అధ్యక్షా! గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ముఖ్యమంత్రిలు అయిన గ్రామోద్యోగుల సమస్య గురించిగాని, ట్యూటోరియల్ విధానాన్ని గురించిగాని ఏమాత్రం ప్రస్తావించలేదు. అదనపు భూమి శిస్తు వల్ల రైతులు ఆర్థిక పాటు పాలవుతున్నారని మన ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా తెలుసు. మధ్య ప్రదేశ్, ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వాల వలె మన ప్రభుత్వం వారు కూడా అదనపు భూమి శిస్తు చట్టాన్ని repeal చేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక రెండవది గ్రామోద్యోగుల సమస్య. గ్రామోద్యోగుల వారసత్వపు హక్కును సుప్రీంకోర్టు పుణ్యమా అంటూ స్వస్థిచెప్పటం జరుగుతున్నది. 1921-23 సంవత్సరంలో, సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమంలో గ్రామోద్యోగులు అగ్రదళంగా నిలబడి, ఎంతో గొప్పగా పోరాడినారు. అటువంటి గ్రామోద్యోగి వ్యవస్థను—పరిస్థితుల మార్పు అనేపేరుతో రూపుమాపటం మన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలకు తగదు. అసలు గ్రామాధికారులు పదవులు పూర్తి కాలపు పదవులు కాదు. వారి ఉద్యోగాలు, జీతాలు నామమాత్రమే. కాని చాకిరి చేయించుకోడానికి వచ్చేరకీ—బాలాకా గుమాస్తానుంచి అందరూ నట్లేరుమీద సచారి చేసినట్లు—మీద సచారి చేసేవారే? గ్రామోద్యోగుల వారసత్వానికి రాజ్యాంగ విరుద్ధమని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. కాని ఇతర సందర్భాలలో రాజ్యాంగాన్ని 17 సార్లు మార్చడానికి ముందుకు వచ్చిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, ఈ గ్రామోద్యోగుల యొక్క హక్కులను స్థిరపరచడానికి రాజ్యాంగాన్ని మార్చాలని ఎందుకు తలపోయలేదో చాలా ఆశ్చర్యంగా కనిపిస్తున్నది. దేశంలో ఎన్ని మార్పులు ఎలా జరిగినా, గ్రామస్థాయిలో మాత్రం పెట్టే గా మార్పులు రాలేదు. అట్లాగే ఎన్ని మార్పులు వచ్చినా ప్రతిగ్రామానికి ఒక ముసనబు, కరణం అవసరం. ప్రతిగ్రామానికి

మునసబు ముఖ్యంకాబట్టి, వారి విధుల్లో మార్పు రావచ్చు. అంతేగాని గ్రామఉద్యోగ వ్యవస్థే లేకుండా రాజ్యాంగాన్ని నడపాలనటం బోయాలు లేకుండా పల్లకిని నడపడానికి సాహసించినట్లే కాగలదు. గ్రామాధికారులు తమ అధికారాలను పూర్తికాలపు పదవులుగా గుర్తించి L. D. C. జీతం అయినా ఇవ్వండి. లేక part-time గా గుర్తించి వారసత్వాన్ని నిలబెట్టమంటున్నారు. ఆ వారసత్వాన్ని నిలబెట్టడానికి కూడా కుటుంబంలో మునసబు, కరణంగిరికి ఉద్యోగార్థులు అయినవారు ఉన్నప్పుడు బయటి వారికి ప్రవేశం ఇవ్వకూడదనే హామీని మాత్రమే అడుగుతున్నారు. అది రాజ్యాంగ విరుద్ధం కాకపోవచ్చు. అది కూడా రాజ్యాంగవిరుద్ధమేనని తలచినయెడల రాజ్యాంగాన్ని సవరించడానికి పాలకులు తయారుకావాలిగాని—యంత్రాలకు మానవులు లోబడాలనే అనాగరికపు మనస్తత్వం మన నాగరికపాలకులకు తగదని మనవిచేస్తున్నాను. మన మంత్రివర్గంలో 6 మంది గ్రామోద్యోగులకు సంబంధించినవారు ఉన్నారు కాబట్టి వారు ధైర్యంతో ఈ సమస్యను కేంద్రప్రభుత్వానికి విన్నవిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక మా కడపజిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు రాజంపేటతాలూకాలో 105 మంది గ్రామోద్యోగులను బకాయలు ఉన్నవనే ఉద్దేశంతో తొలగించినాడు. ఈవిషయమై పోయిననెలలో నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని, రెవిన్యూమంత్రిగారిని కలుసుకొని ఒక memorandum సమర్పించినాను. వారిని తిరిగి reinstate చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇక తెలంగాణాజిల్లాలకు సంబంధించినంతవరకు గ్రామోద్యోగవ్యవస్థ ఇట్లాగే ఉంది. Supreme Court తీర్పుదృష్ట్యా వాళ్లు గాలిలోని గాలిపటాలు మాదిరిగా తయారయినారు. 1954 తర్వాత issue చేసిన సమసులు చెల్లవంటూ ఇటీవల క్రొత్త G. O. తయారుచేసినారు. వారికి separate గా ఒక క్రొత్త act తయారుచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామాధికారులు కొండంత ఆశతో ఉన్నితనో కమిటీ రిపోర్టుకోసం ఎదురుభూస్తున్నారు. ఆ రిపోర్టుని మన ప్రభుత్వంవారు cold storage లో పెట్టినారు. అది అందరి అనుమానాన్నదానికి దారితీస్తున్నది. కాబట్టి దానిని వెంటనే ప్రకటించి, అమలుపరుస్తారని కోరుతున్నాను. ఇక ముఖ్యంగా వ్యవసాయోత్పత్తిని గురించి, minor irrigation గురించి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నాం అని చెబుతున్నారు. కాని ఇది ఎంతవరకు అమలుజరుగుతున్నది అనేది మాత్రం పరిశీలించవలసిన విషయం. ఉదాహరణకు మా జిల్లాలో 20 మొదలుకొని 30 ప్రాజెక్టుల వరకు ప్రభుత్వదృష్టిలో ఉన్నాయి. ఒకటి, రెండు ప్రాజెక్టులు తప్ప, ఇంతవరకు ఏ ప్రాజెక్టు కూడా మంజూరుచేయలేదు. కారణం ఏమిటంటే కొన్నింటిని 1.5 return రాలేదని, కొన్ని Chief Engineer దగ్గర ఉన్నాయని, కొన్ని Superintending Engineer దగ్గర ఉన్నాయనే సాకుతో ఆలస్యం చేస్తున్నారేగాని, పనులు మాత్రం జరగటంలేదు. ఈ Engineering department లో జరిగే జాప్యాన్ని తొలగించాలని కోరుతున్నాను. ఈ minor irrigation విషయంలో ప్రభుత్వం వ్యాపారధోరణిలో నిర్వహించరాదు. కారణం ఏమిటంటే, కొన్ని department వారు ఆశించినట్లు 1.5 return రాకపోవచ్చు. అటువంటిచోట్ల 1.4, 1.3 return

remunerative కావంటూ, దానిని drop చేయటం చాలా అన్యాయం. ప్రభుత్వం వారు మెట్టప్రాంతాలను గుర్తించి, ఆ ప్రాంతపు ప్రజల కష్టాలను తెలుసుకొని, ఆ ప్రాంతాల్లో 1.5 return రాకపోయినా, ఆదాయం రాకపోయినా, ప్రభుత్వం వారు దానిని మంజూరుచేయాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయోత్పత్తికి ముఖ్యంగా వ్యవసాయ పరిశ్రమలు ముఖ్యం. మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ పరిశ్రమలకు సంబంధించినంతవరకు factory లు చాలా తక్కువ. అధునిక పద్ధతిలో వ్యవసాయ పరిశ్రమలను, వ్యవసాయ పనిచేయుటకు తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించాలని, తద్వారా చిన్నకనుకాలను, అంటే intensive cultivation ద్వారా ఈ Agro-industries తయారుచేసే పరికరాలతో ఈ వ్యవసాయోత్పత్తిని అధివృద్ధిచేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత పరిశ్రమలు. రాష్ట్రంలో చక్కెరపరిశ్రమ చాలావరకు ఎక్కువచేయాలని సిఫార్సుచేసాం అంటున్నారు. కొన్నిప్రాంతాల్లో భూవసతి ఉండికూడా సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలను నిర్మించుటకు రైతులకు తగిన అధికస్థితిమత లేకుండా ఉంది. అటువంటిచోట్ల రైతులు ఉట్టవలసిన Sugar capital ను 20 లక్షల నుంచి 10 లేక 15 లక్షల వరకు తగ్గించినట్లునల, రైతులు ప్రార్థనతో ముందుకు వచ్చి, ఆ డబ్బు చెల్లించుకొని ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించుకోగలరని ఆశిస్తున్నాను. తరువాత నూలు మిల్లుల విషయంలో, రైతులకు, ఇప్పుడు Share capital కట్టేదానికి సంబంధం లేకుండా ఉంది. ప్రతిపండించే రైతులకు నూలుమిల్లుతో సంబంధం లేనందువల్ల వారి ఉత్సాహం అంతా తగ్గిపోతున్నది. ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వంవలె మన ప్రభుత్వంవారు కూడా నూలుమిల్లులలో రైతులకు కూడా వాటాలు ఇచ్చి ప్రోత్సహిస్తారని కోరుతున్నాను. ఇక విద్యావిధానంలో—పాలిటాడి ఎక్కువగా పంచిపెడుతున్నాం అని చెబుతున్నారు, కాని ఎంతమంది బీదవిద్యార్థులకు పంచిపెడుతున్నారో అనేది ఆలోచించడంలేదు. కొంతమంది సమితిప్రెసిడెంటులు దీనికి కొత్త నిర్వచనం ఇస్తున్నారు. ఈ పాలిటాడిని Missionary Aided Schools కు, తదితర స్కూల్స్ కు ఇవ్వవద్దని చెబుతున్నారు. ఆ teacher లను transfer చేసే అధికారంగాని, schools మీద కంట్రోలుగాని లేదు కాబట్టి, వారికి పాలిటాడి పంచిపెట్టవద్దని చెబుతున్నారు. ఆ schools ను list లో చేర్చవద్దని చెబుతున్నారు. కానీ ఇటువంటి ప్రెసిడెంటుల పరిపాలనలో బీదహరిజన విద్యార్థులకు ప్రభుత్వంవారి సాహాయం అందడం లేదు. దానిని proper checks ద్వారా సరిచేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వాన్ని ఒకవిషయంలో మాత్రం అభినందిస్తున్నాను. రాజమండ్రి పేదరు మిల్లు విషయంలో, Redelimitation of Panchayats విషయంలో మా పార్టీ సిద్ధాంతాలకు అనుగుణంగా అనుసరిస్తున్నందులకు మన ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తూ, శలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగంపైన ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానముమీద శారవ సభ్యులు ఎన్నో విషయములపై మాట్లాడారు. సేనుకూడ

కొన్ని విషయముల గురించి మాట్లాడుతాను ఈనాడు ప్రజలను వేధిస్తున్న సమస్య ఒకటన్నది. మద్యపాన నిషేధచట్టమువల్ల ప్రజానీకమునకుగాని, ప్రభుత్వమునకుగాని ఏ రకమైన ఉపయోగములేదని అందరకు తెలిసినదే. దీనిని గురించి పునరాలోచన చేసి ఏదైనా ఒక నిర్ణయము చేయడం మంచిదని నేను భావిస్తున్నాను. లేకపోయినట్లయితే ఇది చాల ప్రమాదమునకు దారి తీస్తుందని భయపడుతున్నాను. గ్రామాలలో వంట సారా చేయించి అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రజానీకం ఆర్థికంగా, నైతికంగా, శారీరకంగా మానసికంగా పతనావస్థకు దిగజారిపోతున్నటువంటి పరిస్థితి కొనసాగినట్లయితే 10 ఏండ్లలోనో, 5 ఏండ్లలోనో జాతిఅంతా ఆంధ్రకారంలోనికి పడిపోతుందని అనుమానించ వలసి వస్తున్నది. అందుచేత ముఖ్యమంత్రిగారు దీనినిగురించి పునరాలోచించాలని నేను కోరుతున్నాను.

N. G. O. ల విషయం చాలామంది పెద్దలు మనవి చేశారు. మన ఆర్థిక పరిస్థితిదృష్ట్యా వారికి ఇప్పుడు జీతం ఎక్కువ చేయడానికి అవకాశం లేకపోయినప్పటికీ కూడా శ్రీ అత్తుణదాస్ గారు చెప్పినట్లు కనీసం రు. 5 ల వరకు ఇస్తే మంచిదేమో. మునిసిపాలిటీ ఏరియాలో ఉన్న ఉద్యోగస్తులకు ఇంటి అద్దె అలవెన్సు ఇస్తున్నారు. ఈ అలవెన్సులకు పంచాయతీ సమితి, తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్సులో ఉన్న ఉద్యోగస్తులకు ఇవ్వవలెనని మనవిచేస్తున్నాను. పంచాయతీరాజ్ సంస్థలున్న గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఈ అలవెన్సు ఇవ్వడం అవసరంగా కన్పిస్తున్నది.

గ్రామోద్యోగస్తుల విషయంలోకూడా Supreme Court కిర్పు వచ్చినవరు వాత ఒక అనిశ్చిత పరిస్థితి ఏర్పడింది. వారు చేయవలసినటువంటి కార్యక్రమములపై దృష్టిపోకుండా ఎప్పుడు వారి ఉద్యోగములు పోజాయో, లేక పంచాయతీబోర్డులలో విలీనము చేస్తారో అనే ఆందోళనతో వారు పనిచేయడానికి అవకాశం లేకపోతున్నది. కాబట్టి వారి ఉద్యోగవిధులను నిర్వహించడముకోసం ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయమైన ప్రకటన చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ముఖ్యంగా మా జిల్లాకు సంబంధించిన విషయములను గురించి మనవిచేసి శలవు తీసుకుంటాను. చాలాకాలమునుంచి సుమారుగా నాలుగుశాబ్దాలకు సంబంధించి నటువంటి గోస్తని, కారదనదులపైన ఆనకట్టలు కట్టి శృంగవరపుకోట, ఖీమునిపట్టణం, విశాఖపట్టణంతాలూకాలకు నీరు సరఫరా చేయించవలసినదని కోరుతూ ఉండడం ప్రభుత్వానికి తెలుసు. కారదానదిపైన తాడిపూడి రిజర్వాయర్ ఏర్పాటుచేసి ఆ నీటిని విశాఖపట్టణానికి ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సంకల్పించి ఒక స్కీముకు అక్కడ ప్రయత్నించడం జరుగుతున్నది. దానివల్ల చాలామంది రైతులు నిరుత్సాహములో చాలాపాదలు అనుభవిస్తున్నారు. విశాఖపట్టణమునకు నీరు తీసుకొని వెళ్లుటకు వ్యతిరేకినికాను. అక్కడ పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి అక్కరలేదని చెప్పే విషయముతో ఆట్రే చొరవ తీసుకోను. కాని అక్కడ ఉండే సామాన్య రైతాంగానికి సదుపాయములు చేయవల

సిన వాద్యత ప్రభుత్వంబింద ఉన్నది కాబట్టి గవీసం ఇప్పుడున్న యుక్తమైన నా తప్పకుండా మీరు లక్ష్యమగునట్లు చూచి మిగతా సీటి నే విశాఖపట్టణానికి ఇస్తామని ఒక ప్రకటన చేయాలి.

ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న ఒక ప్రకటన చేస్తూ భువనేశ్వర్ సమావేశములు అయిన వెంటనే అన్ని జిల్లాలలో కూడ పర్యటన ప్రారంభించి ప్రతిజిల్లాలోను ఒక వారం ఉండి అక్కడ ఉన్నటువంటి సామాన్య ప్రజాసీ కానికి, రైతులకు కావలసినటువంటి పనులగురించి తెలుసుకోవడంకోసం ప్రోగ్రాం ఏర్పాటు చేసినట్లు చెప్పినారు. చాల సంతోషకరమైన విషయము. నేను ప్రాథమికంగా కోరేది ఏమిటంటే, భువనేశ్వర్ కాన్ఫరెన్సు అయిన తరువాత తప్పకుండా మొట్టమొదట మా జిల్లాలోనే ఒక వారం రోజులపాటు ఉండి మా శాలూకా పరిస్థితులు చూరు అనళింపు చేసుకొని మారు ఒక త్రోవ చూపించాలని, వెనుకబడిన జిల్లా కాన్ఫరెన్సు అచ్చటి ఇరిగేషన్ పనులను అమలులో పెట్టాలని కోరుచూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందులకు మీరు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri P. O. Satyanarayana Raju : Mr. Speaker, Sir, let me at the outset support the motion of thanks moved by Sri L. Lakshmana Das on the Address of the Governor. The Address of the Governor is pregnant with all the aspects relating to economy, planning and other fields. In this respect, I would like to submit to the House the following points.

Regarding panchayat Raj, I would like to say that with the advent of panchayat samithis in the year 1959 Andhra Pradesh gave a lead in the country to the decentralized set-up of administration. Though the set-up was new to the non-officials in particular, I as one associated with the administration of panchayat samithis feel that the institutions have fared very well ; and at this infant stage there may be instances of mismanagement here and there, but such instances need not be taken as a grave irregularity. I may also submit that it will not be proper to say that the decentralized set-up has not worked properly.

Regarding decentralized panchayat samithis, I would like to say a few words. The question of redelimitation of the existing samithi-blocks at this juncture is too premature and will greatly affect the very conception of decentralisation, and the efficient care and supervision now being evinced in the administration of panchayat samithis will be greatly affected if the area of the panchayat samithis is enlarged. I would also submit, Sir, that in the interests of efficient administration of panchayat samithis, the idea of delimitation may be deferred and the samithis may be given an opportunity for at least another term of work in the existing set-up.

Another thing I would like to submit is the construction of road-bridge across the river Tungabhadra near Madhavaram in my constituency and it is a great desideratum, and I would like to submit the following points in support of my contention. (i) It will greatly improve trade and commerce between Alur and Adoni taluks of the erstwhile Bellary district and Raichur district, two very big nerve centres ; (ii) It will connect the South and the North on the National Highway ; (iii) During the time of Krishnadevaraya troops and cavalry, etc., were said to have been crossing Tungabhadra river at Madhavaram. It used to be called in those days as a Mahadwaram to Krishnadevaraya empire ; (iv) This will greatly help the traffic by shortening the distance to Hyderabad. Even during the second world war, the railway bridge across Tungabhadra was used for the movement of military trucks.

In this connection, I would like to submit that the Government of Mysore have constructed three bridges within a distance of 15 miles, one at Mannarpet, another at Hampi and the third at Siruguppa. I would urge the

Government in all humility to consider this sympathetically and take up the work before the conclusion of the Third Plan or at least in the Fourth Plan.

Last but not the least, I would like to submit that recently Srimathi M. S. Subbalakshmi, a great exponent of Carnatic music was sent by the Government of India to the Edinborough Festival and everybody knows that she had won the universal appreciation. Our State does not fall short of talent. In our State there are several people of histrionic talents and in the dramatic field. Telugu language is said to be a sweet language and is widely known as Italian of the East. In this regard, I would urge on the Government to send a cultural delegation of dramatic troupe to South Eastern countries to stage dramas like Kurukshetra to promote our culture.

Another thing I would like to submit, Sir, is there are some bottle-necks in the ayacut development in Tungabhadra project area. In this connection, the time that is allowed and at my disposal is too short and it will not be possible for me to explain all the matters to the Government in detail. Anyhow I will submit a memorandum to the hon. Chief Minister for consideration.

Lastly, I would like to submit that the hon. Chief Minister and the hon. Finance Minister will kindly reconsider the issues in respect of N. G. Os and do what best is possible to help their cause. With these few words, Sir, I will take my seat.

శ్రీ జీ. సి. వెంకన్న : అధ్యక్షా, ఇంతరకు Opposition సభ్యులేమి, ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులేమి, చాలా సూచనలు చేశారు. ప్రభుత్వపరంగాకూడా చాలామంది గవర్నరుగారి ఉపస్థానంలో N. G. Os. గురించి, గ్రామోద్యోగస్తుల గురించి ఏమీ మాట్లాడకుండా పోవడంవలన తమచిరాయితీ తెలిపారు. N. G. Os. కు అయిదు ట్యూఫింగులైతే నా ఇవ్వాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత గ్రామోద్యోగస్తుల పరి

స్థితులుకూడా ఈలాగునే ఉంచకుండా వెంటనే వారి విషయంకూడా పరిశీలిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రస్తుతం ఏర్పడిన పరిస్థితులలో, సామాన్య మానవుడి జీవితం ఏ విధంగా గడుస్తుందని, ఎంత ఆదాయం ఉన్నదనే విషయం గురించి, పార్లమెంటులోకూడా చర్చలు జరిగినవి. సామాన్య మానవుడి వినపరి ఆదాయం 3½ అణాలకంటే ఎక్కువగా లేదని డా. లూయీగారు చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఏమో ఏడు అణాలని చెప్పింది. ఏడు అణాలు అయినప్పటికీ, శింకి, బట్టి, విద్య, వైద్యము మొదలగు అన్నిటికీ కలిసి ఏడు అణాలు ఏవిధంగా సరిపోతుందో అర్థంకావడంలేదు. ఈ పరిస్థితి గురించి ఒకడపా అలోచించాలని కోరుతున్నాను. దీన్నిగురించి రోజుం మొత్తం అందరుకూడా ఆలోచనలో పడినారు. అందులో మన ప్రణాళికలు ఎలా ఉన్నాయి. మన 15 ఏళ్ళ పరిపాలనలో మూడవ ప్రణాళికలో మూడవ సంవత్సరంలో మనం ఇప్పుడు ఉన్నాము. అటువంటిప్పుడు ఈ ప్రణాళికలు ఎలానడుస్తున్నవి! వీటివలన సామాన్య మానవుడి జీవితము ఏవిధంగా బాగుపడింది అనిచూచి నట్లుంటే, దీన్నిగురించి All India level లో శ్రీమన్నారాయణగారు చెప్పారు. ఈ ప్రణాళికలు సామాన్య మానవుడికి లాభము చేయకుండా, అతని ఆర్థికవ్యవస్థ పెంచలేకుండా పోయినాయని అన్నారు. ఆర్థిక విధానంలో, దీనివలన ధనికులే మరింత ధనికులుగా తయారై నారుగాని, సామాన్య మానవుడికి మాత్రం ఏమీలాభం లేదు. కాబట్టి ఇటువంటి ప్రణాళికలు ఎన్ని చేసినప్పటికీ నిష్ప్రయోజనము. అందువలన మన నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోనైనా కనీసం సామాన్య మానవునియొక్క ఆర్థికస్థితి పెంచేవిధంగా తగుమార్పులుకెస్తే లాభముగాని, ఈవిధంగానేఉంటే ఏమీ లాభములేదని ఆయన మనవి చేశాడు. దానికి అనుగుణంగా పాటిల్, నెహ్రూ, చైనా యుద్ధంకంటే ఈదరిద్రం పూర్తిగా నిర్మూలనం అయ్యేటట్లు మనం చూడాలని చెప్పారు. ఈ సందర్భంలో నేను ప్రత్యేకంగా ఆంగ్ల ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే, మనం ఏయేచట్టములు చేసినా, ఏయే G. Os. చేసినా, మనయొక్క ఆర్థికస్థాయి పెంచేదిగా ఉండాలిగాని అది తగ్గించేదిగా ఉండకూడదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత మనం పేస్తున్న additional taxes ను రద్దుచేయాలని కోరుతున్నాను. ఇతర రాష్ట్రాలలో additional taxes ను విరమించు కొంటున్నారు. కనుక మన రాష్ట్రంలోకూడా అవిరద్దుచేయాలని కోరుతున్నాను. అవి రద్దుచేసుకోక పోయినా, కనీసం graded taxation పద్ధతి అయినా అవలంబించి, socialism పద్ధతిలో ఆర్థిక సమానత్వం కలుగజేసేనిమిత్తం ఈ భూస్వాములపై ఎక్కువ taxation చేస్తూ చిన్న రైతాంగాన్ని అయిదుపకరా భూమి ఉండేవాళ్ళను వదలివేసి, అవిధంగా socialism పద్ధతిలో తయారు చేయడానికి పూనుకోవలెనని కోరుతున్నాను.

ప్పుడు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంత్యములో వున్నాము. మూడవ ప్రణాళికలో, ఇక 4 వ సంవత్సరంలో, 5వ సంవత్సరంలో నైనా కనీసం. మాన

వుడి జీవితస్థాయిని ఆర్థికస్థాయిని పెంచేదానికి ప్రయత్నం చేయవలెనని కోరుచున్నాను. తరువాత, నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికకూడా అవిధంగానే తయారు చేయవలెనని కోరుచున్నాను.

తరువాత, సంబంధపరిస్థితి తృప్తికరంగా ఉన్నట్లు గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో చెప్పారు. కాని, ఇక్కడచూస్తే వడగంట్లు వానవర్షి, ప్రత్యేకమైన వర్షం సంభవించినట్లు తెలుస్తున్నది. రాయలసీమ జిల్లాలలో, ప్రత్యేకముగా ఆరంభపుగంజిల్లాలో వర్షాలు సకాలములోరాక వంటలు అంకా పట్టగిని పోయినది. ఆ విధంగా ప్రజలు కష్టాలకు గురి అవుతున్నప్పుడు, వర్షిణి తృప్తికరంగా ఉన్నదని గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో చెప్పడం చాలా పోషకం. ఆవిషయం గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ఇకపోతే నా constituency ఉరవకొండలో నాలుగు నూలుమిల్లు co-operative పద్ధతిపైనే marketing society ద్వారా నిర్మించేదానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దానికిగారు, అక్కడఉండి ప్రజాసీకరుండా share capital ఇవ్వడానికి తయారుగా వున్నారు. కాబట్టి ఆ మిల్లుకు స్థాపించడానికి వెంటనే central Government ను recommend చేయాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధముగ తాడిపత్రిలో ప్రస్తుతిస్తున్న Private mill విషయంలో కూడ తోడ్పడాలని. మరి హిందూపురంలో Sugar factory నిర్మించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నటువంటి దానికి కూడా licence ఇవ్వడానికి తోడ్పడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ నెలపు శీమకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగంపై లక్షణ దాసుగారు ప్రత్యేకపెట్టిన ధీర్ఘానమును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా శ్రీ ముఖ్యమంత్రి గారికి, మంత్రి మండలికి మనవి చేయదలచుకున్నాను.

మొట్టమొదట, Industries కు సంబంధించిన విశాఖపట్టణముల ప్రాంతములో ఇప్పుడు, కొత్తగా కేంద్ర ప్రభుత్వము స్థాపించబోయేటటువంటి steel plant కానివ్వండి, లేక private రంగములో రాబోయేటటువంటి Plastic Industries కానివ్వండి. లేకపోతే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము శయ్యాచేసేటటువంటి Electricity grid కానివ్వండి. అనేక రకాలుగా ఆ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. కాని దీనికి సంబంధించి 2, 3 విషయాలు మనవి చేయవలసియుంటుంది. ఆ యా జిల్లాలనుంచి వచ్చిన కానన సమృద్ధి కొందరు, తాటి పూడి రిజర్వాయరుకు సంబంధించి కొన్ని ఆశ్చర్యణలు తెలిసి ఉన్నారు. అదేమీటంటే, కనీసం present ఆయ కట్టుకైనా సరే, ఆ తాటిపూడి రిజర్వాయరుకు నీరు వదలిపెట్టి మిగతా నీటిని ఈ industries కోసం విశాఖపట్టణానికి తరలించాలనే విషయంలో కొంత చాగ్గి

వాదము జరుగుతున్నది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వము తప్పనిసరిగా కొంత శ్రద్ధ వహించి దానిని ఏదోకేతిగా settle చేయకపోతే ఆ ప్రాంతములో కొంత అలజడి అందోళన కలగవచ్చు. అంతేకాకుండా, విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఉండేటటువంటి మేహాద్రిగడ్డకు సంబంధించి సుమారు కోటి రూపాయలు ఖర్చు అయ్యేటటువంటి ఆ స్కీమును ప్రభుత్వము చేతికి తీసుకొన్నది. త్వరలో ఈ స్కీమును complete చేస్తే, త్వరలో కొత్త industries ఆ ప్రాంతములో రాబోతున్నాయి కాబట్టి, ఆ ప్రాంతమంతటికీ కూడా అభివృద్ధి కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా కనీసం కొన్ని సంవత్సరాలుపాటు, ఈ మధ్య Chief Minister గారు సెలవిచ్చినట్లుగా, పెద్ద irrigation projects ఆ ప్రాంతంలో తీసుకోవానికి అవకాశం లేదు కాబట్టి, Industrial గా అయినానరే ఆ ప్రాంతాన్ని develop చేయకపోతే, ఆ ప్రాంతపు ప్రజలయొక్క జీవిత ప్రమాణం develop చేయడానికి వీలులేదని ప్రభుత్వానికి మనవి చేయక తప్పదు. ఇక ఆ ప్రాంతములో రాబోయేటటువంటి industries కు సంబంధించినటువంటి employment విషయం మనవి చేయక తప్పదు. ఇంతకు మునుపు అక్కడ establish అయిన industries విషయంలో కానివ్వండి, గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా ఉన్నటువంటి industriesలో కానివ్వండి, అక్కడ స్థానికంగా ఉన్న ప్రజలకు వాటిలో అవకాశం ఇవ్వలేదనే అసంతృప్తి ఒకటి ఉన్నది. ఈ విషయాన్ని అనేక పర్యాయాలు అనేకమంది శాసన సభ్యులు అసెంబ్లీలో, క్రిందటి సారికూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. ఈ విషయం గురించి ఒకసారి జిల్లాపరిషత్తు Chairman నేను Labour Minister గారికి మనవి చేశాము. వారు, అందులో involve అయినటువంటి విషయాలను spirit ను అర్థంచేసుకొన్నారు. తగిన చర్యలు appropriate timeలో తీసుకుంటామని హామీ కూడా ఇచ్చారు. అందువలన, రాబోయే industries కు సంబంధించి కొంత మంది technical officers గాని, సాంకేతిక శాస్త్రవేత్తలను గాని బయట నుంచి రావలసివస్తే రావచ్చు. ఆ విషయంలో స్థానిక ప్రజలకు అవ్యంతరం ఉండదు. కాని మిగతా non-technical semi-technical employment లో మాత్రం స్థానికంగా ఉండేటటువంటి, మరియు ఆ చుట్టుపట్ల ఉండేటటువంటి ప్రజలకు సరిఅయిన అవకాశాలు లభించకపోతే కొంత అసంతృప్తి కలుగుతుంది. ఇవి ప్రాంతీయ మైనటువంటి లేకపోతే, రాష్ట్రీయమైనటువంటి దురభిమానంతో మాట్లాడేటటువంటి మాటలు కావు. సాధారణముగా ఎక్కడైనా పరిశ్రమలు వచ్చినప్పుడు ఆ లాభం ఆ ప్రాంతానికి కలిగినప్పుడు అందులో స్థానికంగా ఉండే ప్రజలు కొంతవరకు పాలుపంచుకొనుట న్యాయం. సుమారు రెండు మూడు వందల కోట్ల రూపాయల బ్రహ్మాండమైనటువంటి పరిశ్రమలు, డెవలప్ మెంట్ లో యాక్టివిటీస్ ఆ ప్రాంతంలో జరుగుతున్నప్పుడు తప్పనిసరిగా ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొనవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

యన్. జి. బి. లు, విలేజ్ అఫీసర్లుకు — కొన్ని అతిపెద్ద కుటుంబాలకు సంబంధించిన వ్యవసాయాల్లో ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతవరకు అవకాశం ఉన్నదో పరిశీలించి వారికి తగు సహాయం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ప్రభుత్వ మంత్రిగానికి వెళ్తున్నప్పుడు వ్యక్తులను ప్రభుత్వం చట్టబద్ధ చూపుతో చూడాలని అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

అగ్రికల్చర్ మినిస్ట్రీకి సంబంధించి developmental activities జరుగుతున్నవి. ఏమీ development జరుగుతులేదని, ప్రజల తీవ్ర ప్రమాదాలు పెరుగుతులేదని — opposition for opposition's sake ఉద్దేశ్యాలతో అధికార ప్రమాదం నిజం కాదని మనవి చేయక తప్పదు. ఇంగ్లీషన్ రూపముగా గాని, ఇండస్ట్రియల్ రూపముగా గాని ఆ ప్రాంతంలో అభివృద్ధి జరగకపోతే అక్కడ ఏమీ ప్రమాదాలు తక్కువగా ఉంటాయనే దానిలో అనుమానం లేదు. కానీ అక్కడ రాత్రిలో దేశం అంతా — 44 కోట్ల జనాభా ఉన్న రూపం ఏర్పడుతుందనే, అప్పుడు సామాన్య వస్తువులని అనుకోవడం విచిత్రం. అదే ప్రభుత్వం ఏర్పడుతున్నట్లుగా, అందుకే అది వృద్ధి సాధించగలుగుతాము. ఏదైనా నిర్మాణాత్మకమైన ఏమిటో ఉంటే ప్రభుత్వం ఏర్పడుతున్నట్లు ఉన్నది. ఇప్పుడు విశాఖపట్టణంలో డైరీ ఫ్యాక్టరీ ఉన్నది. దానిని అభివృద్ధి చేయాలని, యాక్టివిటీస్ ను సవరించి చేయాలనే plan తో కొన్ని agricultural lands, acquire చేస్తున్నారు. ఆ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు, అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ గారిదృష్టికి తెచ్చారు. ఆ విషయంలో శ్రద్ధ వహిస్తున్నారు, ప్లానింగ్ కమిషన్ ప్రధాన మంత్రిగారు కూడా ఎంతో అవసరమైతేగాని agricultural lands ముట్టకూడదని హెచ్చరిక చేశారు. కానీ అక్కడి భూమిని acquire చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారని సవినయంగా మనవి చేయక తప్పదు. అదే acquisition జరగకుండా చూడాలని, ఆ ప్రాంత ప్రజలకు ఇబ్బంది కలిగించకుండాదని కోరుతున్నాను. అనవసరపు acquisition జరుగుతోంది కాబట్టి ఈ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి ఆస్తున్నాను, నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకొన్న శ్రద్ధ, సాహసం, మనకు తెలియనివి కావు. అదే పద్ధతిలో, అదే సాహసంతో వారు వ్యక్తిగతంగా బీచ్ లున్న పట్టణ పట్టణాల్లో ఉండి పలుకుబడిని పనిచేయగలగి ఉండాలని మరలించి శ్రీ కాకుళం, విశాఖపట్టణ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ఈ రోజు కాకుళం నుండి అనతికాలంలోనే నా ప్రయత్నం చేస్తారని, ఏదైనా శ్రద్ధ తీసుకొంటారని, వారు అది చేయగల శక్తి సామర్థ్యాలు కలవాడని నా ప్రాంతీయంగా నమ్ముతున్నాను. financial burden తో commit అయియున్నా కొన్ని సంవత్సరాలపై నా సరే ఆ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి తప్పనిసరిగా ఈ స్కీము తీసుకొనవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నదో, ఇప్పటినుంచి దానికి తగిన investigation మిగతా పరిశీలనలు జరిగితే గాని ఆ ప్రాజెక్టు ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధి జరగదని మనవిచేస్తూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటకృష్ణారెడ్డి : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగం ప్రభుత్వం యొక్క కార్యకలాపాల సమీక్షగానే ఉన్నది గాని అంతకు మించి ప్రత్యేకంగా భవి

ప్రభుత్వంలో ప్రభుత్వం యొక్క విధానాల గురించి లేకపోవడం చాలా శోచనీయంగా ఇంత చప్పుగా గవర్నరుగారి ఆదేశాలు ఉంటుందని కలలో కూడా ఊహించలేదు. నేడు సామాన్య ప్రజలను ఎదుర్కొనే సమస్యలను గురించిగాని, విపరీతంగా పెరిగిపోతున్న నిత్యావసర వస్తువుల ధరలను ఆదుపులో పెట్టే కార్యక్రమాల గురించి ప్రస్తావించుటగాని, అసంతృప్తికరంగా ఉండిన ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతభత్యాల విషయంలోగాని ప్రస్తావించకపోవడం; ప్రభుత్వం యొక్క లోపం, మరి మన దురదృష్టం. చిన్న పరిశ్రమల అభివృద్ధిలోను, కేంద్ర ప్రభుత్వం సూచించే విధానాలు అమలుపెట్టే విషయాలలోను, ఆ కార్యక్రమానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూనుకొనక పోవడం గర్హనీయం. పై విషయాలు రెండింటిలోను సాధించిన అభివృద్ధి ఏమీ లేదు. ఎక్కడ వేసిన గొంగలి అక్కడే ఉన్నది.

శ్రీ శైలం ప్రాజెక్టుకు శంకుస్థాపన జరపడం, ఆ కార్యక్రమాలు శీఘ్రంగా కొనసాగించడానికి పూనుకున్న మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క కృషి ప్రశంసించదగినదే. అయితే ఆ ప్రాజెక్టువల్ల నందికొట్కూరు తాలూకాలో 33 గ్రామాలు మునిగిపోతాయి దాదాపు ఒక లక్ష ఎకరాలు బలమయం అయిపోతుండ. అట్టి పరిస్థితులలో రెండు మూడు సంవత్సరాలలో అక్కడ ఉండే ప్రజలు వారి పునరావాసం కోసం ఆ ప్రాంతం విడిచిపెట్టి పోవలసివస్తుంది. మరి, వారి స్థితి గురించి ప్రభుత్వం తక్షణం చర్యలు తీసుకొనవలసిన అవసరం లేదా? వారికి నష్ట పరిహారం న్యాయంగా ముట్టజేప్పేట్లు చూడవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఎంతైనా ఉన్నది. అట్లాగాక, మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఇరిగేషన్ అండ్ పవర్ మంత్రిగారున్నా ఈ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకొనకపోవడం శోచనీయం. వారి పునరావాసంకోసం ప్రభుత్వం ఇప్పటినుంచి పూనుకోవాలి. అట్లా మునిగిపోయే గ్రామాలకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు నిలుపుదలజేయడం జరిగింది. మరి అక్కడ ఉండే గ్రామ ప్రజలకు లోన్ను ఇచ్చే విషయంలో, బంజరు భూములకు పట్టాలు ఇచ్చే విషయంలో. ఆ ప్రజల యొక్క స్థితి అధ్యాన్నంగా ఉంటూ ఉంటే ప్రభుత్వం ఈ రెండు మూడు సంవత్సరాలలో అక్కడివారు గ్రామాలను విడిచిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు ముఖ్యంగా వారికి పునరావాసం, గృహ వసతి, నష్ట పరిహారం గురించి విచారించుట ఎంతో సమంజసం. కనీసం మునిగిపోయే గ్రామాలకు, కడప కర్నూలు కాలవ నుంచి వంటకు నీరు వదిలిపెట్టాలి. అప్పుడైతే వారు కొంత మేలు బడయగలరు. ఆహార పంటకూడా అధికం అవుతుంది. అట్లాగే తాలూకాలో ఉండే బంజరు భూములు శాగువర చినటువంటి, ప్రభుత్వం reclaim చేసినటువంటి భూములు దారికి ఇప్పించబడే కార్యక్రమమునకు వెంటనే పూనుకొనవలసిన ప్రార్థిస్తున్నాను.

شری سلطان صلاح الدین اویسی۔ (پتھر گڈی)

جناب صدر یہ ایک جلوس ہماری اسپیلی کے پاس

اچکا ہے وہ چاہتے ہیں ایک پٹیشن.....

مسٹر ڈپٹی اسپیکر - کس کا جلوس ہے اور اوس سے اپ کا کیا تعلق ہے -

شری سلطان صلاح الدین اویسی - وہی تو مین بتا رہا ہوں - یہ جلوس مجلس اتحاد المسلمین کی جانب سے آیا ہے - وہ چاہتے ہیں کہ ایوان مین اپ کے ذریعہ پٹیشن دیں - اس درخواست کا تعلق تار بن اور نائل نگر کی مسجدوں کی شہادت سے ہے - اسکے علاوہ چند رٹن کٹے ہیں ایک مسجد تھہی اوسکو بھی بند کر دیا گیا ہے - اس سلسلہ مین مسئلہ انوں کا ایک جلوس آیا ہے جسکی قیادت مجلس اتحاد المسلمین کر رہی ہے - وہ اپ کو درخواست پیش کرنا چاہتے ہیں -

مسٹر ڈپٹی اسپیکر - اپ درخواست پیش کر دیجئے اور اسپیکر صاحب سے اون کے چیئرمین مل لیجئے -

(The Member then handed over the petition to the Hon'ble Deputy Speaker.)

۳۹) جی. جی. پرنسپل : - ادریس سادھارنوں کا گورنر پرنسپل کو،
ایڈووکیٹ جنرل کو، ایڈیٹر مینٹری کو پرنسپل کو پرنسپل کو
پرنسپل کو، گورنر کو پرنسپل کو پرنسپل کو پرنسپل کو
پرنسپل کو پرنسپل کو پرنسپل کو پرنسپل کو پرنسپل کو

చేయబడిన స్టేట్ మెంట్లు — మాత్రమే పేర్కొన్నారు. ప్రభుత్వము ఇదివరకు గవర్నర్ ప్రసంగంలోగాని, ఆర్థికమంత్రిగారి బడ్జెటు ప్రసంగంలోగాని చెప్పిన విషయాలు ఎంతవరకు అమలు జరిపారో, ఎంతవరకు అమలు జరపలేదో — ఆ సమీక్ష ప్రస్తుత గవర్నర్ ప్రసంగంలో లేదు. ఈ ప్రభుత్వ విధానాలవల్ల అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరిగి పేదప్రజలు అనేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. గవర్నర్ ప్రసంగంలో వారి యిబ్బందుల నివారణోపాయం లేదు. పేదప్రజలకు యేమిచేయబోతున్నారో, ఆ విషయం కూడా అందులోలేదు. గత సంవత్సరం సెప్టెంబరు 8, 9 తేదీలలో కోస్తా జిల్లాలో ఖారీ వర్షాలు కురిసి పంటలు పాడయిపోయాయి, ఈ సంవత్సరం అక్టోబరు 20, 21, 22 తేదీలలో పెద్ద వర్షాలు కురిసి పంటలు పాడయిపోయాయి. నిరుడు రెవిన్యూమంత్రిగారు, రెవిన్యూబోర్డు సభ్యులు ఆ ప్రాంతాలు పర్యటించి తాము అది చేస్తాము, యిది చేస్తామని అక్కడి ప్రజలకు అనేక వాగ్దానాలు చేశారు. ఆ వాగ్దానాలు అలాగే వుండిపోయాయిగాని అవి అమలు జరపబడలేదు — మళ్ళీ ఈ సంవత్సరంకూడా వారు “అది చేస్తామని, ఇది చేస్తామని” పేపర్లనిండా వాగ్దానాలు చేస్తున్నారు. ఈ రకంగా పంటలు పాడయిపోకుండా వుండేందుకు ప్రభుత్వం యేదైనా నివారణోపాయం వెతకందే యేమీ ప్రయోజనం లేదు. బుడమేరు పొంగి పండిన మాగాణి భూములు పాడుచేస్తున్నది. అక్కడ పట్టుప్రక్కల వున్న రైతులు రిజర్వాయర్ కావాలంటే, మన ముఖ్యమంత్రిగారు డైవర్షన్ చాలంటున్నారు. డైవర్షన్ ఆచరణలో fail అయినది. ఈ “డైవర్షన్” కట్టినా నీరు నిలవలేదు — మాగాణి భూములలో పంటంతా ఇదివరకు మూడిలే పాడయిపోయింది. అది ఆచరణలో పనికిరాదని తేలిపోయింది. దివి తాలూకాలో గుండేరు మొదలయిన డ్రయిన్స్ పొంగి నిరుడూ పంటలు పోయాయి, యీ సంవత్సరమూ పంటలు పోయాయి. మాగాణి భూములకు ఎట్లా నీరు యివ్వాలన్నది అక్కడి problem కాదు. మురికి నీరు పోయే మార్గాలు అక్కడ కల్పించాలి — మురికినీరు పోయే మార్గాలు కల్పించక పోతే, మాగాణి భూముల్లో పంట పండక అవి చవుడు తేతే వరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి అక్కడ మురికి నీరుపోయే ఉపాయాలు చూడాలి. గుంటూరు జిల్లాలో తుంగభద్ర అనే డ్రయిన్ వుంది. మా తాలూకాలో గుండేరు వుంది — వాటిలో నిల్పు చేసుకు పోయి, సముద్రములోకి నీరుపోయి కలవకుండా ఆటంకాలు యేర్పడుతున్నాయి. ఆ ఆటంకాలు తొలగించటానికి డ్రెజ్జింగ్ కావాలని వాటికోసం వ్రాశామని రెవిన్యూబోర్డు వారు అంటున్నారు. ప్రభుత్వం తమ వద్ద ఫారెస్ట్ ఎక్స్‌లొయ్ లేదుగనుక అవి తెప్పించ లేకుంటున్నారు. అవి వస్తేగాని అక్కడి సమస్య తీరిపోయేరం కాదు. డ్రెజ్జింగ్ కావాలి — అక్కడ త్రవ్వాలి — అప్పుడు గాని ఆ సమస్య తీరదు — అందుకు ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం అదనపు భూమి విస్తరించుకొనింది. ఇదివరకు భూమి విస్తరి 18 రూపాలు వుంటే, యిప్పుడు 30 రూపాలు వనూలు చేస్తున్నారు. అందువల్ల చిన్న రైతులు, మధ్య తరగతి రైతులు చాలా బాధ పడుతున్నారు. అన్ని వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగినందునల్లీ తాము అదనపు

శిస్తు కట్టలేమని రైతులు అంటున్నారు. ప్రభుత్వం యిది గుర్తించి తప్పకుండా ఎడిషన్ ల్ ఎనెన్ మెంట్ చట్టాన్ని రద్దు చేయవలసిన అవసరము వున్నది. ఇది చేయకపోతే అనేకమయిన పరిణామాలు రావచ్చును. ఇవర రాష్ట్రాలలో అదనపు భూమి శిస్తు ఉపసంహరించారని అంటే — అది సర్వార్థి అని ఒకడు అంటున్నారు. రైతులపైన వేసే పన్నులన్నీ వేరువేరు పేర్లతో వున్నవి — సర్వార్థి పేరుతో, టెక్స్ మెంట్ ట్యాక్స్ పేరుతో, ఎడిషన్ ల్ సర్వార్థి పేరుతో అనేక రకాల భూమిలపై రైతులపైన వేస్తున్నారు. ఏ రాయి అయితేనేమి. పట్ల దిగకొట్టడానికి. జి. సి. రెనాల్డ్స్ ప్రాంతంలో ట్యాక్స్ పేరుతో కాని, ఏ పేరుతోగని, రైతుల పైన పడే అదనపు పన్నులను ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా తీసివేయాలని మేము కోరుతున్నాము. ఈ ప్లానింగ్ లో సోషలిజం నిర్మించటానికి ప్రభుత్వం తగ్గపెట్టింది, అందుకు డెమాండర్స్ డి-మండ్రెడ్ ప్రెజన్ నిర్దాంతాన్ని అంగీకరించి పంచాయతీ రాజ్ ను యేర్పాటు చేసింది — హరిజనులు, వెనుకబడిన జాతుల వారికి ప్రత్యేక ప్రెజెన్ టేషన్ యివ్వాలని, వారికి ప్రత్యేక సమీపాలు కల్పించాలని మన కాన్స్టిట్యూషన్ పేర్కొన్నందువల్ల మన ప్రభుత్వం యిది వరకు ఆ హరిజనులకు వెనుకబడిన జాతులవారికి మేము చేసేదానికి ప్రత్యేక డైరెక్ట్ రేట్ ను యేర్పాటు చేసినారు — ఇప్పుడు ఆ కార్యక్రమం పంచాయతీ సమితులకు అప్పగించారు. హరిజనులు బ్రతకకూడదని చదువుకోకూడదని, పశువు కాపరులు గానే వుండాలనే ఏ పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్స్ అయితే అనుకుంటున్నారో, వారికే యీ కార్యక్రమం అప్పగించారు. ఆ పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్ తన ఇష్టం లేనిదే హరిజనులకు ఇళ్ళ స్థలాలు పంచిపెట్టడానికి వీలులేదని, స్కూల్ షిప్స్ యివ్వటానికి వీలేదని హరిజనులు బట్టకట్టటానికి వీలులేదని అంటున్నారు — ఇదివరకు యీ కార్యక్రమాలు యిక్కడ ప్రత్యేక డైరెక్ట్ రేట్ వుండడం వల్ల, వారిని అడిగి కొన్ని సౌకర్యాలు తెచ్చుకోటానికి వీలయ్యేది — ఇప్పుడది పంచాయతీలకు అప్పగించటంవల్ల పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్ కు ఇష్టం వుంటే యివ్వడం, ఇష్టంలేకపోతే యివ్వకపోవటం జరుగుతున్నది. ఇది హరిజన శాసనసభ్యులందరికీ తెలిసిన విషయమే. కాబట్టి యీ సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టు మెంట్ కు, ఆ వ్యవహారాలను సమితులకు అప్పగించకుండా యిదివరకు మాదిరి దానిని సెవరేట్ గా వుంచాలని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు ఇళ్ళ స్థలాలు యిచ్చే కార్యక్రమం సమితులకు యిచ్చారు — వారెంతమందికి ఇళ్ళ స్థలా లివ్వగలగారు? ఎక్కడయినా హరిజనులకు ఇళ్ళ స్థలాలుకొరకు భూమి ఇవ్వాలనుకొంటే, ప్రతి పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్ వచ్చి “మా భూమిలో ఇవ్వకూడదు, మా భూమిలో ఇవ్వకూడదు” అని చెప్పి, హరిజను లెవరికి ఇళ్ళ స్థలాలు యివ్వకుండా వున్నారు. కాబట్టి హరిజనులకు వెనుకబడిన జాతుల వారికి ఇళ్ళ స్థలాలు, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ యిచ్చే స్కూల్ షిప్స్, స్టేటు స్కూల్ షిప్స్, సక్రమంగా దొరకాలంటే, సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టు మెంట్ ప్రత్యేకంగా యీ ప్రభుత్వం కింద నడపాలని కోరుతున్నాను. అంజరు సమ్మన్యం రావడానురుని కాష్టం వలె కాలుతున్నది. ప్రకాశం పంతులుగారినుండి ఇప్పటి వరకు వచ్చిన ఘట్టమంత్రులు అందరూ పేదవారికి 2½ ఏకరాలు చొప్పున అంజరు

భూములు పంచతామని అన్నారేగాని — అది ఎవరయినా అమలు జరిపారా? కృష్ణా బేరేజ్ కు యొక్కవ డబ్బు ఖర్చు పెట్టాం కాబట్టి దానిక్రింద వున్న బంజరు భూములన్నీ వేలం వేస్తామని ఫైనాన్స్ మినిష్టర్ గారు ఆర్డరు వేశారు. చివరకు అది ఆపుదల చేస్తామన్నారు — కాని అది యేమయిందో తెలియదు. ఆ భూములను చిర

కాలంనుండి — 40 సంవత్సరాలనుండి బందరు తారూకాలో గుండుపాలెం, రంగ నాయకంపేట, మేడింపేట, రుద్రారం మొదలయిన గ్రామాలలో భూమిలేని పేదవారు సాగుచేసుకొంటూ వుండేవారు — వారి తాతలనుండి అవి పంచుకొంటూ వున్నారు — వారికి ఆ భూమిపై పట్టాల్సివ్వడానికి ప్రభుత్వం నిరాకరిస్తున్నారు. ఆ బంజరు భూములు సంజీవయ్యగారు పంచిపెడతామన్నారు. కాని వారుకూడా పంచలేదు, ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా యీ బంజరు భూములు పంచాలని మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణ ప్రాంతంలో 100 కి 10 వంతులు భూమి గైరాన్ గా వుంచాలని చెప్పి ఎంతో కాలంనుండి సాగుచేసుకొంటున్న పేదవారిని ఆ భూములనుండి వెళ్ళగొట్టి 20 రెట్లు, 30 రెట్లు పెనాల్టీస్ వేస్తున్నారు — ఎవరయినా బంజరు భూములు సాగుచేసుకొంటూంటే — “మీరు పర్మిషన్ లేకుండా నీరు తీసుకొన్నారని” చెప్పి వారిపైన 20 రెట్లు ఫైన్ వేస్తున్నారు — ఇంతవరకు వుండే బంజరు భూములు సాగుచేసుకొంటున్న పేదవారిని భూములనుండి వెళ్ళగొట్టకుండా, వారికి ఆ భూములు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. రాయలసీమలో కొంతమంది పేదవారికి భూములకు పట్టా ఇచ్చినప్పటికీ, ఆ భూములను భూస్వాములు ఆక్రమించుకొని వున్నారు. ఆ భూముల నుండి భూస్వాములను వెళ్ళగొట్టమంటే ప్రభుత్వం అది తమ డ్యూటీ (ధర్మం) కాదని అంటున్నారు. ప్రభుత్వం యీ విషయం గురించి గట్టిగా ఆలోచించాలి. 250 యెకరాలు కలిగిన ఒకే షేత్రంగా వున్న భూమిని మేం పంచం అంటున్నారు. ఎందుకంటే అక్కడ కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ పెడతామంటున్నారు. కైకలూరు తాలూకాలో భుజగల పట్టణంలో బంజరు భూములు తీసుకొని కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ పెట్టారు. అక్కడ staff కు కూడా ఖర్చులు రావటం లేదు. అక్కడ ప్రభుత్వం డబ్బు నష్టమయినట్లు తేలింది — కాబట్టి 8 లక్షలు, 10 లక్షల ఎకరాల బంజరు భూములను ఒక్కొక్క వ్యక్తికి 2½ యెకరాల చొప్పున ఇచ్చి, వారిని కో-ఆపరేటివ్ సంఘంలో పెట్టండి — అంటేగాని ఆ భూమంతా ఉమ్మడిగా వుండి సమిష్టిగా వ్యవసాయం చేయమంటే — అది కుదరదు — ఆ చైతన్యం జనంలో లేదు. కాబట్టి ఆ విధంగా బంజరు భూములను భూమిలేని పేదవారికి వెంటనే పంచాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం వ్యవసాయ కార్మికులకు మినపమ్ చేజెస్ చట్టం తీసుకువచ్చింది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 1-6-0 కొన్నిచోట్ల 0-12-0, కొన్నిచోట్ల 0-13-0 ప్రకటించింది. అయితే అది అమలు జరపటానికి మెషినరీ వుందా అంటే లేదు — దానిని గురించి ప్రభుత్వం కనీసం శ్రద్ధ కూడా తీసుకోవడం లేదు. ప్రభుత్వం వారి విదానాలు పేదవారిని మరింత పేదవారినిగాను, భాగ్యవంతులను మరింత భాగ్యవంతులను చేసే విధానాలుగా తయారవుతున్నవి.

Decentralisation కు సంబంధించి యింకొక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. పేదవాడికి దీనివ్వరా ఏమీ గిట్టడంలేదు. డబ్బు పుష్కలవాడికే గిడుతుంది. బ్యాంకిలో పేదవాడికి డబ్బు యివ్వరు. ఎందుచేతనంటే అతనికి అస్థిలేదు. Social welfare వ్వారా మాత్రమే కొంత పేదవాడికి లభిస్తుంది. అది కూడా తక్కువ చేయడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. రాజమండ్రి వేదదుర్విల్లును గురించి అనేక మంది అనేక విషయాలు చెప్పారు. ప్రభుత్వం నిరీక్షించి అనే దానిని ప్రకటించింది, కార్మికులకు దానిలో భాగస్వామ్యం ఉంచాలని చూస్తున్నది, అందుచేత ప్రభుత్వం ఆదర్శప్రాయంగా వుండి కార్మికులకు కూడా management యిచ్చి దానిని నడవటం ద్వారా private management కు incentive గా ఉపయోగపడుతుంది, ఒక ఫ్యాబ్రికీ పెట్టడం management వారు దానిని నష్ట వర్జయం మళ్ళీ దానిని private వాళ్ళకు handover చేయడం Allwyn factory దగ్గరనుంచి వ్రతిడి ప్రారంభించి ఆ రకంగా చేయడం ముందే దీనిని తప్పనిసరిగా దీనిని state sector లోనే ఉంచి అభివృద్ధి పని గవర్నమెంటు చెప్పుకున్న విధానం చర్యారం ముందుకు తీసుకు వెళ్ళడానికి ప్రయత్నం చేయమని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఒక policy పెడుతున్నది. ఆ policy ప్రకారం తన ఫ్యాబ్రికీ ఉంటే తాను చేయవచ్చు. paper ఉన్నది. paper వల్ల కులదగ్గర ఉంటే తాను inflate చేయవచ్చు. మన దగ్గర వుంటే మన ప్రభుత్వానికి Municipalities కు అనేక చోట్ల మన మేకొంటూండ దానికి పిలుగా ఉంటుంది. Road transport nationalise చేశారు. నష్టం వస్తున్నదని ప్రతీది కూడా నష్టం వస్తుందని చెప్తున్నారవని రాదని చెప్పకూ private వాళ్ళకిచ్చే పరిస్థితి కలుగజేయకుండా ప్రభుత్వ management లో జాగ్రత్త తీసుకొని సక్రమ విధానంలో నడిపేటట్లు చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనరసింహారావు : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగంపైనే తేలికన ధన్యవాద తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. ఆ ఆడ్రస్ లో ప్రస్తుత పరిస్థితులయందు technical education చాలా ప్రాముఖ్యం కలిగిందని చెప్పబడింది. కాని technical education కు యిప్పటిదిన ప్రాముఖ్యం పరితిగా పూర్తిచేయ దలచుకున్నారో వివరంగా లేదు. కొన్ని Engineering colleges లో, కొన్ని medical collegesలో కొన్ని seats ఎక్కువచేసి, శ్రీ కాకుళంలో, కాకినాడలో రెండు Polytechnics ఏర్పాటు చేశాము అని చెప్పినంతమాత్రాన ఆ సమస్య తీరి పోయేదీకాదు. తెలుంగాడా ప్రాంతమందు అన్నిటికంటే పెద్దజిల్లా కరీంనగర్ జిల్లా 16 లక్షలజనాభా ఉన్నది. అటువంటి ప్రాంతంలో ఒక్క polytechnic school పెట్టకుండా, అవైపున ఏమీ శ్రద్ధ వహించకుండా ఉన్నప్పుడు మేము technical education కు ప్రాముఖ్యం యిస్తున్నామని చెప్పిందందువల్ల ఎవరికి సంకృప్తి కలుగదు. అందుకొరకు Third Five year plan లో funds లేవని

అనవచ్చు. గోదావరిమీద రెండు వంతెనలు కడుతున్నప్పుడు మరో వంతెనకొరకు 50 లక్షలు సమకూర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వం అంగీకరించినప్పుడు Polytechnic college ఒకటి కరీంనగర్ జిల్లాలో పెట్టేదానికి ప్రభుత్వం funds సమకూర్చ లేదనేవాదం సరైనది కాదు. Central Government అంధ్రప్రదేశ్‌ను పరిశ్రమలలో సరైన చూపు చూడలేదని మనం చెప్పుకుంటున్న వాదం మనజిల్లాల్లోనికి వస్తున్నది. మా కరీంనగర్ జిల్లాను సరిగా చూడడంలేదు. అక్కడ technical education కు facilities కలిగించడంలేదు. ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో శ్రద్ధతీసుకోవాల్సి నేను మనవి చేస్తున్నాను. రాజమండ్రి Paper mill విషయం చర్చకు వచ్చినది. కాంగ్రెసు పార్టీ Socialistic pattern of society, democratic socialism అని నినాదాలు యిస్తున్న సమయమందు ఈ ప్రస్తావన రాష్ట్రవడం నిజంగా దురదృష్టంగా ఉన్నది. దానికొరకు యింకొకరికిగా funds divert చేయవచ్చు కాని Public sector నుంచి private sector కు మార్చడమే అటువంటి diversion అనేది సరైన జవాబు కాదనుకొంటాను. దానిని plan లో పెట్టి వచ్చుడు మనకు idea లేకుండా ఉన్నదా? 4 కోట్ల రూపాయలు plan లో పెట్టబడ్డ దని Address లో చెప్పబడ్డది. ప్రభుత్వానికి ప్రభుత్వోద్యోగులకు దూరదృష్టి లేకుండా ఉప్పుడు ఏజ్ పాకుతో, 2 కోట్ల రూపాయలు ఎక్కువ estimate అయినదని మరలిస్తున్నాము అంటే public mind లో తీవ్రమైన confusion వస్తుంది. మనదగ్గర efficiency లేదు. మనదగ్గర corruption ఉన్నది. జాప్యం ఉన్నది. అందుకొరకు public sector లో ఉన్నదానిని private sector లోకి మార్చితే బాగా ఉంటుందని లేవదీసిన వాదనకూడ సరైనది కాదు. ప్రభుత్వం నడవలేదు. corruption ఉన్నది. inefficiency ఉన్నది. delays ఉన్నాయి. అని ఆ delays పాకుగా తీసుకొని ప్రజారంగంమంచి పై ఏటేరంగంలోకి మారుస్తామంటే అధికారి దురదృష్టకరమైన విషయం. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంవచ్చి 16 సంవత్సరాలు అయింది. 16 సంవత్సరాల నుంచి ఈ set up మార్చలేదు. ఈ set up బ్రిటిష్ వాళ్ళతో వచ్చినది. నైజాం ప్రభుత్వంతో వచ్చినది. ఈరోజు సెంటర్ తో నేమి రాష్ట్రాలలోనేమి, యింత బ్రంహ్మాండ మైనటువంటి యింత పటిష్టమైనటువంటి నాయకత్వం ఉన్నప్పుడు ఈ setup ను మార్చలేక, కాగితాలను పెంచుకుంటూ, ఆ వ్రాతలలోనే నలిగిపోతూ ఉంటే ఈ సమస్య ఎట్లా తీరుతుంది. Inefficiency ఒప్పుకున్నందువల్ల corruption ఉన్నదని ఒప్పుకున్నందువల్ల మన బాధ్యత తీరి పోదు, దానిని సవరించేందుకు ప్రయత్నం చేయాలి. దానిని public sector లో సక్రమంగా ఎందుకు నడవలేక పోతున్నాము. private sector లో మనుష్యులు ఎక్కడనుంచి వస్తున్నారు. భారత దేశంలో ఉండేవాళ్ళేగదా? I. A. S. Officers మీద నమ్మిక పెట్టుకొని వారికి అప్పగించి మనం నడవలేమనే కళం కాన్ని దూరం చేసుకునేందుకు ప్రయత్నం చేసుకోకపోతే మనం యిచ్చేనినాదాలలో ప్రజలకు నమ్మకం ఉండదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక వాదం ఏమిటంటే third category లో ఉన్నది. అందుకొరకు తీసుకోవలసిన అవసరం లేదని.

అన్నాడు. Third category అనేది క్రొత్తగా పరిశ్రమలు పెట్టుకొనే వాటి కొరకు ఉన్నదని నేను భావిస్తున్నాను. Public sector లో ఉన్న పరిశ్రమను third category లో పున్నది కనుక private sector కు మారుస్తాము అనేది సరైన వాదంకాదు. అదికొత్తగా తీసుకునే వాటికి అలోచించుకోవలసివచ్చి గాని ఈ విషయంలో యిట్లా అనుసరిస్తూఉంటే ప్రభుత్వానికి అట్లా చేయాల్సి బుద్ధి ఉన్నదికనుక ఏవో పాకులు పెసుకుతున్నాము అని అంటారు. అదేగాక కోటి 80 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేసి మెషిన్లీ అం... తప్పించి పెట్టాము అని చెప్పుతున్నారు. కోటి 80 లక్షల రూపాయల machinery తప్పించి నప్పుడు కూడ మనకు అలోచన లేకపోతే యింకా దూరదృష్టి ఏమి ఉన్నది? Private sector లో అయితే ఆ మెషిన్లీ ట్రాంకపోయేది. Public రంగంలో నడుపుతామని machinery తప్పించి మళ్ళీ దానిని Private Sector కు మార్చేందుకు ప్రియత్నం చేస్తున్నాము అని criticism రావచ్చు. ఆ criticism ఎదుర్కొనేది ఎట్లా? అందువలన ఏ రీతిగా చూసినప్పుటికి public sector లో నడపబడుతున్న paper mill ను private sector కు మార్చడం ఏమంత నవ్యంగా లేదని నా అభిప్రాయం. వంచవర్గ ప్రజాశక్తులు మొదలుపెట్టి 13 సంవత్సరాలు అయినప్పటికి మనం ఏ ఆశయాఅయితే పెట్టుకున్నామో ఆ ఆశయాలు నెరవేర లేదు అంటే దానికి కారణం — Officers పెరిగిపోతున్నారు. Clerks పెరిగి పోతున్నారు. కాగితాలు పెరిగిపోతున్నాయి. అవినీతి పెరిగిపోతున్నది. జాప్యం పెరిగిపోతున్నది. ఆ కాగితాలన్నీ క్రిందనుంచి పైకి మైనుంచి క్రిందికి నలిగిపోతున్నవి కాని సరైన మార్గం వెతకలేకపోతున్నారు. దానికి మార్గం కనుక్కోకపోతే మన plan successful కాలేదని మన ప్రధానమంత్రి నుంచి ముఖ్యమంత్రి వరకు ఒప్పు కుంటున్నారు. ఊరికే ఒప్పుకున్నంత మాత్రాన సమస్య తీరేది కాదు. ఈ రోజు రాజ్యాంగాన్ని నడిపేవారు U. D. C. లు, సూచించుకుంటుంటున్నాయి. వారు ఏ note పెడతారో ఆ ప్రకారమే రాజ్యం నడుస్తున్నది. గెజిటెడ్ ఆఫీసరే note వ్రాయాలి అని ఒక నిబంధన పెట్టాలి. Clerks మీద విడిచిపెట్టవద్దు. Clerks యొక్క శాహసు ఎంత? వారు తెలుసుకొనే విషయం ఎంత? ప్రతిదీ వారి note మీదనే వస్తున్నప్పుడు ఈ విషయాలన్నీ జరుగుతూ ఉంటాయని మనవి చేస్తున్నాను. మన అభివృద్ధి కార్యకలాపాలలో politics జొరబడ్డవని నేను అను కుంటాను. Politics ఎప్పుడైతే ముందు దర్వాజా నుంచి తొరబడుతుందో అప్పుడు efficiency వెనక దర్వాజా నుంచి పోతుందనేది ఒకటి ఉన్నది. మన అభివృద్ధి కార్యకలాపాలలో జాప్యం జరగడానికి, సరిగా జరగక పోవడానికి కారణం politics enter అవడమేనని అనుకుంటాను. గవర్నరుగారి ఆద్రెస్ లో delimitation of blocks విషయం కూడా చెప్పబడ్డది. మనలో ఈ రోజున వికేంద్రీకరణ చేస్తున్నాము. 500 రూ॥లు ఆదాయం ఉన్న గ్రామానికి పంచాయితీ ఏర్పాటు చేయాలి అంటున్నాము. ఇంకా ఎక్కువ ఏర్పాటు చేసుకుంటూ బ్లాకులను విస్తీర్ణం చేస్తే

గ్రామ పంచాయితీలు ఎట్లా function చేయగలుగుతాయి ? అంత పెద్ద సభలో అది కూడ మన అసెంబ్లీ వలెనే చర్చకొరకు ఉపయోగపడుతుంది గాని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చూసేటందుకు ఉపయోగపడదని నా మనవి. అదే విధంగా క్లాక్సు పరిపాలనలో ఎపిసి యెస్సీ చెబ్బింటున్నది. ఇక్కడ ఏవిధంగా ఎకానమీ పాటిస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు. ఉదాహరణకు—అగ్రికల్చర్ ఎక్స్ ప్రెజ్షన్ ఆఫీసర్, కో—ఆపరేటివ్ ఎక్స్ ప్రెజ్షన్ ఆఫీసరుపంచాయత్ ఎక్స్ ప్రెజ్షన్ ఆఫీసర్, హెల్తు ఇనస్పెక్టర్ మొదలైనవారంతా యీకొద్దిపరియ్యలో ఉంటున్నారు. ఇంతమందివున్నా ఈకొద్దిప్రాంతములో సరిగా ఫంక్షన్ చేయలేకపోతున్నారు. ఇంక ఏరియాను పెంచితే ఏవిధంగా సక్రమంగా ఫంక్షన్ చేయగలరో తమరే ఆలోచించవచ్చును. అందువలన యీ విషయాలన్నీ దృష్టిలోనికి తీసుకోవలసిన దిగా ప్రభుత్వమును తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఇంకా చాలా విషయాలు చెప్పవలసి వున్నప్పటికీ, సమయం లేకపోవడం వలన నా ఉపన్యాసమును యింతటితో ఆపు జేస్తూ యీ అవకాశము నిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదములు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి.విశ్వనాథరెడ్డి : ఆచార్య, గవర్నరుగారి ప్రసంగముపై జరిగిన చర్చకు ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పబోతున్నారు. వారి పోర్టిఫోలియో (ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు) కు సంబంధించి జూన్ నెలలో ఒక సెడ్ల ఆరోపణ జరిగినది. దానిని గూర్చి చెప్పదలచు కున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇండస్ట్రీయల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ అనేదానిని ప్రభుత్వం 12-12-60 న స్థాపించినది. దానికి చైర్మన్ గా ఒక ప్రముఖ కాంగ్రెసువాది వుండినాడు. ఆ కాంగ్రెసువాడే 63 జూన్ నెలలో ఒక ఆరోపణ చేశాడు, "I am sacked because I opposed favouritism" అన్నారాయన. ఇది చాలా పెద్ద ఆరోపణ. ఒక ప్రముఖ కాంగ్రెసువాది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వముపైననే ఆరోపణ చేస్తున్నారు అంటే అది తేలిగ్గా తీసివేయవలసిన విషయం కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు తమ సమాధానములో దీనినిగూర్చి తెలియజేస్తారనే పుద్దేశముతో, నాకు తెలిసిన కొన్ని వివరాలు చెప్పదలచుకొన్నాను.

ఇండస్ట్రీయల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ అనేది 12-12-60న ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం స్థాపించినది. దానికి — చైర్మన్. డిప్యూటీ చైర్మన్. అఫీషియల్ డైరెక్టర్లు, నాన్ — అఫీషియల్ డైరెక్టర్లును ఏర్పాటు చేశారు. చైర్మన్, డిప్యూటీ చైర్మన్ యొక్క టరమ్ము గవర్నమెంటు ఇ్కోస్ చేసేటట్లు. డైరెక్టర్లుమాత్రం ప్రతి యాన్యుయల్ మీటింగులోను రిటైరుయేట్లుగా నిబంధనలు కూడా వున్నవి. దానిప్రకారం, అఫీషియల్ డైరెక్టర్లు, నాన్ అఫీషియల్ డైరెక్టర్లు అ సంవత్సరాంతములో రిటైరైనారు. చైర్మన్, డిప్యూటీ చైర్మన్లుగాక. ఇతర అఫీషియల్ డైరెక్టర్లును తిరిగి నియమించారు. అఫీషియల్ డైరెక్టర్లు ముగ్గురు

వానధిషియల్ డైరెక్టరు ఒక్కడు, డైరెక్టర్. వీరితో అప్పటినుండి వ్యవహారం జరుగుతూ వచ్చింది. ఈ లోగా ఎన్నో కంపెనీలు అప్పుకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొనడం జరిగింది. 1962 వ సంవత్సరారంభంలో ఎన్నెడ్ అండ్ స్ట్రీట్ ఫోర్ట్ (రివల్విక్ ఫోర్ట్) కంపెనీ అనేదానిని ప్రైవరాసైజులో ఏర్పాటు చేయడానికి లోన్ ఆఫ్ ఫిక్షన్ — అంటే కోటి ఎనభై లక్షల రూపాయలు గ్యారంటీ యివ్వమని కోరినది. ఫ్రాన్స్ చేజమునుండి మెషినరీ దిగుమతి చేసుకునే నిమిత్తం ఆ కంపెనీ ఆ విధమైన గ్యారంటీ యివ్వమని కోరినది. అది ఒకటి రెండు లక్షలు కాదు. ఒక కోటి, ఎనభై లక్షల రూపాయలు. అంత పెద్ద మొత్తమునకు సంబంధించిన అ సెట్స్ కార్పొరేషనుకు లేకపోవడంచేత కార్పొరేషను గవర్నమెంటును కౌంటర్ గ్యారంటీ యివ్వమని అడిగినది. దానిపై గవర్నమెంటు కార్పొరేషన్ రికమండేషను నిరాకరించడం జరిగినది. ఆ తర్వాత, 1963 వ సంవత్సరారంభంలో ఈ రివల్విక్ ఫోర్ట్ కంపెనీలో ఆరుగురు కొత్త డైరెక్టర్లు రావడం జరిగింది. అందులో ఒక ప్రముఖ కాంగ్రెసు యం. ఎల్. ఎ కూడా డైరెక్టరుగా వచ్చాడు. ఒక మంత్రిగారి కొడుకు కూడా వున్నాడు. ఒక మంత్రిగారి తమ్ముడు కూడా వున్నాడు. అంటే — కొత్తగా వచ్చిన యీ ఆరుగురు డైరెక్టర్లులో ముగ్గురు మన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమునకు సంబంధం వున్న హతనే విషయం గమనించవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. యథాప్రకారం ఏడురూపా, 62 వ సంవత్సరంలో పెట్టిన లోన్ దరఖాస్తును రెన్యూ చేశారు. దానిని కార్పొరేషన్ తిరిగి ప్రభుత్వానికి పంపడం జరిగింది. ప్రభుత్వం యీసారి మాత్రం రెన్యూజ్ చేయకుండా ఆమోదించడం జరిగింది. 22—4—63 వ తేదీన ప్రభుత్వ ఆమోదం కార్పొరేషన్ కు చేరడం, కార్పొరేషన్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ 24 వ తేదీన మీటింగ్ కన్వీన్ చేయడం జరిగింది. అంటే రెండురోజుల మైములో వారు మీటింగు కన్వీన్ చేశారన్న మాట. చైర్మన్ ప్రాదరాజాద్ వాని కానందువల్ల, మూడు సూర్ల మైళ్ళ దూరములో వుండడం వలన అతడు లేకుండానే 24 వ తేదీన మీటింగు జరగడం, ఆ మీటింగులో వారు గవర్నమెంటు యొక్క ప్రపోజిల్ ను ఆమోదిస్తూ ఒక లోకను (క్లాజును) యాడ్ చేయడం జరిగింది.

“At the end of the resolution add :

‘If the applicant - company feel any difficulty in accepteting any of the conditions imposed in the resolution, the same may be communicated to the Government for further instructions !’

ఇది యెట్లా వచ్చిందో, ఏమీ తెలియదు. వారికి గమక యీ నిబంధనలలో యేమయినా అనుకూలంగా లేకపోతే వారు తిరిగి గవర్నమెంటుకు తెలుపుకొనవచ్చునని

యాడ్ అయినది. దీనిని ఆ డైరెక్టర్స్ చేశారా, లేక ప్రభుత్వమే ఇన్ డైరెక్టుగా చేసిందా? ఎలా వచ్చినది ఇది? ఏవిధంగా యిది వచ్చినదో చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంది. దీనిపై ముఖ్యమంత్రిగారు దర్శాస్తు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. గవర్నమెంటు దీనిలో ఒక కండిషన్ పెట్టినది. 120 లక్షల రూపాయలు షేర్ కాపిటల్ వారు రైజ్ చేయాలి. అది యీ గ్యారంటీ ఎక్జెక్యూటోరికి రాకముందు జరగాలి. లేకపోతే యీ లోన్ యివ్వడానికి వీలు ఉండదు. ఆ నిబంధనలలోని యీ లోకను అనుసరించి, దానిసాధారంగా తీసుకొని వారు తాము యింత తక్కువ ప్రైములో ఆ 120 లక్షల షేర్ కాపిటల్ ను రైజ్ చేయలేమని, ముందు గ్యారంటీనిమ్మని, ఆ తర్వాత కొంత ప్రైము యిస్తే షేర్ కాపిటల్ రైజ్ చేస్తామని అన్నారు. దానిపై గవర్నమెంటు సరే పాపం, ఇంతతక్కువ సమయంలో వారెలా రైజ్ చేయగలరని తలచి ఆరు నెలల ప్రైము యిచ్చింది. 29 వ తేదీన ఫర్డర్ ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ చేరేట్లుగా ఇచ్చారు. 24 వ తేదీన తరువాత 29 వ తేదీన ఆ అప్లికేట్ కంపెనీ మీట్ అయి గవర్నమెంటు నుండి వచ్చిన ఆరునెలల ప్రైములోగా షేర్ కాపిటల్ raise చేయాలనే నిబంధనోనున్న గ్యారంటీని ఆమోదించారు. అప్పుడు ఒక పోజిషన్ వచ్చింది. 120 లక్షల షేర్స్ తరువాత రైజ్ చేస్తాం, యీ లోపల substituted surity యివ్వడని చైర్మన్ గారు అడిగారు. దానిలో ఒప్పుకోమని అఫిషియల్ డైరెక్టర్స్ ముగ్గురు ఒక్కరవడం, నానఫిషియల్ డైరెక్టర్లు డిసెంట్ వ్రాయడంజరిగింది. ఆ ప్రకారంగా ఆ కంపెనీ ఇప్పుడు రావడం జరిగింది. వారి ఆరోపణలో గమనించవలసినవి ముఖ్యమైన మూడు విషయాలున్నాయి. మొదట 1962 లో కంపెనీ అప్లయ్ చేసి సప్పుడు ఎందుకు యివ్వలేదు? ఆ తర్వాత 63 లో ఎందుకు ఇచ్చారు? అనేది ఒక ముఖ్య విషయం. 24 వ తేదీ డైరెక్టర్ల సమావేశములో యీ క్లాజ్ యాడ్ చేయడానికి గల కారణమేమి? ఈ విధంగా జరిగిన తతంగంపై 17-5-63 న ఒక డి. ఒ. వచ్చినది. అందులో చైర్మన్ గారిని రాజీనామా పెట్టమన్నారు. 30-5-63 న ఆయన రిప్లయ్ ఇచ్చారు — నేను రాజీనామా పెట్టనలసిన అవసరం లేదు. రాజీనామా గనుక యిచ్చినట్లయితే రివల్విక్ పోస్ట్ కంపెనీలో యీ ప్రభుత్వపు పాలసీని అనుసరించినట్లు అవుతుంది గనుక నేను రాజీనామా యివ్వను అని ఆయన రిప్లయ్ ఇచ్చారు. దానిపై ప్రభుత్వంవారు 'నీటర్న్ రెండున్నర సంవత్సరాలకు ఫిక్స్ చేశామన్నారు. దాని ప్రకారం 12-6-63 కు ఆయన టరమ్ అయిపోతుంది. ఇది ఒక అసాధారణమైన విషయంగా కనబడుతున్నది.

కార్పొరేషన్ మున్నగువాటికి 1 నుండి 5 సంవత్సరముల వరకు టరం వుంటున్నది. దీనికి రెండున్నర సంవత్సరాలు వచ్చిందంటే వారికి సరిపోనివారిని తీసేయాలనో లేక ప్రభుత్వ యిష్టానుసారీం నడవలేదనో — ఏదీ అర్థం కాకుండా వుంది. ట్రైఫ్ ఇన్ సూరెన్స్ కార్పొరేషన్ వ్యవహారంలా పార్లమెంటులో ఫెరాజ్ గాంధీగారు ఆరోపణ జేస్తే చాగ్లా కమిషన్ వేసి జడిషియల్ ఎంక్వయిరీ జరిగింది. అలాగే యిక్కడ

ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రజాస్వామ్యంపై నమ్మకం పున్నవారు కాబట్టి, వారి పోర్టు ఫోలి యొక్క సంబంధించి లూ ఆరోపణ వల్లండి కాబట్టి బడిషి.నూట్ ఎంక్లయిర్ జేయిస్తారని ఆశిస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : అధ్యక్షా, చాలారోజుల తరువాత గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం జరిగింది. దానికి సంబంధించిన తీర్మానంపై యిప్పుడు సవరణలు మనముందున్నాయి. నా ఉపన్యాసానికి ముందు తమకు ఒక విజ్ఞప్తి చేయదలచుకున్నాను. ఈ సవరణలో 23 వ సవరణ శ్రీ శీతారామయ్యగారి పేరుతోవున్నది. వారు అవి మూవ్ చేయబడిన సమయంలో చాలా అర్థంబుగా హాస్పిటలుకు వెళ్ళవలసి రావడంవల్ల సమయానికి యిక్కడ లేకపోయారు. అదికూడ మిగతా సవరణలలోనే ఒక భాగం కాబట్టి దానినికూడ మీరు పరిశీలనలోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : Do you want to move on behalf of Sri Seetharamaiah ?

Sri T. Nagi Reddy : Yes, Sir. On behalf of Sri D. Seetharamaiah I beg to move : amendment No. 23 which runs as follows :

"Add the following at the end :

"But regret to note that the Governor's address does not refer to the urgent necessity of repealing the Additional land Revenue Assessment Act and of distributing banjar lands to the landless poor."

Mr. Speaker : Amendment moved.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి : — అధ్యక్షా, యాన్వేషణలో అమెండుమెంటుమూవ్ చేయడం, ఆమోదించడం ఆనేప్రశ్న రాదు. ఆ సమయం చాటిపోయి కొన్నిగంటల కార్యక్రమం అప్పుడే జరిగిపోయింది.

Mr. Speaker : What Sri Nagi Reddy says is that on behalf of Sri Seetharamaiah he is moving. He says he has got instructions.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి : శీతారామయ్యగారి తరఫున వారు మూవ్ చేయదలచుకుంటే అన్నీ మూవ్ చేయబడిన సమయంలోనే మూవ్ చేయాలిక్కడా, అది

జరిగిన కొన్ని గంటల తరువాత .... ఇప్పుడు తీసుకోవడం విధానం కాదేదోననుకుంటాను.....

Mr. Speaker : It is not a new amendment. He is moving the same amendment ; he has got permission to move on behalf of Sri Seetharamaiah.

శ్రీ. బి. నాగిరెడ్డి : — ఈ ఉపన్యాసమీద నాలుగు రోజులనుంచి మాట్లాడిన మిత్రులు — అటువైపునుండిగాని, ఇటువైపునుండిగాని — గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో వున్న విషయాలకంటే లేని విషయాలమీదనే ఎక్కువగా ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఆ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు, మీరుకూడ గమనించే వుంటారు. దానికి కారణం, యీనాడు దేశంలో ప్రధానంగా ప్రజలను ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల మీద గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం కేంద్రీకరించక పోవడమే. అవి వారి దృష్టికి రాలేదు. గవర్నరుగారి దృష్టికి రాలేదంటే ప్రధానంగా శాస్త్రత వహిస్తున్న ప్రభుత్వ దృష్టిలోకూడ లేవుకాబట్టి ఇక్కడ సభ్యులు ఆ విషయాలమీద దృష్టి కేంద్రీకరించి మాట్లాడారని ప్రభుత్వం గ్రహించే వుంటుంది. ఆంధ్రదేశంలోవున్న సమస్యలను యీ అమెండుమెంట్సులో చాలావాటల్లో పేర్కొన్నాము. ఆంధ్రదేశంలో రైతాంగాన్ని కార్మికులను, ప్రభుత్వోద్యోగస్తులను — మొత్తం ఆంధ్రదేశ ప్రజానీకాన్ని అన్ని తరగతులవారిని ఎదుర్కొనే ప్రధానసమస్యలమీద ఉపన్యాసం కేంద్రీకరించకపోవడంకనీసం వాటిగురించి ప్రస్తావించకపోవడం ఆశ్చర్యకరమైనసంగతినీ నేను ప్రశ్నకంగాచెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ప్రభుత్వదృష్టిలో యీవిషయాలు లేక పోయినందుకుతప్పనిసరిగా విచారం వెలిబుచ్చవలసివుంటుంది. ఇది ప్రజాప్రభుత్వం కనుక, ప్రజలతరపున నిర్వహిస్తున్న పరిపాలన కనుక ప్రజలకు సంబంధించిన విషయాలగురించి ప్రస్తావిస్తారు అనుకున్నాము. కాని అలాప్రస్తావించే అలోచన ప్రభుత్వం మానుకున్నదనే దురదృష్టకరమైన అభిప్రాయానికి మేమురావలసిన అవసరం ఏర్పడుతోంది. ఒక దృష్టాంతము తీసుకుందాం. ఆంధ్రదేశంలో ఆదనపు శిస్తుచట్టము అమలు చేశాము. ఆచట్టం పాస్ అయినప్పుడు యిక్కడి పరిస్థితి మనమంతా చూచాము. అప్పుడు దేశ సరిహద్దులకు సంభవించిన ప్రమాదం కారణంగా పౌతిపక్ష పార్టీలు దానికి వ్యతిరేకమైన ఆందోళనను తాత్కాలికంగా విరమించుకోవడం జరిగింది. అప్పుడే యీనాడుఏర్పడిన అత్యవసర పరిస్థితులదృష్ట్యా ప్రభుత్వంకూడ యీ చట్టాన్ని అమలు చేయకుండా వున్నట్లయితే మంచిదని ఒక సూచనకూడా ప్రతిపక్షములనుంచి వచ్చింది. కాని ప్రభుత్వం ఆ సూచనను అంగీకరించకనే చిన్నచిన్న మార్పులనుజేసి అమలు చేసింది. అప్పుడే ఒక సంవత్సరం అయింది. ఈ సంవత్సరంలో అలనుభవాలు ఏమిటి, ప్రజల్లో వచ్చిన ఆందోళన ఎంత? అసంతృప్తి ఎంత? దానివల్ల రైతాంగానికిగాని, వ్యవసాయోత్పత్తికి గాని కలిగిన ... ఉపయోగమెంత, నిరుపయోగమెంత అనే విషయాల గురించి చర్చించడంగాని,

తడవడంగాని విచారణ బరిపించడంగాని — ఏమీచూడక ప్రభుత్వ దృష్టిలో లేనట్లు యితే ప్రభుత్వం యీ చట్టము నమలుచేసిన తీరుగురించి ఎంత విస్తృతంగా ఆలోచిస్తున్నదో అర్థం అవుతున్నది. ప్రభుత్వంలో వ్యర్థమును ప్రధాన సమస్యలను ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షచేసుకొని, నమకు వచ్చిన అనుభవాలును, ప్రజల ప్రతినిధులుయిచ్చు సలహాలను జాగ్రత్తగా పాటిస్తేనే ప్రజాసేవాన్ని అంతో యింకా మెస్సించగలుగుతాము గాని లేకపోతే యీ అందోళనను పేరువిధంగా చక్కబరచడం అసాధ్యం అనే విషయంకూడ తమదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇక, వ్యర్థము నమలుచేసిన తీరుచూస్తే చాలా ఆకర్షకరమైన సంఘటనలు జరిగాయి. వాటిల్లోగాని, వ్యాప్తక బిల్లా అయిన కడవ బిల్లాగాని, యింకా యితర బిల్లాలలోగాని ప్రభుత్వం నిర్బంధంగా వసూలు చేసింది. తెనిమూపుమంత్రి రామచంద్రారెడ్డిగారు ఎప్పుడూ ఎప్పుడు బిల్లు చేయము, బిల్లులకు ఎప్పుడూ పూనుకొము అని ఉద్దేశముతో ఉన్నారని అనంతపురం, కడవ బిల్లాలలో రైతుల ఎదురుగా బలవంతంగా పీడుకొంటున్న దుర్నష్టకర సంఘటనలు జరిగాయి. అవి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చేవంటానా అనిపిస్తున్నాను. బలవంతాన వన్నులు వసూలు చేయవలసిన దగ్గరి రుణాడు వసూలంటే దానికి ప్రధాన కారణం ఏమిటనేది ప్రభుత్వం చాల జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. అదగవు శిస్తు చట్టము గురించి వ్యాఖ్యానించినప్పుడు ప్రతిపక్షాలనుంచి, ప్రభుత్వ పక్షంనుండికూడ చాలమంది నభ్యులు వందకి వంద పెరుగుతుందని, కొన్ని సంవత్సరాలలో రెండు మూడు రెట్టుకూడ పెరుగుందని, కాబట్టి ప్రతిఘటించి తీరవలసిందని, అందుకు సాధ్యమైతే మాకు ఓపికవుంటే ప్రజాసేవాన్ని సమీకరించాలనికూడ ఆనాడు తీర్మానించుకున్నాము. ఇంతకుముందు నేను చెప్పినట్లు పవిత్ర కారణాలనేత ఆ తీర్మానాన్ని అనాడు అమలు చేయడం సాధ్యం కాకపోయింది. ఇప్పుడు తిరిగి యీ శాసన సభనుంచి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ చట్టాన్ని తక్షణమే విరమించాలి. విరమించకపోతే యీ చట్టానికి వ్యతిరేకముగా ప్రతిపక్ష నభ్యులమైన మేము ప్రజాసేవలో వస్తున్న అందోళనను సమైక్యపరచ తగిన రూపాన్ని యిచ్చవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. అటువంటిది ఏర్పడకుండా చూడడానికి ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

వ్యవసాయ కార్మికులకు సంబంధించిన మరొక ప్రసంగామైన సమస్య ప్రజలముందు ఉన్నది. దురదృష్టవశాత్తు కొన్ని సంవత్సరాలుగా వరుసగా వర్షానే ఉంది. దీనికి ఎప్పటికైనా తెగుబడి ఉందా అని నా పంచేపాం. బహుశా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్న రోజులు తొలసమన్నకు అంత కనిపించడనే నేను అనుకుంటున్నాను. అది వాస్తవమని దాదాపు 10, 12 సంవత్సరాలుగా జరిగిన సంఘటనలు రుజువు చేస్తున్నాయి. వారు కాదని చెప్పగలిగితే సంతోషిస్తాను. మాలానాథు చెప్పారు కాని దానిని ఆచరణలో చూపెడితే మరింత ఆనందపడటానికి సాధ్యమవుతుంది. అదే బంజరు భూముల సమస్య. ఈ సమస్య 1952 లో మొదట ఎన్నికలు జరిగి శాసన సభ ఏర్పడి

నది మొదలు 1963 నవంబరు ఈ నాటివరకు ప్రతి సమావేశంలోను ఏకగ్రీవంగా pass చేసిన తీర్మానం రూపంలోనో రకరకాలుగా మన ముందు కలుగుతూనే ఉంది, ఇన్ని సంవత్సరాలు నలుగవలసినంత ఘటికమైన నిమగ్న అది ఆని నేను అనుకోను. ఎంతో చాతుర్యం కలిగినవారు, 12 సంవత్సరాలుగా ఒకే పార్టీయే కాకుండా ఆ వ్యక్తులే అధికారంలో ఉండినప్పటికీ కూడా ఈ సమస్య పరిష్కరించలేకపోయామని చెబితే దాని అర్థం మా చేతకాదని చెప్పడం, దురదృష్టవశాత్తు మీరే అధికారంలో ఉంటున్నారు కాని మా చేతికి అధికారం ఇస్తే ఎట్లా పరిష్కారం చేస్తామో చూపిస్తాము. ప్రయత్నం చేసాము, ఆ ప్రయత్నం విఫలమైనదని తెలుసు. కాని అంతమాత్రంచేతనే చేతగాని తనంకాదని చెప్పడానికి ఎవరికి సాధ్యంకాదు. బంజరుభూముల సమస్య ఏమిటి? ఉన్న కొద్దిపాటి భూమిని కొన్ని రూల్సు ప్రకారం భూమిలేని పేదవారికి పంచిపెట్టడం. ఇందుకు ఒక్కొక్కసారి ఒక్కొక్కటి అడ్డం వస్తున్నది. ఒకనాడు రాజకీయ బాధితులు అడ్డం వచ్చారు. మరొకసారి కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, కో ఆపరేటివ్ ఫారమ్స్ అడ్డం వచ్చాయి. ఈ నాడు దేశాన్ని రక్షించడానికి పూనుకొన్న సైనికుల పేరుపెట్టి అడ్డం పెడుతున్నారు. పాపం, వారేమీ అనుకున్నా, ప్రభుత్వం మాత్రం వారిని అడ్డం పెట్టుకొని ఈ సమస్య పరిష్కారం కాకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం వాస్తవము, నిజం. ఈ సమస్య పరిష్కారం కలకాలం మెదలుతూనే ఉంటే ప్రజానికం ఆందోళనకు అనంతప్రతిలో పోరాటాలకు సమాయత్తమయితే అన్యాయం చేస్తోందని కాని ప్రజా తంత్రానికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తిస్తోందని కాని చెప్పడానికివీలులేని పరిస్థితులు ప్రభుత్వం తనంతట తాను చేతులారా కల్పించుకుంటోందన్న విషయం గమనించుకోవాలి. 250 ఎకరాలు ఉంటే కో ఆపరేటివ్ ఫారమ్ పెడకారట. ఆ ఫారం ఎవరి చేతులలో ఉంటుంది, ఎవరికి పనికివస్తుంది? మీరు పెట్టబోయే 250 ఎకరాల భూమిని పేద ప్రజానికానికి పంచిపెట్టండి. తరువాత కో ఆపరేటివ్ ఫారమ్లోనికి తీసుకోండి. అప్పుడు అది individule గాను collective గాను eo-operative farm అయితే పేద ప్రజానికానికి ఉపయోగపడుతుంది. పంచిపెట్టకుండా పట్టాలు ఇవ్వకుండా కో ఆపరేటివ్ ఫారమ్ అంటే successful గా function అయేది కాదని ప్రభుత్వం గుర్తుంచుకోవాలి, కో-ఆపరేటివ్ ఫారమ్స్ బంజరు భూములు పంపకానికి అడ్డం రాకూడదు. ఈ నాడు భూస్వాముల చేతులలో ఉన్న బంజరు భూములను ప్రభుత్వం తీసుకొని పేదవారికి ఇప్పించడానికి సంసిద్ధంగా లేదనే విషయం మనకు కనిపించే నగ్న సత్యం. ఈ సమస్యను ఏ రూపంలో ఎప్పుడు పరిష్కరించదలచుకున్నారని ప్రజలు అడుగుతున్నారు. దానికి ప్రభుత్వం ఇచ్చే సమాధానం ఏమిలేదని నిర్మోహమాటంగా చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి ప్రజలు పూనుకుంటే తప్ప ప్రభుత్వం తనంత తానే పూనుకుంటుందనే ఆశ ప్రజానికంలో దాదాపు లేకుండా పోతోందని తమముందు పెట్టదలచుకున్నాను. ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. ధరలను అదుపులో పెట్టడం ప్రభుత్వానికి చేతగాదు, దేశంలో ఉండే కొద్దిమంది top section కు, 5%, 10% ఉండేవారిని, అదుపులో పెట్టడం ప్రభుత్వానికి చేతకాదని తేలిపోయినది. అది ప్రాథమికమైన విషయం. ఎప్పుడు వారిని అదుపులో పెట్టడానికి ప్రభు

క్వాలో నోకాలేడో, అప్పుడే ధరలను అదుపులో పెట్టడం కూడా ప్రభుత్వం చేతులతో లేదు. ధరలు ఎట్లా పెరిగిపోయిందో చెప్పి అప్పు చారికి, ఇటువల్లు చారికి కూడా తెలిసినదే. మారు తాము కూడా వ్యవసాయదారులమే అని అంటుంటారు కదా, బహిరంగ సభలలో మాట్లాడుతుంటారు కదా — చారికి తెలియదా? ఎప్పుడూ డిసెంబరు, జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలల్లో ధరలు పెరిగిపోతాయని అప్పుచేస్తుంటారు, అప్పుబడు, నవంబరులలో పెరుగుతాయని చారికి తెలియదా? ఈ రెన్నుల ధరల తేడాలు రైతాంగానికి అర్థమవుతున్నాయని సామాన్య ప్రజలకు నమ్మమని చారికి తెలియదా? దేశంలో కొద్దిమందికి, ఏ 10% మందికో, అప్పులు అప్పుదాయకులమని మిగతా చారందరికి నమ్మమని తెలియదా? వరుసగా సువర్ణరంధ్రం సువర్ణరంధ్రం ఈ ముదిరిగా జరుగుతున్నప్పుడు N. Gos, fixed income కలిగిన తదితర ఉద్యోగులు మాకు యిచ్చే చీతం చాలడంలేదు, దానిని ఓడుక్కుంటే తేలిపోతాయి, లేదా ధరలను అదుపులో పెట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని అడిగితే అదా చేయలేము, ఇదా చేయలేము, చేతులు ముడుచు కొని కూర్చుంటాము, పేరు కేలు ముగ్ధం వేయకూడదు అని ఎమ్మెల్యే పేరుతో ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని వినియోగిస్తామంటే ఓడిపోతూ చాల్చుకుంటూ అమలు పరచడం కష్టం. ఎట్లా అమలు చేస్తారు? దానికి అంతుయేదీ? ధరలను చెప్పేప్పుడు ఓట్లా అదుపులో పెట్టదలచుకున్నాడు? అదుపులో పెట్టలేకపోతే నీవన వ్యయ సూచికను బట్టి తగినట్లుగా D. A. ను automatic గా పెంచే పద్ధతిని మీరు అమలు చేస్తారా, లేదా? అది స్వాయమైన కోరిక అంటారా, కాదా? కాదంటే ఎందుకు కాదో వివరణ మారు యవ్వగలుగుశారా? ఈ సంగతి ప్రస్తావించకుండా, ధరలు బిచ్చోండంగా పెరుగుతూంటే, ప్రభుత్వం దృష్టిలోనికి తీసుకోకుండా, కనీసం వొక్క వాక్యమైనా గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో లేదంటే ప్రభుత్వం యీనాడు ఉప్పొవడి ముదిరి పున్నదని చెప్పక తప్పదు. ఉప్పొవడి ఇసుకలో తలదూర్చడంవల్ల దానికి ఏమీ కనబడదు. ప్రభుత్వం ఓడుక్కున్న తల దూర్చిందోగాని జనం కేలు వినబడవు. ఎన్. జి. వోలు అనుస్తూంటే వినబడదు, రైతులు గోల చేస్తూంటే వినబడదు, వ్యవసాయ కార్మికులు తమ హక్కులను గురించి మాట్లాడుతూంటే వినబడదు, ఏమీ వినబడుతోందో, ఏమీ వింటున్నారో — ఆశ్చర్యకరమయిన పరిస్థితి. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం ఉప్పొవడి ఉపన్యాసం కనుకనే ఇటువైపునుంచి, ఇటువైపునుంచి కూడా గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ప్రస్తావించిన విషయాల మీద కాక ప్రస్తావించని ప్రజలు ఎదుర్కొనే ప్రధాన విషయాల మీదనే చర్చించడం జరిగింది అని గమనంలో వుంచుకోవాలి. ఏ విషయం చూచినా, బంజరు భూములు పూవకం కాని, ధబిల పెరుగుదలకాని యేదీ చూచినా, ప్రభుత్వ దృష్టి ప్రధానంగా వై తరగతులమీద కేంద్రీకరించబడింది. చారి దృష్టి క్రింది తరగతులపై కాదు. అందుకే ప్రభుత్వం తమ దృష్టిని క్రిందికి సాగించండి అని చెబుతున్నాను. మరొక విషయం చెబుతాను. ప్రపంచంలోని పెద్ద మోనాపలి కంపెనీ అయిన I. L. T. D. కంపెనీ ఆంధ్రదేశంలో వున్న విషయం మీరందరూ యెరిగినదే. అది ఆంధ్రదేశంలోని వ్యవసాయరంగానికి వ్యాపార రంగానికి కూడా ప్రధానమైనది.

ఈ కంపెనీ యొక్క పెద్దది అంటే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆదాయం కంటే యొక్క వస్తుందని నా అభిప్రాయం. ఈ కంపెనీ సామాన్యమైనదికాదు. సంతకం చెడితే అంత తొందరగా దానిని తొలగిస్తామో లేదు. It is a Government of Governments అన్నది ప్రపంచ చరిత్రలో రుజువు చేసుకున్న కంపెనీలలో అది ఒకటి, దానికి నష్టం వస్తోంది, పాపం! 500-600 మంది clerical staff ను, 6000-8000 మంది కార్మికులను తీసివేస్తాము, యెవరూ అడ్డు చెప్పడానికి లేదు అని నోటీసులు ఇచ్చి కూర్చున్నది. Industries Minister గారు ఏమి చేస్తున్నారు? Labour Minister గారు ఏమి చేస్తున్నారు? వాస్తవ విషయాలను వారు పరిశీలించారా? ఎంత నష్టం వస్తోందో కనుక్కున్నారా? కనుక్కోడానికి ప్రయత్నం చేసినా మీ చేత కాదని కూడా చెప్పదలచుకున్నాను.

This company is not in your hands. The accounts of this company will not be given to you. This company is independent of the Government.

ఈ కంపెనీ మన కంపెనీలు ఇచ్చినట్లుగా account books ప్రభుత్వం ముందు పడవేయదు. Head-quarters లండనులో వున్నదని, accounts books లండనులో వున్నవని చెప్పి account books మనముందు పడవేయదు. భారతదేశపు ఆర్థిక విధానాన్ని తన గుప్పిట్లో పెట్టుకొని యీనాడు తనకు నష్టం వస్తున్నదనే నెపం వేసి, దానిని ఆధారం చేసుకొని 600 మంది క్లరికల్ స్టాఫ్ ను, 8000 మంది కూలీలను తొలగిస్తావుంటే యీ ప్రభుత్వానికి చీమ కుట్టినట్లుకూడా లేదని చెప్పడానికి నాకు సిగ్గుగా వుంది. ఎంత ప్రతిపక్షమునకు చెందినవారమయినా యీ ప్రభుత్వం నా ప్రభుత్వం కాదని చెప్పుకోలేము కదా! నా ప్రభుత్వం యీ కంపెనీని హద్దులో పెట్టలేకపోతే, యీ కంపెనీ యొక్క account books తనిఖీ చేయలేకపోతే, దీనికి నష్టము వచ్చినదా, లేదా అని పరిశీలించడానికి హక్కులేకపోతే మన స్వాతంత్ర్యానికే సిగ్గుచేటు కాదా అని అడుగుతున్నాను. కనీసం 6 నెలలు ఆపుదల చేయండిని stay order ఇవ్వమనండి. ఈ 6 నెలల లోపల ఆ కంపెనీ account books ప్రభుత్వం దగ్గరకు తీసుకొని రమ్మనమని పరిశీలించండి. ఈ కంపెనీకి నష్టము కాదుకదా! కోటానుకోట్ల రూపాయలు లాభము వస్తున్నట్లు తేలుతుంది. Account books తీసుకొని రాకపోతే అది స్వాతంత్ర్యానికే వ్యతిరేకం కాబట్టి nationalise చేయండి. భారతదేశపు స్వాతంత్ర్యాన్ని హరించుకుపోతున్న ఈలాంటి కంపెనీలు భారతదేశంలో వుంటే మన ఆర్థిక విధానపు పెరుగుదలకు అడ్డంకము, ప్రమాదకరం. దీనిపైన ప్రభుత్వము యొక్క సమాధానమేమి? ఈ విషయం గురించి అలోచించకపోవడం చాల ప్రమాదకరమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో రాజమండ్రి పేపరుమిల్లు విషయం తీసుకొనివచ్చి పెట్టారు. అధ్యక్షా, కొన్ని పారిశ్రామిక సూత్రాలను పెట్టారు. పారిశ్రామిక సూత్రం ప్రకారం కాద్యత

యావత్తు ప్రభుత్వానికి పూర్వహరిత పోత్రదల పొందని వాటి అని అన్నారు. ప్రధాన ముగా జాగ్రత్త పూర్వహరిత పోత్రదల కన్న అని అన్నారు. ప్రభుత్వానికి జాగ్రత్త లేకపోవడం, పోత్రదల పోత్రదల రంగానికి పోత్రదల అని పేరుపెట్టి రాజ మంత్రి పేరుమిట్ట ము పోత్రదల పూర్వహరిత పోత్రదల theoretical conclusion గు వన్నారు. జాగ్రత్త, కానీ అన్నారు. ప్రభుత్వానికి యీ theory పోత్రదల వచ్చిందా అని పా గంపించాల. కానీ theoretical conclusion for the first time the Government has striven to give—at least in one case and that is the case of Rajahmundry Paper Mills.

అయితే ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్న ప్రశ్నలని, వారి పారిశ్రామిక విధానం ప్రకారం fertiliser factory ఏ category కి వుందా? 3వ category కి చెందలేదుగా రెండవ category కి వుందా? ప్రభుత్వం చార్జ్ అని మన Industrial policy resolution లో వుందా. అలాంటి fertiliser factory 1961 లో వచ్చి రంగంలో పోతున్నారా? నిర్మించబడుతున్నామని 3rd Five Year Draft Plan లో వున్నా. 13 కోట్ల విలువగల ఫ్యాక్టరీ రాబోతోందని అన్నారు. చాల సంతోషించాము. సంవత్సరార్థిగా ఇంతకు ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ ఉన్నప్పుడు — ఎందుకంటే ఆయన పోయి వస్తూ వుంటారు కాబట్టి ఎప్పుడూ అనేది చెప్పడము కష్టము — రాబోనామా ఇవ్వడానికి ముందు వున్నప్పుడు ఒకమాట చెప్పారు, కొత్తగూడెం ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీని కేంద్ర ప్రభుత్వము నిర్మించకపోయి నట్లయితే వారు స్వయముగా ఆంధ్ర ప్రభుత్వము తరపున కట్టడలనుకొన్నట్లు, దానికయినా కేంద్ర ప్రభుత్వము అట్ట రాకుండాని ఆయన ఇచ్చిన స్టేటుమెంటును ఆధారము చేసుకొని ఆనాడు పార్లమెంటులో వున్న మేము పార్టీలతో నిమిత్తము లేకుండా అందరం ఒక తీర్మానము పెట్టి ఆందోళన చేశాము. మంచిది అనుకున్నాము. 3 వ ప్రచారిక వచ్చింది. అది finalise అయ్యేటప్పటికి ఈ ఫ్యాక్టరీ ఫోరమ్ ఫోర్ పోయినది. మన ఆంధ్ర చేజములో కొత్తగూడెం ఫ్యాక్టరీ ప్రైవేటు రంగానికి ఇచ్చారు. ఏ పారిశ్రామిక తీర్మానము ప్రకారం ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీని ప్రైవేటు రంగానికి ఇచ్చారు? అది పారిశ్రామిక విధానానికి అనుకూలమా? డబ్బు లేదనే కారణాలతో కొన్ని foreign exchange లేదనే కారణాలతో కొన్నిటిని ప్రైవేటు రంగానికి అప్పగిస్తున్నారు. అలాగే మినియమ్ ఫ్యాక్టరీని కెనెడియన్ కంపెనీకి ఇచ్చాము. చాల ముఖ్యమైన ఫ్యాక్టరీ. Industrial policy ప్రకారము మొదటి కేటగిరీలోనికి రావలసినది. ఆయిల్ కంపెనీలు తీసుకొందాము. 1960 లో ఆ foreign monopoly కి అవకాశమిచ్చి వట్టికే సెక్టరులో equity shares ఇచ్చాము. 1962 లో ఆ foreign monopoly ని తెచ్చి కొచ్చిన్ లో నిర్వహించబోయే ఆయిల్ కంపెనీలో equity shares ఇచ్చాము. ఇప్పుడు

తిరిగి అలోచిస్తున్నాము. మద్రాసులో పెట్టబోయే ఆయిల్ రిఫైనరీ ప్రైవేటు రంగములో పుండాలా, పబ్లిక్ రంగములో పుండాలా లేక ప్రజలు కోవ పడతారు కాబట్టి పబ్లిక్ రంగము అని పేరుపెట్టి foreign monopoly 49% equity shares ఇద్దామా అని ఆలోచిస్తున్నారు. ఇది ఏమీ సోషలిజమో, ఇది ఎక్కడి ఘంచి వచ్చిన పబ్లిక్ రంగమో నా కర్ణము కాకుండా వుంది. సోషలిజము పేరుతో పబ్లిక్ రంగాన్ని అభివృద్ధి పరచాలనే పేరుతో అమలు జరుపుతున్న పద్ధతి ఇది. ఇక ఆంధ్ర రాష్ట్రములో వున్న పరిశ్రమలకు డబ్బు కావాలని మనము కోరినామో లేదో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి — కోరివుంటే ఎప్పుడు కోరినామో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పవలసిన వుంది. డబ్బు మనకు అందుబాటులో లేకుండా చేసిన మాట నిజము.

L. I. C వుంది Nationalise చేశాము. దీనికి భారతదేశాన్ని పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చేయడానికి అనువుగా ప్రభుత్వము హ్యాబీనము చేకొనిన ప్రభుత్వ యాజమాన్యాన నడిపితే ప్రభుత్వ రంగానికి మేలు అని nationalise చేశాము. Banks ని nationalise చేసి State Bank of India ని పెట్టాము. ఈ నాడు ప్రభుత్వ రంగానికి ఇచ్చిన అప్పు ఎంత? ప్రైవేటు రంగానికి ఇచ్చిన అప్పు ఎంత? అనేది చూస్తే 35% అప్పు ప్రైవేటు రంగానికి వస్తున్నది కాని ప్రభుత్వ రంగానికి ఈ బ్యాంకుల నుంచి అప్పు ఏమీ రావడం లేదు. ఎందుకు రావడము లేదో ప్రభుత్వం సమాధానము చెప్పవలసిన అవసరము వుంది. L. I. C ని, Banks ని nationalise చేసినది ప్రైవేటు రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికా? లేక ప్రభుత్వరంగాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికా? ఈ నాడు పేసరు మిల్లుకు డబ్బు లేదనేది ఈ నాటి విషయం కాదుగదా ఇన్ని సంవత్సరాలు నిద్రపోయి, ఇప్పుడు డబ్బు చాలదు కాబట్టి అమ్మి వేస్తున్నామనే అభిప్రాయానికి ఎందుకు వచ్చినట్లు? దానికి కారణము ప్రభుత్వపు అసమర్థతే. ఎప్పుడైతే 2 వ ప్రచారికలో రాజమండ్రి పేపరు మిల్లును అభివృద్ధిచేయక 3 వ ప్రచారికకు మార్చుకొన్నామో అప్పుడు ఒక్కసారి మర నెత్తిపై న వచ్చి వడినది. రాజమండ్రి పేపరు మిల్లుకు 1958 లో 24 లక్షలు budget allotment జరిగింది. 6 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు చేయడము జరిగింది, అంటే నాల్గవ వంతు అన్నమాట. సంవత్సరము సంవత్సరము డబ్బు ఖర్చు కాకుండా వాపసు అవుతోందన్న మాట. అట్లాగే 1959-60 సంవత్సరంలో ప్లాన్ ప్రొవిజన్ 70 లక్షలు చేశాము. ఆ సంవత్సరం ఖర్చు చేసింది 2 లక్షల చిల్లర. అసలు మనకో ప్లాను వున్నదా, ఆ ప్లాను మనం అమలు చేస్తున్నామా అని అడుగుతున్నాను. 70 లక్షలను ఖర్చు చేయడానికి మనం పూనుకొన్నామంటే దానికి కావలసిన స్రానిమినిస్ట్రీ ఆఫ్ ఫ్యూల్ అయ్యాయని, 70 లక్షలు కాకపోతే 60 లక్షలు ఖర్చు పెడతామని, ఎక్కువ అయితే 80 లక్షలు పెడతామని కాక ప్లాన్ ప్రొవిజన్ లో 70 లక్షలు చూపించి 4 లక్షలు ఖర్చు పెట్టామంటే ఈ ప్రభుత్వానికొక ఇండస్ట్రియల్ పాలసీ వుందని దానిని అమలు జరుపుతున్నారని నాకు నమ్మకం లేదు. అలాగే మనకువున్న లాక్స్ స్కేల్ ఇండస్ట్రిస్ లో రాజమండ్రి పేపరుమిల్లుకు 63 లక్షలు ఖర్చు పెట్టాలని

నిర్ణయించాము. కాని మనం ఖచ్చితమైనది నిర్ణయించలేకపోయాము. దానికి కారణం ప్లాన్ లెన్ ఎకానమీ ఆంధ్రదేశంలోని ఇంజనీర్లకు సంబంధించి అమలు జరుగుతోవటం, ఏప్పుడు థీమికోవలసిన చర్యలను అప్పుడు తీసుకోవలసివచ్చింది. అదంతా ఒక్కసారి నెత్తినద బరువైనప్పుడు మోయలేక దిగిపోయింది అనే ఒక నిరుత్సాహ చాళావరణం మనం కల్పించుకొన్నామని నా అభిప్రాయం. కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు ఇవ్వకపోవటం, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పారిశ్రామిక విధానానికి సంబంధించిన ఒక పాలసీ లేకపోవడం, దానిని అమలు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇవ్వవలసిన సహాయం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వకపోవటంవంటి కారణాలు అనేకం వున్నాయి. రాజమండ్రి పేపరుమిల్లకు సంబంధించి మనం ప్లానును అమలు జరుపలేదు అదిమన నెత్తినద భారమై మోయటానికి భయమేరా, లేక కాకే లేక అధిమనకు అమలు జరుపటానికి వీలుకాదనీ దానిని నెట్టివేసి ప్లాన్ చేయడంకాకే ఇంజనీర్ల ప్రయత్నంలో వున్నాము. మనకు సంబంధించినతవరకు ఇది పారిశ్రామిక విధానానికి వ్యతిరేకం. ఇది ప్రజల యొక్క ఆశయాలకు, ప్రజల యొక్క అభివృద్ధి కారకు వ్యతిరేక అని చెప్పక తప్పదు.

అధ్యక్షా, ముగించటానికి ముందు ఒక నిమిషంలో ఒక విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. ఆరగంటలో అన్ని విషయాలు చెప్పటం అసాధ్యం కాబట్టి ప్రజలకు సంబంధించిన ప్రధానమైన సమస్యలైన ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తుందని, అరగంట భూమి శిస్తుకు సంబంధించిన, వ్యవసాయ కూలీలకు పంచవలసిన బంజరు భూములకు సంబంధించిన, ఈనాడు ఫీక్సుడ్ ఇన్ కమ్ కలిగిన ఉద్యోగులకు సంబంధించిన విషయాలను జాగ్రత్తలో, సానుభూతితో పరిశీలించాలని, ఐ. ఎల్. టి. డి. కంపెనీలో ఫారిన్ మోసాపలి ఈనాడు ఆంధ్రదేశంలో పారిష్టం వచ్చినట్లు ప్రవర్తిస్తున్నారని, పారి ప్రవర్తన గురించి ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తుందని, తన నిర్ణయాలు తీసికొంటుందని ప్రజానీకం వేటమీదా అశాంతిలోను, ఆనంద్యుడిలోను, తీవ్రమైన ఆందోళనకు గురికాకుండా చేయడానికి ప్రభుత్వం తగుదనలను తీసుకొంటుందని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. నంజీవరెడ్డి : అధ్యక్షా, నాలుగురోజులు జరిగిన చర్చలో ఇంతమంది పెద్దలు శాసనసభ్యులు మాట్లాడిన తరువాత సమాధానం చెప్పటానికి కొద్ది వ్యవధి తీసుకోవలసి వస్తుంది. ప్రతి వ్యక్తి చేసిన ఉపన్యాసానికి సమాధానం చెప్పటం సాధ్యం కాకపోవచ్చు. మొదట చెప్పబడిన విషయాలనే చాలామంది సభ్యులు పునరుద్ఘాటించారు. కనుక ముఖ్యమైన సమస్యలకే నేను సమాధానం చెప్పటం భావ్యంగా వుంటుందని అనుకొంటున్నాను:

ముందుగా, చర్చలు చాలా హుందాగా జరిగాయని అంగీకరించక తప్పదు. ప్రతిభా సభ్యులు కానివ్వండి, మాపార్టీ సభ్యులు కానివ్వండి, అందరూ చాలా

balanced speeches చేశారని అంగీకరించక తప్పదు. దానిలో ముఖ్యంగా ప్రతిపక్ష పార్టీల నాయకులు చేసిన ఉపన్యాసాలు నిర్మాణాత్మకంగా ఒకసరైన పంథాలో నడచినందుకు నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను. ప్రభుత్వ చర్యలను ప్రతిపక్ష సభ్యులు విమర్శించటం ప్రజాస్వామ్యం వున్నహక్కు. ప్రభుత్వం ఏమీ పొరబాటు చేయలేదు. ప్రతిపక్షంవారు ఏదో విమర్శిస్తున్నారని నేను చెబితే అది పొరబాటు అవుతుంది. కలుగుతున్న పొరబాట్లను దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రతిపక్ష నాయకులు చేసిన సూచనలన్నీ ప్రభుత్వంముందు వున్నాయి. కాని ఆసూచనలను ఆచరణలో పెట్టడానికి ప్రభుత్వానికి వున్న ఇబ్బందులేమిటి అనేవి ప్రభుత్వం తరపున నేను వారికి తెలియ చేయవలసి వుంది. సూచనలు బాగావున్నాయి. కాని కొన్ని ఆచరణకు అసాధ్యమైనవిగా వుంటాయి, ఆచరణకు సాధ్యమయితే ప్రభుత్వం ఒక్క నిమిషం వెనుకంజ వేయకుండా అంగీకరిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. అలోచించి ఆలస్యం చేయదని చెబుతున్నాను. చేసిన సూచనలలో వేటిని ఆచరణలో పెట్టగలమనేది అందరము కలసి అలోచించ వలసిన విషయం. ఇది కేవలం ప్రతిపక్షమో, ప్రభుత్వమో చేసే పని కాదు. నడుపుతున్నామని గాక ఆంధ్రదేశములోవున్న 4 కోట్ల ప్రజానీకం అంతా నడుపుతున్నదనే భావంతోనే మేము పరిపాలనను నడపటానికి ప్రయత్నిస్తున్నామని చెబుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం పొరబాటు చేయటం జరిగితే ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి ప్రమాదం సంభవిస్తుందని మేము గుర్తించకపోలేదు. కాని వున్న ఇబ్బందులేమిటో తమద్వారా సభముంచుటంమాతాధ్యత సభ్యులు అధికపన్నులగురించి, బంజరు భూములగురించి, రాజమండ్రి పేరుమిల్లుగురించి, అధికధరలగురించి, ఐ.ఎల్.టి.డి. తెలిర్ గురించి, మనప్రాజెక్టులగురించి, లెక్సికల్ కాలేజీలో పిల్లల ఎడ్మిషన్ గురించి, జనరల్ కరప్షన్ గురించి, పంచాయతీ సమితులగురించి మాట్లాడటంజరిగింది. వీటినిగురించినసమాధానం చెప్పదలచుకొన్నాను. వీటికిసంబంధించివున్న ఇబ్బందులేమిటోమనవిచేస్తాను. ప్రతిపక్షనాయకులు, సభ్యులుకూడ వీటిని సహృదయంతో పరిశీలించ వలసిందిగా, సహాయ పడవలసిందిగా నేను ప్రార్థిస్తున్నాను.

మొదట అధిక పన్నుభారాన్ని తగ్గించాలని చెప్పారు. దీనివల్ల 8 కోట్ల రూపాయలు వచ్చిందని చెప్పారు, వారికి ఆ ఫిగర్ ఎక్కనుండి వచ్చిందో నాకు తెలియటం లేదు. మావద్దవున్న ఫ్యాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్స్ బట్టి, రెవెన్యూ బోర్డువారు సెక్రటేరియట్ వారు పంపిన అంచనాలబట్టి అది సరికాదని మనవి చేస్తున్నాను, ఇప్పటి వరకు వచ్చింది 3.7 కోట్లు. మరి 8 కోట్లు అనేఅంతే వారికి ఎక్కడనుండి వచ్చిందో, ఎవరు ఆ ఫిగర్ వారికి ఇచ్చారో,

పి. సుందరయ్య : గవర్నరుమెంటు గత మార్చి నెలలో ఈశాసనసభా వేదిక మీదపెట్టిన బడ్జెటులో 1962 - 63 లో రివెన్యూ లెక్కలు 17 కోట్లు అని,

63 - 64 లో 18 కోట్లు అని ఇచ్చారు. సెప్టెంబరు 61 - 62 లో వసూలు చేసింది 10 కోట్ల 30 లక్షలు మాత్రమే అంతేకేదా 8 కోట్లు అదనంగా కనిపిస్తున్నది.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : వసూలు చేయవలసింది. ఇప్పటికే ఇంకా 11 కోట్ల రూపాయల బకాయి వుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : బడ్జెటులో చూపించిన డిమాండు కాని వసూలు చేసింది కాదు.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : అదనంగా భూమి సాగులోనికి రావచ్చు. ఇంకా ఎక్కువ భూమి ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్లోకి రావచ్చు. కొత్త ప్రాజెక్టుల క్రింద భూమి సాగులోనికి రావచ్చు. ఇప్పుడే అతల ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తున్నవి వున్నాయి. కేవలం అదనంగా చేసిన వన్ను గురించే నేను చెబుతున్నాను. మొత్తం అదనంగా వచ్చేదంతా లెక్క చేసి మీరు (ప్రతిపక్షంవారు) చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు జి. సి. కేసాన్ క్రింద కంపల్యి లెవివేళాము. నేను కేవలం అదనపు భూమి శిస్తు గురించి చెబుతున్నాను. ప్రతిపక్ష పక్షాలు అన్ని విధాలా వచ్చే డబ్బులూ లెక్కచేసి దీనిక్రిందనే వచ్చిరట్లు చెబుతున్నారు. అదనంగా వచ్చిన ఆదాయానికంటా వేరే లెక్కలు వున్నాయి. ఈ సంవత్సరం అన్ని మేట్లోగా వచ్చిందని అంచనా వేసింది 5 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఈ వన్ను క్రింద వచ్చేది 3.7 కోట్లు మాత్రమే. అలా లెక్కచేసుకోకుండా మొత్తం 8 కోట్ల అదనపు భూమిశిస్తు క్రింద వచ్చిందని అనుకోటం సరైనది కాదని మాత్రమే నేను చెబుతున్నాను. దీని తీసివేయమంటున్నాడు. అది 3.7 కానియ్యండి. 5 కానియ్యండి 8 కానియ్యండి తీసివేయ మంటున్నారు. వన్నులు వేయడం Un-popular measure అందరికీ తెలుసు. అదనపు వన్నులు వేళాం. కాసన పక్షులకుకూడా తెలుసు. తమకుకూడా తెలుసు. అదీపదో popular measure అని లేక రైతులు సంతోషిస్తారని గానీ, అనుకోవడం లేదు. కానీ ఒక్క పన్నులేకాదు : యింకా యితరమైన పన్నులుకూడా వేళాం. Vehicle Taxes కానియ్యండి. Sales taxes కానియ్యండి. Urban land పైన కానియ్యండి పన్నులువేళాం. పన్నులన్నీ వేసిన తరువాత ఎంతవస్తుందో. అంతా సంపాదించుకొని మూడవ ప్రచారికను జయప్రదంగా సాధించు కొంటామని హామీయిచ్చాం. ఏజెంట్ ఈ మూడవ ప్రచారికను రచించుకున్నాం ? ఢిల్లీ ప్రభుత్వం దగ్గరకు ప్రచారికను ప్రాసెస్కొన్న రోజున వారి సహకారాన్ని కోరినరోజున 55 కోట్ల రూపాయలు మాకు కావాలి మేము సంపాదించుకుంటాం, అధిక పన్నులు వేసియైన 55 కోట్ల రూపాయలు సంపాదించు కుంటాం అని హామీ యిచ్చాం. అదేవిధంగా పన్నులు వేయకున్నాం. భూమిపైన తీవ్రమైన మోటారుపైన యింకా అన్నింటిపైన కలిపితే ఈనాడు నలభై కోట్లరూపాయలు 305 కోట్ల ప్లానులోవుంటే, సంపాదించుకున్నాం. మిగిలిన 15 కోట్ల రూపాయలు

యలు సంపాదించడం ఎలాగా అని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నప్పుడు వున్నదికూడా తగ్గించమని చెప్పితే స్లాను cut చేయవలసివస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. స్లాను ప్రకారం అందులో వేసుకొన్నవిగాక మిగిలిన వాటికి డబ్బు లేదని బాధపడుతున్నప్పుడు రాజ మండ్రి పేవర్ మిల్లును నిర్వహించుటకు డబ్బు లేదని బాధపడుతున్నప్పుడు స్లాను మొత్తాలను సంపాదించుకోలేక బాధపడుతూ, 15 కోట్ల రూపాయల స్లాను తగ్గించడం జరగాలి. దీనివల్ల దేశానికి లాభం లేకపోగా దేశానికి నష్టమని ఆలోచించాలని కోరు తున్నాను. ప్రభుత్వం స్లానును తగ్గించడం మంచిది కాదని నా భావం. కొత్త భారం వల్ల రైతాంగానికి కష్టంగా వుండవచ్చు. నిర్మాణాత్మకమైన పనిపైన develop- mental activity పైన ఖర్చు పెడతామని యిది రైతాంగానికి ఉపయోగ పడుతుందని కూడా చెబుతున్నాను. పన్నులు తగ్గించడం ద్వారా రైతులకు వచ్చే లాభం లేకపోగా స్లాను కుదించడంవల్ల రైతులకు నష్టం ఎక్కువ కలుగుతుందని ప్రభు త్వం విశ్వశిస్తోంది. కాని ఈ 15 కోట్ల రూపాయలు ఎట్లా మనం సంపా దించుకోవాలి ? పన్నులు వేసుకున్నాం. ఇవి కాక 15 కోట్ల స్లాను మొత్తాన్ని పూడ్చుకోవడం చాలా కష్టమైన పని. ఇప్పటికే ప్రతి వతాల సభ్యులు దేశప్రజలకు భారం ఎక్కువైనది, అదనంగా నూతన పన్నులు వేస్తు న్నారు, 15 కోట్ల రూపాయలు సంపాదించుకునే నిమిత్తం అని విమర్శిస్తున్నారు. పన్నులు యిప్పుడు కొంచెం కష్టంగా కనపడవచ్చు. కానీ arrears ఉన్నాయి దేశంలో కావలసినన్ని అంటున్నారు. ఈ దినమే టేబుల్ పైన పెట్టారు. లే టెబుల్ జనవరి, మార్చి లెక్కల ప్రకారం 11, 12 కోట్ల రూపాయలు Land arrears కానియ్యండి, తక్కాలి arrears కానియ్యండి. Loans కానియ్యండి ఉన్నాయని తెలుస్తోంది. ఇవికాక excise arrears కూడా ఉన్నాయి. ఈ arrears అంతా కూడా ప్రజలు సహకరించి బకాయిలు యిస్తే స్లాను మొత్తం యించు మించుగా పూర్తి చేసుకోవడానికి వీలు కలుగుతుంది. లేకపోతే స్లాను యంతో అంతో కుదించుకోవలసిన ప్రమాదం రావచ్చునని శాసనసభ్యులకు యిప్పుడు చెబుతున్నాను. పన్నులు తగ్గించా లని చెప్పడం popular slogan. పన్నులు తగ్గితే ప్రజలు కొంత సంతోషిస్తారు. స్లాను తగ్గించి ప్రాజెక్టులు అలస్యం చేసుకోవలసి వుంటుందని మన ప్రజలకు చెప్పవలసిన బాధ్యత మన ప్రజాప్రతినిధులైన శాసన సభ్యులమీద వుంది. స్లానును కుదించడం వల్ల ఏ మాత్రం మన రాష్ట్రానికి సేవ చేసిన వారము కాలేమని నేను వారికి తెలియ చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అసలు ఏటా Current Demand ఎంత ? Land revenue ? Act revise అయిన తరువాత demand ఎంత ?

Sri N. Sanjeeva reddy : You will have to put a question please. Demand అడిగితే నా దగ్గర లేదు.

శ్రీ. పి. సుందరయ్య : జిల్లాటూల్లో యిప్పటి 18 కోట్ల రూపాయలు.

శ్రీ ఎన్. సండివరెడ్డి : Estimates వల్లగా ఎక్కువగా యి.మి.శ్చి తగ్గినట్లుంటుంది. ఒక సంవత్సరం తగ్గుతుంటుంది. ఒక సంవత్సరం పెరుగుతుంటుంది. ఈ సంవత్సరం బకాయిలు ఎక్కువగావున్నాయి. Current year revenueలో కొన్ని కోట్ల బకాయిలు ఉన్నాయి. కాబట్టి correct గా estimate చేయడం కొంచెం కష్టమవుతుంది. బంజరు భూములు పంచిపెట్టకుండా complete గా నిలిపివేశాం అన్నారు శ్రీ సుందరయ్యగారు. కొన్ని లక్షల ఎకరాలు పంచిపెట్టాము. వారి దృష్టికి రాలేదో లేక వారు మరచిపోయారో తెలియదు. కొద్దిగా మినహాయింపులు వున్నాయి అన్న మాటనిజమే. Co-operative cultivation కు గాను ప్లానులో separate చేసినమాట నిజమే. Ex - Army Men కొరకు కొంతభూమి separate చేసిన మాటా నిజమే. ప్రాజెక్టులు వస్తున్న area లో పంటనే పంచిపెట్టడం మంచిది కాదు. అచ్చటి భూములు నీటి సాగుదల క్రిందకు వస్తే హాటిని అమ్ముకొనిలక్షల రూపాయలు సేవరించుకుంటే, ఆ ప్రాజెక్టుకు పెడుతున్న కోట్ల రూపాయల్లో కొంత ఉపయోగ పడుతుందని అనుకున్న మాటకూడా జాస్తవమే. ఇప్పుడువున్న figures సుబ్బటిచూస్తే గడచిన 10 ఏళ్ళలో దాదాపు 20 లక్షల ఎకరాల భీడుభూమి పంచడం అనేది ఒక బ్రహ్మాండమైన విషయమని మీరు గుర్తించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. 1960 వరకు 8.3 లక్షల ఎకరాల భూమి distribute చేయబడింది. మిక్కిలి under special drive 42 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి additional staff ద్వారా 11 లక్షల ఎకరాలు పంచడం జరిగింది. $11 + 8.3 = 19.3$ acres of land have been distributed in the last 10 years- కాబట్టి బంజరు భూములను ఎవ్వరికీ పంచిపెట్టకుండా దాచిపెడుతున్నారనే విషయం కాదు. రిజిస్ట్రేషన్ వుండటం మంచిదే. అపిఅయినా ప్రజానీకమునకు ఉపయోగ పడుతుంది. ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయిన తరువాత co-operative పద్ధతిలో కానియ్యండి. co-operative పద్ధతిలోకూడా landless people యిందులోకి వస్తారు. వాళ్ళంతా వ్యక్తిగతంగా సాగుచేయడం అంటే కష్టం. 25 మంది ముస్తైమంలో ఒక సొసైటీక్రిందచేరి వ్యవసాయం చేస్తే ప్రభుత్వ సహకారంకూడా ఎక్కువగాలభ్యం అవుతుంది. ఉత్పత్తి పెరగడానికి వీలు అవుతుందనే భావంతో ఉన్నాం. Extensive cultivation ఎక్కువ అవుతుంది. వీళ్ళు, గుట్టలుకూడా సాగు చేస్తున్నారు. విత్తనాలకు ఖర్చుపెట్టిన డబ్బుకూడా రాక రైతులు బాధ పడుతున్నారు. చాలా చోట్ల except delta districts మిగిలినచోట్ల ఈ బంజరుభూముల పంపిణీవల్ల నష్టమే కలుగుతోంది. సరిగా కావలసిన యెరువులు విత్తనాలు కానియ్యండి co-operative పద్ధతిలో అయితే యివ్వడానికి వీలు అవుతుంది. కాని ఏవోవీడు భూములు యిచ్చి ప్రతివానికి సరఫరా చేయడం అంతసులభమైన పద్ధతికాదు. కాబట్టి బంజరుభూములు యిప్పటివరకు 20 లక్షల యెకరాలు యివ్వబడ్డాయి. ప్రభుత్వం

విలంబనం చేస్తోందనడం అంత మంచిది కాదు. మినహాయింపులు ఉండడం మంచిదనే నేను అనుకుంటున్నాను. ఏమైనా మిశ్రులు వట్టుదలగా చెపుతున్నారని—పొచ్చుకూమిని మినహాయింపుల క్రింద తెచ్చారని—దీని విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుంది. మినహాయింపులు పూర్తిగా తొలగించడం అంత మంచిది కాదు. Ex-Army men కు శుంఠాలికదా భూమి? కాలువల క్రింది భూములగురించి బంజరు భూమిని గురించి పునరాలోచన modified scheme ఆలోచిస్తుందని చెపుతున్నాను. అంతకంటే యెక్కువగా హామీ యివ్వడం మంచిది కాదేమో. భూములలో పంట బాగా పండించాలని, పరిశ్రమలు బాగా అభివృద్ధి చేయాలని యింకా ఏమో చేయాలని అనుకుంటున్నాం. మన రాష్ట్రం యొక్క భవిష్యత్ అంతా మనం ఇప్పుడు అమలు పరుస్తున్న కార్యక్రమాల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. తాత్కాలికంగా మనం ఏదైనా ఉద్దేశానికి లోనై తొందరపాటుగా decisions తీసుకోవటం ఇప్పుడే కాదు. రానున్న సంవత్సరాలలో కూడా చాలా ప్రమాదం. ఆంధ్ర దేశం పరిశ్రమాభివృద్ధిలో చాలా వెనుకబడి ఉన్నదనే విషయం మన శాసన సభ్యులకే కాక—దేశంలో ఉన్న అందరికీ తెలుసు. కాబట్టి విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో మనకు కావలసినంత వెంటనే తయారు చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. దానికి ఎన్ని కోట్లు ఖర్చు అయినా సరే. వెచ్చించి అధికంగా ఉత్పత్తి చేసుకోవడానికి పూనుకోవాలి, లేకపోతే దేశానికి చాలా ప్రమాదం. పెద్ద పెద్ద ఐరిగేషన్ ప్రాజెక్టులన్నీ ప్రారంభించుకున్నాం. చాటిని 15 ఏండ్లు, 20 ఏండ్లు దాకా పూర్తి లేకుండా కట్టుకుంటూనే ఉంటే దేశానికి ఎంతనష్టమో మిశ్రులు సుందరయ్యగారు, విశ్వనాథంగారు మిగిలినవారికీ తెలియనివిషయం కాదు. 500 కోట్ల రూపాయలు ఐరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల క్రింద ఖర్చుపెడుతున్నాం అని ఇంకా ఇట్లా ఎన్నోకోట్ల రూపాయలు ప్రాజెక్టుల క్రింద ఖర్చుపెడుతున్నాం అని—ఇదంతా ఎప్పటికీ పూర్తి చేస్తాం. ఏమి చేస్తాం—అని సుందరయ్యగారు వారి ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకోవాలని ఒత్తిడి తెస్తున్నాం. ఇది అందరికీ తెలుసు. Development Council లో ఈ విషయాలన్నీ చెప్పినాం, మిగిలిన చోట్లకూడా చెబుతున్నాం. ఇవన్నీ తీసుకోవటం రాష్ట్రానికి, దేశానికి చాలామంచిదని చెప్పడం జరిగింది. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు మొదటి Plan లోనే 2.3 సంవత్సరాలలో 20 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి తీసుకురాగల ప్రాజెక్టు. ఇది గనుక యింకా 8 సంవత్సరాలదాకా పూర్తికాకపోతే భారతదేశానికే చాలానష్టం అని చెప్పడం జరిగింది. ఇంకా మొదటి దశలోనే యెంతో ఖర్చు పెట్టవలసి వుంది. ఒక మిశ్రుడు నూట్లాడుతూ canals కి allot చేసిన మొత్తాన్ని reservoir కి ఖర్చుపెట్టడం జరిగిందని చెప్పారు. Reservoir కి separate గాను అంటూలేదు. Reservoir సిద్ధం అయితేనే గదా కాల్వలలోని నీరు వచ్చేది. కాబట్టి పలుమార్లు ఈ నాగార్జున సాగర్ కంట్రాక్ట్ బోర్డు సమావేశం అయినప్పుడు యీ మొత్తాన్ని అటూ, ఇటూ సర్దుతూ వుంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం మనం ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద 10 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాం. Reservoir కి కొంచెం యెక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెడితేనేగదా, కాల్వల

లోకి నిరుపాయేది. కాబట్టి ఈ ప్రణాళికలో ప్రాజెక్టుకు చెందిన allot చేయాలి అనే విషయం ముఖ్యంగాని, Canals కి చెందిన Reservoir కి చెందిన అనేది వుండదు. ఏదయినా ఆ కోట్లలోనే మార్పుకోవాలిగాని, ప్రాజెక్టు మార్పుకోవటం అనేది వుండదు.

శ్రీ ఎన్. వ్యసాదరావు : గీ గా, ముగ్గిరి కి చెందిన దిద్దుబాటులను వల్ల estimate కంటే పెరిగినద వల్ల — ఈ ప్రాజెక్టులోని పూర్వదానికీ, canals కి కేటాయించిన దిద్దుబాటులంటి, 6 కోట్లు కంటే ఎక్కువగా, canals కి కేటాయించిన 30 కోట్లలో, 6 కోట్లు తగ్గించికదా.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : వ్యసాదరావు 6 కోట్లలోనే గదా allot చేసుకోవలసింది. ఏమైనా ఇంజనీర్ల సలహాపొందానని అటు Canals కి ఇటు Reservoir కి కేటాయించడము జరుగుతుంటుంది. రెండూ మధ్య ప్రకటితగాని కాబట్టి నిర్మాణ విధులు గాబట్టి ఈ రకంగా adjustment చేసుకోవలసి వుంటుంది. నాగార్జునసాగర్ కంట్రాక్టు బోర్డు చేతిలో ఉన్న దిద్దుబాటు అటు canals కి ఇటు రిజర్వాయరుకు adjust చేసుకోవాలి, గారి 10 కోట్లకు, 14 కోట్లకు ఎంతో తగ్గి ముగియలేదు. ఇకమిదట ఇది ఇట్లా జరిగితే ఒక danger ముగ్గురు ఉంది. ఈ విధంగా ప్రతి item కు 10 కోట్లు ఖర్చుపెట్టడం అనేది కష్టం అవుతుంది. మిగిలిన అంశాలలో సమస్యచివరేకాం. కనుక ఈ 10 కోట్లను 7 లేక 8 కోట్లను తగ్గించవలసివుంటుందేమనని, ఫిల్డర్ National Development Council కి చర్చించుకొని జరిగింది. అదేగాక మాకు ఉన్న ఆదాయం అంతా దీనికి ఖర్చు పెట్టమంటూ సావనీయం చేయలేం అంటే, దీనిని అనుకొన్న సమయానికి పూర్తిచేయలేం అని, 2, 3 సంవత్సరాలు ఆలస్యం అవుతుందని కూడా, వారికి సూచనగా తెలియజేశాం. కాబట్టి Canals కి, Reservoir కి separate అంటూ ఏమీ లేదు. ఇంజనీర్ల సలహాను బట్టి అది ఖర్చుచేస్తూ ఉంటారు. ఒక్క ప్రాజెక్టుకే మనం ఇంత బాధ పడుతూ ఉంటే, దిద్దుబాటు సంపాదించలేకపోతూ ఉంటే 10 ఏళ్లపాటు ఆ దిద్దుబాటు అద్దట డామకు Construction Stage లో ఉండగానే నిరుపయోగంగా ఉన్న ఆ దిద్దుబాటు వడ్డీ ఇచ్చుకోవలసి వస్తోంది, ప్రతి సంవత్సరం 2 కోట్ల రూపాయలు వడ్డీకింద వెల్లిండుకుంటున్నారు. General Revenue లోంచే ఇదంతా ఇచ్చుకొంటున్నది. ఈ ఇబ్బందులన్నీ మీకు తెలియనివి కావు, క్రొత్త విషయము కాదు. ఇవన్నీ ఫిల్డర్ ప్రభుత్వ దృష్టికి తస్తూ, మిగిలిన ప్రాజెక్టులకూడా ప్రారంభించా కొన్నాం, ఒక్క నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకే దిద్దుబాటు లేదని చెప్పి, ఈ క్రొత్త ప్రాజెక్టులన్నీ ఎట్లా ప్రారంభిస్తున్నారని వాళ్ళు అడేసిస్తున్నారు. పోవంపాడు కానిస్టంట్, క్రొత్త అం కానిస్టంట్ ఇట్లాంటి మేజర్ ప్రాజెక్టులన్నిటికీ పూనుకుంటే, ఇది మిస్టర్లను ముఖే చేసుకొంటున్న తప్పిదం గాదా ! మమ్మలను బాధ పెట్టకే ఎట్లా అని అంటున్నారు. ఏమైనా ఈ ప్రాజెక్టులు, తుంగభద్ర High Level Canal దాని

estimate లు ఇట్లా తీసుమారు అయిపోయినాయి. అప్పుడు ఏదో 10 కోట్లు. అవుతుందనుకున్నాం మొదట. ఇప్పుడు చాలా పెరిగిపోయింది. దానికిగాను మనం, ఈ 3 వ ప్రణాళికతో 5 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. దాదాపు 20 కోట్లు ఖర్చు అయ్యే కార్యక్రమానికి, 5 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించితే, ఆ 5 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో తుంగభద్ర నీరు పెన్నా వదిలో పడుతుందో. వడదొ తెలియని పరిస్థితి ఈనాడు ఏర్పడింది. ఏమైనా దానికి అదనంగా డబ్బు కేటాయించాలి. పోచంపాడుకు కాని వ్వండి, శ్రీశైలానికి కానివ్వండి, తుంగభద్రకు కానివ్వండి, మిగిలిన ఏ ప్రాజెక్టుకైనా అదనంగా డబ్బు కేటాయించాలంటే plan లో ఉన్న దానికన్నా ఎక్కువ ఇవ్వాలంటే మనం వేరే ఎక్కడైనా సంపాదించాలి. మనం Electricity కి కేటాయించిన 63 కోట్లను, 83 కోట్లకు పెంచడం జరిగింది. దేనికి కేటాయించినా మరకు ఉన్న 305 కోట్లతోనే సర్దుకోవాలి. ఈ మొత్తాన్ని గమక Electricity కి కేటాయించక పోతే కొత్తగూడెం కానివ్వండి, Upper Sileru కానివ్వండి, రామగుండం ధర్మిల Plant కానివ్వండి. తదితర పథకాలన్నీ దెబ్బ తిరటం జరుగుతుంది. వాటర్నంటికి Plan allot చేసుకున్న దానికన్నా ఎక్కువ సేకరించలేకపోతున్నాం. అదనంగా డబ్బు కావాలంటే ఎక్కడనుంచి సంపాదించాలి, నాకు ఒక్కటే భయం. ఈ ప్రాజెక్టుల కొరకు కనీసం, 5 కోట్లు కాని, 10 కోట్లు కాని ఖర్చు పెట్టకపోతే, ఈ ప్రణాళికలు ఏమీ అవుతాయోనని, ఏ కృష్ణా, గోదావరి నీళ్ళ తగాదా గాని, ఏ ఒరిస్సా ఆంధ్రరాష్ట్రం తగాదాలో గాని పడిపోతాయేమోనని నాకు భయంలేకపోలేదు. కాబట్టి తొందరగా అంతోఇంతో పాచుగా డబ్బు ఖర్చు పెట్టి; వీటిని తొందరగా పూర్తిచేయాలని నాకు ఆశ గట్టిగా వుంది. ప్రభుత్వం కొంచెం డబ్బు అదనంగా కేటాయించి దానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నది. పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకోరకు ఈ సంవత్సరం బడ్జటులో 15 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. జవహర్ లాల్ నెహ్రూలాంటి మహానాయకుడిని పిలిచి పునాది రాయి చేయించాం. 15 లక్షల రూపాయలతో ఈ ప్రాజెక్టు కార్యక్రమం జరపాలంటే ఎట్లా సాధ్యపడుతుంది. ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు చెప్పినారు. 15 లక్షల కావ్యక్రమంలో సగంకన్నా ఎక్కువగా ఉద్యోగుల జీతభత్యం క్రింద పోతే పని చేయటానికి ఏమిలేదని, అందుకే staff ని withdraw చేయడం మంచిదని, నిజమే. చాలా సబత్తెన మాట. 42 కోట్లు, 50 కోట్లు ఖర్చు అయ్యే Major ప్రాజెక్టులకు 15 లక్షలు బడ్జటులో కేటాయస్తే అచ్చట ఉన్న ఇంజనీర్లకు, ఒవర్ సీర్లకు ఎట్లా బిల్లు పడుతుంది, కాబట్టి అదనంగా బడ్జెట్ ఉన్న మొత్తాన్ని నూరులక్షలకు పెంచవలసి వచ్చింది. కోటి రూపాయలు ఒక్క ప్రాజెక్టుకే అదనంగా బడ్జెట్ లో లేని మొత్తాన్ని ఎట్లా పెంచామో మీకు తెలియజేస్తాను. పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు కేటాయించిన 15 లక్షలలో, నూరు లక్షలకు పెంచడం జరిగింది. High level canal మూడవ ప్రణాళికలో కొంచెమైనా ఖర్చు పెట్టకపోతే Second plan అనేది ఉన్నది. మొదటి plan కి 6 కోట్లు మిగిలిపోతే రెండవ plan అనేది ఉన్నది అని కొందరు పెద్దలు సలహా ఇస్తున్నారంతో దానినికూడా కొంచెం పెంచడం జరిగింది. బడ్జెట్ లో allot చేసింది

150 లక్షలు అయితే, ఈనాడు అదేగా 63 లక్షలు ఖర్చు చేయబడుతుంటే, దానికి గాను మొత్తం 213 లక్షలు ఖర్చుపెట్టడం ఆరగింది. అదేవిధంగా మిగిలిన ప్రాజెక్టులైన శ్రీశైలం, సీలేరు మొదలైన వాటికి అదనంగా ధనం ఇవ్వటం జరుగుతోంది. బడ్జెట్లో ఉన్న మొత్తాన్ని సేకరించు కోవటమే కష్టంగా ఉన్నప్పుడు ఈ వందల లక్షల రూపాయలు ఒక్కొక్క ప్రాజెక్టుకు అదనంగా ప్రేరేపించడం వాదించి, వేరే వ్యవస్థ ఏముందో, మార్గం ఏముందో మీరే చెప్పండి. ఉన్న వస్తువులకు రహిత చేసుకొని, ఉన్న plan లను cut చేసుకొని ఈ ప్రాజెక్టులన్ని ఎక్కడా పూరితం చేయగలమో మీరే సలహా ఇవ్వ వలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇవిగాక ఉన్న వస్తువులనే సరిగ్గానే వాడటం మిత్రులు చెబుతున్నారు. గోదావరి బ్యాంకేజీకి 100 సంవత్సరములు చాటి పోయింది. గోదావరి బ్యాంకేజీ కనక ప్రమాదం సందర్భాల్లో 12 లక్షల టోకెన్లకు పై నీడుగూమి అయిపోతుంది. కాబట్టి ఇప్పుడే గట్టిదగ్గర నుంచో నాలని కొందరు గోదావరి మిత్రులు చెబుతున్నారు. అది నాన్ టెక్నికల్ అంశంగానే కనపడుతున్నది. ఏనాటికీ అయినా ప్రమాదం జరుగవచ్చు. కష్టాల్లో అనక్కరలు జరిగిన ప్రమాదం గోదావరి అనకట్టకు కూడా జరగవని చెప్పలేం. 10 ఏళ్ళపాటు జరగకపోవచ్చు. ఆంధ్ర దేశానికి, భారత దేశానికి కూడా అపారమైన వ్యర్థం కలుగుతుంది. అందుకుగాను ఒక investigation division ను ఏర్పాటు చేశాం. ఇంజనీర్లు ఇప్పుడు ఆ బ్యాంకేజీ కట్టడానికి అవసరమైన పరిశీలనలు చేస్తున్నారు. దెబ్బత ఉరుకుతుంది, యెట్లా కట్టాలి, ఏక్కడ కట్టాలి అనే విషయాలును కూడా వారు పరిశీలించేస్తున్నారు. శ్రీకాకుళం మిత్రులు చాలా ఏళ్ళుగా చెబుతున్నారు. వంశభార గురించి మిత్రులు లచ్చన్నగారు కూడా చెప్పారు. దానిపై రిజర్వేషన్ కట్టలేక పోయినట్లయితే బరాత్ అయినా కట్టండి. అలాచేస్తే లక్షల యెకరాలకు నీరు ఇవ్వడానికి వీలవుతుందని చెబుతున్నారు. బరాత్ పనికిగాను 7 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే ఇప్పటివరకు ఖర్చు అయినది. ఇంకా ఖర్చు పెట్టవలసి ఉంది. తొందరగా పూర్తి చేయవలసి ఉంటుంది. దానికి అదనముగా డబ్బు కావాలి. దానికి యెక్కడైనా డబ్బు సంపాదించవలసి ఉంటుంది. వీటన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా ఎల్లెక్కోనీటి ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి మనకు ఒరిస్సాలో తగాయిదాపడి 3 ఏండ్లనాడు జరుగువలసిన పనిని ఇప్పటివరకు ప్రారంభించుకోలేక పోయిన అప్పర్ సీలేరు ప్రాజెక్టు ఉన్నది. అప్రాజెక్టుపని ఇప్పుడు చురుకుగా జరుగుతున్నది. ఇంకా యెక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టడానికి వీలవుతే అదే తొందరగా పూర్తి చేసుకోదానికి వీలవుంది. ఇప్పటివరకు దాని estimated cost రు. 12.75 కోట్లు. రు. 7 కోట్లు మాత్రమే plan allotment. మనము ప్లాన్లోనైనా పూర్తి చేసుకోకపోతే, కనీసం ఆపచ్చే లక్ష కిలోవాట్ల పవర్ అయినా సంపాదించు కోకపోతే, యెల్లెక్కోనీటి ప్రాజెక్టుకూడా 4, 5 ఏండ్లు నిలిచిపోతే ఏమవుతుంది మన Industrial Development బోర్డు ఏమైనా సరే మనము అప్పర్ సీలేరు ప్రాజెక్టును రానున్న 2 ఏండ్లలో, 1966 నాటికి వానకే పూర్తిచేసు కోకపోతే చాలా నష్టపోతుందన్న విషయాన్ని గురించి ఇంకొక ఆధిప్రాయములేదని

నేను భావిస్తున్నాను. అందుకుగాను దానికి కావలసిన ధనాన్ని స్థానులో ఉన్నదా
తేదా అన్నది మరచిపోయి మనము కేటాయించుకోవడం అత్యవశ్యకము. ఇప్పుడు
యెట్టి తగాయిదాలు లేకుండా గడచిపోతున్న ఈ రోజులలోనే మనము లోయర్
సీలేర్ను గురించికూడా ఆలోచించకపోతే మరి యెప్పుడు ఏమీ తగాదా వస్తుందో
మనము చెప్పడానికి వీలులేదు. కాబట్టి లోయర్ సీలేరునుగురించి Investigation
కు గాను అక్కడ ఒక sub-division వేయడం, investigation పూర్తిఅయి
దు. 25. 34 కోట్లకు అంచనా వేయడం జరిగింది. అప్పుడే ఈ అంచనాలను కూడ
డిప్లీ ప్రభుత్వానికి పంపడం జరిగింది. ఇది advance planning. లోయర్ సీలేరు
వగైరాలకు ముందు రోజులలో తగాయిదాలు లేకుండా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య
అభిప్రాయ భేదాలు లేకుండా ఉండటానికిగాను మనము తొందరపడి యి త ర
రాష్ట్రములలో సంబంధం వున్నట్టి యీ ప్రాజెక్టులు మనము కొంచెం మొదలు
పెట్టి కొంత ఖర్చుపెట్టి ముందుకు తీసుకొని రాకపోతే 4వ స్థానులో దెబ్బతింటామేమో
ననే భయం మాత్రం యీ ప్రభుత్వానికి లేకపోలేదు. లోయరు సీలేరు ప్రాజెక్టును
వెంటనే ప్రారంభిస్తామని కాని కోట్లకొలది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టగలమని కాదు.
అప్పర్ సీలేరు ప్రాజెక్టు పూర్తి చేసుకోవడం లోయరు సీలేరు ప్రాజెక్టును push up
చేయడం యీ రెండూ మనం తప్పకుండా చేసుకోవలసిన పనులు. ఇప్పుడు కొత్త
గూడెం డెవలప్ మెంట్ పని జరుగుతున్నది, విద్యుచ్ఛక్తిని తొందరగా హెచ్చు చేసుకో
డానికి మార్గములను ఆలోచించుకోవలసివుంది, అప్పర్ సీలేరు ప్రాజెక్టు పూర్తిచేసుకో
వడం జరుగుతున్నది. కొత్తగూడెంలో 120 మెగావాట్స్ యూనిట్స్ యేర్పాటు
చేయడానికి అప్పు యివ్వడానిం వరల్డ్ బ్యాంకు వారు వొప్పుకున్నారు. పని ప్రారం
భించటం జరిగింది. మరగ వాళ్ళతో సంప్రదింపులు జరవడం ద్వారా యింకో 120
మెగావాట్స్ యూనిట్స్ అప్పు యివ్వడానికి వారు అంగీకరించడం జరిగింది. వీటిని
ఈ స్థానులో పూర్తి చేయాలనే ఆశతో ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. Advance
planning దీనికి కూడా అవసరం. అంతటితో చాలదు. ఏవో 4 లక్షల కిలో
వాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేసినంత మాత్రాన చాలదు. కొత్తగూడెంలోని బొగ్గును
వుపయోగించి యింకా హెచ్చుగా విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేయడానికి అవకాశాలు
వున్నాయి. అందుకనే యికమీదట పెట్టబోయే యూనిట్స్ అన్నీ 120 మెగావాట్స్
ఉత్పత్తి చేయగలిగినటువంటివాటిని పెట్టవలెనని మా ఉద్దేశం. నాల్గవ స్థాను పూర్తి
అయ్యేసరికి 500 మెగావాట్స్ వాక కొత్తగూడెంలోనే మనం ఉత్పత్తి చేసుకోవలె
ననే ఆశతో యిన్ని స్థానులు వేసి అక్కడ ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతున్నది. మద్రాసు
ప్రభుత్వం మూడవస్థాను అంత్యానికి 500 మెగావాట్స్ నుంచి 1000 మెగావాట్స్ కు
పోతుంటే మనం చచ్చి బ్రిటికి యిన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తూ 500 మెగావాట్స్ కు
మాత్రమే రిక్ కాగలుగుతున్నాము. ఇదయినా మూడవ స్థాను ఆఖరు నాటికి,
యిప్పుడు కాదు. వారితో వ్యవసరం పోల్చి చూచుకుంటే మనకు రెండింతలు వేగముగా
వారు ముందుకుపోయి విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేసుకుని, పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేసు
కుంటూవుంటే మనము యిక్కడనే వుండి యేదో ఇంటర్ స్టేట్ వాటర్ డిస్కంట్

అని గాని యింకొక రకంగా గాని వాగ్ వివాదాలు చేసుకోంటూ వుంటే రాష్ట్రమునకు చాలా నష్టము అవుతుందని మాత్రం చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు కొంచెం యిబ్బందిగా కనపడినా సరే యీ ఎలక్షన్ నీటి ప్రాతెక్టును గురించి యేమాత్రం తాత్కాలిక చేయడం మంచి గాదని చెప్పుతున్నాను. రామగుండంలో పిచ్చుచెక్కి సరిఫలం పథకానికి కూడా అంగీకరించడం జరిగింది. డాక్టర్ ధర్మతేజాగారు ఆక్కడ ఫారెన్ కోలాబరేషన్ తో వారే ఒక యూనిట్ ను, 200 మెగావాట్స్ యూనిట్ ను పెట్టి ప్రభుత్వానికి అందించడం చేయడానికి గాను వారే ఒక పథకాన్ని రూపొందించారు. దానిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అంగీకరించడం జరిగింది. చాలా సంతోషం. ఢిల్లీ ప్రభుత్వం కూడా దానిని అంగీకరించింది. కంప్లీట్ గా వారే ఫారెన్ ఎక్స్ పోర్ట్, Indian rupee part of it అంటూ కూడా వారే చేస్తామన్నారు. వారు జయప్రదంగా చేయగలరని ఆశిస్తున్నాను. చేయాలని మాత్రం నా కోరిక.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఇక్కడ వారు ప్లాన్ చేసిన రివెన్యూ డెవలప్ మెంట్ లిమిటెడ్ యొక్క ప్రాజెక్ట్ ఏమాత్రం వరకు వెళ్ళింది ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : అదేదో Foreign Collaboration కు గాను కంపెనీ రిజిస్టరు చేసుకుంటు గాను ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు కూడా. వారు డిలైట్ లిమిటెడ్ ఇన్ ఫర్ మేషన్ లేదు. కావాలంటే పార్టు నోటీసు గవర్నర్ చేస్తే రెండు రోజులలో సమాచారం తెప్పించి యిస్తారు.

అది కూడా యింకా ఏమీ కాలేదు. మనకు వాళ్ళు ఆఫర్ యివ్వడం, మనం అంగీకరించడం. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారికి పంపించడం జరిగింది. మనం కోరేదల్లా వారు జయప్రదం కావాలనే. ఎందుకంటే మనకు 200 మెగావాట్స్ పవర్ మన ప్లానులో ఉన్న దానికన్నా అదనంగా వస్తున్నప్పుడు సంతోషించవలసిన విషయం కాబట్టి. వారు ఎట్లా ఫారెన్ కోలాబరేషన్ తెస్తారో, యీ రుపీ పార్టు 4 కోట్ల రూపాయలు కావాలి. ఫారెన్ కోలాబరేషన్ కాకుండా ఇండియన్ రుపీ కావాలి. చాలా కష్టమైన పని. వారు ఏ విధంగా జయప్రదంగా చేస్తారో, చేయాలని మాత్రమే మనము కోరుకుంటున్నాము. ఈ ప్రాజెక్టులు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, అన్నీ కూడా కొంతైనా ముందుకు సాగిపోతే మళ్ళీ ఎలాంటి తగాదాలు లేకుండా ఉండటానికి విలపుతుందని ఆశిస్తున్నాను.

కృష్ణా, గోదావరి నీటి సమస్య గురించి మీకు తెలుసు. అది మనకు ఎంతో యిబ్బందిని కలిగించినది. ఎంతో ఉద్రేకాన్ని రాష్ట్రంలో కలిగించింది. అంద్రలోనే కాదు. మైసూరులోను, మైసూరులోను కూడా కలిగించింది. ఇవన్నీ మీకు తెలుసు. ఇప్పుడు

టికీ ఆ సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. ఇప్పుడు చేయబడిన ఎలాంటి మెంటు తాత్కాలికంగా చేయబడినదే గాని ఫైనల్ గా కాదు. Complete picture కాదు. క్రిష్టాలో ఎంత నీరు ఉన్నది. గోదావరిలో ఎంత నీరు ఉన్నది. గోదావరిలోని నీరు కృష్ణకు వంపడానికి ఎంత పీలున్నది వదిలివేసిన చేసిన తర్వాత ఫైనల్ ఎలోకేషన్ వస్తుంది. ఇప్పుడు మాత్రం final allocation టేలరు. మనకు 1961 లో యిచ్చిన భాగంలో యంతవరకు మనము వదలుకోవడం కాని, లేదా ఇతరులు వదలుకోవడం కాని, లేదా ఇతరులు వదలుకోవడం కాని జరుగలేదు. ప్రావిజనల్ ఎలాంటి మెంటు మాత్రమే జరిగింది. మనం రెండు ప్రాజెక్టులు పూర్తిచేసుకోవడానికి ఢిల్లీ ప్రభుత్వం అంగీకరించడం నిజముగా సంతోషించవలసిన విషయం. ఇలాంటి స్థితిమైన పరిస్థితులలో ఉంటే ఈ రాజమండ్రి పేపరుమిల్ సమస్య ఒకటి వచ్చింది. కొందరు రాజమండ్రి పేపరుమిల్ విషయంలో పాత మిల్లు, కొత్త మిల్లు కలిపి కన్సర్వేషన్ చేస్తున్నారని అనుకుంటాను. పాత మిల్లు ఎప్పుడో 30 ఏళ్ళనాటిది 25 లక్షల రూపాయలకు కొన్నది. దానికి, దీనికి ముడి పెట్టవలసిన అవసరమే లేదు. ఇప్పుడు మనం 60 టన్నుల పేపరును ప్రొడ్యూస్ సీరు చేసే కొత్త మిల్ ను పెట్టుకున్నాం. పాత మిల్లుకు అనుబంధంగా లేదు. కంప్లెట్ల సెవరేట్ మిల్ 60 టన్నుల పేపరు ఉత్పత్తి చేయటానికి గాను రూ. 7582 ఎస్టిమేట్. ఇందులో ఒక కోటి రూపాయలు రికరంగ్ ఎక్స్ పండిచర్—వర్కింగు కేపిటల్ కావాలి కదా. ఊరికే ఫ్యాక్టరీ కడితే కాదు రూ. 7.82 కోట్లు ఎస్టిమేటు అయితే అందులో ఒక కోటి వర్కింగు కేపిటల్. ఇప్పటికీ ఖర్చుపెట్టిన మొత్తం రూ. 1.78 కోట్లు. ప్లానులో ఉన్న ప్రావిజన్ రూ. 5 కోట్లు మాత్రమే.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఇప్పుడు ఈ పేపరుమిల్స్ గురించి నాలుగు ఫిగర్స్ చెబుతున్నారు. ఇంతకు ముందు ఐదున్నర కోట్ల రూ. గవర్నమెంట్ ప్రోవైడ్ మెంట్ ఒక పర్యాయం పత్రికా ప్రకటన చేశారు. గవర్నరుగారి స్పీచ్ లో రూ. 5 కోట్లు అన్నారు ఇప్పుడేమో రూ. 6.32 కోట్లు అంటున్నారు. ఏ లెక్కలను మమ్మలను తీసుకోమంటారు.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : లేతున్న ఫిగర్స్ నేను తెప్పించి చెబుతున్నాను. గవర్నరు గారు చెప్పిన దానిలో ఈ వర్కింగు కేపిటల్ చేర్చకుండా పోతే ఒక కోటి తక్కువ అవుతుంది. వర్కింగ్ కేపిటల్ చేర్చకుండా పోతే ఇప్పుడైనా కూడా కోటి తగ్గించవచ్చు. అందుకే నేను సెసిఫికేగా చెబుతున్నది. రూ. 1 కోటి వర్కింగు కేపిటల్ కావాలి. రూ. 6 కోట్ల, ఆరున్నర కోట్ల రూ. అనేదానికి తగాయదా రాకుండా రూ. 5 కోట్లు ఈ ప్లానులో ఎలాంటి మెంటు జరిగింది. అంటే యింకా రెండున్నర కోట్ల రూపాయలు ఎలాంటి చేసుకొని మనము ఆ మొత్తాన్ని అదనంగా సంపాదించుకోవాలి. రాజమండ్రి పేపరుమిల్ మనకు 2.3 యేండ్లలో ప్రొడక్షన్ లోనికి పోవాలంటే ప్లానులో ఎలాంటి చేసుకొన్న రూ. 5 కోట్లు కాకుండా మరో 3 కోట్ల రూపాయలు మనం సంపాదించుకొంటే నేగాని ప్రొడక్షన్ లోనికి తీసుకోవడానికి పీలులేదు. ఇది అసాధ్య

మయిన పని కాదు సో గవర్నమెంటుకు. ఏదో భయపడుతున్నారని, ఏమిటి సంతోష
రెడ్డి ఎప్పుడూ పబ్లిక్ సర్కిల్ అని మాట్లాడుతూ ఈ విషయాలి గాను భయపడుతున్నాడే
అని అనుకోవచ్చు. అది ఎప్పుడూ జరిగింది. ఇది కేవలం అది మంత్రమే, కాని
ఎక్కడ కట్ చేయాలి. పోచంపాడుకు యివ్వదలచిన 2, 3 కోట్లలో గాని, ఈ ఏ
ధర్మలో డ్రైవ్ కో పెట్టదలుచుకున్న రెండు, మూడు కోట్లకు గాని మంత్రముగా కోత
పెట్టవచ్చు. మా దృక్పథం ఎలా వున్నదంటే ఈ అంశముగా ఖర్చుచేయవలసిన డబ్బు
ఎక్కడ నుంచై నా వచ్చేటట్లుంటే తీసుకొనివచ్చి ఏ ప్రాజెక్టుకో పెట్టి రివర్స్ చేయించు
కొందాము, ఈ ప్రాజెక్టు మళ్ళీ పంపివేస్తే, ఎట్లాబట్టా, పుల్లయ్య, ఉన్నా లేక
పోయినా పుంటాయని రకంగా అనుకుంటున్నాము. యీ ప్రాజెక్టును కనీఫర్స్ చేసు
కోటానికి 5, 6 కోట్లు ఎలాకాచాలి. లోయర్ పీలెడు, క్రీళ్ళ లం, పోచంపాడు, అప్పర్
సిలేరు పీలెన్నిటినీ ఒక కనీఫర్స్ డ్రైవ్ లో ఉంచి, వరుసగా కొంత కాలవ్యంకా రెండు,
మూడేండ్లు అటో, ఇటో జరిగిపోతూ ఉంటాయిదాలో, ఇంట్లో డ్రైవ్ తగాయి
దాల వంటివి వచ్చి అవసారం జరగకుండా ఉండేటట్లు మ్యానోకోవచ్చునే ఆకో డబ్బు
వాటికి ఖర్చు పెడుతున్నాము. లేదు, ఈ Paper Mills కే అయిదుకోట్లు మన
plan లో ఉంటే, ఇంకొక రెండు కోట్లు చేర్చడం బ్రవ్మండమైన విషయం కాదు.
ఎట్లయినా ఇది Third Plan లో వూర్తి అయ్యేటట్లు లేదు. ఎందుకంటే ఇంకా
రెండేళ్ళు మాత్రమే ఉన్నది. ఈ రెండేళ్ళలో production start అవుతుందనేది
కొంత కష్టమైన సమస్య. కాబట్టి first year of the Fourth plan లో
ఇంకొక రెండు కోట్లు allot చేసికొని ఈ Paper Millను మన మేనడవడం బ్రవ్మండ
మైన విషయం కాదు అని నేను చెప్పుతున్నాను. కాని hurry చేయడం మంచిదా
లేక ఆ amount ను ఇంకేవై నా బ్యాంకెట్ లో కానివ్వండి, ఇంకొకదానికి కాని
వ్వండి. ఖర్చుపెట్టడం ఇంకా కొంతెం amount ను industrial develop-
ment కు గాను .....మద్రాసు ప్రభుత్వము ఒక పని చేస్తున్నారు. అక్కడ రాష్ట్ర
ములో ఎవరు ఎక్కడ పరిశ్రమలు ప్రారంభించినా, ఇదిగో మా share గూడా తీసు
కోండి అని ప్రభుత్వము 5 లక్షలో, 10 లక్షలో వారికి ఇస్తున్నారు. అంటే పరిశ్రమ
అను encourage చేయడానికి గాను, రాష్ట్రములో ఎక్కువ పరిశ్రమలు రావడానికి
గాను, ఆపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించి వారికోడ్ పడుతున్నారని, ఇప్పటికే అప్పటికే మన రాష్ట్రం
వెలుపలున్నటువంటి companies లో వున్న మన shares ను 10% 1% 2%
ఈవిధంగా ఉన్న చిన్న చిన్న shares ను అంటే రాష్ట్రము వెలుపల ఉన్నటువంటివి, బొం
బాయిలో కానివ్వండి, కలకత్తాలో కానివ్వండి, అమ్మివేయడం జరిగింది. అమ్మివేయడం
అంటే, అమ్మివేయలేదు. వాటిని Industrial Development Corporation
కు అందజేసి, మీరు వీటిని అమ్ముకొని ఆ డబ్బును local గా పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించ
డానికి గాను ఉపయోగించి ఆవిధంగా ప్రయత్నించడం వారికి ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంకొక
నిర్ణయానికి కూడా దాదాపు వచ్చామని చెప్పవచ్చు. రాష్ట్రములో ఉండేటటువంటి
కొన్ని పాత కంపెనీలలో అంటే బాగా establish వనటువంటి కంపెనీలలో మనకు

2 percent, 5 percent, 10 percent shares ఈవిధంగా చిన్న చిన్న shares ఉన్నాయి. వాటిలో మన shares పెట్టుకోవడంలో లాభం ఏమి, ఆకంపెనీలు జాగా establish అయినాయి. కనుక వాటిలో ఉన్న మన చిన్న చిన్న shares ను withdraw చేయడం ద్వారా, ఆ పరిశ్రమలు లేచి ఇంకొక చోటికి పోయ్యేదేమి ఉండదు. కాబట్టి అటువంటి established industries లో ఉన్నటువంటి మన shares ను అమ్ముకోవచ్చు. అంటే దానివల్ల ఆ పరిశ్రమలకు దెబ్బతగలడం గాని, అది దివాలా తీసే పరిస్థితి రావడం గాని జరగదు. For instance, అజంజాహి మిల్స్ ఉన్నాయి. దాంట్లో 37 percent shares ఉన్నాయి. 37 percent shares ఒకేసారి market లోకి పోతే ఆ పరిశ్రమకు చాలా దెబ్బ తగవచ్చు. ఆ విధంగా కాకుంటే, పరిశ్రమలకు దెబ్బతగలకుండా ఉండేవిధంగా, మనో పెట్టినదబ్బు మనకు వచ్చేట్టుగ ఉంటే, ఆ విధంగా మనం చేసుకోవచ్చు. అజంజాహి మిల్స్ వరంగల్ లోలోనే ఉంటుంది, అక్కడ పనిచేస్తున్న కూలీలు అక్కడే పనిచేస్తూ ఉంటారు. మనకు అక్కడే majority control లేదు. ఏదో దబాయంపుతో చేస్తే, చేస్తూ ఉండవచ్చు. కాని, నిజంగా మనకు అధికారం ఉండడానికి చాక్కులేదు. అదికూడా ఆలోచించాలి. కనుక ఆదికూడా Industrial Development Corporation కు ఇచ్చి అజంజాహి మిల్స్ మూడిరిగానే ఇంక పదిమిల్లు. పరిశ్రమలు రావడానికి వీలు ఉంటే, ఆ డబ్బును ఉపయోగిస్తే మనకు నష్టం లేదు. ఇక majority shares గా ఉన్నవి అమ్మడలచుకోలేదు. ఢిల్లీ గవర్నమెంటువారు ఈ బొగ్గు గనులు స్వాధీనం చేసుకోవాల్సివున్నాడు, మన మందరం కలిసి ఏకగ్రీవంగా కాదని ఏట్లా చెప్పామో మీ అందరికీ తెలుసు. అది ఈనాడు ప్రభుత్వం స్వాధీనంలో ఉన్నది. ఆ సందర్భంలో చాలామంది నాకు చెప్పారు—మీరు ఈ విషయంలో వారితో దెబ్బలాట పెట్టుకుంటే మనకు development కు కావలసిన డబ్బు వారు ఇవ్వరు మరి అప్పుడు ఏమి చేస్తారు. మీ పరిశ్రమలు ఈ దశలోనే వుంటుందన్నారు. కాని, వారు ఇవ్వకపోతే it is a national calamity. బొగ్గు ఉత్పత్తి దేశానికి కావాలి, అంద్ర ప్రాంతానికి మాత్రమే కాదు. మన బొగ్గు గనులు, సింగరేడి కాలియరీస్ target ప్రకారముగా ఉత్పత్తి చేస్తున్నాయి. ఇప్పటికీ మూడు మిలియన్ టన్నుల target దాటి ముందుకు పోయినాయి. గడచిన సంవత్సరం మనము వారికి ఇచ్చిన హామీ మూడు మిలియన్ టన్నుకు పైన ఉత్పత్తి చేస్తున్నాము. ఇంకా ఈ ప్రధానిక అంత్యమైన తరువాత ఆరు నెలల కాలములో, సంవత్సరం లోపలనే, ఆరు మిలియన్స్ టన్నుల ఉత్పత్తి చేస్తామనే హామీ వారికి ఇచ్చాము. దానికి share capital పెంచాన్నారు. అది పెంచితేనేగాని, ఎక్కువ అప్పు తీసుకోడానికి వీలులేదని. Share capital పెంచడానికి 5 percent మన దగ్గర డబ్బు లేదు. దేనికి డబ్బు లేకుండా పాదపడుతున్న కోజిలలో share capital పెంచడానికి ఢిల్లీ ప్రభుత్వము అంగీకరించింది. Share capital పెంచడానికి కావలసిన కాపాతు మన దగ్గర లేకపోవడం వలన, అందుకు కావలసిన కొన్ని కోట్ల రూపాయలు, ప్రత్యేకంగా outside the plan, మనకు ఇవ్వటం జరిగింది. Share capital పెంచడం ద్వారా మరి 24 కోట్లు

రూపాయలు దాదాపు 2, 3 ఏళ్ళలో ఉన్నప్పుడు ఉన్నాయి. Six million tons ఉన్నట్టి కావాలని భావిస్తున్నారు. ఇప్పుడది చెప్పడానికి నేను సహోద్యోగిని. ఎందుకంటే మన ప్రభుత్వము ఏదో తీసుకోలేదని మన మిత్రులు, opposition leaders ప్రోత్సహించి కలిగి ఉన్నాయి. తీసుకున్నామని చెప్పటం ఇది an instance where they have co-operated completely. Six millions tons reach కావాలనిగాను పర్వ విధాలా తోడ్పడి నున్నారు. కాబట్టి ఒక handover కిందగా ఉంది. Industrial Development Advisory Committee లో ఆలోచించాము, Nizam Sugar factory లో మనకు 90 percent shares ఉన్నాయి. వాటిలో 10 percent, 20 percent అక్కడ ఉన్న ప్రజలకు అమ్మితే ఏమి నష్టము, దానివల్ల అక్కడ ఉన్న ప్రజలు ఈ factory నాది అనుకునే విధంగా వారికి ఉన్నానని భావించి ఉన్నట్లు ఉంది. కానీ ప్రజలకు 50 percent, 60 percent లేక 70 percent ఉంటే, మిగతాది అక్కడ cane వండించే ప్రైవేటులు, పబ్లిక్ రిలీజ్ ప్రైవేటులు అన్నట్లుగానే, అన్నట్లుగా ఈ factory నాది అనే feeling కల్పించి ఉన్నట్లుగా ఉంది. అటువంటి feeling వాళ్ళకు రావాలి. ఇది ఎవరిదో కాదు, నాది అనే feeling వారికి ఉండాలి. ఆ feeling వాళ్ళలో రావడానికిగాను, మనము majority shares ఉంటే, మిగతా వారికి అమ్మితే కాకుండా అనే ఆలోచించడం ఉంది. ఇంకా నిర్ణయానికి రావడం. కానీ, ఆలోచించడం మాత్రం జరుగుతున్నది. ఇంక ఈ Andhra Paper Mills గురించి ఒక దృఢ నిర్ణయానికి రాకపోవడానికి కారణము, మిగిలిన మిత్రుల యొక్క ప్రజానీకం యొక్క సలహాలు పొందాలనే. ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ ఉన్నాయి. వీటన్నిటికీ డబ్బు కావాలి మనకు, మరి పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడానికి గాను, వాళ్ళనుండి shares పుచ్చుకోవడంగానీ, ఇంకొక రకంగా ఇతరులను invite చేయడంగానీ foreign industries లో వారికి సహకారం చేయడానికి అవసరం. మన state లో industries ను స్థాపించడానికి బయటి వారు రావడం లేదు. ఇక్కడ industries స్థాపించడం కష్టమని, electricity లేదని, ఇక్కడ పరిశ్రమల దగ్గర నుంచి సహకారం లేదని అంటూ చాలామంది ఇక్కడకి రాకుండా పోతున్నారు. అందు కని మనము ఇక్కడ పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అందుకు గాను Industrial Development Corporation గురించి ఆలోచిస్తున్నాము. Industrial Development Board ఉంటే మాత్రం లాభం లేదు. వారికి కావల్సిన ధనాన్ని కూడా సహకారం చేయాలి. ఈ పద్ధతులలో ఈ కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా ఇంత కష్టపడుతున్నాము. Major issues ఉన్నాయి. ప్రాణ సమానమైనవని అనుకునేవాటికి డబ్బు లేకుండా మనం కాదనదుతున్నప్పుడు, ఈ Andhra Paper Mills గురించి 5 కోట్లు, plan లో ఉన్న యొక్క కంటే ఇంకా మూడు కోట్లు అధనంగా ఖర్చుపెట్టడము అవసరమా, ఇది

private sector లోకి పోతుంది. Private Sector లోకి పోతే వచ్చిన నష్టం ఏమిటి? Emotional గా ఉంటే లాభం లేదు. నాగిరెడ్డిగారు గట్టిగా అన్నారు.— public sector, public sector అని అన్నారు. Fertilizers అని అన్నారు ఢిల్లీ ప్రభుత్వము పెట్టకపోయినా పెడతామని అప్పుడు అన్నారే అదంతా ఏమైందని అన్నాము. అదేదో private sector లో ఇవ్వబడింది. కాని నిన్న National Development Council లో ఈ విషయం కూడా చర్చించడం జరిగింది. ఈ private sector లో వచ్చిన Fertilizers పని సరిగాలేదని. కాబట్టి వాటన్నిటిని except one,— ఆ ఒకటి ఏదో నాకు తెలియదు. I am not talking of Andhra Pradesh కనుక; ఆ ఒక్కటి తప్పదు మిగతావి private sector లో ఉన్న fertilizers పని సరిగా రాలేదని. ఆ ఒక్కటి తప్ప మిగతావన్నీ public sector లో తీసుకోడానికి ఆలోచిస్తామని ఇక్కడ చెప్పడం జరిగింది. అంటే కొత్త గూడెంలో దానిని వీరు సరిగా ముందుకు తేలేకపోతే దానిని కూడా public sector లో తీసుకోడానికి వీలవుతుంది మరి ఏ sector లో తీసుకోడానికి ఢిల్లీ ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందని మనం అనుకోడానికి వీలవుతుంది. మరి ఏ sector లోకో ఒక sector లో పరిశ్రమలు రావడం మనకు ముఖ్యము. మరి మనకు Fertilizers Public Sector లో తీసుకుంటామా సంతోషం. తీసుకొని వెంటనే ఏదైన ఉత్పత్తి ప్రారంభిస్తే సంతోషం. రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు కావాలి. భారత దేశంలో పరిశ్రమలు కావాలి. Public sector కూడా స్థానం ఉన్నది. Private Sector కు స్థానం ఉన్నది. Mixed economy అదే సామ్యవాదం అంటున్నాము మనం. ఏదో public sector లోనే బ్రహ్మాండంగా చేయాలనుకుంటే, ఇంక నూరు ఏళ్ళు అయినా సరే ఈ పరిశ్రమలు ఈ పద్ధతిలో అభివృద్ధి అవడం అవుతుంది. కాబట్టి ఏ విధంగానో పరిశ్రమలు రానివ్వండి after all మనకు employment potential కావాలి. మన రైతాంగంలో కొద్ది భూమి ఉన్నటువంటి పౌరులు రైతాంగాన్ని అక్కడినుంచి attract చేసే పరిశ్రమలు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అందువల్ల, ఇది public sector లో ఉన్నది private sector లోకి ఇస్తే ఏదో బ్రహ్మాండమైన ప్రమాదం జరిగిందని అనుకుంటు పొరపాటేమో అనుకుంటాను. ఈ విషయం మంత్రివర్గంలో చర్చించినాము. Industrial Advisory Committee లో చర్చించినాము. మంత్రివర్గము ఒకటి నిర్ణయించివది. ఇప్పుడే అసెంబ్లీ సమావేశం అవుతున్నది. గవర్నరు గారి అదృష్టం ఉన్నది. దానిమీద general discussion ఉంటుంది, కనుక ఈ సమస్యనువాళ్ళముందుపెడతాము. ఇది ఒక party కి సంబంధించిన సమస్య కాదు, వ్యక్తులకు సంబంధించిన సమస్య కాదు. కనుక ప్రజానీకాన్ని confidence లోకి తీసుకొందామని అనుకొన్నాము. ఒక item పైన 1.7 crors of rupees, public sector అని pretige కు పెట్టినట్లువంటిది. Private Sector అన్నంతమాత్రాన, ఈ Paper Factory ఏక్కడికి పోదు. మనము పెట్టిన డబ్బు అంటే machinery పెట్టినటువంటి డబ్బు వడ్డీతో సహా వస్తుంది. ఎవరైనా ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

కనుక ఈ factory కి ఎక్కువ స్థితిగతులవంటి 1.7 crores కంటే ఎక్కువ వేరే దానికి ఉపయోగించుకోవచ్చు. ఆ factory అక్కడే ఉంటుంది. దానిని అక్కడనుంచి మార్చడానికి వీలులేదు. అంతేకాదు, ఇప్పుడు 60 టన్నుల estimate. అది మంచి యూనిట్. దానిని 100 టన్నులు పెంచవచ్చును, మరొక 2½ crores కావలసివస్తుంది. కనుక అదంతా ఒక్క item పైన public sector లాని పట్టుకను లేక మరకు ఉన్న అనేక చిన్న చిన్న ప్రాజెక్టులకు గాని emergency కి కావలసిన power projects కి గాని ఖర్చుకెట్టడమో అనే సమస్య వచ్చింది. ఈ సమస్యని ప్రభుత్వం మీ అందరిముందు పెట్టాము. ఇందులో దాపరీతం ఏమీ లేదు. దీన్ని గురించి మీ అభిప్రాయాలు తెలుసుకోవాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఎంపీలు ఏమోలేరన్నారు. కాని గవర్నరు మెంటు తరపున వేసే "ఆండ్రప్రజెక్ట్" లో 44 పేజీలో — ఇప్పుడు గాని ఇంజనీర్ల తీసుకొన్నారని చెప్పారు. అయితే ఇప్పుడు వచ్చింది 100 పేజీలు. అందులో లేకపోయింది ?

శ్రీ ఎన్. నుజీవరెడ్డి : 'ఆండ్రప్రజెక్ట్' లో ఏమి చేశారో అని, తీసుకొన్నారని వేసియుంటే పొరపాటు, నేను latest decision of the Cabinet చెబుతున్నాను. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ పోలీస్ డివిజన్ లో ఉన్న ఒక ఇంజనీర్ రెండు మూడు మాట్లు చర్చించిన తరువాత 'కేబినెట్' లో చర్చించి తీసుకొన్న డిషన్ చెబుతున్నాను. దీనిని authoritative గా తీసుకొనమని చెబుతున్నాను, ఇది cabinet కు వచ్చినప్పుడు అందరం కలిసి అనుకొన్నాము — సెల రోజులలో వచ్చిన ప్రమాద మేమున్నది? గవర్నరు అడ్రసు, అసెంబ్లీ సమావేశం అగుచుంది. అన్ని పార్టీలకు 4 కోట్ల ఆండ్ర ప్రజెక్ట్ కానికి తెలియాలి. ఈ పార్టీలు అన్నీ గమనించి, మన యిబ్బందులు కూడా చెప్పిన తరువాత, అప్పుడు ప్రభుత్వం తీసుకొంటుంది. Ultimately the Government will take decision. దానిని గురించి సంకోచిస్తున్నామని గానీ, భయపడుతున్నామని కాదు. Correct decision దేశానికి యేది మంచిదయితే అది తీసుకొనుటకు ఇంగదు. కాని అందరి అభిప్రాయాలు సేకరించిన తరువాతనే డిషన్ తీసుకొనుట మంచిదనే ఉద్దేశంతో వాయదా వేయడం జరిగింది. మళ్ళీ Industrial Advisory Committee లో పెడతాము. తరువాత ప్రభుత్వంకూడా ఆలోచిస్తుంది. ఈ ఆఫర్ యిప్పుడు దేశానికంతా తెలిసిపోయింది. అన్ని స్టేట్సులోని పేషన్లు ప్రముఖ బాయి — ఆండ్ర ప్రజెక్ట్ ప్రభుత్వం దీనిని యివ్వడానికి నిశ్చయించుకుందని కాబట్టి వస్తుంటాయి — offers. ఎంతోమంది పారిశ్రామిక వేత్తలు, పేదరు ప్రాజెక్టులో ఆనుభవం కలిగిన వారు offers యిస్తే, ఏ offer యెట్లావుంటుందో ఆలోచించుకొని, అప్పుడు ప్రభుత్వం నిశ్చయించుకుంటుందేగాని, యిప్పుడే యెవరికో యేదో రకంగా యిచ్చి వేయడం గాదు. Offers — రకరకాలుగా వుంటాయి. Complete గా

purchase చేస్తాం మేము—అనే Offers వుంటాయి, లేదా ప్రభుత్వం 33% షేర్లు వుంచుకోండి, మాకు 33% చాలు, ప్రజలకు యిస్తాం 33% అనే Offers కూడ వున్నవి. మాకు మెటాలజీ 50% పెట్టుకోవాలని లేదని, 33% చాలునని, ప్రభుత్వానికి 33%, ప్రజలకు Open market లో 33% షేర్లు యిస్తాము, ఆ రకంగా పెట్టుకొని పనిచేస్తాము — అనే ఆభర్ష వున్నాయి. లేక రు. 50 లక్షలు మీ షేర్లు యివ్వండి — Wash of your hands మీకు మేము యివ్వవలసిన రు. 1.90 లక్షలలో 50 లక్షలు మాత్రం మీ షేరు ధనం అని యివ్వండి. మిగిలినది మేము చూచుకొంటాము, ఈ రెండేడ్లలో ప్రొడక్షన్ చేస్తాము — అనే offers వున్నవి. కొత్త ఫ్యాక్టరీలో సహా — మీరు తీసుకోమంటే పాతదికూడ తీసుకొనడానికి నిర్ధంగా వున్నాము అనే offer వున్నది, పాతది separate unit. దీనికి సంబంధం లేదు. ఈ మొత్తంలోది కాదు, that is a separate amount. రు. 25 లక్షలకు 20 పళ్ళనాడు కొన్నారు. ఇంకొకరు రు. 10 లక్షలు జాన్తి యిస్తాము, అదికూడ మాకు hand-over చేయండి, ఒక యూనిట్ క్రింద నడుపుతామనే offers వున్నవి. పీటన్నింటిని గురించి చర్చించాలి. జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి — ఏ offer మందిది? యెవరు బాగా చేయగలరు? — అనేది ఆలోచించాలి. ఏదో గోపాల కృష్ణయ్యగారు offer యిస్తే చేయగలరా? — అదికూడ చూడాలి. Offers మంచివేనా అనేది చూడాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : నా జీవితంలో — వ్యక్తిగతంగా వ్యాపారం వుండకూడదనేవాడిని — మీరు యిస్తామన్నా తీసుకోను నేను.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : కాబట్టి offer చేసే వారి capacity చూడాలి. వారికి పేవర్ ఇండస్ట్రీలో అనుభవం వుండాలి. కేపిటల్ తెగలిగిన capacity వుండో లేదో చూడాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అక్కడ పెట్టిన సెక్రటరీస్ అనుభవంవున్న వారు కాదు. అందువల్ల నా అనుభవం పనికివస్తుంది. నిజాయితీ ఒకటే అనుభవం వుండాలి.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : డెసిషన్ తీసుకొనుటకు మీ అనుభవం పనికి వస్తుందిగాని నాకూ లేదు అనుభవం. మీకూ లేదు, మా సెక్రటరీకి లేదు. వచ్చినవాడ అదీ. కాబట్టి యివన్నీ చూడాలి, ఆ మనిషి యొక్క capacity — డబ్బు లేగలదా, లేదా అనేది చూడాలి, పరిశ్రమలో అనుభవం వున్నదా అనేది చూడాలి, ఇలాంటివి చూచి యిందులో best offer యెదో చూచి — వారికి యివ్వాలి. ఇప్పుడు 1 కోటి 90 లక్షలు దానిపయిన పెట్టాము. అందులో 50 లక్షలు పోయినా మిగ

కాది వాయిదాలమీద అయినా వెనక్కు వస్తుంది, అది తడబడే వచ్చే మొత్తం కాదు. 1 కోటి 50 లక్షలు వెనక్కు యివ్వమంటే ఎక్కడనుంచి యిస్తారు? ఇప్పుడు ఆ ఇండస్ట్రీ తీసుకొన్నవారు దానివయన నాలుగయిదు కోట్లు ఖర్చుపెట్టాలి. కాబట్టి వాయిదాలపైన repay చేస్తారు. కాని ప్రభుత్వమే ఇప్పుడు 5 కోట్లు ఖర్చుపెట్టే దానికన్నా ఆ 5 కోట్లు ఏ సీలేరుపైననో, దోచుకుపోయిననో, ఇంకే ప్రాజెక్టుపైననో వెట్టడానికి వీలవుతుందని నా ఆశ. అంతేగాని ఇప్పుడు ఏదో చట్ట వస్తుందని కాదు. These are the points. ఇవి రాజమండ్రి పేదగుమిల్లును గురించిన పరిస్థితులు. రాజమండ్రినుంచి పోదు ఆ ఫ్యాబ్రికే; రాజమండ్రిలోనే వుంటుంది; ప్రొడ్యూస్ ఉంటుంది. అక్కడనే. కొంతమందయినా దీనిని సమర్థించినందుకు సంగోషిస్తున్నారు. మా పార్టీ వారేకాదు; మా పార్టీ సమర్థించడమేగాక ప్రతిపక్షం నుంచీ కూడా సమర్థించారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : వారు సమర్థించడంలేదు; వీరి ఆగ్రహంవంటును మీరు (ముఖ్యమంత్రిగారు) తీసుకున్నారు.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : ఏమైనప్పటికీ, ఇది ఆలోచించ వలసిన విషయమేగాని తొందరపడి డెసిషన్ తీసుకొనుటకాదు. Prestige issue ఏమీలేదు. ఇది అంధ్ర దేశానికి సంబంధించిన విషయం. మేము తీసుకొనే డెసిషన్ తప్పక అయితే suffer అయ్యేది మేము మాత్రమే కాదు, దేశం — అనే విషయం గుర్తిస్తున్నాము. అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన విషయం కాబట్టి దీనిని పార్టీ దృక్పథంతో చూడవద్దని, ఈ రకంగా భారాన్ని మోసుకొనడం మంచిదికాదని చెబుతున్నప్పుడు, ఇది పబ్లిక్ సెక్టార్ లోది కాబట్టి, ఇన్నాళ్ళు ఆ ప్లోగన్ ను అడుస్తున్నాము కాబట్టి దానికి వ్యతిరేకమవు తుందనే భావంతో పోకడని ప్రార్థిస్తున్నాను. పబ్లిక్ సెక్టార్, ప్రైవేట్ సెక్టార్, రెండూ కావాలి. Both of them must go together పరిశ్రమలు అభివృద్ధికావాలి. ఈ అభివృద్ధి అయినప్పుడే దేశం బాగుపడుతుందిగాని ఏదీగా మనం slogan shouting గా పోతే అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో ప్రచారం అని చెబుతున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : 'ఏచ్చి' అనకండి.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : I withdraw, Sir; I am sorry. shouting slogans - విచ్చగా; మనుషులుకాదు. (నవ్వు) మరొకసారి నలభా తీసుకొని Cabinet లో చర్చించి నిర్ణయం తీసుకొంటామేగాని, తొందరపడి ఏమీ నిర్ణయం తీసుకోము అని మాత్రం చెబుతున్నాను. త్వరగా తీసుకోవలసిన యుంటుంది — నిర్ణయం అక్కడ ఇంకా బిల్లింగ్ కట్టలేదు; పెండర్లు ఉన్నవి, సోమల్లో. బిల్లింగ్ కట్టడానికి ఆ పెండర్లు finalise చేయడమా? తక్షణం తీసుకోవలసిన చర్యలు ఉన్నవి కాబట్టి రానున్న కొద్దిరోజులలో ఏదో ఒక నిర్ణయం తీసుకోవలసినయుంటుంది. మరొకవారి

దీనిని గురించి పునరాలోచించి సహకారం ఇవ్వవలసినదని అడుగుతున్నాను - అయితే మేము - ఎట్లా ఇస్తాం, అపోజిషన్ లో ఉన్నాము అనవచ్చును - సహాయం కోరినప్పుడు, రైట్ డెసిషన్ తీసుకొనుటకు సహాయం ఇవ్వమంటున్నాను. మంచి డెసిషన్ తీసుకొనుటకు తోడ్పడమని కోరుతున్నాను. ఇలాంటి మేజర్ డెసిషన్స్ లో ఈ పార్టీ, ఇవి కాదు. These are decisions taken for the whole state, కాబట్టి వీలైనంతవరకు మేము అపోజిషన్ తో consult చేయాలనే ఉద్దేశం. అయితే పన్నులు వేసేటప్పుడు consult చేశారా అనవచ్చును. పన్నులు వేయుటకు consult చేస్తే వచ్చుకుంటారా? అపోజిషన్ వచ్చుకుంటుందా పన్నువస్తే - reasonable గా, పన్నులు వేసుకొనక తప్పదు. Unpopular అయినా, కాని దీని unpopularity ఏమి ఉన్నది? పరిశ్రమలు, ప్రాజెక్టులు, ఎలెక్ట్రిసిటీ, - దీనిలో ఏమున్నది? తప్పులు ఏమైనాచేస్తే రాబోయే జనరేషన్ suffer అవుతాయి. Coming generations will suffer. రాష్ట్రానికి సంబంధించి, future generations కు సంబంధించి ప్రతిపక్షం అవకుండా మీ సహాయాన్ని అపేక్షిస్తుంటాము, అది ఇవ్వడని మాత్రం కోరుతున్నాను.

ఇప్పుడు మూడవ ప్రణాళికా కాలం అయిపోతోంది. ఇంకా రెండేళ్ళున్నది. నాలుగవ ప్రణాళికకు మనం ఇప్పటినుంచి తయారుకావాలి. ఈ ప్లాను ఎట్లావుండాలి? ఏ shape ఇచ్చాలి? - అనే ఆలోచనలు జరుగుతున్నవి. 15 కమిటీలు చేశారు. వారు, పరిశీలన చేస్తూ ప్లానింగ్ అడ్వైజరీ కమిటీల వద్దకువస్తారు. దానిలో అన్ని పార్టీలవారు ఉన్నారు. ఇంకా అవసరమైతే ఇంకొక పదిమందిని చేర్చుకొనవచ్చును. M. P. లు, యమ్. ఎల్. ఎలు, యమ్. యల్. సిలు, ఉన్నారు. తరువాత అసెంబ్లీలో, కౌన్సిల్ లో చర్చించుకొందాము. ఈ ప్లాను మనకు ఉపయోగపడేట్లు తయారు చేసుకొందాము. ఇదివరకు ఎక్కడైతే కుంటువడ్డామో - ఇరిగేషన్, - వనర్ - ముఖ్యంగా పవర్ ను ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చి, ఇప్పుడు ప్రారంభించిన ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు పూర్తిచేసుకొనుటకు ప్రయత్నం చేద్దాము, ఇప్పుడు కొత్తవి ప్రారంభించలేము, ఇప్పటికే 500 కోట్లు దాదాపు ఖర్చుపెట్టవలసియుంటే కొత్త ప్రాజెక్టు - భారమైనది - ప్రారంభించుకో గలమనే ఆశ నాకులేదు. కాని గోదావరిబేరేణి మాత్రం తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. ప్రమాద పరిస్థితి వస్తుందేమోననే భయంతో, లేకపోతే అదికూడ ముట్టుకోవలసిన అవసరంలేదు, ఇప్పుడు ఆనకట్ట ఉన్నది. ప్రణాళిక ముట్టకుండా ఏమైనా outside the plan చేసుకొనుటకు అవకాశం ఉంటుందేమో ఆలోచించుకోవాలి. ఇప్పుడుకాదు. అప్పుడు దానిని కట్టించాలని మా ఇరిగేషన్ మినిష్టరుగారు పట్టుదలగా ఉన్నారు. అక్కడివారు, గోదావరిజిల్లా మిశ్రులువచ్చి మేము డబ్బు ఇస్తామని అంటున్నారు, ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో అక్కడ 4 కోట్లు అక్కడ 4 కోట్లు, ఇస్తాము, ప్రారంభించమని అంటున్నారు. కృష్ణాబేరేణి ప్రారంభించినప్పుడు ఇవన్నీ చూశారా? - కాబట్టి గోదావరికి ఇప్పుడే దీనిసంబంధంలో పునాదిరాయి వేయమంటారు నన్ను, రాయి వేయదానికేమి? దానికి

కావలసిన allotment ఉన్నది — ఆ పైన గణపిమ్మి అలోచన కష్టంగా వున్నది. ఏమైనా యీ ప్రణాళిక అంచనాలు తయారు అవుతున్నాయి. ఎవర్ లాట్ వెహూగాదు మొన్న ప్రాదరాజాదు వచ్చినప్పుడు, పోచంపాడు, శ్రీశైలం ప్రాతెట్టుకు వునాదిరాయి వేయడానికి కారులో పోతున్నప్పుడు వారికి చెప్పాను, ఇది వక్కానే మిగిలినది, ఈ పని కష్టపడి చేయాలి మేము. కాని డబ్బులేదు, మీరు చెప్పినా ఇవ్వరు. ఈ ప్రణాళికలలో చాలా overslow ఉందిమాకు, ఏమైనా outside the plan పెట్టుకొని డబ్బు సంపాదించుకొని అంద్ర ప్రాతెట్టు అని పెట్టుకొని ఆ వద్దకి తేసు కొనుటకు వీలుంటే అలోచించాలి; 25 కోట్ల రూపాయల బేరేజీ, ప్లానులో include చేస్తారని అనుకోరు, వందలకొరిది కోట్ల రూపాయలు మిగిలిన ప్రాతెట్టులో overflow ఉన్నప్పుడు కొత్త ప్రాతెట్టు చేస్తారని అనుకోను అని చెప్పాను. “ఓ అట్లా తేసు కుంటే అభ్యంతరం వుండకూడదు. I do not think the Planning Commission will object” అని వారు అన్నాను. తేసు కారులోపోతూ చెప్పిన మాటలకు చారన్నాడు సుందరయ్యగారు. చెప్పినట్లు గోదావరిపైన ఇంకా ఇచ్చుంపల్లి మొదలైన ప్రాతెట్టు ఉన్నవి. అవికూడా చేయగలుగుకూమో లేదో; 5, 6, ప్లానులో పిల్లలు పెద్దవారై అసెంబ్లీకి వచ్చినప్పుడు వారు చేసుకుంటారేమోగాని ఇప్పుడు వెంటనే చేయగలుగుతామని ఆశలేదు, ఇప్పుడున్నవి పూర్తిచేసుకోవాలి. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఏమీ తగాదాలు లేకుండా ప్రణాళికమైన వాతావరణంలో పూర్తిచేసుకుంటే next generations కు చక్కని రాష్ట్రం తయారు చేసినట్లు అవుతుంది. లేకపోతే ఇట్లాగే ఉంటుంది. తగాదాలు పడటం సులభం అదంత బ్రహ్మాండమైన విషయం కాదు. ఇతర రాష్ట్రాలలో తగాదాలు పడవచ్చును. అందుకు ట్రైమ్ లేకపోతే మనమే తగాదాలు పడవచ్చును. మా పార్టీలోనే తగాదాలు పడవచ్చును. ఈ పని సులభంగా చేసుకోవచ్చును. అయితే దానివల్ల అన్ని ప్రయోజనకరమైన పనులు కుంటు పడకాయి. ఇలాంటి పనులు గురించి అలోచించడానికే ట్రైము ఉండదు. యెప్పుడూ తగాదాలు గురించి అలోచించడానికే ట్రైముంకా నరపోతుంది. రాష్ట్రంలో ఆ పరిస్థితి ఏర్పడకుండా మనం చూసుకోవాలి. అది జరక్కముందే మనం యీ మంచిపనులన్నీ సాధించు కోవాలి. ఆపోజిషన్ పార్టీ కానివ్వండి, మా పార్టీ కానిండి మనమందరం సఖ్యతతో, సవ్యంగా ఈ పనులు చేసుకుంటూ పోదామను కుంటే, ఒక డాక్టర్ నిన్న ఈ సభలోనే ఒక డయాగ్నోసిస్ చెప్పాడు. నియం తృప్త్యం యీ రాష్ట్రంలో ఉన్నదన్నాడు. ఆడయాగ్నోసిస్ (రాంగ్ పమో) తప్పేమో ననుకొంటున్నాను. ఆ డాక్టర్ పేషంట్స్ పైనకూడ ఆ విధంగా డయాగ్నోసిస్ చేస్తే ఆ పేషంట్స్ గతి ఏమి అన్నది నాకు భయంగా వున్నది. “ఏదో చక్కగా జరు గుతూ ఉన్నది, బాగా నడుపుతున్నారు. మేముకూడ సహకారం చేస్తాము, అని చెప్పటానికి బదులు యీ రాష్ట్రంలో నియంతృత్వం ఉన్నదని చెప్పటం సరైంది కాదు. మాపార్టీ సభ్యులం పార్టీలో చక్కగా మాట్లాడు కొంటున్నాము. చర్చించు కొంటున్నాము. చేసుకొంటున్నాము. కాబట్టి ఇందుకు వారు అభినందిస్తు ఒకమాట

అనివుంటే బాగుండేది. అంతేగాని ఆడాక్టర్ డయగ్నసిస్ పూర్తిగా తప్పని చెబుతున్నాను. ఇది, నియంతృత్వం కాదు. నేను ఆపోజిషన్ సహకారాన్ని కోరుతున్నాను. మా పార్టీలోఉన్న ప్రతి మెంబర్ యొక్క సహకారాన్ని నేను కోరుతున్నాను. అందరి సహకారం తీసుకొని యీ ప్రాజెక్టులు నాలుగూ ప్రారంభించి ఇంటికి పోగలిగితే బాగుంటుందనుకుంటున్నాను. ఇంకా టరమ్ రెండేళ్లలో మూడేళ్లలో ఉంది. ఇంతలోపల వీటికి ఒక పుష్ యిచ్చి, ఇంక ఎవరు వచ్చినానరే, వీటికి రోతపట్టవు. ఇవి పూర్తవుతాయనే ఆశతో ప్రయత్నిస్తూ మీ సహకారాన్ని కోరుకుంటే — ఇదే నియంతృత్వమంటే ఏట్లా? అటువంటప్పుడు నియంతృత్వానికి నిర్వచనమే వేరే వ్రాయవలసి వస్తుంది. ఇది నియంతృత్వం కాదు. ఇది ప్రజాస్వామ్యము. మీయొక్క సహకారాన్ని నేను కోరుతున్నాను, కాంగ్రెస్ యొక్క సహకారాన్నే కాదు. అందరియొక్క సహకారాన్ని కోరుతున్నాను. మీరు సహకారం ఇవ్వండి.

ఐ. ఎల్. టి. డి లేబర్ గురించి చెప్పారు. నేను దానిని గురించి విచారించాను. లేబర్ మినిష్టర్ గారితో మాట్లాడాను. మినిష్టరుగారు, లేబర్ రిప్రెంటేటివ్స్, మేనేజిమెంట్ కలిసి యీ క్లర్కు గురించి యెగ్రిమెంటుకు వచ్చారు. యెడోజిడి కేషన్ కు పంపించారు. 576 మంది క్లర్కు ఉన్నారు. ఎడోజిడి కేషన్ అయిపోయే వరకు వారిని ఉద్యోగాల్లోంచి తీసేయలేదు. వారు ఉద్యోగాలలో ఉంటున్నారు. ఇంక టెంపరరీ లేబర్ ను గురించి.....

శ్రీ. పి. సుందరయ్య :— ఈ యెడోజిడి కేషన్ కు పంపించేటప్పుడు టెంపరరీ క్లర్కును ఇన్ క్లూడ్ చేయలేదు. వారిని యెప్పుడు పడితే అప్పుడు తీసేయవచ్చును.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి — టెంపరరీ క్లర్కు, టెంపరరీ లేబర్ గురించి ఇంకా డిస్కషన్స్ జరుగుతున్నాయి. ఇప్పుడు 576 క్లర్కల్ స్టాఫ్ ను వారు తీసేస్తుంటే, వారిని తీసేయకూడదని చెప్పి, ఖచ్చితంగా దానిని ఎడోజిడి కేషన్ కు పంపించి అంతవరకు యెడోజిడి కేషన్ కు పంపించి అంతవరకు వారిని ముట్టుకోదానికి లేదని చెప్పటం జరిగింది. అయితే ఇంకా సీజనల్ లేబర్ మిగిలిఉన్నారు. ఆ సీజనల్ లేబర్ ను బాగా పని జరిగినప్పుడు తీసుకోనటం. మళ్ళీ వారిని తీసేయటం జరుగుతుందని మేనేజిమెంట్ వారి వాదన. “మేము టెంపరరీగా ఉన్నమాట నిజమే. మేము సీజనల్ లేబర్ గాని పర్మినెంటుగా పనిచేస్తున్నాము” అన్నవి లేబరువర్గాల వారి వాదన. ఈ రెండు వాదనలు ఉన్నవి. జూదికూడ ఏమైనా ఎడోజిడి కేషన్ కు పంపటానికి వీలవుతుందా అన్న ప్రయత్నం ఖచ్చితంగా చేయటం జరుగుతుంది. మంత్రిగారు ఇంతకుముందు ఒక జాయింట్ కాన్ఫరెన్సు పెట్టారు. అందులో మేనేజిమెంటువారు, లేబర్ ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. చట్టానికి పెరుద్దమైన పని చారేదైనా చేస్తుంటే సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లు మనం ఏదైనా చేయటానికి

వీలుంటుంది. కాని నాకు తెలిసినంతవరకు — ఈ సీజన్ లేబర్ సౌకర్యం లేబర్ ను నీవు ఖచ్చితంగా ఉంచుకోవాలని మనం ఘనంగా నాన్ చేయటం అది మనవట్టానికి విరుద్ధం అవుతుందేమో అన్నది నూడ లేకపోలేదు.

శ్రీ. టి. నాగిరెడ్డి : వారు ఇస్తున్న రీజన్స్ సక్రమంగా, కాదా, అన్నది పరిశీలన జరిపిన తర్వాతనే, అసలు వారిని రిగ్యూల్ చేయవచ్చునా, లేదా? అన్నది కూడా పరిశీలన జరపాలి. తమకు లాన్ వస్తున్నదనీది వారు చెబుతున్న కారణం. అది పరిశీలించడానికి కనీసం ప్రభుత్వం ఒక కమిటీనో ఏదో ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : వారు ఒప్పుకుంటే అది కూడా ఎడ్జుడికేషన్ కే పంపితే సరిపోతుంది. అయితే వారిని ఒప్పించటానికే మన మినిష్టరుగారు, ఇక్కడ ఉన్న లేబర్ లీడర్స్ ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. సుంపరరి లేబరర్స్....

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : సౌకర్యం లేబర్ అన్న పదం వాడకండి. సీజన్ లేబర్ అన్న పదం కరెక్టు. వారు పర్మినెంట్ లేబర్, సీజన్ లేబరు. ఈ కంపెనీ 3 పర్సెంట్ కమిషన్ తో ఇంసీరియట్ పంపుతున్నది చూస్తే, సంవత్సరానికి యావశ్యక 26 లక్షల రూపాయలు లాభం వస్తుంది. వారి బేలన్ షీటు చూస్తే ఆ కంపెనీకి నష్టం వస్తున్నట్లు కనిపించదు కాని వారు బిల్ లేబర్ ఉన్న చోటికి షిప్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అయితే యార్డులో అటువంటి సీజన్ లేబర్ కు షెల్టర్ ఇవ్వటానికి ప్రొవిజన్ లేకపోయినా ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకొని వారికి షెల్టర్ ఇవ్వటానికి ఇతర పద్ధతులెవైనా ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : ప్రభుత్వానికి వారిపైన సానుకూతి ఉన్నదనేది నిస్సందేహం. అయితే మనం ఏది చేసినా చట్టబద్ధంగా చేయాలి. వారందరిని నిరుద్యోగులుగా త్రోసివేస్తే మళ్ళీ ఆ ప్రాజెక్టు మా నెత్తినే కూర్చుంటుంది కాబట్టి దీనిని సర్వాలనే పుద్దేశ్యంతోనే ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుంది. ఉన్న అధికారాలను వినియోగించటానికి ఏమీ సందేహించదు. కాని వున్న అధికారానికి మించిచేయటం మాత్రం భావ్యంగా వుండకపో. మినిష్టర్ గారు ఇంకా దానినిగురించి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. లేబర్ రిప్రజంటేషన్, మేనేజ్ మెంట్ రిప్రజెంటేటివ్స్ మరి ఒక తూరి మీట్ అవుతారు. మీట్ అయి చేయగలిగిన ప్రయత్నమంతా చేస్తారు.

గోల్డ్ ఫీల్డ్స్ చాలా కాదవదుతున్నారు. వారిని చూస్తుంటే మాకు కూడా చాలా కష్టంగా ఉంది. దిల్లీ ప్రభుత్వం 20 లక్షల రూపాయలు అప్పు ఇచ్చింది. అదేమీ ఉచితంగా కాదు ఇచ్చింది. ఆ అప్పులో మేము 14 లక్షల షెల్టర్ స్కీము తయారు చేశాము. గవర్నమెంట్ ఏప్రొవల్ అయిపోయింది. ఆ స్కీము ఇంకా ఎగ్జిక్యూట్

షన్ లోనే ఉంది. లేబర్ మినిష్టర్ గారి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ వేశాము. అందులో గోల్డ్ స్మిత్స్ రిప్రజెంటేటివ్స్ కూడ ఉన్నారు. 14 లక్షల రూపాయలు ఖర్చయ్యే స్కిము అది. ఊరికే వ్యక్తులకు అప్పులిచ్చుకొంటూ పోతే దానివల్ల వారికేమీ ఫలితం కలగదు. ఒక్కొక్కరికి 100 రూపాయలు, 200 రూపాయలు చొప్పున యిస్తే నెల రోజులలోపల ఆ డబ్బు తినేస్తారు. వారి నిరుద్యోగ సమస్య అలాగే ఉంటుంది. కాబట్టి అలా కాకుండా ప్రొడక్టివ్ గా ఉండే ఉద్యోగము (ఒక ఫ్యాక్టరీలో ఉద్యోగమో ఏదో) యిచ్చే విధంగా చేస్తే మంచిదనే ఉద్దేశంతో....

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : 14 లక్షలకు స్కిము వేశామంటున్నారు. ఆ 20 లక్షలకు అదనంగానా? లేక, 20 లక్షలు ఎక్సెస్ అయిపోయి, 14 లక్షలకే స్కిము వేశారా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : ఆ 20 లక్షలలో 14 లక్షలకు స్కిములు తయారైనవి. మిగిలిన డబ్బు స్కిములు స్క్రాటిని ఫ్టేజ్ లో ఉంది. 14 లక్షలు కాస్ట్ అయ్యే స్కిములు గవర్నమెంటునుండి శాంక్షన్ అయినవి.

లచ్చన్నగారు కాలేజీ ఎడ్యుషన్స్ గురించి చెప్పారు. చాలా తీవ్రంగా ఆ విషయం గురించి విచారించినాము. ఈ విషయాన్ని ఎదో దాటుకుపోవాలని ఉద్దేశం. కాదు, నా వరసనలో ఫిలింగ్స్ ఏమిటో మీకు తెలుసు. గత సంవత్సరం నేను అసెంబ్లీలో పావర్టీ క్రయిటిరియన్ గా ఉండాలని చెప్పాను. లచ్చన్నగారి కొడుకు ఎఫర్డ్ చేయగలిగితే శర్మగారి కొడుకు పూర్ మెన్ గా ఉంటే, అతడిని ఎలిమినేట్ చేయటం మంచిది. కాదని నేను మొదలే చెప్పాను. కాని (ఎపార్ట్ ప్రం డట్—యాజ్ ఎ గవర్నమెంట్) ఆ పాలిసిని మేము యాక్సెప్ట్ చేశాము. ఇన్నేక్యుగా జరుపుతున్నాము. ఇప్పుడు ఇస్తున్నట్లే సీట్స్ ఇవ్వమన్నాము. ఈ కొత్త ప్రభుత్వం ప్రారంభమై రెండేళ్ళయినది. గత సంవత్సరంకూడ ఆ కమ్యూనల్ జి. ఓ. ప్రకారం సీట్స్ ఇచ్చాము. ఈతూరి కూడ ఇవ్వండి అని గవర్నమెంటు ఆర్డర్ పాస్ చేశాము కోర్టుకు పోకుంధని మనకు తెలుసు, సుప్రీమ్ కోర్టు ఫుల్ బెంచ్ ఒక జడ్జిమెంట్ ఇచ్చింది. కేస్ బేసిన్ మీద ఎడ్యుషన్స్ ఇవ్వటము లిగల్ కాదని సుప్రీమ్ కోర్టు ఫుల్ బెంచ్ జడ్జిమెంట్ ఇచ్చారు. ఇక్కడ మళ్ళీ వేసిన ఆర్డర్ ను యి రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ సీట్స్ ను కోర్టులో కొట్టేస్తారని తెలిసినా చూస్తూ ఇంకో సంవత్సరం దాటిపోయినా దాటిపోయింది, తర్వాత సంగతి మూస్సుకొందా అన్నట్లు మేము కంటిన్యూ చేశాము. కాని, మేము అనుకొన్నట్లు అయినది, సుప్రీమ్ కోర్టు ఫుల్ బెంచ్ జడ్జిమెంట్ ఇచ్చిన తర్వాత పైకోర్టు దానిని ఫాలో కాక తప్పు. అదే జడ్జిమెంట్ ఇచ్చింది. సుప్రీమ్ కోర్టు ఫుల్ బెంచ్ ఇచ్చిన తర్వాత మళ్ళీ మరొక అసీట్ చేసే సాధమి లాభంకంది ? కాన్స్టిట్యూషన్ అమెండ్ మెంట్ తీసుకురావాలని లచ్చన్నగారన్నారు. అది ఏమైనా చేస్తే, అప్పుడు వీలవుతుంది.

దేమో చేస్తే, నాకు ఏమీ అతేవణ లేదు. అయితే ఇప్పుడు మాత్రం ప్రభుత్వం ఆ ఆడ్జిమెంట్ కు తల ఒగ్గక తప్పదు.

49 జి. లచ్చన్న : కోర్టు ఆడ్జిమెంట్ ను ప్రభుత్వం వ్యతిరేకించాలని కాదు నేను మనవిచేసేది. ఆర్టికల్ 15 క్రిందనో, ఆర్టికల్ 46 క్రిందనో, social and educational basis మీదనో పీకర్ సెక్షన్స్ పేసిన్ మీదనో ఒకలిట్టు ప్రభుత్వం తయారు చేయటానికి అభ్యంతరం ఉంటుందా? కాన్స్టిట్యూషన్ లో ఆ మెండ్ మెంట్ గురించి ప్రభుత్వం ఏదైనా ప్రతిపాదన చేస్తుందా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : అది ఆల్ ఇండియా సమస్య కాబట్టి, అది ఇంకా హయ్యరు లెవెలో డిస్కస్ చేయాలి. పార్లమెంట్ లో మన రాష్ట్రం రిప్రెజెంటేషన్ ఉన్నారు. వారు దీనిని గురించి ఏ స్టేస్ తీసుకొంటారో ఆలోచిస్తాము. అది జాగ్రత్తగా వాచ్ చేస్తాము. కాన్స్టిట్యూషన్ లో ఆ మెండ్ మెంట్ కు మేమే చర్యలు పున్నుకుంటామని చెప్పటం భావ్యం కాదు. Let us watch what best we can do.

ఇప్పుడే నన్ను ఇక్రైమా-థుల్ ముస్లిమిన్ తరపున ప్రతినిధులు వచ్చి చాంబర్ లో కలుసుకొన్నారు. వారికి ఏదైనా మాస్క్లు పోయిఉంటే, లేక వారి ముఖానికి సంబంధించిగాని భాషకు సంబంధించిగాని హక్కులు రక్షించాలని ఉంటే, దానిని గురించి తప్పకుండా చూస్తాము. దానికేమీ అతేవణ లేదు. కాని ఈ మధ్య పట్టణంలో మతం పేరుతో రెచ్చగొట్టే ఉపన్యాసాలు జరుగుతున్నవి. అది ప్రార్థనలు చేస్తున్న మాస్క్ అవునోకాదో నాకు తెలియదు. అక్కడ ప్రార్థనలేదు. ఏమీలేదు. ఏదో 300 సం. క్రిందట సాహిత్యంలో అక్కడ ఏదైనా ఉన్నదేమో. ఇప్పుడక్కడ గోడతప్ప ఏమీలేదు. ఇప్పుడది పట్టాభూమి ఎవరో దున్నుకొంటున్నారు అని కొందరు చెబుతున్నారు. ఆ మాస్క్ గోడలు డిఫెన్స్ డిపార్టుమెంట్ వారు పడగొట్టారట. అవి ఏవో మొండిగోడలు అయి ఉంటాయి. ప్రార్థన జరుగుతున్న మాస్క్ ను ఎవరూ ముట్టుకోటానికి వీలులేదు. ఎవరూ ముట్టుకోరు. కాని ఎక్కడైనా పడిపోయిన గోడ అంటే అది డిఫెన్స్ డిపార్టుమెంట్ వారు ఏదో చేశారని చెప్పారు. చూస్తాము. పరిశీలన చేస్తాము. దానికేమీ అతేవణ లేదు. ప్రార్థనలు జరుగుతూ ఉండి, వాక్స్ పోర్టు లిస్టులో ఏదైనా ఉంటే— అలాంటివి రక్షించడానికి ప్రభుత్వం తప్పకుండా చర్యలు తీసుకొంటుందని హామీ ఇస్తూ ప్రార్థిస్తున్నాను. ముఖాన్ని రెచ్చగొట్టే ఉపన్యాసాలు చేయవద్దని, ప్రమాద మొస్తుందో ఆలోచన, చేయాలని చెప్పుతున్నాను. వాళ్ళను రక్షించడానికి మనం ఎంత కష్టపడాలి వస్తుందో ఆలోచించుకోమని చెప్పుతున్నాను. ఎక్కడ పడితే అక్కడ ముస్లిములను ఏదో చేస్తాము అంటూ ఉపన్యాసాలు యిస్తూ కొన్ని వందలమందిని రెచ్చగొట్టి ఏదైనా ప్రమాదానికి దారి తీస్తే మంచిది కాదు అని మరో పర్యాయం వినయపూర్వకముగా వారికి చెప్పుతున్నాను. ఇది వారికే ప్రమాదమని, వారికే నష్టమని చెప్పుతున్నాను ఏదైనా ఉంటే ప్రభుత్వ వ్యస్తికి తీసుకుకండి. ఒక mosque కు ప్రమాదం

జరిగినా దానిని తప్పించడానికి ప్రభుత్వం శాధ్యతను స్వీకరిస్తుంది. మొండిగోడలతో ఉండి ఎప్పుడూ ప్రార్థన చేయనిది 300 సంవత్సరాల క్రితం ఉన్నది. కాబట్టి అది అట్లాగే ఉండాలని అంటే కొంచెం యిబ్బంది అవుతుందేమో ! legal position ఎట్లా వుందో తెలియదు. Wakf Board List లో ఉండాలి. అది ఏదైనా మాత్రం ప్రభుత్వం సహకారం యిస్తుంది. రాజమండ్రి paper mill గురించి విశ్వనాథంగారు 51% retain చేసుకోండి అని చెప్పినారు 51% ప్రభుత్వమే retain చేసుకుంటే మనకు రు. 5 కోట్లు, 6 కోట్లు ఎవరైనా ప్రైవేటు రంగంనుంచి యిస్తారు అనుకోను. 33% చొప్పున ప్రభుత్వము merchant అని పెట్టడానికి వీలు ఉంటే ఏమైనా reconsider చేయాలి గాని 51% majority shares పెట్టుకొన్న తరువాత ప్రైవేటు రంగంనుంచి డబ్బు తెచ్చి పెట్టమంటే రు. 4, 5 కోట్లు ఎప్పుడూ పెట్టదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : పెట్టేవారు ఉంటే..

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : ఉంటే ఆటేనడేలేదు. విశ్వనాథంగారు సహాయం చేసి లభ్య మయ్యేటట్లు చేస్తే ఏమాత్రం ఆలోచనలేదు అని చెప్పుకున్నాను. సం తో పిస్తాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : Managemet లో ఉన్నటువంటి లాభం manage చేసేవారికే తెలుసు. అందుచేత డబ్బు అంతా మనది అయినవంటికి managing agents కు యిస్తే పుచ్చుకునేందుకు సిద్ధంగా వున్నటువంటి మనుష్యులు ఉన్నారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : డబ్బు మనది అయినప్పుడు ఎవరైనా పుచ్చుకొంటారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : వారు ఏమి చెప్పారంటే గవర్నమెంటు పెట్టి కీని డబ్బును అప్పుక్రింద తీసుకొచ్చి యిస్తాము. మాకు managing agency నాళ్ళు యివ్వండి. అంటున్నారు. ఆ proposal గవర్నమెంటు దగ్గరకు వచ్చింది విన్నాను.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : లేదండి. Managing agency చూస్తున్నాం దా మనమంతా ! జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. Monopaly అయితే మళ్ళీ బబ్బందులు ఉన్నాయి. లేకపోలేదు. 51% పెట్టుకుని మిగిలిన డబ్బు వాళ్ళకు కుకు రాగలిగినవాళ్ళు వస్తేమాత్రం సంతోషంగా యిస్తాము. Managing agency లేదని limited period కు మాత్రమే యిచ్చేది. అజంజాహిమిల్స్ యిచ్చాము

అ రకంగా limited period కు మాత్రమే, కాళ్ళనంగా కాదు. Sirpur Paper Mill ఉన్నది. ఇప్పుడు కాదుగదా ఎప్పుడో రీమిట్ చేయాలి. Majority లేదు. అ రకంగా కాకుండా Limited period, say five years, Managing agency కి యిస్తే కాగా ఉరుగుతున్నది అంటే, దేశానికి లాభం అంటే చేయవచ్చు. Cabinet లో నేను యింకా చర్చించలేదు, ఇప్పుడు మనం commit అయి వచ్చే Governments నంబా కాళ్ళనంగా commit చేయకుండా limited period of 5 years commit అయి 49% వాళ్ళు పెట్టుకోవాలి అని నిర్ణయం వుంటే... That is best offer. We can Consider that also. అలాంటి వారు ఎవరైనా వుంటే యిప్పుడు గా reply వాళ్ళకు అందుతుంది అనుకుంటాను.

శ్రీ. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినా ఈ slogan మరచిపోవద్దన్నారు. Nationalism, Socialism అనేవి complete గా మరచి పోవద్దామో ?

శ్రీ ఎస్. సంజీవరెడ్డి : లేదండీ.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : వారే అన్నారుగదా పిన్చెక్కుతోంది. ఈ సోషలిజం. నేషనలిజం. integration సర్వంవద ధర్మంచర ఈ slogans అన్ని మరిచిపోదామో అనేటట్లయితే...

శ్రీ ఎస్. సంజీవరెడ్డి : It is not a clarification, Sir. ఏమైనా 51% 31% అనేది careful గా examine చేస్తాము. Sub-committee లలో మిత్రులను ఆహ్వానించి, ఆలోచించి వాటినిగురించి చేస్తాము. corruption గురించి చెప్పారు. లేదని ఎక్కడ అంటాము లేదని అంటే పోతుందా? ఉన్నది ఉన్నది అని ఒకటి 4 మార్లు ఎక్కువగా ఉపన్యాసం చేస్తే తగ్గిపోతుందా? అదీలేదు. యిదీ లేదు. ఈ evil ప్రపంచం పుట్టిననాడే పుట్టింది. వేదకాలంలో పుట్టింది. రాముడు కాలంలో పుట్టింది. ఇది యిట్లనే జరుగుతు ఉన్నది. Evil ఉంటేనే fighting కు సాధ్యం అవుతుంది. చీకటిగా ఉన్నప్పుడే దీపానికి విలువవస్తుంది. corruption ఉన్నది. దానిని fight చేస్తూ వుండాలిగాని corruption ఉన్నది. fine art అదీ యిదీ అని కవిత్వం చేబితే, దానివల్ల society యింకా demoralise అయిపోతుందేమో ! నిన్న council లో ఉపన్యాసం చేస్తూ స్వతంత్రపార్టీ leader corruption అనేది మన సంఘంలో నుంచే వచ్చి న్నదీ, మనమే కడుక్కుంటున్నాము అని చెప్పారు. అ రకమైన దృష్టితో అలోచిస్తే తగులుతుంది. corruption ఉన్నమాట అని భయపడేవానిని నిర్భా

fight చేయాలి అనేది ఆలోచించాలి. ఏదైనా చేయడానికి వీలువుంటే సభ్యులందరి సహకారంతో తగ్గిస్తాము. పూర్తిగా eliminate ఎప్పుడూ చేయలేము, రష్యాలో గాని, చైనాలో గాని యింకో చోటగాని corrupt గా ఉన్నవాళ్ళను hang చేస్తున్నారు. shoot చేస్తున్నారు. సానైటీలు ఎన్ని మార్చినా wipe off చేయలేము. తగ్గించడానికి వీలు అవుతుందేమో అనుకుంటాను. ఆ ప్రయత్నం మనం చేస్తాము. దివాళా ప్రభుత్వం అన్నారు. ప్రభుత్వం దివాళా యే. ఖర్చు పెడుతూ ఉంటే దివాళాకాక ఏమవుతుంది. ప్రభుత్వం పావుకారు అయితే it does not deserve to sit here. ఈరోజులలో ఈ development activities లో ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ అత్యులలోనే ఉండాలి. యింకా అప్పు యిచ్చే పుచ్చాత్ముడు కనపడాలి. సాంబమూర్తిగారు చెప్పారు. అప్పు యిచ్చినవాడి సంగతి ఎందుకు చూస్తావు. ప్రొత్తగా అప్పు యిచ్చేవాడు ఎవడో చూడమన్నాడు. Government must do that. ఇంకా 4 ప్రాజెక్టులు ప్రారంభించాలి. ఇంకా అప్పులు సంపాదించాలి. ఇచ్చే పుచ్చాత్ములు ఉండాలిగాని; దివాళా ప్రభుత్వం ఏమిటి? people count ultimately not rupees on the projects and those things. అంత అభ్యాసస్థితిలో లేము. Andhra State is a State having future. మద్రాసు రాష్ట్రం ముందుకు పోయింది అనుకుంటున్నాము. వాళ్ళు అతివేగంగా పోతున్నారు. కుండెలు తాజేలు కథవలే ఉంది. మనం సవ్యంగా ప్రవర్తించి న్యాయంగా ప్రవర్తించి development activities అన్నీ చేసుకుంటూ ఉంటే 10 ఏళ్ళలో భారతదేశంలో ఉన్న రాష్ట్రాలలో చాల రాష్ట్రాలకన్న అంద్ర రాష్ట్రం ముందుకు పోయే అవకాశం ఉన్నదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ. పి. సుందరయ్య : అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షం పార్టీల తరఫున కమ్యూనిస్టు తార్జీ తరఫున National Democratic party తరఫున విశ్వనాథంగారు United Democratic front తరఫున శాలిరెడ్డిగారు Independents తరఫున వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అందరము కలిసి ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాసం శ్రద్ధగా విన్నాము.

As the hon. Chief Minister has not conceded our demand to repeal the Additional Land Revenue Assessment Act or to assure speedy distribution of Banjar Lands to land-less poor, We feel there is no use participating in the voting on this Motion of Thanks; and so, without disrespect to the Chair, we propose to leave the House.

(All the hon. Members of the opposition excepting Sri J. T. Fernandez left the House)

(P a u s e)

Mr. Speaker : The question is :

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

అయితే ప్రజల నెదుర్కొంటున్న సమస్యలకు పేనిని, రైతాంగం మీద వేసిన ఆదనపు శిస్తు చట్టాన్ని రద్దుచేసే విషయాన్ని గూర్చిగాని, వ్యవసాయ కార్మికులకు బంజరు భూములను పట్టాలకు ఇచ్చే విషయాన్నిగాని, వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనాలను అమలు పర్చే విషయంగాని ఒక పైపు థరలు పెరిగిపోయి ఉన్న మరోపైపు చిన్న ఉద్యోగస్తులకు, పట్టణకార్మికులకు తదనుగుణ్యంగా పేషెంట్లు పెంచే విషయం గూర్చిగాని, అధికధరల భత్యాన్ని (కరువు భత్యాన్ని) తీవ్ర వ్యయసూచికతోపాటు పెంచే విషయం గూర్చి గాక, సరియైన తీవ్ర వ్యయసూచికను తయారుచేసే విషయం గూర్చిగాని ప్రస్తావించనందుకు విచారాన్ని తెలియజేస్తూ ఉంది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

అయితే కేంద్రప్రభుత్వంతో గట్టిగా చెప్పలాది, అది అవలంబిస్తున్న పారిశ్రామిక విధానాన్ని మార్పు చేయించి, పెద్దపరిశ్రమలనన్నిటనీ, ఒక్క కీలకపరిశ్రమలనేగాక క్రమేణ వినిమయపరిశ్రమలతో సహా (consumer industries) ప్రభుత్వరంగానికి తీసుకొనేటట్లు చేయించి, కనీసం ఈ లోపల రాష్ట్రప్రభుత్వ యాజమాన్యాల నున్న పరిశ్రమలకైనా కావలసిన డబ్బు మంజూరు చేయించుకోనందుకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో భారీపరిశ్రమలను, తదితర పరిశ్రమలకు నెలకొల్పడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేయటమేగాక, కనీసం భారీ ఇరిగేషను విద్యుత్తుపైతే నా కేంద్రప్రభుత్వం సెక్టరులోనే డబ్బు తేటాయించక రాష్ట్రప్రభుత్వాలలో భాగంగా చేసినందున ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని పరిశ్రమలకు తీవ్రపట్టం కలిస్తున్న కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాన్ని నిరసించనందుకు, డబ్బులేదనే నెపంతో రాజమండ్రి పేపర్ మిల్లును తదితర ప్రభుత్వ పరిశ్రమలకు, ప్రవేటు రంగానికి వదిలివేయాలనే ప్రభుత్వ నిర్ణయానికి విచారం తెలియజేస్తూ ఉంది.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end :

But regret to note for not calling-all the private concerns to bid for Rajamundry Paper Mills instead of giving to Birlas.

Add the following at the end :

But regret to note for not including crop insurance scheme in the speech.

Add the following at the end :

But regret to note for not including abolition of Neera scheme in the speech.

Add the following at the end :

But regret to note for not mentioning Market facilities to ryots of the interior villages.

Add the following at the end :

But regret to note for not mentioning about Rural Electrification.

Add the following at the end :

But regret to note for not abolishing the private practice by Government Doctors.

Add the following at the end :

But regret to note for not disallowing the subsidies under the Head of Khadi Board, Village Industries and Khadi Commission.

Add the following at the end :

But regret to note for not forming district relief committees to look into the Relief of Goldsmiths.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end :

But regret for the omission to make any reference to the action that the Government propose to take with

regard to the decision of the Andra Pradesh High Court in respect of the list of backward classes.

Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government in not repealing the Prohibition Act although the same is being insisted even by the Legislators from the Ruling Party.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end :

But regrets to note that no mention has been made in the address regarding the hardships encountered by the poor and middle peasants due to the implementation and collection of Additional Land Revenue assessment.

Add the following at the end :

But regret to note that no mention has been made in the address regarding the distribution of cultivable waste lands to the agricultural labour to rise their standard of living which is the lowest in the country.

Add the following at the end :

But regrets to note that no mention is made regarding the implementation of fair and minimum wage to the agricultural labourer who is the single largest class, with the lowest wage and the largest non-working days in an year.

Add the following at the end :

But regrets to note that the address fails to take cognizance of the threatened un-employment to nearly

500 clerical staff and to more than 6000 workers of I.L.T.D. Company, one of the biggest mono-polies in the World.

• Add the following at the end :

But regrets to note that the address makes not even a passing reference to the growing discontent of employees with fixed incomes due to continued and sharp upward trend in prices which has brought their standard of living far below than the former times.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government to repeal the additional land revenue assessment and cess revision Act of 1962, which became a law last year, in the teeth of opposition and to the detriment of the Agriculturists concerned being the feeders of the nation.

Add the following at the end :

But regret for the comment of the Government "the Government is watching the conditions, to take up suitable relief measures in the areas where the Agricultural crops have suffered a heavy and great damage due to either draught excessive and untimely rains or floods. For, all though there are areas where the crops have miserably failed during 1962-63, with hardly anything left for their maintenance, and yet the Government collected full Land Revenue at the new enhanced rates, instead of granting necessary full remission of the Land Revenue as an immediate relief, as mere watching would neither help the Agriculturists in any way nor improve their condition and ameliorate their grievance.

Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government to take adequate and necessary steps to assure better market prices to the Agriculturists for their commodities particularly when they have grains with them during the harvesting season.

Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government to increase the Agricultural production, due to resorting to the following, and not even making a slightest reference of the same in the address :

- (a) Increasing the Tax-burden on the Agriculturists when conditions do not warrant doing so ;
- (b) Taking out the incentive from the Agriculturists to grow and produce more food by forfeiting his rights of beneficial and free enjoyment of the landed property under one or the other pretext;
- (c) Amending the very Constitution itself by the proposed 17th Amendment, thereby completely dooming the fate of the Agriculturists and making them dependant upon the sweet will and pleasure of the Government or the forced co-operatives.

Add the following at the end :

But regret for the failure of the Government to provide free and compulsory education, within even 13 years of the commencement of the Constitution of India, to all the children in the state until they complete the age of 14 as ordained by the directive principles of state policy.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : •The question is :

Add the following at the end :

But regret to note that there is no mention of proposed steps of the Government for immediate eradication of the social evil of untouchability in the State.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning of repairing and improving drains of Repalle, Battiprole, Tenali, Romperu, Nallamada and Kolimarla.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning for neglecting distribution of sugar in rural parts of Guntur district.

Add the following at the end :

But regret to note that no mention is made regarding heavy damage to the standing crops due to heavy rains and floods in Guntur District.

Add the following at the end :

But regret to note for not mentioning failure of the Government to cancel the leases of waste lands given to the landlords, for not evicting the landlords who have occupied the waste lands and assigning the same for the landless poor in Guntur District.

Add the following at the end :

But regret to note for not mentioning eviction of a good number of ex-service-men from the waste lands which have been under the cultivation for the last 10 years in Meedillaparra, Nizampatnam village, Guntur district and the proposed action of the Government for assigning the same to the political sufferers.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end :

But regret to note that no mention is made for distribution of cultivable waste lands to the landless poor.

Add the following at the end :

But regret to note that minimum wages fixed for agricultural labourers are not implemented so far and not for setting up appropriate machinery for implementation of the minimum wages.

Add the following at the end :

But regret to add that no mention is made for not taking up the social welfare from Zilla Parishads and Panchayat Samithis by the Government in view of the fact that the former have failed to discharge their duties effectively and impartially and even though the Government are aware of this fact.

Add the following at the end :

But regret to note that the Government's failure to deepen and widen Gunderu and Ayinampudi drains as a result the ryots are put to so much loss because of heavy rains in Divi Taluk and Bandar Taluk despite the fact that the peasants have been demanding for a long time.

Add the following at the end :

But regret to add that the Government's failure to control soaring prices of the consumer goods especially paddy is further hitting the poor and middle class people severely.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end :

But regret to note that no mention has been made regarding the improper treatment in the general hospitals till they pay Rs. 25 to the concerned doctors and for failure to stop such practice.

Add the following at the end :

But regret to note that no reference has been made regarding the corruption in the administration and black-marketing and the steps proposed to be taken by the Government for remedying the same.

Add the following at the end :

But regret to state that no reference has been made regarding the abolition of additional land levy at least in the famine affected areas in the State immediately.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end :

But regret to note that the Governor's Address does not include the ways and means of solving permanently the famine problems, in the State.

Add the following at the end :

But regret to note that it does not attempt at least to include permanent measures against regular famine occurring areas in the state under planning.

Add the following at the end :

But regret to note that it does not take into accounts the hardships of the peasantry arising out of the levy of

Additional assessment of land revenue on the necessity to abolish the same at least to the regular famine areas in the State.

Add the following at the end :

But regret to note that nothing is said about Social Welfare.

Add the following at the end :

But regret to note that nothing is said about the minimum demands of the N. G. Os.

Add the following at the end :

But regret to note that nothing is said about corruption and the black-marketing and the steps supposed to be taken to put an end the mal-practice.

Add the following at the end :

But regret to note nothing is said about the ways and means to improve the common man's daily income.

The amendments were negatived.

Mr. Specker : The question is :

Add the following at the end :

But regret that the repeal of additional land revenue assessment Act was not mentioned.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning the gravity of the flood and drought conditions in the State.

Add the following at the end :

But regret for the suggestion of handing over the Andhra Paper Mills to the private sector.

14th November, 1963]

Motion on Address by the
Governor

557

Add the following at the end :

But regret for not mentioning the Village Officers' plight.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning the threatened mass retrenchment of the staff and workers by the I.L.T.D. Co.

Add the following at the end :

But regret for not mentioning the soaring prices and unemployment in the State.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

రాష్ట్రంలో నేడు పెరుగుతున్న ఆహారపదార్థముల ధరలను గురించి మాట్లాడక పోవుటను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

గత 15 రోజులుగా ప్రజానీకంనకు పంచదారను విడుదలచేయకపోవుటనుగురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

క్రొత్త బెల్లం మార్కెట్టుకు రాగానే వ్యాపారస్తులు ధర తగ్గించుటను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

యస్. జి. టి. ల జీవనావసరము ననుసరించి అధికధరల ఎలవెన్నును పెంచ మని సాగించే ఆందోళనను పేర్కొనకపోవుట, అధికధరల ఎలవెన్ను విషయం ప్రస్తావించక పోవుటను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

గతనెలలో వచ్చిన అధికవర్షాలవలన వాగులు ఏరులు పొంగి రాష్ట్రంలో కలిగిన నష్టంను గురించి పేర్కొనకపోవుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి

బుడమేరు వరదకట్టలు పెంపొందించుట, కృష్ణాజిల్లా విజయవాడ తాలూకా తెల్వడం నుండి కౌలూరు వరకు, కౌలూరు నుండి ఏనికేపాడు వరకు వరదకట్టల నిర్మాణంను గురించి పేర్కొనకపోవుట.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

బుడమేరు వరదనివారణ స్కీము అమలును గురించి పేర్కొనకపోవుట.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

తమ్మిలేరు వరద నివారణ స్కీము అమలును గురించి పేర్కొనకపోవుట.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

కృష్ణా, గుంటూరు, ఉభయ గోదావరిల్లాలో వరదలవలన రైతులు కాంగములను అనేక లక్షల అస్త్రీ నష్టమైనది. కొన్నివేల టన్నుల ఆహారపదార్థములు నాశనమైనవి. వాటికి కారణాలైన నదులకు వాగులకు శాశ్వత వరదనివారణ స్కీములను గురించి మౌనం వహించుట.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

రాష్ట్రంలోయున్న బంజరు భూముల పరిమితి గురించి.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

రాళ్ళ ఫీజు (Survey charges) కట్టించమని పటాంశ కయారుదీపి కూడా వ్యవసాయ కూలీలకు, పేదరైతులకు పట్టానివ్వకపోవుటను గురించి.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

గోదావరి, కృష్ణాలకు భూములను పాటలు రద్దుచెల్పి పొందేటటులు యివ్వక పోవుటను గురించి.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

కృష్ణాజిల్లా నూరిపేడు, విజయవాడ ముఖ్యంగా చంద్రాపల్లి, కందలపాడు జంజీర వల్లి, దాసుళ్ళపాలెం పేదప్రజలకు ఆదనిభూములను పొగుకు యివ్వకపోవుటను గురించి.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

విరోధాభావే దానం పొందిన భూములను పేదప్రజలకు పంచిపెట్టకపోవుట.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

అధికగిస్తుచట్టంను రద్దుచేయుటకు చర్యలు తీసుకోకపోవుట.

శీర్శానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

అదనపు చెరకును తెల్లం ఆదకూడదని నిషేధం పెట్టింది, చెక్కిట్లు, తైలములు తీసుకోవాలనే నిర్బంధాలను విధించుట.

శీర్షానమునకు చివర మీ విషయమును చేర్చాలి :

బంగారు కంట్రోలును రద్దుచేయకపోవుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

బంగారు పనివారికి జీవనోపాధిని కల్పించు కార్యక్రమంను గురించి ప్రస్తావన చేయకపోవుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

_____ ఐ. యల్. టి.-జి. శంకెనీలను ఎత్తివేస్తుంటే చూస్తూ ఆ వర్కర్లలో వచ్చే నిరుద్యోగంను గురించి ప్రస్తావన చేయకపోవుట.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

దేశంలో ఏర్పడుచున్న నిరుద్యోగంను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

రాజమండ్రి పేపరుమిల్లు జాయింటు స్టాకు కంపెనీకి అప్పగించు ప్రస్తావన చేయుటను గురించి.

శీర్షానమునకు చివర యీ విషయమును చేర్చాలి :

~~ప్రభుత్వ పరిశ్రమలకు ప్రైవేటు వ్యాపారులకు కట్టబెట్టు విధానంనకు స్పష్ట~~
వివరాలును గురించి

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చేర్చాలి :

అధికభూమిపన్ను చట్టమువల్ల, పేదనైతులు, వ్యవసాయ కార్మికులు, పన్నులు భరించలేకపోవుచున్నప్పటికీ, సదరు చట్టమును మానుకొని సోషలిస్టు తరహా సమాజ నిర్మాణ ధ్యేయముగల ప్రభుత్వం సదరు విషయము ప్రస్తావించనందుకు యీ సభ నిశ్చయమును తెల్పుచున్నది.

శిశ్యానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చెప్పాలి :

ఆహారకారకగల ప్రస్తుత సమయములో, లక్షలాది జాతివేదములు, ముఖ్యముగా, ఆక్షేపణలేని తెరుపులో తట్టు, అడవి, లంక, లాచూరి, వైద్యులు భూమిలు, భూమి లేని వ్యవసాయ కార్మికులకు పనిపెట్టవలసివుండగా, సమగ్ర విధానమును విస్తరించి, అత్యవసరపరిస్థితుల పేరుతో విశేషము పెట్టి, అవకాశవంతమైన విధానమును విధనాడలేని ప్రభుత్వ విధానమును గూర్చి ప్రస్తావించడం మరియు విచారమును తెలుపుచున్నది.

శిశ్యానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చెప్పాలి :

ఎన్. జి. ఓ.లకు ప్రస్తుతము, అధికభారవల్ల తమ జీవనము అంతరించు గా. (1) పెంచవలసినదిగా సచేతనే కోరుతున్న విషయమును, యీ ప్రసంగములో ప్రస్తావించక పోయినందుకు యీ సభ గాఢమైన విచారమును తెలుపుచున్నది.

శిశ్యానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చెప్పాలి :

కేవల కార్మికులు నిర్దోషగమువల్లను, ఉత్పత్తి అయిన ఉత్పత్తి కార్మికులచేతను వల్లను అధిక నూలు, రసాయనముల భరణవల్ల పనులున్న యిండ్లకు తొలగించు విధానము ప్రస్తావించడంకు యీ సభ విచారమును తెలుపుచున్నది.

శిశ్యానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చెప్పాలి :

స్వర్ణకారులు ఎదుర్కొనుచున్న యిబ్బందులను తక్షణము తొలగించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వమునుండి చాలినంత ధనము సేకరించలేకపోవుచున్న ప్రభుత్వవిధానమును విపులముగా ప్రస్తావించకపోవుటయే కాక ఆకలివల్లవల్ల మరణించిన స్వర్ణకారులు కుటుంబాలకు సానుభూతి తెల్పవలసివుండగ, సదరు విషయమును ప్రస్తావించడం యీ సభ తన విచారమును తెలుపుచున్నది.

శిశ్యానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చెప్పాలి :

పారిశుధ్య గిరిజన, తదితర వెనుకబడిన జాతుల సాంఘిక అధిక, విద్యా విధానములను గూర్చి ప్రస్తావించకపోవుటయే కాక, రాష్ట్రస్థాయిలో పారిశుధ్య మంత్రి చేయబడుచున్న యిండ్ల వనరులు, ఉపకారవేతనములు ప్రస్తుతము ప్లానింగ్ లకు దఖలుపెట్టిస్తే ప్రభుత్వవిధానము శ్రీ గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో ప్రస్తావించడంకు యీ సభ తన గాఢ విచారమును తెలుపుచున్నది.

శిశ్యానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాన్ని చెప్పాలి :

రాష్ట్రములో అతివృష్టివల్లను, అనావృష్టివల్లను కైదు, పేద వ్యవసాయ కార్మికులు, యితరీ పేదలకు కనీసము పారిశుధ్య కావలసిన, కనీస అవసరములను తీర్చువిధానము

ప్రస్తావించకపోవుటయే కాక, అధిక శిస్తులు, తక్కువ, వ్యవసాయ ఎరువులకు విత్తనము లకు యిచ్చే, అప్పులను వాయిదావేయవలసిన అవసరమును గూర్చి ప్రస్తావించనందుకు యీ సభ విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

వ్యవసాయమునకు వెన్నెముకగావున్న వ్యవసాయ కార్మికులకు ప్రస్తుత పరిస్థితు లకు అనుగుణ్యముగా వారికి, కనీసవేతనముల నిర్ణయించు విధానమును ప్రస్తావించక పోవుటయే కాక, వారు అనుభవించు నిద్రదోగ, గృహ, వైద్య, విద్య, పాంఘిక అసమానస్థ పరిస్థితులు గూర్చి యేమి చెప్పనందుకు యీ సభ తన గాఢ విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

రాష్ట్రములో ప్రజలంగావున్న నిరుద్యోగ సమస్యను గూర్చియు, దాని నివారణ గూర్చియు, శ్రీ గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో ప్రస్తావించనందుకు యీ సభ తన విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

రాష్ట్రములో సుమారు 178 ఆయిల్ యింజను డ్రైవర్లను వారికి సుమారు 12 సంవత్సరములపైబడి సర్వీస్ అనుభవం వున్నను, వారికి కనీసము, ప్రత్యామ్నాయ ఉద్యోగవసతి చూపించి, వారి సర్వీస్ ను పరిగణనలోనికి తీసుకొనవలసిన విషయమును గూర్చి ప్రస్తావించనందుకు యీ సభ విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

ఆంధ్రప్రదేశ్ నల్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్, హరిజన మెంబరుగా వుంటూ రిటైరు అయిన శ్రీ డబ్ల్యు. వెంకటాచలమిగారి స్థానములో, మరియొక హరిజన సభ్యుని ఆ స్థానములో వేయక కాలయాపన చేయుచున్న ప్రభుత్వవిధానము గూర్చి ప్రస్తావించ నందుకు, యీ సభ తన గాఢ విచారమును తెల్పుచున్నది.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

హరిజన, గిరిజన, తదితర వెనుకబడిన జాతులకు, వారి వెనుకబడినతనమును బావుటకుగాను, ఉద్యోగాల ప్రమోషన్లు విషయములో లోగడ యిచ్చిన స్థాకత్యమును, స్తంభింపచేసి, ప్రమోషనుల చక్రములో స్థానముల మార్పుచేసి హరిజన, గిరిజన తదితర వెనుకబడిన జాతులవారి అభివృద్ధికి అవరోధము గల్పించిన ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి శ్రీ గవర్నరుగారు తన ప్రసంగంలో ప్రస్తావించకపోయినందుకు, యీ సభ తన గాఢ విచారమును తెల్పుచున్నది.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయము చేర్చాలి :

కానీ కేంద్రప్రభుత్వంచారు ఆత్మవసంపరిస్థితిని డి. ఓ. ఐ. రూల్స్ను విధిచేయ విషయాన్ని ఉపన్యాసములో విమర్శించనందుకు మా విచారాన్ని వ్యక్తపరుస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

కానీ ఆత్మవసంపరిస్థితిని ప్రకటించిన తరువాత కేంద్రప్రభుత్వముచారు సాధారణ ప్రజలపై మోపిన పన్నుల భారాన్ని తొలగించనందుకు ఉపన్యాసంలో ఖండించనందుకు మా విచారాన్ని తెలుపుచున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయము చేర్చాలి :

కానీ లక్షలాది స్వల్పకారులను నిరుద్యోగానికి గురిచేసినా, మరింతగా ముసిమలలోని ప్రజాసేవకు యొక్క ఆర్థిక సీమితాన్ని అవస్థలపాలు చేసిన గోల్డ్ కంప్లెక్స్ ఆర్డర్ ను రద్దుచేసినందుకు కేంద్రప్రభుత్వాన్ని తమ ఉపన్యాసంలో అభిశంకించినందుకు మా విచారాన్ని తెలుపుచున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయము చేర్చాలి :

కానీ మన రాష్ట్రంలో విధింపబడిన 'ఎక్సిషన్ ల్ ఎనెస్ మెంటు ట్యాక్సు' ను రద్దు చేయవలసిన అవసరాన్ని గురించి గొప్ప చెప్పనందుకు విచారిస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయము చేర్చాలి :

కానీ బంచరాయి, పోరంబోకు, గెట్ సెంబర్ భారీజ్ భాజా మొదలగు ప్రభుత్వ భూములకు వ్యవసాయ శార్మిగులకు, పేదరైతాంగానికి పట్టాలిచ్చు విషయంలో ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానంలోని లోపాలను సవరించు ఏర్పాటు చేయనందుకు ప్రభుత్వం మందలించనందుకు విచారాన్ని వ్యక్తపరుస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయము చేర్చాలి :

కానీ ఎ. ఎల్. టి. డి. వర్కర్స్ రిట్రైంట్ మెంటును నిరోధించడంలో ప్రభుత్వం విఫలత చెందినందుకు ప్రభుత్వాన్ని మందలించనందుకు విచారిస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

కానీ అతివృష్టివల్లను, అనావృష్టివల్లను వరదలవల్లను చెబ్బలిన్న ప్రాంతాలకు తగు సహాయాన్ని చేకూర్చు పథకాలను సూచించనందుకు మా విచారాన్ని ప్రక

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

కానీ ప్రతిపక్షాల చేతిలోనున్న సహకార సంఘాలు, పంచాయతులు, మునిసి పాలిటీల విషయంలో ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న అక్రమవిధానాన్ని పక్షాంతవిధానాన్ని ఖండించనందుకు మా విచారాన్ని వ్యక్తపరుస్తున్నాం.

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయమును చేర్చాలి :

కానీ ప్రభుత్వరంగంలో నడుస్తున్న రాజమండ్రి పేపరు మిల్లును ప్రయివేటు వ్యక్తులకు అప్పగించుటకు నిర్ణయంతీసుకున్న ప్రజావ్యతిరేక విధానాన్ని వ్యక్తపర్చినందుకు మా విచారాన్ని వ్యక్తపరుస్తున్నాం.

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

" That an Address be presented to the Governor as follows :

'That the Members of the Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to both the Houses of the Legislature assembled together on the 9th November, 1963'."

The motion was adopted.

Mr. Speaker : The House stands adjourned to meet again at 3 p. m. on Monday, the 18th November 1963.

1-39 P. M. (The House then adjourned till Three of the Clock on Monday, the 18th November, 1963.)

